HENRY LAWSON

RIVALUL LUI ANDY PAGE

COLECŢIA MERIDIANE

CM

HENRY LAWSON

Rivalul lui Andy Page

în româneşte de Elena Herovanu

Editura pentru Literatură Universală
Bucureşti
1969

THE STORIES OF HENRY LAWSON
Edited by Cecil Mann
Angus and Robertson Halstead Press,
Sydney

CUPRINS

CORTUL ŞI ARBORELE
UN VECHI PRIETEN AL TATEI
STIFFNER ŞI JIM (Şi în al treilea rând Bill)
OMUL CARE UITA
CÂINELE MEU
DEŞTEPTĂTORUL LUI ARVIE ASPINALL
UNIUNEA ÎŞI ÎNGROAPĂ MORȚII
TOVARĂŞUL TATĂLUI SĂU
NEVASTA VĂCARULUI
STRĂDUȚA JONES
GEOLOGUL FARSOR
RIVALUL LUI ANDY PAGE
SURCICA DE EUCALIPT
MISTERUL LUI DAVE REGAN
AUR RENTABIL
FIICA SELECTORULUI DE VITE
II
III
IV
CUM S-A ÎNSURAT JOE WILSON

CIMITIRUL DE AUR

FANTOMA CHINEZULUI

CÂINELE DINAMITAT

UŞA-FANTOMĂ Povestită de unul dintre prietenii lui Dave

UN IRLANDEZ SĂLBATIC

CURTEA DELIBEREAZĂ

CĂUTAȚI DE POLIȚIE

CHETA

FATA CEA DRĂGUȚĂ DIN ARMATA SALVĂRII

HOTELUL SUFLETELOR PIERDUTE

CUM S-A ÎNSURAT BUNICUL

UN FILM AUSTRALIAN

FIICA ADOPTIVĂ

POVARA NECAZURILOR

OMUL CARE MURISE

CORTUL ŞI ARBORELE

Îmi amintesc ca prin vis de o casă ca o colibă; ai mei spuneau că era un cort bine construit – căci tata era dulgher; dar mama zicea că partea din față era o cameră căptuşită cu pânză groasă, dublată cu ziare, cu podeaua văruită şi acoperită cu rogojini, cu o vatră lângă uşă şi cu o uşă cu geam! – relicvă a peregrinării, presupun. Cortul era acelaşi în care mă născusem eu, cu vreo trei ani în urmă, în regiunea auriferă Grenfell şi care acum fusese adus înapoi la Pipeclay.

În fața cortului – sau a colibei – era un copac, un eucalipt, cred, de care îmi amintesc că avea trunchiul foarte ramificat. Pe locul dintre copac şi colibă, fusese pe vremuri, în zilele înfloritoare ale Pipeclay-ului, o mare cârciumă, una dintre cele şapte ale râpei. Mai rămăseseră câteva gropi pe locurile unde fuseseră stâlpii, şi adesea cădeam în ele, până când tata le-a astupat. Pipeclay secătuise încă înainte ca familia mea să fi sosit la Grenfell, în goana după aur. Pipeclay era o creastă de munte pietroasă şi aridă, cu două mici râpe pline de gropi, făcute de săpători, o câmpie cafenie nu prea întinsă, câteva colibe prăvălite, una sau două vechi ferme la margine, arbuşti piperniciți de-o culoare albastră-cenuşie, scaieți țepoşi, roci silicoase, buruieni înalte şi firave, câteva capre, şi o totală tristețe şi dezolare. Dar munții, în depărtare, erau totuşi albaştri… Se spune că aveam accese de râs, când mă rostogoleam

afară din colibă, sau prin cameră, sau pe lângă casă, până oboseam şi atunci adormeam. Dar aceasta se întâmpla înainte de a-mi da seama de Lume.

Prima mea copilărie a fost obsedată de copacul acela. Aveam o copilărească spaimă că va cădea peste cort. Eram sigur că va cădea într-o zi. Poate că privind în sus, la norii care alunecau pe deasupra, mi se părea că vârful copacului se mişcă. Cortul şi copacul sunt primele lucruri de care-mi amintesc. Stăteau acolo în umbră, de la începutul Lumii, şi a trecut mult timp până am putut concepe că vreunul dintre ele ar putea fi mişcat din loc.

Eram înconjurat de tata, de mama şi de un frate mai mic, dar mi se părea că sunt singur pe lume – ei au venit în viaţa mea mult mai târziu. Tata spunea că avusesem ideea să-l aruncăm pe frăţior într-o groapă de mineri sau să-l înecăm ca pe-un pisoi. Se spunea că într-o zi am şterpelit un borcan cu gem, dar am negat faptul cu încăpăţânare, deşi eram plin de gem şi pe şorţuleţ şi pe mâini şi până peste urechi – ceea ce mi se pare ciudat, căci din păcate am fost mult timp foarte cinstit şi conştiincios. Când aveam trei ani, sau poate trei şi jumătate, se spune că citeam ziarul sau cel puţin îmi închipuiam că citesc. Îl luam şi-l cercetam cu seriozitate şi-l făceam să foşnească, aşa cum făcea tata când îl răsfoia. Cam pe vremea aceea m-a împuns un ţap – am şi până în ziua de azi la cap cicatricea şi multe alte semne, dar de ţap nu-mi amintesc deloc. Ţapul era al bunicii. Bunicul avea căruţe cu boi şi un fierăstrău mare. Bunicuţa stătea cam cu o sută de iarzi mai departe, în Lume, într-o veche casă de lemn, care pe vremuri fusese o cârciumă. Mă duceam adesea la ea să beau cafea. Îmi plăcea foarte mult cafeaua, într-o zi bunica îmi spuse că au venit negrii şi au băut toată cafeaua. Din ziua aceea nu i-am mai putut suferi pe negri. Nu-mi amintesc ca bătrâna să fi avut în înfăţişare ceva deosebit, afară doar de nas şi de bărbie, dar am

ținut la ea foarte mult până în ziua în care a închis ochii. Când eram de vreo patru ani, iar frate-meu de doi, mama ne-a învățat un cântec despre mătuşa – cred că era vorba de mătuşa Phoebe. Cântecul o chema pe mătuşa să vie. Uneori mama ne spunea că dacă vom cânta cântecul, mătuşa va veni. Noi ne executam şi pe când cântam, mătuşa chiar sosea, alergând spre noi şi sărutându-ne; ceea ce nouă ni se părea extraordinar.

Apoi a avut loc un mare eveniment. Tata a clădit o colibă cu două camere, podită cu lespezi şi învelită cu scoarță de copac, pe câmpie, de cealaltă parte a râpei şi de cealaltă parte a Lumii, cum mi se părea pe atunci, şi bunicul a venit cu o sarcină de scoarță de copac şi cu o legătură de țăruşi pentru o bucătărie. Bunicuța şi ceilalți erau la Mudgee (cam cu cinci mile mai departe) sau în alt loc, undeva în afara Lumii. Sufrageria avea o podea bună de lemn de pin, pe policioara căminului erau doi cățeluşi de porțelan, o biserică cu două turle şi o santinelă, iar sofaua avea o cuvertură de olandă. Îmi amintesc aceasta pentru că noi, copiii, nu aveam voie să ne aşezăm pe ea.

Cam pe vremea aceea am început să port pantaloni lungi – „devenisem bărbat" şi începeam să privesc cu interes femeile care veneau în vizită. Aveam două perechi de pantaloni, unii de stofă, şi alții de olandă, cred, şi într-o dimineață am rupt pantalonii cei groşi agățându-i de un buştean. Tocmai atunci a sosit la noi o domnişoară, o fată drăguță şi elegantă, pentru care nutream o mare admirație. M-au chemat în casă, dar nu m-am arătat decât după un oarecare timp. M-am spălat pe obraz, mi-am udat părul şi l-am pieptănat, dar era prea umed şi prea creț. Am tras pantalonii de olandă peste cei rupți. Am dat mâna cu tânăra domnişoară spunându-i că speram să mă ierte că am făcut-o să m-aştepte, dar cauza era, spusei eu, că mi se rupseseră pantalonii într-un loc de ruşine. Mai târziu i-am spus mamei în mare confidență că domnişoara nu prea era

manierată: altfel n-ar fi râs atâta. Mă simțisem foarte jignit.

Nu stătusem prea mult în casa cea nouă, când se petrecu un alt eveniment important. Mă văd într-o căruță cu boccele, cu o capră, cu o pisică într-un coşuleț şi orătănii într-o cuşcă şi văd copaci înalți de-a lungul drumului şi căruțe cu cai încărcate cu poveri de copaci cojiți şi lemne de construcție şi mese răsturnate, cu aşternuturi şi boarfe îngrămădite printre picioarele meselor, şi găleți şi oale atârnând pe de lături, leagăne şi site pentru aur, scripeți, târnăcoape şi lopeți; şi erau multe camioane şi căruțe şi copii şi femei şi capre – unele legate dinapoia căruțelor – şi oameni călări şi alții mergând pe jos. Şi toată lumea asta se deplasa cât putea de repede.

Gulgond, ultima din marile fugi după aur ale „bietului om", izbucnise parcă dintr-odată, dar trebuie să fi fost de luni întregi şi poate să fi trecut încă un an sau cam aşa ceva, când s-a întâmplat un fapt şi mai important. Grupul din care făcea parte tata ajunsese să găsească aur, iar noi ne-am dus cu mama şi cu câteva mătuşi într-o călătorie la Sydney. La Mudgee l-am văzut pe bunicul – presupun că venise cu una dintre căruțele lui: era într-o cârciumă şi cânta. Apoi o văzurăm pe bunica, la Wallerawang, unde era calea ferată şi unde locuia ea. Îmi amintesc puține lucruri despre vagonul în care am călătorit la dus, doar că eram foarte înghesuiți şi că o dată sau de două ori am simțit că mă sufoc, dar era foarte frumos. Trebuie să fi dormit mai tot timpul. Am dormit şi pe scaunele din sala de aşteptare a gării, iar când m-am trezit, cineva spunea că suntem la Sydney. Era fum şi ploua.

Nu-mi amintesc mare lucru din Sydney, doar că stăteam într-o casă pe strada Castlereagh şi că pe gazda noastră o chema doamna Kelly. Probabil că am fost şi pe plaja de la Manly sau pe undeva pe aproape, căci aveam acasă un tablou cu un câine de Newfoundland, cu

marea în spatele lui, tablou care foarte mult timp după aceea pentru mine a însemnat Sydney. Doamna Kelly avea un scrânciob în curtea din dos şi într-o zi, pe când mă avântam cu scrânciobul cât mai sus, am spus fetiței doamnei Kelly că mă voi sui până la cer iar ea mi-a răspuns că trebuie să fiu un băieţaş tare rău dacă spun asemenea lucruri. N-am înțeles pentru ce. Băieţelul doamnei Kelly ne-a învățat să spunem „Aleluia! Abia te-am recunoscut". Trebuie să fi văzut şi Pinchgut, sau poate băiatul doamnei Kelly să-mi fi povestit ceva despre acest oraş, deoarece când m-am întors la Gulgong am spus unei doamne că am descoperit de unde vin copiii – eram foarte sigur că vin. De la Pinchgut.

Aveam haine noi cu pantaloni de catifea. Nu-mi amintesc de hainele lui Charlie. Într-o zi, ieşind în stradă, s-a închis uşa în urma noastră. Speriați şi pierduți, am sunat şi bătut la o altă uşă, care s-a deschis şi ne-am pomenit într-o casă străină. Era îngrozitor, dar n-am pățit nimic, nu ni s-a făcut niciun rău. Nişte fete ne-au luat în brațe, ne-au sărutat şi ne-au dat prăjituri iar una dintre ele ne-a condus acasă. Îmi amintesc ca doamna Kelly era foarte supărată de cele întâmplate, deoarece, spunea ea, era o casă rea; dar nouă nu ni s-a părut rea deloc – ar fi putut să ne oprească acolo sau să ne omoare sau să ne dea pe mâna polițaiului. După părerea noastră era o casă foarte bună.

Dar s-a întâmplat un lucru şi mai teribil. În fundul curții doamnei Kelly era o spărtură în gard, unde lipseau câteva scânduri; de partea cealaltă stătea un caretaş, sau era poate un atelier de rotărie, iar înspre gardul nostru, o mare grămadă de talaj şi de surcele. Într-o zi am trecut împreună cu Charlie prin spărtura gardului şi ne-am apucat să cărăm talaj şi surcele în curtea doamnei Kelly, ca să aibă cu ce-şi aprinde focul. Presupun că ne-am gândit să-i facem o surpriză plăcută. Dar deodată vedem un om venind în fugă spre

noi cu un ferestrău în mână, în timp ce un altul striga la el din pragul prăvăliei:

— Taie-le capul, Bill! Taie-le capul la amândoi!

Nu ştiu dacă eu am trecut mai întâi prin spărtură, sau poate a fost Charlie, dar cred că a fost cam în acelaşi timp. Ajunşi în casă, după ce ne-au mângâiat şi ne-am liniştit puțin, eram siguri amândoi că nu doream nimic altceva decât să ne întoarcem imediat şi cât mai repede acasă, la Gulgong.

Dacă îmi amintesc puține lucruri despre drumul nostru spre Sydney, şi mai puțin încă mi-aduc aminte de drumul de întoarcere. Ştiu că am rămas peste noapte la un han (aşa că trebuie să fi luat diligența cu bagaje nu pe cea a lui Cobb & Co's). Hangița a bătut la uşa noastră şi ne-a întrebat dacă nu vrem să mai primim un băiețel să doarmă cu noi peste noapte, ceea ce însemna că hanul era plin. A doua zi a fost un mic scandal în jurul unui flacon cu săruri parfumate pe care-l spărsesem şi în legătură cu pantalonii mei pe care vărsasem nu ştiu ce.

Şi apoi din nou coliba de la Gulgong şi tata care tăiase un porc. Mama ne-a întrebat dacă-l mai cunoaştem, iar eu i-am spus tatei:

— Aleluia! Abia te-am recunoscut, tată! ceea ce-l surprinse foarte mult.

Pe tata mi-l amintesc întotdeauna meşterind ceva sau ducându-se cu un topor sau cu târnăcopul şi cu lopata pe umăr şi întorcându-se seara târziu. Pândeam să zăresc prin întuneric licărirea pantalonilor lui albi şi uneori după ceai, dacă era lună, mă țineam după el când se ducea, cu toporul pe umeri, să despice lemne de foc din vreo buturugă. Tata lucra într-o concesiune minieră din Valea Fericită şi, în afară de asta, şi la Filonul Canadian. Simțeam o atracție copilărească pentru Valea Fericită, din cauza numelui, dar am văzut-o cu ani mai târziu şi rareori mi-a fost dat să văd o vale mai deprimantă. Uneori ne duceam să ne plimbăm cu

şareta pe câmpiile învecinate, cu mama şi cu vreuna sau două dintre soțiile altor mineri, oprindu-ne la mina unde lucra vreunul dintre bărbații lor. Şi dacă acela era cumva în schimbul care lucra jos, îl striga câte unul dintre tovarăşii lui de lucru:

— Hei, acolo jos! Peter (sau Tom)! Ți-a venit cineva de-acasă.

Şi omul era ridicat sus, acoperit tot de praful gălbui. Am o vagă părere că săpătorii aceia nu erau deloc bucuroşi să fie deranjați de familiile lor în timpul când săpau, căutând aur.

Pare ciudat să spun că în copilăria mea au fost perioade când aveam impresia că trăiesc singur; când mama şi frații (tata mai rar) păreau să dispară complet din viața mea. Poate că visam foarte mult, sau poate că ei erau plecați în vizite. Dar îmi amintesc de o căsuță şi de un băiat cu care apoi nu ne-au mai lăsat să ne jucăm, spunându-ne că era un copil rău. Cu cât creşteam, impresia de singurătate şi dorința de izolare creşteau. Îmi plăceau foarte mult păpuşile, mai ales cele de lemn, iar mai târziu mi-am descoperit o mare slăbiciune pentru pisici, slăbiciune pe care o mai am şi în ziua de azi.

Mătuşa Phoebe locuia la Gulgong şi avea o maşină de cusut şi un papagal, iar în fața casei, tufe de caprifoi (numeam casă colibele care aveau mai mult de o cameră). Eu credeam că papagalul înțelege când i se vorbeşte, aşa că stăteam foarte mult de vorbă cu el. Mă duceam adesea pe acolo, iar când aveam vreo şase ani m-am îndrăgostit de o doamnă mai în vârstă, măritată, care ținea o prăvălie de dulciuri chiar lângă mătuşa Phoebe. Soțul ei era mereu plecat, şi părea că se simte foarte singură şi tristă. Era de vreo patruzeci sau cincizeci de ani şi avea alunițe şi mustață. Mi-aduc aminte că odată m-am dus în prăvălia ei să-mi cumpăr bomboane, dar ea, ocupată cu cusutul, mi-a strigat supărată că o deranjasem: – O, plicticosule! ceea ce m-a

jignit atât de adânc încât am început să plâng. Venisem pe uşa din dos, aşa că m-am dus la bucătărie şi mi-am şters ochii cu un şervet. Părea şi ea grozav de afectată, m-a mângâiat şi mi-a dat o grămadă de bomboane, fără să-mi ia bani. Nu m-am dus la mătuşa Phoebe până când n-am fost sigur că ochii nu mă mai dădeau de gol c-am plâns. Întâmplări mari de felul acesta le păstram strâns închise în inima mea, dar doamna cu bomboanele a povestit totul mătuşii mele. Eram un copil foarte sensibil.

Apoi mai erau şi minerii, flăcăi zdraveni ca Harry Brentnal şi Jack Rattcliffe şi alţii. Şi aveam puşculiţe. Şi erau circuri, şi într-o zi pe când ne plimbam cu mătuşa, ea ne spuse:

— Priviţi repede! E actriţa Maggie Oliver.

M-am uitat şi am zărit cea mai frumoasă femeie pe care o văzusem vreodată. Aranja viţa de vie în jurul unei verande. Iar într-o noapte, într-o casă căreia i se spunea teatru, am auzit o altă femeie nespus de frumoasă, cântând:

> În lumea cea largă pe străzi rătăcesc
> Luând bani oricui ce în drum întâlnesc.
> Cutreier, târând după mine tristeţea
> Şi plâng, irosindu-mi în chin tinereţea.

Infernalul cântec m-a urmărit ani întregi, în special ultimul vers.

Mai era pe acolo şi altă femeie drăguţă, care trăia într-o colibă aproape de noi, şi obişnuia să cânte „Dragoste printre roze” şi avea un ochi învineţit. Eu mă lăudam că o să mă duc să-l bat pe bărbatu-său, dar cine ştie? – poate că-l iubea. În vremea aceea obişnuiam să spun că merg pe şapte ani. Mi se părea că merg pe şapte de mult timp, dar începeam să mă simt bătrân.

Se spunea că Gulgong era secătuit şi, într-o bună zi, mama şi tata au început să împacheteze toate lucrurile. În dimineaţa următoare eram în picioare dis-de-

dimineață; un camion aştepta în faţa uşii şi deasupra noastră se auzea un târşâit grozav. Deodată văzurăm cerul, iar în clipa următoare furăm aproape orbiți de o ploaie de praf cu miros pătrunzător de eucalipt. Tata scotea acoperişul de pe colibă – pentru că pe vremea aceea purtam casa cu noi.

Eram din nou înapoi la Pipeclay. În casă stătea altcineva, astfel că pentru o noapte sau două ne adăpostirăm la Spenceri. Se mutaseră şi ei la câmpie şi îşi construiseră o casă. Pe vremuri trăiau într-o colibă aproape de cortul de lângă copac, dar nu-mi mai aminteam de ei. Doream să trec râpa cu unii din copiii Spencerilor să văd cortul în care trăisem, dar ei ne-au spus că nu mai exista; oricum, voiam să văd cu ochii mei sau să găsesc măcar locul şi să-mi dau seama dacă copacul mai era acolo, dar se întunecase, şi râpa era plină de gropi periculoase, astfel că nu ni s-a dat voie să mergem.

Aduseserăm cu noi şi căptuşeala colibei din Gulgong, care purta încă lipite pe ea ziarele, iar masa noastră sta afară, unde o descărcase camionul, împreună cu restul bagajului. Noi, copiii, am tras o mare bucată de căptuşeală peste masă, lăsând-o să atârne de jur împrejur, astfel ca să formeze un fel de căsuță, în care ne îngrămădirăm cu toții. Spencerii erau o familie numeroasă, astfel că era o mare înghesuială. Schimbarăm impresii, ne povestirăm întâmplări şi devenirăm cei mai buni prieteni. Au fost primii noştri tovarăşi de joacă, şi cred că şi ei ne socoteau la fel, şi am rămas prieteni până când ne-am împrăştiat în lume.

Cortul şi copacul nu mai existau. Spencerii îşi făcuseră o grădină pe locul acela, dar atât cortul cât şi copacul mai dăinuie încă şi azi într-un fel de ciudată, nepământeană semiumbră, mai tristă decât orice înserare pe care am cunoscut-o vreodată, atât de departe, acolo, în urmă, la celălalt capăt al trecutului.

UN VECHI PRIETEN AL TATEI

Vă amintiți cum, uneori, când veneam de la şcoală şi o porneam în grabă spre casă, tresăream la vederea câte unui individ bărbos, care ne zâmbea cu bunătate şi pe care mama ni-l prezenta, pe când noi ne scoteam pălăriile: „Un vechi prieten al tatălui vostru, minerul Johnny." Iar el ne mângâia pe cap şi ne spunea că suntem băieți drăguți, sau fete drăguțe – după cum era cazul – şi că aveam nasul tatei, iar ochii mamei, sau invers; şi spunea că cel mic e leit maică-sa, apoi adăuga pentru plăcerea tatei: „Totuşi, seamănă cu tine, Tom." Nouă ni se părea curios ca cineva să se adreseze bătrânului cu numele cel mic, având în vedere că mama, când vorbea despre el, spunea întotdeauna „tata". Ea spunea vechiului prieten Domnul Cutare, iar tata îi spunea Bill sau aşa ceva.

Uneori vechiul prieten era îmbrăcat după ultima modă de la oraş, iar alteori într-un nou rând de haine de gata, sau în pantaloni de catifea, haină de stofă, cămaşă căzăcească, cizmulițe, pălărie moale de fetru şi o basma nouă cu picățele în jurul gâtului. Fața lui era aproape totdeauna rotundă, bronzată şi frumoasă; mâinile îi erau bătătorite, iar barba, căruntă. Uneori, la început, trebuie să ni se fi părut ciudat şi necioplit, dar pe tata nu-l surprindea niciodată nimic din tot ce făcea sau spunea prietenul său – se înțelegeau atât de bine amândoi – şi în curând am îndrăgit şi noi această relicvă

din trecutul tatei, care ne aducea fructe şi zaharicale – curios cum nu uita niciodată – şi care strecura pe furiş câte-un şiling în mâinile noastre mici şi murdare şi ne povestea întâmplări din vremurile de altădată, „când eu şi cu taică-tău săpam în mină, şi când tu, băiete, nici nu erai pornit spre lumea asta”.

Uneori, vechiul prieten rămânea la noi duminica, şi atunci, în cursul dimineții, sau după prânz, el şi cu tata se duceau să se plimbe printre puțurile părăsite de pe Râpa Sapling, sau de-a lungul Crestei de Quarț şi criticau terenurile vechi şi vorbeau despre greşelile minerilor din trecut şi despre al doilea strat; despre sondări şi cufundări şi filoane şi despre cele lăsate în paragină; uneori, distrați, ridicau de jos bucăți de cuarț şi de ardezie, le frecau de mâneci, le priveau absent, apoi le aruncau jos. Câte o dată vorbeau despre vreun vechi filon la care lucraseră.

— Echipa lui Hogan era aici, de aceeaşi parte cu noi; Macintosh era colo, de cealaltă parte; Mac găsea mult aur, tot aşa şi Hogan – şi acum de ce dracu o fi secat?

Şi prietenul tatei era întotdeauna de părere că încă mai exista aur în acele râpi şi creste de munți, numai dacă cineva ar avea bani să ajungă până la el. Sau poate că tata îi va arăta într-o zi un loc unde intenționa să sape un puț. Bătrânul se gândea mereu să sape un puț. Şi cei doi sexagenari hoinăreau, aşezându-se pe vine, pe mormane de pământ, sfărâmând în mâinile lor bulgări de lut, făcând planuri să sape puțuri şi fumând, până când un puşti era trimis să-l caute pe „tata şi pe domnul Cutare şi să le spună să vie la masă”.

Apoi din nou, mai ales în răcoarea dimineții, dădeau târcoale țarcului unde se selecționa şeptelul. Vreo cinci vaci scheletice şi prăfuite, unul sau doi viței flămânzi, o scandaloasă mostră de privelişte cabalină, pe care, când venea vorba, bătrânul prieten o lăuda totdeauna. Dar inima selectorului nu era nici la treburile fermei nici la selecționări, ci departe, la ultima goană după aur, în

Australia de vest sau în Queensland sau poate îngropată în pământul epuizat de la Tambarrora, Married Man's Creek sau Araluen; şi în curând amintirea vreunui recif sau filon pe jumătate uitat sau minele „Ultima şansă", „Nil disperandum", ori „Şarpele brun" le duceau gândurile înapoi, departe de prăfuitul petic de iarbă şi învălmăşeala de muguri numite recoltă sau puținele răsaduri pipernicite, pe jumătate pierite din livadă. Atunci conversația se îndrepta spre minele Golden Points, Bakery Hills, Deep Creeks, Maitland Bars, Specimen Flats şi Chinamen's Gullies. Şi povesteau aşa întruna până când puştiul venea din nou să le spună că „mama a zis că se răceşte mâncarea", şi atunci vechiul prieten se ridica, se întindea şi spunea:

— Ei bine, Tom, să n-o lăsăm pe stăpâna casei să aştepte.

Iar după ceai, stăteau pe-o buturugă din grămada de lemne sau pe marginea verandei – asta când era vremea caldă – şi sporovăiau despre Ballarat şi Bendigo – din zilele când mai adesea se spunea *„pe"* în loc decât *„la"* acel loc, pe Ballarat, pe Gulgong, pe Lambing Flat, pe Creswick – şi întrebuințau articolul definit al numelor, ca: pe Turonul, pe Lahlanul, pe Filonul. Apoi iar începeau să povestească despre vechi prieteni ca Tom Brook, Jack Henright şi bietul Martin Ratcliffe, care a fost ucis chiar în groapa sa de aur şi despre alți oameni despre care nu păreau să ştie multe lucruri şi care erau pomeniți sub numele de „Adolphus din Adelaide", „George din Corney" şi alte nume care le-ar fi putut fi mai mult sau mai puțin aplicate.

Uneori vorbeau încet şi misterios, despre lucruri ca „Stockada Eureka". Iar dacă noi nu înțelegeam şi puneam întrebări: „Ce era Stockada Eureka?" sau „Pentru ce au făcut-o?" tata spunea: „Hai, pleacă afară, băiete şi nu ne plictisi. Eu şi cu domnul Cutare avem de vorbit".

Tata avea un semn la un picior care, spunea el, era

urma unui glonte – un accident pe care-l avusese când era băiat; şi avea şi o cicatrice pe care am văzut-o când am mers cu el la înot şi despre care spunea că i-a făcut-o o maşină de zdrobit cuarț. Şi domnul Cutare avea o cicatrice mare la frunte, pe care i-o făcuse un târnăcop căzând întâmplător din bucla unei frânghii, drept în puțul unde lucra. Dar pentru ce vorbeau încet şi pentru ce le străluceau ochii în cap şi nu se uitau unul la altul, ci departe, dincolo de apusul soarelui şi de ce trebuiau să se ridice şi să facă o plimbare în răcoarea nopții, când vorbeau de Eureka?

Şi iarăşi vorbeau, parcă şi mai încet şi mai misterios şi poate că mama, prinzând în treacăt câte-un cuvânt, întreba:

— Cine era ea, Tom?

Iar Tom – tata – răspundea:

— Ei, n-o ştii tu, Mary, era dintr-o familie pe care o ştia Bill de-acasă.

Şi Bill stătea serios până se depărta mama, apoi schimbând cu tata un zâmbet liniştit, se întindea şi spunea:

— Hai, lasă, destul.

Şi începeau să vorbească despre altceva.

Câțiva din aceşti vechi prieteni ai tatei ştiau multe poveşti extraordinare, de spus la gura sobei, iar unul dintre ei ne povestea adesea cum o fată – o regină a minelor – s-a măritat şi şi-a făcut inelul de logodnă din aur chiar de pe terenul acesta şi cum minerii, ca să le poarte noroc, îşi cântăreau aurul cu veriga ei, atârnând inelul de cârligul cântarului şi fixând de el săculețele lor din piele de căprioară (ea se lăuda că prin inelul ei de nuntă au trecut patru sute de uncii din prețiosul metal) şi cum au coborât mireasa legată la ochi jos în galerie într-o mare căldare şi au silit-o să le spună de unde anume vine aurul din care şi-a făcut inelul. Poanta acestei istorioare pare să se fi pierdut – sau poate am uitat-o noi – dar era caracteristică. Dacă fata ar fi fost

coborâtă într-un loc secătuit şi cerându-i-se să arate drumul către aur, ar fi reuşit, povestea ar mai avea un sens.

Şi vorbeau despre King şi despre Maggie Oliver şi de G.V. Brooke şi de alţii şi îşi aminteau cum au mers minerii până la cinci mile depărtare ca să întâmpine caleaşca care o aducea pe tânăra actriţă şi cum au deshămat caii de la trăsură şi au purtat-o în triumf şi au aclamat-o şi cum îi aruncau bulgări de aur în poală şi cum ea s-a suit pe capra trăsurii şi rupându-şi pălăria de pai în bucăţele, le arunca mulţimii şi cum minerii se băteau pentru bucăţelele acelea, şi şi le puneau în sân, sub cămaşă şi cum ea a izbucnit în plâns şi cum şi ea la rândul ei i-a aclamat şi i-a îndrăgit pe acei oameni. Erau toţi băieţi tineri şi gentlemani. Erau printre ei studenţi, artişti, poeţi, muzicanţi, ziarişti – şi toţi boemi. Bărbaţi din toate colţurile lumii şi care înţelegeau arta – iar sărăcia nu mai exista.

Şi poate că bătrânul prieten să fi întrebat sfios, dar cu un zâmbet trist şi liniştit:

— Mai păstrezi bucăţica aceea de pai, Tom?

Cei doi prieteni vechi aveau trei trecuturi în urma lor. Cele două pe care şi le-au povestit unul altuia când s-au împrietenit şi cel la care au fost părtaşi.

Şi după ce vizitatorul pleca cu diligenţa, băgăm de seamă că bătrânul fuma mai mult şi tot rămânea pe gânduri şi se uita mereu la focul din sobă şi poate că era chiar şi puţin cam nervos.

Aceşti vechi prieteni ai tatei sunt tot mai puţini şi mai împrăştiaţi şi într-un fel numai ei ştiu să păstreze proaspete amintirile bătrânului. Am întâlnit azi pe unul dintre ei. Am stat de vorbă împreună şi după aceea am rămas pe gânduri şi am început să ne întrebăm dacă aceşti bătrâni prieteni erau sau nu mai buni şi mai îngăduitori cu prietenii lor decât suntem noi, generaţia nouă, cu părinţii noştri. Şi balanţa îndoielii e dureros de înclinată spre partea cea proastă.

STIFFNER ŞI JIM
(Şi în al treilea rând Bill)

Mergeam – eu şi cu Bill – prin Canterbury, sau cum i se spunea pe atunci Maoriland, căutând de lucru la noua linie de cale ferată. Şi, într-o după-amiază, după ce umblaserăm prin căldură ceasuri întregi, intrarăm la hotelul lui Stiffner, între Biserica creştină şi piața aceea – i-am uitat numele – cu gâtlejurile uscate şi în buzunare fără nicio lețcaie.

Simțeam nevoia să bem neapărat ceva, aşa că ne-am încercat norocul. Am mers drept la bar, ne-am pus boccelele jos şi am cerut patru pahare de băutură, încercând să arătăm ca şi când ne-am fi încasat cecurile şi nu ne-am fi sinchisit de nimeni. Păream destul de solvabili, pe cât puteau părea nişte oameni în căutare de lucru. Eram murdari, şi zdrențăroşi, traşi la față, şi cu un aer obosit. Şi acesta era un motiv în plus să se creadă că aveam cecurile în ordine.

Acest Stiffner era un tip aspru. Fusese jucător, luptător, preot, predicator de temperanță, polițist, comis-voiajor şi tot ce putea fi condamnabil; fusese şi ziarist şi editor, de asemenea şi avocat. Era o bestie urâtă care devenea şi mai urâtă dacă aveai vreo ceartă cu el – de vreo şase picioare înălțime, mai mare şi mai puternic decât Donald Dinnie.

Era mai meschin decât un chinez ce-ar explora un

câmp aurifer şi mai amarnic decât un şobolan înotător; n-ar fi dat ceva de mâncare nici propriului său tată, nici nu i-ar fi împrumutat vreun bănuț – afară doar dacă vreo persoană sigură, pe care se putea conta, ar fi garantat pentru el.

Ştiam foarte bine că de la Stiffner nu ne puteam aştepta la milă; dar ceva trebuia făcut, aşa că i-am spus lui Bill:

— Trebuie să facem ceva, Bill, ce părere ai?

Bill era un, băiat din Sydney, foarte blând, afară de cazul când era beat, – ceea ce se întâmpla rar – şi atunci devenea arțăgos pentru toți din jurul lui. Era ca nebun când era vorba de trişori. Considera că lumea se împarte în două categorii: trişori şi nătăfleți. Era de părere că el nu era un nătăfleț. La început am crezut şi eu despre el că era un trişor dar mai târziu m-am convins că nu era decât un nătăfleț. Avea obiceiul să spună că în vremurile de azi omul trebuie să acționeze, că a fost şi el o dată cinstit, dar prost, şi a fost jefuit de prieteni şi de rude şi lăsat să se prăpădească de foame; dar acum era decis să nu lase să-i scape nicio ocazie ce i s-ar fi ivit. Spunea că în viață trebuie ori să mănânci, ori să fii mâncat; că oamenii trebuie să fie fără scrupule, altfel nu se poate.

Bill spuse:

— Trebuie să încercăm să tapăm pe careva.

— Da, dar pe cine? am întrebat.

Erau mulți marinari în cârciumă şi eu cunoşteam pe unul sau doi din vedere. Bill spuse:

— Cunoşti vreo doi din nătăfleții ăştia. Încearcă.

Astfel am luat deoparte un tip pe care-l cunoşteam şi l-am tapat de zece şilingi pe care i-am dat lui Bill la păstrare, gândindu-mă că sunt mai în siguranță la el decât la mine.

— Ține-i bine i-am spus, şi vezi, nu-i pierde pentru Dumnezeu, căci altfel Stiffner ne face harcea-parcea.

Am băut în noaptea aceea, eu şi cu Bill, de vreo nouă

şilingi, şi Stiffner n-a protestat; era prea deştept. A strigat o dată sau de două ori.

În curând l-am lăsat pe Bill şi m-am dus la culcare, iar dimineaţa, când m-am deşteptat, Bill stătea lângă mine arătând tot atât de treaz ca şi cangurul luptător din Londra pe timp de ceaţă. Avea un ochi învineţit şi optsprezece penny. Pusese la pământ câţiva nătăfleţi.

— Stiffner ne poate face pilaf pe amândoi cu o singură labă şi dacă nu plătim, o să ne confişte boccelele şi o să ne schilodească; este tocmai omul potrivit pentru una ca asta. Preferă o încăierare decât să se lase tras pe sfoară.

— Ei, poftim! Ce-i de făcut acum? am întrebat.

— Nu-i decât un singur lucru de făcut, Jim, spuse Bill, pe un ton obosit şi dezinteresat care mă scotea din fire.

— Ei, care?

— Să fumăm.

— Dă-l dracului de fumat, m-am stropşit eu, scos din fire. Ştii foarte bine că boccelele noastre sunt la bar şi fără ele nu putem fuma.

— Bine, spuse Bill, atunci o să dăm cu banul să vedem cine dă ochi cu hangiul.

— Să fiu al dracului, am spus eu. Sau mai bine să te ia dracu pe tine! Tu ai fost nătăfleţul care ne-a băgat în povestea asta, acum tu trebuie să ne scoţi din încurcătură.

Faptul de a-l fi făcut nătăfleţ îl înfurie grozav, aşa că ne înjurarăm şi mârâirăm unul la altul o bucată de vreme, dar nu îndrăzneam să vorbim destul de tare şi să ne batem. Până la urmă a trebuit să admit să aruncăm cu banul şi am pierdut.

Bill începuse să-mi dea sfaturi, dar i-am închis repede gura.

— Tu să taci! Ai fi putut face ceva şi ai încurcat-o, i-am spus. Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă să mă apăr. Ascultă! Merg acum la bar, cer boccelele, le scot pe verandă şi apoi mă întorc să plătesc nota. Tu vezi de-l

ține de vorbă tot timpul. Aruncă sacii împreună şi fumează ca un drac. Asta-i tot ce ai de făcut.

M-am dus la bar, am luat boccelele de la hangiță, le-am dus afară pe verandă şi m-am întors.

A intrat şi Stiffner.

— Bună-dimineața!

— Bună-dimineața, domnule, zise Stiffner.

— Cred că o să fie o zi frumoasă.

— Da, aşa se pare. Văd că plecați.

— Da, trebuie să plecăm.

Apoi, nepăsător, m-am sprijinit cu cotul de tejghea şi am privit plictisit afară peste câmp; apoi imediat, scoțând un uşor oftat, am spus:

— Păi, cred c-am să beau o bere.

— Foarte bine. Dar unde ți-e prietenul?

— A, e pe-aici, prin spatele hanului. Vine şi el îndată. Dar el nu bea în dimineața asta.

Stiffner râse cu râsul lui sec şi neprietenos. Credea că Bill trăgea mâța de coadă.

— Dar dumneata şefule nu iei nimic? am întrebat eu.

— Mulțumesc nu. Noroc!

— Noroc!

De jur împrejur era câmp deschis, cel mai apropiat copac se găsea la o depărtare de mai mult de-o milă, şi voiam să-i dau lui Bill suficient timp să taie câmpul înainte de-a începe scandalul. Aşa că am tot vorbit şi pe când vorbeam, mă gândeam că aş putea face lucrurile pe de-a-ntregul, aş putea tot atât de bine să mor pentru o liră ca şi pentru un penny, dacă trebuia să mor; iar dacă nu trebuia, atunci aveam în orice caz avantajul unei lire, ca să spun aşa. În orice caz, riscul ar fi aproape acelaşi sau mai mic, pentru că aş fi putut avea mai mult curaj să alerg, cu cât aş fi avut pentru ce; şi de fapt, după cum reieşea, aveam pentru ce – aşa că am spus:

— Aş vrea să iau o sticlă de whisky, din cele de colo, să avem la drum.

— Foarte bine, spuse Stiffner. Din care vrei, sticlă mică sau mare?

— O, una mare, cred, dacă încape în buzunar.

— O să stea cam înghesuită, zise el şi râse.

— Am să încerc, am spus eu. Pui rămăşag pe două rânduri că încape?

— S-a făcut, admise el. În buzunarul din interior al hainei şi fără să-l rupi.

Era o sticlă mare şi toate buzunarele mele erau cam mici; totuşi am reuşit s-o înghesui în buzunarul pentru care pariase el. Abia a încăput, dar a intrat.

Râserăm amândoi, dar râsul lui era şi mai neplăcut ca de obicei căci voia să pară amabil deşi pierduse două rânduri de băutură şi nici râsul meu nu era cum trebuie – eram îngrijorat şi mă gândeam care din noi va râde la urmă.

În clipa aceea am băgat de seamă ceva, şi deodată mi-a venit o idee – poate cea mai grozavă idee care mi-a trecut vreodată prin minte. Am observat că Stiffner şchiopăta puţin de piciorul drept în dimineaţa aceea, aşa că l-am întrebat:

— Dar ce e cu piciorul dumitale? Şi am pus mâna în buzunar.

— Ei, am un afurisit de cui în gheată. Credeam că l-am scos azi dimineaţă, dar văd că nu.

Întâmplarea făcea ca tocmai, atunci să se găsească pe tejghea o prăpădită de geantă cu uneltele aparţinând unui bătrân cizmar care zăcea pe verandă, beat-mort. Aşa că am spus, scoţând din nou mâna din buzunar:

— Dă gheata încoace şi ţi-l bat eu cât ai zice peşte. Asta e vechea mea meserie.

— Aşa? spuse el. Vra să zică eşti cizmar? N-aş fi crezut.

Râse cu unul dintre râsetele lui fără rost, destul de neplăcute, îşi scoate gheata – nu-i strânsese şireturile – şi mi-o dă peste tejghea. Era o gheată de săpător, urâtă, mare, groasă, bătută în ţinte, care mă făcea să sufăr

numai privind-o.

Am luat geanta cu unelte şi m-am făcut că bat cuiul, dar nu l-am bătut.

— Lipsesc vreo două cuie din talpă, am spus. Dacă găsesc ținte potrivite, am să le pun, şi prindem talpa.

Şi scormonind în geantă, am găsit un cui lung, straşnic, pe care pe furiş l-am înfipt drept în talpă. Stiffner fusese şi alergător în vremea lui, aşa că m-am gândit că ar fi mai bine pentru mine dacă țintele ghetelor lui vor fi pe dinăuntru.

— Iată, i-am spus, cred că acum va fi mai bine, punând gheata pe tejghea, dar ținând încă mâna pe ea, aşa ca şi cum aş fi fost distrat. Apoi imediat am căscat, m-am întins şi am întrebat cu un aer indiferent:

— Ei, bine, cât e de plată?

El se scărpină în cap şi se făcu că se gândeşte.

— Păi să spunem treizeci de şilingi.

Poate îşi închipuia că voi pune jos două lire sterline.

— Bine, am zis. Şi presupunând că nu-ți vom plăti, ce vei face?

Pentru moment păru descumpănit, apoi se înfurie, şi respiră greu, gâfâi, se sufocă o dată sau de două ori, apoi dintr-odată se linişti şi râse cu cel mai dezgustător râs – făcea parte din acei oameni care întotdeauna râd când îşi ies din fire şi spuse pe un ton liniştit şi crud:

— Păduchi ce sunteți! Dacă nu plătiți, fire-ați voi să fiți, am să vă iau boccelele, – mama mumii voastre – şi am să vă trag atâtea picioare în nădragii voştri puturoşi, până când n-o să mai puteți sta jos o lună, şi nici în picioare.

— Bine, cu cât vei începe mai repede, cu atât mai bine, am spus şi, aruncând gheata într-un colț al camerei, am rupt-o la fugă.

El sări peste tejghea, îşi luă gheata şi veni după mine. Se opri o clipă să şi-o încalțe, dar nu făcu decât un pas şi scoase un urlet cumplit, apoi aruncă gheata cât colo şi se repezi înapoi. Când m-am uitat din nou în urmă,

încălțase un papuc şi venea după mine aproape să mă ajungă. În următoarele cinci minute am schimbat repede decorul. Dar în curând m-am simțit istovit. Inima începu să-mi bată tare, şi simțeam că mă sufoc. Când am înțeles că se apropiase destul ca să se poată ține de promisiune, m-am uitat împrejur căutând să evit lovitura. Stiffner trase cu piciorul, dar m-am ferit la timp; lovitura era ratată iar papucul zburase în aer departe şi căzuse într-o baltă.

Aşadar, era pierdut, căci pământul era pietros şi plin de cioturi. L-am zărit pe Bill înainte, la orizont. M-am ținut după el şi am ajuns la copac cât am putut de repede, căci o văzusem pe nevasta lui Stiffner venind cu o lopată (probabil ca să ne îngroape rămăşițele) iar cei doi, Stiffner şi nevastă-sa, făceau o bună pereche.

Bill se uită repede în jur apoi se făcu nevăzut în tufăriş. Când l-am ajuns, era aproape mort, dar am înhățat sacul şi zorirăm mai departe, căci, cum i-am spus şi lui Bill, când mă uitasem ultima oară în urmă, îl văzusem pe Stiffner cotind înspre grajd, iar Bill fu de părere să ne pierdem în pădurice cât mai repede şi să rămânem acolo ascunşi, căci Stiffner nu era omul care să se dea bătut.

Primul lucru pe care l-a spus Bill când ne-am văzut teferi în ascunziş a fost:

— Ți-am spus eu c-o s-o scoatem bine la capăt? Când mergi cu mine nu trebuie să-ți fie frică. Ascultă sfatul meu şi lasă lucrurile pe seama mea şi totul va fi în ordine. Acum…

Dar i-am închis repede gura. Mă făcea să-mi ies din fire.

— Cum tu?! Dar ce dracu ai făcut *tu?*

— Ce-am făcut? zise el. Am luat boccelele, este? Dacă nu le luam eu, unde ar fi ele acum?

Atunci l-am răsplătit pentru pretențiile lui; i-am plătit pentru toată protecția ce mi-o acordase şi i-am spus de-a dreptul că e un nătăfleț. M-am rotit în jurul lui şi l-am

pleznit şi l-am sfătuit să nu mai pretindă în viaţa lui că e un descurcăreţ. Apoi, când am socotit că l-am chelfănit destul, m-am liniştit şi am început să-l iau mai cu binişorul; dar niciodată nu mi-aş fi închipuit că avea în rezervă pentru mine o triplă surpriză care mergea în gradaţii până la un punct culminant.

Bill luă lucrurile cu mult calm; mă lăsă să mă răcoresc, îmi dădu timp să-mi recapăt respiraţia, apoi se întinse nepăsător pe partea dreaptă, îşi băgă mâna stângă în buzunarul din stânga al pantalonilor şi scoase un şiret de ghete, o cutie de chibrituri şi nouă şilingi şi şase penny.

Când le-am văzut am întrebat cu respiraţia tăiată:

— De unde dracu ai scos astea?

— Le-am avut tot timpul, zise, dar am văzut la han că ardeai de dorinţa de a tapa numaidecât pe cineva, aşa că m-am gândit să le cruţ – nouă şilingi şi şase penny nu-i găseşti pe toate drumurile.

Apoi se întoarse pe partea stângă, căută în celălalt buzunar şi scoase un pachet de tutun şi zece şilingi. Îmi ieşiseră ochii din orbite.

— De unde naiba le ai? am urlat eu.

— Asta, zise el, e jumătatea de liră sterlină pe care mi-ai dat-o seara trecută; jumătăţile de liră nu sunt de risipit în vremurile noastre şi, afară de asta, aveam şi o socoteală veche cu Stiffner şi voiam să i-o plătesc. M-am gândit că dacă nu suntem destul de isteţi ca să-i tragem chiulul lui Stiffner, nu mai avem niciun motiv să ne mai socotim în viaţă. În orice caz, mi-am închipuit c-o s-o scoatem la capăt, şi chiar aşa a fost, ba am mai câştigat şi o sticlă de whisky pe deasupra.

Se întinse pe spate, ca de oboseală, îşi cercetă buzunarul de sus al vestei şi scoase o monedă de aur de douăzeci de şilingi înfăşurată într-o bancnotă de-o liră sterlină. Apoi aşteptă să vadă ce spun eu. Dar nu mai puteam spune nimic. Am deschis gura şi n-am mai putut s-o închid.

— Am luat asta de la idioții de aseară – m-am gândit că ne-ar putea prinde bine şi că ar trebui s-o păstrăm. Lirele, în ziua de azi, nu e uşor să le obții şi afară de asta, avem mai multă nevoie de gologani decât Stiffner, aşa că…

— Şi el ştia că ai banii ăştia? am întrebat, respirând repede.

— Bine-nțeles. Tocmai aici e hazul! Asta l-a înfuriat aşa de rău. A fost în sală tot timpul cât am jucat. Dar parcă aş bea ceva!

Şi am băut. Aveam chiar nevoie.

În curând Bill adormi şi aşa cum dormea în lumina lunii, părea un copilaş nevinovat. Eu am stat mult timp treaz, am fumat, m-am gândit adânc, l-am vegheat pe Bill; apoi m-am culcat dar m-am gândit până aproape de zorii zilei şi, în sfârşit, am adormit şi am avut un coşmar în legătură cu tot ce se întâmplase. Visam că parcă l-am urmărit pe Stiffner patruzeci de mile ca să-i cumpăr cârciuma şi că Bill descoperise că era nepotul lui.

Bill mi-a dat o jumătate de coroană – m-am despărțit în termeni buni de el, dar mult timp după asta n-am mai călătorit cu el. Era el băiat bun pe cât de bun putea fi un băiat ca el, şi un bun tovarăş pe cât de bun putea fi un tovarăş, dar mergea mult prea departe față de un tip comod şi paşnic ca mine. M-ar fi dat gata într-un an de zile dacă m-aş fi ținut în pas cu el.

OMUL CARE UITA

— Iaca, zise Tom Marshall, cunoscut sub numele de „Oracolul” – am mai auzit şi înainte despre astfel de cazuri; e drept, nu se prea întâmplă, dar parcă am mai auzit de aşa ceva – şi îşi strâmbă partea stângă a feței, în timp ce-şi curăța cu mult dichis urechea dreaptă cu lama unui briceag.

Stăteau în capătul dinspre apus al cabanei docherilor, bucurându-se de briza care se ridica la apusul soarelui, fumând şi povestind. „Cazul” de care era vorba era un tip nenorocit cu o înfățişare disperată, din tagma acelora care caută de lucru şi pe care un grănicer îl găsise rătăcind pe o câmpie din apropiere şi-l adusese în stațiune. Era un om mic, uscățiv, blond, cu un cap mare de copil, cu ochi spălăciți lipsiți de expresie, cu mâini lungi, subțiri şi păroase care păreau nişte bucăți umede de alge şi cu o privire uimită şi o purtare supusă, ascultătoare. Pretindea că uitase cine e şi nu mai ştia nimic despre sine.

Oracolul se simți grozav de interesat de acest caz, cum de altfel îl interesa orice lucru care „arăta ciudat.” Era un mare şi naiv tunzător de oi, mai mult inimos decât mintos, mai mult cu experiență decât cu judecată şi înzestrat cu mai multă curiozitate decât oricine. Era de mirare că nu profitase mai mult, măcar indirect, de pe urma acestei caracteristici. Inima îi era plină de un fel de duioşie pentru oricine ar fi fost destul de norocos

sau nenorocos ca să aibă un necaz şi printre prietenii lui se numărase un surd, un orb, un poet, şi unul care „avea sticleți”. Tom îi întâlnise pe fiecare din ei din întâmplare, când erau în situații jalnice. Îi ocrotise şi îi studiase cu mult interes, mai ales pe poet; iar ei rămăseseră cu o părere bună despre țel şi îi erau recunoscători – în afară de individul cu sticleți, care zicea că Tom urmărea un interes personal, că voia de fapt să taie ficatul sticleților săi ca o nadă pentru peşti, aşa că renunțase să mai fie prieten cu Tom.

Era natural, aşadar, ca Oracolul să ia sub aripa lui şi cazul de față. Se folosi de influența lui pe lângă şef ca să dezlege misterul; studia omul în timpul liber şi făcea tot ce putea să ajute biata memorie bolnavă, dar nu putea nimeni să facă sau să spună ceva prin care să se meargă mai departe de ziua când străinul fusese găsit pe câmpie cu o boccea lângă el. Bocceaua fusese cercetată şi cotrobăită ca o cheie a problemei, dar fără niciun folos. La început băieții erau neîncrezători şi porniți să se distreze pe socoteala misterului, dar Tom interveni şi le făcu cunoscut că dacă erau atât de ticăloşi încât să încerce vreuna dintre glumele lor cu un „biet om nenorocit”, el, Tom va fi obligat să dea o reprezentație. Mulți din oamenii de acolo fuseseră martori la reprezentațiile lui Tom, şi niciunul dintre ei nu avea ambiția să joace rolul principal. Preferau să fie spectatori.

— Da, reflectă Oracolul, e un caz ciudat şi cred că mulți din doctorii cei mari, ca Morell Mackenzie, ar fi bucuroşi să dea o mie sau două pentru a putea studia un asemenea caz.

— Bravo, strigă Mitchell. Împărțim pe jumătate, – sau stai, mai bine să formăm un sindicat şi să lucrăm pentru Misterios.

Câțiva dintre cei de față râseră, dar gluma ca orice altă glumă, nu avu niciun succes la Tom.

— Partea cea mai proastă e, spuse însuşi Misteriosul,

cu tonul plângăreț care îi era obişnuit şi cu o privire timidă spre Tom, partea cea mai proastă e că s-ar putea să fiu lord sau duce şi să nu ştiu nimic despre asta. S-ar putea să fiu un om bogat, cu o grămadă de case şi de bani, sau un lord.

Băieții izbucniră în râs…

— De ce râdeți? întrebă Mitchell. Nu văd nimic nerezonabil în asta. După înfățişare ar putea fi un lord; am văzut doi lorzi şi ştiu cum arată.

— Da, reflectă Tom, ignorând ceea ce spusese Mitchell, e ceva în asta, dar atunci, înseamnă că tu ai putea fi şi Jack Spintecătorul.

Mai bine las-o baltă, prietene; îngroapă trecutul şi ia-o de la capăt.

— Dar nu ştiu nici măcar cum mă cheamă; sau dacă sunt sau nu însurat, scânci exilatul; s-ar putea să am nevastă şi copii.

— Mai bine uită-i, prietene, spuse Mitchell; cât despre nume, n-are nicio importanță. Nici eu nu-l ştiu pe-al meu; şi am avut vreo opt. Ai la dispoziție destule nume. Uite, am cunoscut un om pe care-l chema Jim Smith şi care a murit, la numele lui, ți se potriveşte foarte bine şi nu cred că o să aibă vreo pretenție; şi chiar dacă ar avea, poți spune că te-ai născut cu numele ăsta.

Astfel că îl numiră Smith şi curând începură să-l socotească un lunatic inofensiv şi să nu mai ia în seamă excentricitățile lui.

Câtva timp oamenii l-au privit cu mult interes, şi chiar Mitchell s-a amestecat şi a încercat tot felul de metode pentru a-l ajuta pe Misteriosul în încercările-i slabe, neajutorate şi chiar impresionante, de a-şi reaminti cine era. Un caz similar a fost relatat în vremea aceea în ziare şi lucrul luă o asemenea extindere, încât Oracolul fu împins să dea unele sfaturi din stocul său de înțelepciune.

— În locul tău, nu m-aş gândi prea mult la asta, îi spunea el lui Mitchell. Sute de oameni cu judecată au

înnebunit după cazul Tichborne, cu care nu aveau nimic de-a face, dar numai gândindu-se la el; şi tu, Jack, eşti şi aşa plin de gărgăuni. Lasă-l în pace şi ai încredere în mine; am să descopăr eu cine e Smith, îndată ce-l voi supraveghea mai bine.

În timpul acesta Smith lucra, mânca, dormea şi împrumuta tutun, dar uita să-l înapoieze – fapt care se observă. Vorbea liber despre cazul său, când era întrebat, dar dacă se adresa el cuiva, o făcea cu aerul unui tânăr cumsecade dar sfios, conştient de întinderea şi puterea răutății acestei lumi, al unui tânăr oarecum respectuos, care te roagă să susții un umil lucrător şi să ai bunăvoința de a accepta o cărticică pe care s-o treci prietenilor tăi după ce ai citit-o cu atenție.

Într-o sâmbătă dimineață, cam cu două săptămâni înainte de închiderea sezonului, Oracolul sosi târziu la locul său de muncă, parcă preocupat de ceva. Smith nu-şi făcuse apariția, iar zilierul de lângă el lucra pentru amândoi, spre nemulțumirea întregii echipe.

— L-ai văzut cumva pe Smith? îl întrebă Mitchell pe Oracol. Se pare că a uitat să se scoale în dimineața asta.

Tom părea descurajat şi dezamăgit.

— *Iar* a *uitat,* spuse el încet, şi pe un ton impresionant.

— Ce să fi uitat? Ştim cu toții că a uitat al dracului să vie la lucru.

— Iar a uitat, repetă Tom. Azi dimineață când s-a trezit, voia să ştie cine e el şi unde se află.

Comentarii…

— Ai face mai bine să nu te mai ocupi de el, Oracol, spuse Mitchell imediat. Dacă nu poate descoperi cine e şi unde se află, o să descopere şeful în curând pentru el.

— Nu, spuse Tom, când iau un lucru pe mână, îl duc până la capăt.

Aceasta era şi caracteristica şefului, numai că în altă direcție.

Se duse la cabană şi se interesă de Smith.

— De ce nu eşti la lucru?

— Cine sunt eu, domnule? Unde mă aflu? scânci Smith. Puteți vă rog să-mi spuneți cine sunt şi unde mă aflu?

Şeful trase în piept o înghițitură bună de aer şi se holbă la Misterios, cu o privire fără expresie, apoi izbucni.

— Ia ascultă, urlă el, nu ştiu cine moaş-ta eşti decât că eşti un țicnit şi dacă vrei să ştii, nici nu mă interesează. Dar am să-ți arăt eu îndată unde te afli. Să te cari imediat la magazie să-ți iei banii şi pe urmă poți să te duci învârtindu-te, dar vezi să nu-ți uiți bocceaua.

Întâmplarea a fost discutată în timpul mesei. Oracolul jura că a fost o cruzime şi o josnicie față de un biet nenorocit şi îl înjura pe şef. Admiratorii lui Tom înjurau şi ei din simpatie şi agitația părea amenințătoare „când vocea lui Mitchell se auzi ridicându-se pe un ton voit indiferent, deasupra troncănitului de farfurii şi de tacâmuri.

— Mă întreb, spunea vocea, mă întreb dacă Smith nu şi-a uitat cumva cecul?

Ori, Smith nu uitase.

Continuară să mănânce şi să reflecteze.

Curând se auzi din nou vocea lui Mitchell, de data asta adresându-i-se Oracolului. Spunea:

— Aveai ceva lucruri de valoare în cabină, Oracolule?

Tom îl privi pătrunzător pe Mitchell:

— De ce mă întrebi?

— A, nimic, numai că mă gândesc că n-ar fi o idee rea pentru tine să te uiți în cabină şi să vezi dacă Smith n-a uitat.

Băieții deveniră grozav de atenți, îşi fixară privirea asupra lui Tom dar el se uita cu bunătate de la o față la alta; apoi îşi împinse farfuria şi îşi scoase încet picioarele-i lungi din spațiul dintre scaun şi masă. Se urcă în patul său şi controlă cu grijă lucrurile din boccea. Smith nu uitase.

Când Oracolul se întoarse înapoi, pe față cu o expresie ciudată care, studiată mai îndeaproape, ar fi dat la iveală mai mult mânie decât supărare. Dar asta nu era tot. Era expresia unui om care ar suferi o operație teribilă, fără anestezie, dar care e hotărât să nu lase să-i scape niciun geamăt. Tom nu înjură şi prin aceasta ei înțeleseră cât de furios era. Era o baracă de oameni aspri, cu un vocabular liber şi îngrozitor, dar chiar dacă ar fi înjurat cu toții în cor, în frunte cu Bogan, chiorul, tot nu ar fi domolit simțămintele lui Tom, lucru de care şi-a dat seama fiecare.

Oracolul luă jos căpăstrul din cui şi porni spre uşă, în mijlocul unei tăceri pline de respect şi de simpatie, întreruptă doar o dată de vocea lui Mitchell, care întrebă într-o şoaptă plină de spaimă:

— Te duci să iei calul, Tom?

Oracolul încuviință din cap şi trecu mai departe; nu scoase nicio vorbă – era prea plin de vorbe.

Trecură cinci minute, şi vocea lui Mitchell se auzi din nou, neîntreruptă de zgomotul tacâmurilor. Spuse în termeni impresionanți:

— N-ar fi o idee rea pentru unii dintre cei care dorm în paturile din apropiere să-şi controleze lucrurile. Patul lui Scotty e lângă al lui Tom.

Scotty sări de la locul său de parcă l-ar fi muşcat de picior un şarpe, deplasând o scândură a mesei şi răsturnând trei farfurii de supă. Se aruncă pe pat ca un om care se înecă şi se agăță de o scândură şi smulse aşternutul. Din nou Smith nu uitase.

Urmă atunci un control general şi se constată în cele mai multe cazuri că Smith îşi, amintise, în fine, rezervorul închis al înjurăturilor şi blestemelor explodă.

Oracolul îl găsi pe Smith chiar în noaptea aceea la cea mai apropiată baracă şi văzu că iar îşi pierduse şi mai mult memoria, sub influența romului şi al interesului măgulitor pe care i-l arăta un licențiat în arte care se întâmpla să se afle în cârciumă. Tom intră liniştit pe uşa

din dos şi îi făcu semn cu degetul îngrijitorului de baracă, îl luă deoparte şi vorbiră câtva timp împreună foarte aprins, apoi controlă în secret bocceaua lui Smith, al cărui conținut principal se compunea din obiectele de valoare ale lui Tom şi ale prietenilor săi.

Apoi Oracolul stârni amintirile lui Smith şi plecă.

Smith fu din nou pe picioare cam după două săptămâni. Era oarecum vătămat fiziceşte, dar memoria nu-i mai era zdruncinată.

CÂINELE MEU

Lui Macquarie, tunzătorul de oi, i se întâmplase un accident. Pentru a spune adevărul, omul se îmbătase şi se încăierase într-o cârciumă de la marginea drumului, şi se alesese cu trei coaste rupte, cu capul spart şi câteva mârâituri. Câinele său, Tally, nu băuse, dar participase cu sălbăticie la încăierare şi avea şi el un picior rupt. După aceea, Macquarie îşi luă bocceaua pe umăr şi mai clătinându-se, mai târându-se, după zece mile de drum ajunse în fine la spitalul din oraş. Numai Dumnezeu ştie cum a reuşit. El singur nu-şi dă seama cum. În urma lui, Tally a şchiopătat tot timpul în trei labe.

Medicii examinară rănile omului şi fură surprinşi de rezistența lui. Chiar medicii sunt surprinşi uneori, deşi nu arată întotdeauna. Bineînțeles că au vrut să-l interneze, dar au obiectat în privința lui Tally. Nu se admiteau câini în spital.

— Trebuie să dai câinele afară, spuseră ei tunzătorului, care stătea pe marginea patului.

Macquarie nu zise nimic.

— Nu putem admite câini aici în spital, omule, spuse doctorul cu o voce mai puternică, crezând că omul era surd.

— Atunci legați-l în curte.

— Nu. Trebuie alungat. Câinii nu sunt permişi pe terenul spitalului.

Macquarie se ridică încet în picioare, strânse din dinți, ca să-şi stăpânească durerea, îşi încheie cu greu cămaşa peste pieptul păros, îşi puse vesta şi se târî spre colțul unde-şi aruncase bocceaua.

— Ce faci? îl întrebară doctorii.

— Nu puteți primi şi câinele?

— Nu. E împotriva regulamentului. Nu e permis să intre câini în spital.

Omul se aplecă să-şi ridice bocceaua, dar durerea fu atât de mare încât se sprijini de zid.

— Ei, hai, omule, ce Dumnezeu? exclamă doctorul, impacientat. Trebuie să fii nebun. Ştii bine că nu eşti în stare să pleci. Lasă-l pe infirmier să-ți ajute să te dezbraci.

— Nu, spuse Macquarie. Nu. Dacă nu vreți să primiți şi câinele, nu stau nici eu. Şi-a rupt şi el piciorul şi are tot atâta nevoie ca şi mine de îngrijire. Dacă eu merit să fiu internat, merită şi el, ba... încă mai mult.

Tăcu un timp, respirând greu, apoi urmă:

— Ăsta, câinele ăsta al meu, m-a urmat cu credință în cei doisprezece ani lungi şi grei de foamete. E aproape... aproape singurul care s-a sinchisit vreodată dacă trăiesc sau cad şi putrezesc pe drumul ăsta blestemat.

Se opri din nou, apoi continuă:

— Ăsta, câinele ăsta a fost fătat pe drum, spuse el cu un fel de zâmbet trist. L-am purtat luni întregi într-o oală de ceai şi apoi şi mai târziu când obosea, în sacul meu. Şi bătrâna, mă-sa, venea din urmă foarte mulțumită şi mirosea sacul din când în când, numai aşa, ca să vadă dacă totul era în regulă... Cățeaua m-a urmat, numai Dumnezeu ştie cât de mulți ani. M-a urmat până a orbit, şi încă un an după aia. M-a urmat până n-a mai putut să se târască prin praf şi... şi atunci am ucis-o, pentru că n-am putut s-o las în urmă, vie!

Se opri din nou.

— Şi câinele ăsta bătrân, continuă el atingând cu degetele-i noduroase botul ridicat al lui Tally, câinele

ăsta bătrân a umblat după mine zece ani, prin ploi, şi pe zăduf, în vremuri bune şi… şi vremuri grele… de fapt mai mult grele; ajutându-mă să nu înnebunesc când nu aveam nici bani nici prieteni, pe drumuri singuratice. Şi m-a vegheat săptămâni întregi când eram beat, drogat sau otrăvit în afurisitele de crâşme şi mi-a salvat viaţa de multe ori, şi drept mulţumire a primit adesea câte un picior în spinare şi blesteme; dar mă ierta pentru toate şi… şi a luptat pentru mine. A fost singura fiinţă care mi-a luat apărarea contra ticăloşilor care tăbărâseră pe mine, acolo la baracă, şi şi-a lăsat şi urma dinţilor pe unii din ei şi… şi eu la fel.

Mai trecu un timp.

Apoi respiră adânc, strânse tare din dinţi, îşi puse sacul pe umeri, făcu un pas spre uşă şi iar îşi întoarse capul.

Câinele apăru şchiopătând, din colţul în care stătuse, şi privi în sus cu îngrijorare.

— Câinele ăsta pe care-l vedeţi în faţa dumneavoastră, se adresă Macquarie personalului spitalului, e un câine mai bun decât sunt eu om bun, sau decât sunteţi dumneavoastră, şi, după cât se pare mai bun creştin. A fost pentru mine un prieten mai bun decât am fost eu vreodată pentru vreun om – sau decât a fost orice om pentru mine. M-a vegheat, m-a apărat de multe ori ca să nu fiu jefuit, a luptat pentru mine, mi-a salvat viaţa şi drept mulţumire a primit picioare de beţiv şi înjurături – şi m-a iertat. A fost pentru mine un prieten adevărat, sincer, cinstit şi credincios şi acum nici prin gând nu-mi trece să-l părăsesc. Nu pot să-l alung în drum cu un picior rupt. Eu… Of! Dumnezeule! Spatele meu!

Gemu şi se împletici, dar îl prinseră, îi luară sacul şi-l culcară în pat.

O jumătate de oră mai târziu, tunzătorul de oi era instalat confortabil într-un pat.

— Unde mi-e căţelu'? întrebă el când îşi reveni.

— Ei, câinele e foarte bine, îi spuse infirmiera, nerăbdătoare. Nu-ți bate capul. Doctorul îi pune la loc piciorul, afară în curte.

DEŞTEPTĂTORUL LUI ARVIE ASPINALL

Într-una din iernile din urmă a apărut o notă într-un ziar, anunțând că un polițist descoperise un băiețel adormit pe scările fabricii Grinder, la ora patru a unei dimineți ploioase. Trezindu-l, i-a cerut explicații.

Băiatul a spus că lucra acolo şi îi fusese frică să nu întârzie; începea lucrul la ora şase şi după cât se părea, era foarte mirat auzind că nu era decât ora patru. Polițistul a examinat pachețelul pe care copilul, speriat, îl avea în mână, şi care conținea un şorț curat, şi trei felii de pâine unse cu magiun.

Copilul a explicat mai departe că s-a trezit şi s-a gândit că era târziu şi că n-a vrut s-o trezească pe maică-sa ca s-o întrebe cât e ceasul, deoarece ea fusese peste zi la spălat. Nu s-a uitat la ceas pentru că nu aveau. N-a putut da nicio explicație cum de se aştepta ca maică-sa să ştie ce oră era; poate că, la fel ca mulți alți copii de vârsta lui, avea o nemărginită încredere în infinita înțelepciune a mamei. Se numea „Arvie Aspinall, domnule, vă rog", şi locuia în străduța Jones. Tată-său murise.

Câteva zile mai târziu, acelaşi ziar avea marea plăcere să anunțe în legătură cu acel „mişcător incident" că o binevoitoare doamnă din lumea bună a inițiat o listă de subscripție printre prietenii ei, cu scopul de a cumpăra

un ceas deşteptător pentru băieţelul care fusese găsit dormind la uşa atelierelor Grinder.

Ceva mai târziu, s-a menţionat în legătură cu „mişcătorul incident” că ceasul deşteptător fusese cumpărat şi înmânat mamei băiatului, care părea să fi fost copleşită de recunoştinţă. S-a aflat de asemenea, din altă sursă, că această din urmă aserţiune era mult exagerată.

Mişcătorul incident a fost epuizat în alt articol, care nu lăsa nicio îndoială că binevoitoarea doamnă din înalta societate nu era altcineva decât încântătoarea şi talentata fiică a Casei Grinder.

Era destul de târziu, în ultima zi a vacanţei de Paşti, în timpul căreia Arvie Aspinall stătuse în pat cu o răceală urâtă. Se simţea încă foarte slăbit. Era aproape ora nouă şi activitatea în străduţa Jones era în toi.

— Mă simt mai bine, mamă, mult mai bine, spuse Arvie. Oţetul cu zahăr a copt flegma, iar tuşea o scoate acum afară.

În următoarele minute o scoase afară aşa de bine, încât nici nu mai putu vorbi. Când îşi recăpătă respiraţia, spuse:

— Mai bine sau mai rău, mâine trebuie să mă duc la lucru. Să pui ceasul să sune, mamă.

— Şi eu îţi spun că n-ai să te duci. Ar însemna să cauţi moartea.

— Degeaba vorbeşti mamă, nu putem sta flămânzi, şi s-ar putea ca altcineva să-mi ia locul! Pune ceasul să sune mamă!

— Am să trimit pe unul dintre copii să le spuie că eşti bolnav. Au să te lase, desigur, o zi sau două, acasă.

— Degeaba, n-au să aştepte. Îi cunosc eu – ce-i pasă lui Grinder că sunt bolnav. Nu-i nimic, mamă. Am să trec şi peste asta. Dă-mi ceasul, mamă.

Ea îi dădu ceasul, iar Arvie îl întoarse şi-l puse să sune.

— Nu prea merge bine soneria, murmură el. De două nopți nu merge bine, dar am să încerc. Am să pun să sune la cinci, ca să am timp să mă îmbrac şi să ajung acolo devreme. Aş vrea să n-am de mers aşa departe.

Se opri apoi ca să citească cele câteva cuvinte gravate în jurul cadranului:

> Devreme culcat, devreme sculat,
> Face pe om sănătos şi bogat.

Mai citise versurile acestea şi înainte, şi îi plăceau ritmul şi rimele lor. Le repetase în gând de nenumărate ori, fără să le pătrundă înțelesul filosofic. Niciodată nu-i trecuse prin minte să se îndoiască de vorbele tipărite – iar acestea erau gravate. Dar acum o nouă lumină păru că se coboară asupra lui. Studie fraza o bucată de vreme şi apoi o citi tare pentru a doua oară. Reflectă din nou asupra ei în tăcere.

— Mamă, spuse el deodată, cred că e minciună.

Maică-sa puse ceasul pe policioară, înveli băiatul în patul lui mic şi stinse lumina.

Arvie părea să fi adormit, dar femeia stătea trează, gândindu-se la necazurile ei, la bărbatul ei, pe care i-l aduseseră într-o dimineață de la lucru mort; la fiul ei cel mai mare care n-a venit acasă decât ca să trândăvească, după ce ieşise din puşcărie; la al doilea fiu, care-şi clădise cuibul în alt oraş şi nu mai avea nevoie de ea; la micul Arvie, atât de şubred şi luptând bărbăteşte s-o ajute; irosindu-şi anii fragezi la Grinder când ar trebui să fie la şcoală; la cei cinci copii mai mici, neajutorați, care dormeau în camera de-alături; la viața ei grea – frecând podele de la cinci şi jumătate până la opt, când îşi începea munca zilnică – spălatul! – trebuind să-şi crească copiii în atmosfera mahalalelor, pentru că nu-şi putea permite să se mute în altă parte şi să plătească o chirie mai mare; şi la chirie.

Arvie începu să murmure prin somn.

— Nu poți dormi, Arvie? întrebă ea. Te doare pieptul? Vrei să-ți dau ceva?

— Aş vrea să dorm, şopti el ca prin vis, dar nu cred să mai fie mult… înainte de…

— Înainte de ce, Arvie? întrebă ea repede, fiindu-i teamă că delirează.

— Înainte de-a suna ceasul.

Vorbise prin somn.

Maică-sa se ridică uşor şi puse ceasul să sune la ora două. Acum va putea să se odihnească, îşi spuse ea.

Dar Arvie sări imediat în sus şi spuse repede:

— Mamă, mi s-a părut că a sunat ceasul. Apoi, fără să aştepte răspunsul, se culcă şi adormi imediat, dintr-odată.

Ploaia se oprise şi un cer luminos şi înstelat se întindea peste mare şi peste oraş, peste mahalale şi peste vile deopotrivă, dar puțin din el se putea vedea din fundătura Jones – doar o licărire a Crucii Sudului şi câteva stele în jurul ei. Era ceea ce doamnele numesc „o noapte fermecătoare", aşa cum se vede din casa Grinder – „Grinderville" – cu terasele ei luminate de lună şi grădinile coborând uşor către apă, cu ferestrele frumos luminate pentru balul de Paşti şi saloanele de recepție, ticsite de piese unice, unde una dintre încântătoarele şi desăvârşitele ei fete aduce o selectă societate la lacrimi, prin patetica ei recitare despre un mic măturător.

Era ceva deranjat la ceasul deşteptător, sau poate doamna Aspinall îl potrivise greşit, căci soneria sună în mod surprinzător în toiul nopții. Ea se trezi cu greu şi rămase liniştită, aşteptând să-l audă pe Arvie sculându-se. Dar el nu se mişcă. Femeia întoarse o față albă şi înfricoşată către sofaua unde zăcea băiatul; lumina singurului felinar de pe străduța lor lumina jos prin fereastră şi văzu că nu se mişcase.

De ce nu-l trezise ceasul? Doar dormea atât de uşor! – Arvie, strigă ea; niciun răspuns. – Arvie, strigă din nou, cu un ciudat tremur de reproş în voce, amestecat cu o

teamă imensă. Arvie nu răspunse.

— Vai, Dumnezeule! gemu ea.

Se ridică şi se opri lângă sofa. Arvie zăcea pe spate, cu braţele îndoite, în poziţia sa preferată pentru dormit; dar ochii îi erau mari deschişi şi holbaţi în sus, ca şi când ar fi vrut să privească prin plafon şi acoperiş spre locul unde ar trebui să fie Dumnezeu.

UNIUNEA ÎŞI ÎNGROAPĂ MORŢII

Într-o duminică după-amiază, în timpul unei plimbări cu barca pe râu, văzurăm un tânăr călare, mânând câțiva cai de-a lungul malului. El ne spuse că era o zi frumoasă şi ne întrebă dacă apa era adâncă în locul acela. Cel mai glumeț din grupul nostru îi răspunse că era destul de adâncă ca să se poată îneca în ea, iar el râse, şi trecu mai departe. Nici nu i-am dat prea multă atenție.

În ziua următoare oamenii se adunară la cârciuma din colț, pentru o înmormântare, poftindu-se unii pe alții cu câte ceva de băut, în aşteptarea cortegiului. Îşi petrecură o parte din timp dansând plini de veselie după zdrăngănelile unui pian, în sala barului. Restul timpului s-au zbenguit şi s-au luat la trântă.

Defunctul fusese un tânăr lucrător unionist, de vreo douăzeci şi cinci de ani, care se înecase cu o zi în urmă încercând să treacă înot cu câțiva cai peste un braț al râului Darling.

Era aproape un străin în acel oraş, dar faptul că fusese membru al Uniunii explica înmormântarea ce i se făcea. Poliția găsise în sacul său acte emanând de la Uniune şi se adresase oficiului Uniunii Generale a Muncitorilor, pentru a cere informații despre el. Şi iată ce am aflat. Secretarul avea foarte puține informații de dat. Defunctul fusese catolic, iar majoritatea oraşului erau de alte confesiuni – dar unionismul e mai tare

decât credința. Iar băutura, oricum, e mai tare şi decât unionismul, şi când a sosit cortegiul funebru, mai mult de două treimi din oameni nu l-au mai putut urma.

Procesiunea număra cincisprezece oameni; paisprezece suflete urmând carapacea spartă a unui alt suflet. Poate că niciunul dintre cei paisprezece nu avea suflet, la fel ca şi cadavrul – dar asta n-are-a face.

Patru sau cinci din cortegiu, care stăteau la han, împrumutaseră o trăsurică, pe care hangiul o întrebuința să aducă şi să ducă la gară pasagerii. Ei ne erau străini, iar noi, cei care mergeam pe jos, le eram străini lor, şi cu toții eram străini față de mort.

Un călăreț care arăta a fi un negustor de vite, proaspăt întors dintr-o mare călătorie, pică pe urmele noastre prăfuite şi ne urmă câteva sute de iarzi, trăgând în urma lui un cal de povară, dar un prieten îi făcu semne disperate şi demonstrative de pe veranda unui hotel, chemându-l cu mâna dreaptă, iar cu degetul cel mare de la mâna stângă arătând peste umăr înspre bar – aşa că negustorul schimbă direcția şi nu se mai ținu după noi. Era un străin pentru întreaga scenă.

Mergeam în grupuri de câte patru. Era foarte cald şi foarte mult praf. Arşița se revărsa în raze crude şi orbitoare peste orice acoperiş metalic sau zid luminos ce s-ar fi aflat în bătaia soarelui. Una sau două cârciumi trăgeau obloanele, din respect pentru mort, până treceam. Închideau uşile barului iar patronii intrau şi ieşeau prin vreo uşă dosnică pentru câteva minute. Arareori se văietau boşimanii de astfel de inconveniente pricinuite de vreo înmormântare. Aveau prea mare respect pentru morți.

În drumul spre cimitir trecurăm pe lângă trei tunzători care stăteau la umbra unui gard. Unul era beat – dar beat-mort. Ceilalți doi îşi acopereau urechile din dreapta cu pălăriile, din respect pentru mort, oricine-ar fi fost el, iar unul dintre ei trăgea cu piciorul în cel beat, şoptindu-i ceva.

Beţivul se ridică puţin, se uită, îşi pipăi pălăria pe care o împinse în sus, apoi o trase la loc. Făcu o mare sforţare să-şi vină în fire – şi reuşi. Se ridică în picioare, se rezemă de gard, îşi smulse pălăria şi plin de remuşcări o aruncă jos şi puse piciorul pe ea, ca să-şi păstreze capul descoperit cât timp trecu cortegiul funerar.

Un negustor de vite, înalt şi sentimental, care mergea alături de mine, recita cu cinism versuri de Byron, potrivite cu împrejurarea – adică moartea – şi întreba cu un umor plin de patetism: ce părere aveam, tichetul omului va fi valabil şi „dincolo”? Era un tichet al Uniunii Generale a Muncitorilor; opinia generală era că tichetul va fi acceptat.

Deodată, prietenul meu spuse:

— Îţi aminteşti că ieri, când eram în barcă, am văzut un om ducând nişte cai de-a lungul malului?

— Da.

Arătă spre cortegiu şi spuse:

— Ei, bine, ăsta era.

M-am gândit câtva timp.

— N-am prea fost atent. Parcă ne-a spus ceva, nu?

— Da, spunea că e o zi frumoasă. Ai fi fost mai atent dacă ai fi ştiut că era sortit să moară în aceeaşi oră şi că acelea erau ultimele cuvinte pe care le adresa cuiva în lumea aceasta.

— Desigur, spuse o voce din urmă, dacă ai fi prevăzut una ca asta, ai fi lungit vorba.

Trecurăm cu greu peste linia ferată, apoi o luarăm pe drumul fierbinte şi plin de praf ce ducea la cimitir, unii dintre noi vorbind despre accidentul acesta sau născocind altele pe care le-am fi avut noi înşine şi am fi scăpat ca prin urechile acului. Deodată cineva spuse:

— Iacă şi dracul de popă.

Mi-am ridicat ochii şi am văzut un preot stând la umbra unui pom, lângă gardul cimitirului.

Carul funebru se opri şi fură deschise părţile laterale.

Toți îşi acoperiră urechea dreaptă cu pălăriile, în timp ce patru oameni ridicară coşciugul şi-l purtară spre groapă. Preotul – un tânăr palid şi liniştit – stătea în picioare la umbra unui copăcel care creştea lângă groapă. Îşi scoase pălăria, o aruncă jos cu nepăsare şi începu să-şi facă datoria. Am băgat de seamă că unul sau doi păgâni se strâmbară uşor când coşciugul fu stropit cu agheasmă. Picăturile se evaporară repede şi urmele lor rotunde şi negre se acoperiră cu praf, dar petele scoteau parcă în evidență, prin contrast, învelitoarea ieftină şi sărăcăcioasă a sicriului. Mai înainte păruse negru, şi acum era de un cenuşiu prăfuit.

Şi tocmai în locul acesta vanitatea şi ignoranța omenească jucară o farsă funeraliilor. Un cârciumar înalt şi gros, cu o ceafă de taur, cu trăsături greoaie şi butucănoase şi cu o expresie de totală ignoranță, ridică pălăria de pai a preotului şi o ținu cam la cinci centimetri deasupra capului sfinției sale tot timpul slujbei, deşi să nu uităm, preotul şedea la umbră. Câțiva oameni îşi ridicară apoi şi îşi puseră pălăriile stingheriți, luptând între disprețul pentru cei vii şi respectul pentru cei morți. Pălăria avea o calotă conică şi boruri largi lăsate în jos de jur împrejur, ca o umbrelă, iar cârciumarul o apucase de calotă cu labele lui mari şi roşii. Pentru a fi drepți față de preot, poate că el nici habar n-avea de ce se întâmpla. Un preot mai bătrân, într-o asemenea împrejurare, ar fi pus: „Lasă pălăria jos, prietene, memoria fratelui nostru adormit trece înaintea tenului meu". Un mirean necioplit s-ar fi exprimat într-un limbaj mai tare, nu mai puțin potrivit. Dar preotul nostru părea neştiutor de cele ce se petreceau. Afară de asta, cârciumarul era un mare şi important stâlp al Bisericii. Nu putea, ca un măgar ignorant şi îngâmfat ce era, să piardă un prilej atât de bun de a-şi arăta credința şi importanța pe lângă Biserica lui.

Groapa părea foarte îngustă sub coşciug şi am scos un suspin de uşurare când am văzut sicriul lunecând cu uşurință în jos spre fundul gropii. Văzusem odată la Rookwood un coşciug care se înțepenise în marginile gropii şi care a trebuit să fie scos din nou, cu mare greutate, şi să aştepte pe iarbă, la picioarele rudelor îndurerate care jeleau cu disperare, în timp ce groparii lărgeau groapa. Dar acolo în vest nu ştiu să sape mormintele pe măsură. Groparul nostru nu era un om lipsit de inimă şi cu tot respectul pentru acea calitate omenească denumită sentimentalism, răzui puțin pământ prăfuit şi îl aruncă jos, pentru a înăbuşi zgomotul căderii bulgărilor de pământ pe sicriu. Încercă de asemenea să arunce cât mai uşor primele lopeți de pământ spre fundul gropii, luând pământul cu dosul lopeții întors în afară; dar bulgării secatului râu Darling săreau şi bocăneau oricum. N-avea mare importanță – nimic nu are importanță. Căderea bulgărilor de pământ pe sicriul unui străin nu sună deloc altfel decât a unor bulgări pe o cutie obişnuită de lemn – cel puțin eu n-am găsit nimic neobişnuit sau înspăimântător în acel sunet; dar poate că vreunul dintre noi – mai sensibil – să fi fost impresionat, amintindu-şi de vreo înmormântare mai de demult, când căderea fiecărui bulgăr îi zdruncinase inima.

N-am vorbit despre florile de salcâm pentru că nu erau. Am neglijat de asemenea să vorbesc despre bătrânul prieten îndurerat cu capul cărunt aplecat şi cu lacrimile-i mari curgându-i pe fața aspră. Era absent şi el – probabil plecat departe. Din aceleaşi motive m-am ferit să vorbesc despre suspecta umezeală din ochii unei brute bărboase numite Bill. Bill scăpase de la moarte, iar umezeala se datora căldurii. Am lăsat deoparte şi „tristul apus de soare australian”, pentru motivul că soarele nu apunea la ora aceea, înmormântarea a avut loc exact la ora prânzului.

Numele omului mort era, se pare, Jim, dar în sacul

său nu s-au găsit nici fotografii, nici şuviţe de păr, nici scrisori de dragoste şi nici altceva asemănător, nici chiar vreo referinţă la mama sa – numai câteva acte cu privire la chestiunile Uniunii. Mulţi dintre noi nici nu i-am ştiut numele până nu l-am văzut scris pe coşciug; îl cunoşteam doar ca „sărmanul băiat care s-a înecat ieri".

— Aşadar, se numea James Tyson, spuse negustorul, privind placa de metal.

— Dar ce, până acum n-ai ştiut? l-am întrebat.

— Nu, dar ştiam că e unionist.

Am descoperit mai târziu că James Tyson nu era numele lui adevărat – ci doar „numele sub care era cunoscut".

Oricum, a fost înmormântat sub numele acesta şi cele mai multe din „marile ziare australiene" au menţionat pe scurt în coloanele lor că un tânăr cu numele de James John Tyson s-a înecat într-o bulboană a râului Darling, duminica trecută.

Mai târziu, tot am aflat care era adevăratul său nume, dar dacă ni se va întâmpla vreodată să-l citim în „Coloana prietenilor dispăruţi", nu vom putea da nicio informaţie îndureratei sale mame, surori sau soţii, nici altcuiva de la care ar putea veni o vorbă bună despre el, pentru că numele acela l-am şi uitat.

TOVARĂŞUL TATĂLUI SĂU

Râpa de Aur exista, dar de aur era numai cu numele, afară doar dacă nu-şi datora denumirea grămezilor galbene de deşeuri şi florilor de salcâm de pe coastă. Căci aurul plecase din mină şi minerii de asemenea plecaseră, ca prietenii lui Timon când acesta rămăsese fără avere.

Râpa de Aur era un loc trist, trist chiar pentru un teren aurifer părăsit. Bietul pământ torturat, cu rănile lui dezvelite, părea că cere un mut ajutor tufişurilor din preajmă, să vină să-l ascundă; şi ca un răspuns la chemarea lui, tufişurile pipernicite şi răzleţe începeau să se apropie de poalele munţilor. Sălbăticia reintra în drepturile ei.

Cele două coline întunecate şi triste care se ridicau de o parte şi de alta erau acoperite de sus până jos cu arbuşti subţiri şi piperniciţi, dar deasupra rândurilor celor mai de sus, pe o parte, era un şir de salcâmi în floare.

Vârful colinei dinspre vest semăna puţin cu o şa, iar sus, deasupra eucaliptilor, în punctul care corespundea cu partea din faţă a şeii, erau trei pini înalţi. Copacii aceia singuratici, care se puteau vedea de la o mare depărtare, prinseseră razele galbene ale multor apusuri de soare, cu mult înainte ca omul alb să fi cutreierat prin acele locuri.

Nota predominantă a acestor locuri era un fel de

chinuitoare ascultare, a cărei încordare nu părea să scadă niciodată, o ascultare a unor sunete din viața minerilor, sunete care dispăruseră şi care lăsaseră un gol accentuat de urmele unei prezențe din trecut. Principala armată a minerilor dispăruse de mult, în căutarea unor noi posibilități, lăsând în urmă doar câțiva răzleți şi dezertori. Aceştia erau oameni prea săraci pentru a-şi lua familiile cu ei, sau oameni prea bătrâni şi slabi, sau care pierduseră încrederea în noroc. Ieşiseră neobservați din rânduri şi rămăseseră să lupte din greu prin locurile acelea părăsite.

Râpa de Aur îşi avea mica sa comunitate de căutători care trăiau într-un luminiş numit de o parte Câmpia lui Spencer, iar de cealaltă, Câmpia Pounding, dar ei nu dădeau locurilor viață, ci numai le răscoleau. Un străin ar fi putut crede câmpia complet pustie dacă n-ar fi văzut câte un veston sau ceainic în fundul săpăturilor, printre gropi şi dacă n-ar fi auzit de sub pământ, la mică adâncime, zgomotul surd al câte unui târnăcop, care vădea prezența vreunui căutător scormonind acolo, jos, după ce mai rămăsese.

Într-o după-amiază, aproape de sărbătorile Crăciunului, o macara fu înălțată deasupra unui puț vechi şi foarte adânc, în partea de jos a râpei. O găleată, legată cu o frânghie de macara se zărea în dimineața următoare aproape de gura puțului, iar lângă ea o mică moviliță de pământ spălat.

Un pâlc de arbori tineri din apropiere arunca o umbră peste o parte din grămada de pământ şi în această umbră, aşezat pe o haină veche, stătea un băiețaş de vreo unsprezece - doisprezece ani, care scria pe o tăbliță de ardezie.

Avea părul blond, ochii albaştri şi o față delicată şi cam bătrânicioasă, care nu părea că se va schimba prea mult când se va maturiza. Costumul său se compunea dintr-o pereche de pantaloni de catifea, o cămaşă de pânză şi bretele. Ținea tăblița strâns, cu un colț al ramei

apăsat sub coastă, în timp ce capul se apleca într-o parte, atât de aproape de tăbliță încât păru-i zburlit aproape o atingea. Privea tăbliţa cu coada ochiului, în timp ce cu mare greutate copia primul rând, silabisind de fiecare dată în alt fel. În această grea sarcină părea să-i fie de mare ajutor şi limba, scoasă afară în colțul gurii, pe care uneori şi-o trecea în colțul celălalt, lăsând în jurul gurii o dâră de piele curată. Degetele-i de la picioare, pline de noroi, intrau şi ele în această operație şi-i ajutau mult prin energica lor mişcare. Uneori se oprea şi-şi trecea peste gură dosul mâinii sale mici şi brune.

Micul Isley Mason, sau, cum i se mai spunea, „tovarăşul tatălui său", fusese totdeauna favoritul minerilor şi căutătorilor, de pe vremea când avea obiceiul s-o zbughească afară, dis-de-dimineață şi să alerge numai în cămăşuță prin câmpia înghețată. Lunganul Bob Sawkins povestea adesea cum într-o dimineață Isley se întorsese acasă, după goana prin iarba umedă, gol puşcă, spunând că şi-a pierdut cămaşa.

Mai târziu, când cei mai mulți dintre mineri plecaseră, iar mama lui Isley murise, putea fi văzut prin partea locului cu brațele şi picioarele goale şi arse de soare, cu un târnăcop, o lopată şi o sită pentru aur mai cât el de mare, cu care obişnuia „să caute" şi „să încerce" printre vechile grămezi de pământ. Lunganul de Bob era prietenul preferat al lui Isley; şi adesea se abătea din drum ca să stea de vorbă cu el găsind ca scuză pentru lungile lui discuții cu copilul că era amuzant să-l facă pe Isley să povestească.

Trecuse destul de multă vreme de când Isley scria pe tăbliță, când o voce puternică strigă de jos:

— Isley!

— Da, tată.

— Trimite găleata jos!

— Bine.

Isley puse jos tăbliţa şi îndreptându-se spre puţ, coborî găleata atât cât ajungea până la frânghia slăbită; apoi, punând o mână pe cupa macaralei, iar cu cealaltă ţinând-o dedesubt, o lăsă să alunece între palmele sale până când găleata ajunse la fund. Câteva minute se auzi zgomotul lopeţii, apoi imediat vocea strigă:

— Trage-o afară, băieţel.

— Dar nu e plină nici pe jumătate, tată, spuse băiatul privind în jos. Nu-ţi fie teamă s-o umpli, tată, pot să ridic şi mai mult.

Încă puţină răzăluială, şi băiatul îşi înfipse bine picioarele în movilița de lut pe care o ridicase sub mânerul macaralei, ca să ajungă până la ea.

— Acum, Isley.

Isley răsuci funia încet dar voiniceşte şi în curând găleata cu „spălătură" apăru la suprafaţă; atunci, cu smucituri scurte, o luă şi o răsturnă alături de restul de deşeuri.

— Isley, strigă tată-său din nou.

— Da, tată.

— Ţi-ai terminat lecţia scrisă?

— Aproape.

— Atunci data următoare trimite tăbliţa jos pentru exerciţiile de aritmetică.

— Foarte bine.

Băiatul îşi reluă locul, fixă bine colţul tăbliţei sub coastă, îşi gheboşă spinarea şi începu un alt rând strâmb.

Tom Mason era cunoscut ca un muncitor tăcut şi harnic. Era un om de vreo şaizeci de ani, înalt, cu o barbă neagră. În figura lui nu era nimic neobişnuit, decât poate faptul că se înăsprise aşa cum se poate înăspri faţa unui om care a trecut prin multe suferinţe şi dezamăgiri. Locuia într-o baracă mică sub un eucalipt, la capătul cel mai depărtat al Câmpiei Pounding. Nevasta îi murise acolo cam cu şase ani în urmă şi cu toate că în goana după aur noi posibilităţi se

iviseră şi ar fi putut să plece, n-a mai părăsit niciodată Râpa de Aur.

Mason stătea îngenuncheat în faţa peretelui de pământ săpând la lumina unei lumânări de seu lipite de zid. Fundul tunelului era foarte umed, iar pantalonii îi erau grei şi uzi de lut şi de apă, dar bătrânul miner era obişnuit cu astfel de lucruri. Târnăcopul nu aducea pentru ziua aceea mare lucru, poate pentru că mintea lui Tom nu era la ce lucra şi ar fi vrut să facă o pauză, în timp ce gândurile îi rătăceau departe de fâşia îngustă de pământ din faţa lui.

Dezgropa imagini din trecut, imagini neplăcute, socotind după faţa sa împietrită şi palidă în lumina slabă a lumânării.

Poc, poc, poc – loviturile deveneau tot mai slabe şi mai neregulate, în timp ce mintea minerului rătăcea înapoi spre trecut. Pereţii galeriei păreau că dispar încet-încet, iar zidul din faţă se retrăgea departe, dincolo de-un orizont ce devenea tot mai confuz în strălucirea oceanului de sud. Se afla pe puntea unei corăbii, iar lângă el era unul dintre fraţii săi. Călătoreau spre sud, spre Pământul Făgăduinţei, care strălucea pe atunci în toată gloria sa de aur. Velele grăbeau înainte, odată cu vântul puternic, şi corabia straşnică înainta cu toată viteza, ducând încărcătura celor mai delirante visuri ce s-au născut vreodată în carena vreunui vas. Sus, peste ale oceanului lungi şi albastre creste; jos, în ale oceanului lungi şi albastre văi, spre ţări atât de noi şi totuşi atât de vechi unde, deasupra strălucirii cerurilor din sud, scânteiau nume strălucitoare ca Ballarat! şi Bendigo! Părea că puntea se clatină, căci săpătorul căzu înainte, peste peretele din faţă al tunelului. Căderea îl readuse la realitate şi iarăşi ridică târnăcopul.

Dar în curând loviturile slăbiră din nou, şi o altă viziune apăru în faţa lui. Acum e la Ballarat. Lucrează într-o concesiune la Eureka; alături, e fratele lui. Fratele lui arată palid şi bolnav, căci n-a dormit toată noaptea,

dansând şi chefuind. Afară, în spatele lor se află linia munților albaştri, în față este faimosul munte Bakely, iar jos, la stângă, Golden Point. Doi jandarmi călări vin peste muntele Specimen. Ce vor oare?

Îl ridică pe fratele lui şi-i pun mâinile în cătuşe. Omor fără premeditare noaptea trecută. Cauza – băutura şi gelozia.

Viziunea a dispărut din nou. Poc, poc, e târnăcopul care numără anii ce urmează – unul, doi, trei, patru, până la douăzeci. Acolo se opreşte pentru scena următoare – un țarc de vite pe țărmul unui râu strălucitor în New South Wales. Mica fermă e înconjurată de vii şi livezi. Nenumărate roiuri de albine zboară la umbra pomilor, iar sus, pe coasta dealului, recolta de grâu e aproape coaptă.

Un bărbat şi un flăcău lucrează la defrişarea unui padoc chiar sub fermă. Sunt tatăl şi fiul; fiul, un flăcăiaş de vreo şaptesprezece ani, e bucățică ruptă tată-său.

Şi iarăşi se aud copite de cai. Şi iat-o pe Nemesis sosind în uniforma jandarmilor călări.

Curierul poştal a fost înjunghiat noaptea trecută la o depărtare de cinci mile şi un pasager mai refractar, împuşcat. Băiatul fusese toată noaptea cu prietenii săi la vânătoare.

Jandarmii îl ridică pe băiat, cu cătuşele la mâini. „Jaf înarmat”.

Tatăl tocmai scotea un buştean când au venit jandarmii. Piciorul i-a rămas pe cazmaua pe jumătate înfiptă în pământ. Îi urmăreşte pe jandarmi cu privirea cum duc băiatul spre casă, apoi, înfigând cazmaua cu toată puterea, întoarce o nouă brazdă. Jandarmii ajung la uşă dar el, neclintit, continuă să sape şi pare să n-audă țipătul de disperare al soției, sale. Jandarmii cercetează camera băiatului şi scot afară două boccele cu îmbrăcăminte; dar tatăl sapă mai departe. Au înşeuat unul dintre caii de la fermă şi i-au spus băiatului să încalece. Tatăl sapă mai departe. Pornesc călări de-a

lungul crestei de deal, cu băiatul între ei. Tatăl nu-şi ridică ochii; groapa se lărgeşte în jurul buşteanului. El sapă mai departe până când mica şi curajoasa-i soție vine şi îl ia cu blândețe de braț. În sfârşit îşi dezdoaie spatele şi o urmează în casă, ca un câine ascultător.

Urmează procesul şi dezonoarea, şi apoi alte nenorociri, molima vitelor, secetă, sărăcie.

Poc, poc, poc, din nou. Dar nu e sunetul târnăcopului de miner, e căderea bulgărilor de pământ peste sicriul soției lui.

E un mic cimitir în desiş, şi el stă ca de piatră şi urmăreşte cum se umple groapa ei. A murit de inimă rea şi de ruşine. „Nu pot suporta o ruşine ca asta. N-o pot suporta!…" gemuse ea toți cei şase ani care trecuseră – căci omul sărac adesea e mândru.

Iar *el* trăieşte mai departe, căci e greu de sfărâmat o inimă de bărbat. Îşi ține capul sus şi lucrează mai departe, de hatârul unui copil care a rămas, şi acest copil e Isley.

Şi acum căutătorul de aur pare să aibă o viziune a viitorului. Se vede undeva, un om bătrân, bătrân, cu un tânăr lângă el şi tânărul are figura lui Isley. Din nou copite de cai! Ah, Doamne, Nemesis din nou, în uniforma jandarmilor!

Minerul cade în genunchi în noroi şi lut, în fundul puțului şi se roagă Cerului să-i ia ultimul copil înainte ca Nemesis să vină să-l caute.

Lunganul Bob Sawkins era cunoscut printre mineri ca „Diavolul de Bob". Profilul lui, cel puțin dintr-o parte, fără îndoială că. Amintea de sarcasticul Mefistofel, dar partea cealaltă, ca şi caracterul, nu erau deloc drăceşti. Fața îi fusese vătămată şi un ochi pierdut din cauza unei explozii premature de dinamită, într-o veche mină din Ballarat. Ochiul orb era acoperit cu un plasture verde, ceea ce dădea un aer răutăcios celorlalte trăsături.

Bob era un englez cam nătâng, puternic şi cumsecade. Era puțin cam bâlbâit şi avea obiceiul să repete mereu cuvântul „cică”, introducându-l în vorbire când n-avea alt rost decât să umple pauzele pricinuite de bâlbâială, dar aceasta nu-l ajuta cu nimic căci adesea îl bâlbâia chiar pe „cică”.

Soarele cobora spre apus şi razele lui galbene ajungeau sus printre copăceii Râpei de Aur, când apăru Bob, venind pe poteca ce taie colina din vest. Era îmbrăcat cu obişnuitu-i costum: cămaşă de pânză, pantaloni de catifea reiată, o pălărie ponosită, vestă şi cizme. Pe umăr avea un târnăcop de care era legată o lopată scurtă care atârna spre spate, iar sub braț avea o sită mare. Se opri în fața puțului cu macara şi salută băiatul în felul său obişnuit:

— Hei, uite-l pe Isley!

— Ce-i, Bob?

— Am văzut – cică – un pui de coțofană în copac, poate-ai putea să-l prinzi.

— Nu pot pleca de lângă puț. Tata e jos.

— Cum de-a ştiut taică-tău că ar fi – cică – aur în vechiul puț?

— L-a întâlnit pe bătrânul Corney în oraş sâmbătă şi i-a spus că a rămas destul aur ca să merite să-l caute. A săpat toată dimineața.

Bob se apropie şi, lăsându-şi jos uneltele cu un clinchet, îşi trase pantalonii la genunchi şi se aşeză pe călcâie.

— Ce faci – cică – cu tăblița, Isley? întrebă el scoțând o pipă veche şi aprinzându-şi-o.

— Exerciții de aritmetică, spuse Isley.

Bob pufăi câteva clipe din pipă.

— Degeaba, spuse el aşezându-se jos pe lut, cu genunchii ridicați. Învățătura n-are niciun rost.

— Auzi la el! exclamă băiatul. Vrei să spui că n-are rost să înveți să citeşti, să scrii şi să socoteşti?

— Isley!

— Da, tată!

Băiatul se duse la macara şi lăsă găleata jos. Bob se oferi să-i ajute s-o ridice, dar Isley, mândru să-şi arate puterea faţă de prietenul său, insistă s-o manevreze singur.

— Ai să fii – ci-cică – într-o zi un om puternic, Isley, spuse Bob punând jos găleata.

— O, pot să ridic mult mai mult decât pune tata în găleată, la te uită cum am uns de bine manivelele. Merg acum ca untul – şi cu o mişcare băiatul făcu manivelele să se învârtească, ca să dovedească cele spuse.

— De ce ţi se spune Isley? întrebă Bob când îşi reluară locurile. Ăsta nu e numele tău adevărat, nu-i aşa?

— Nu, numele meu e Harry. Dar un miner obişnuia să spună că pentru mama şi tata eu sunt ca o insulă într-un ocean, aşa că am fost poreclit Isle[1], apoi Isley.

— Aveai – ci-cică – aveai odată un frate, aşa e?

— Dar asta înainte de a mă fi născut. A murit, mama cel puţin spunea că nu se ştie dacă a murit, dar tata spune că în ceea ce-l priveşte pe el, este mort.

— Şi taică-tău avea un frate. Ai auzit – cică – vreodată de el?

— Da, l-am auzit pe tata vorbind cu mama despre el. Cred că fratele tatei a fost amestecat într-o încăierare dintr-o cârciumă unde a fost ucis un om.

— Şi taică-tău – cică – ţinea la el?

— L-am auzit pe tata spunând că a fost tare mâhnit, dar asta s-a întâmplat demult.

Câtva timp Bob fumă în tăcere şi părea că se uită la nişte nori întunecaţi care înaintau încet înspre apus, ca un cortegiu funerar. Apoi imediat spuse ceva încet, ca pentru sine: „Toate… toate trec.”

— Ce? spuse Isley.

— Ei – cică – nimic, răspunse Bob, ridicându-se. Acela e un ziar, în buzunarul hainei lui taică-tău, Isley?

— Da, zise băiatul şi îl scoase.

Bob luă ziarul şi câteva momente îl cercetă cu mare atenție.

— E ceva aici despre terenurile aurifere, spuse Bob punând degetul pe reclama unui croitor. Aş vrea – ci-cică – să mi-l citeşti, Isley. Eu nu văd bine literele mici care se folosesc acum.

— Nu, nu e despre aur, spuse băiatul, luând ziarul, e ceva despre…

— Isley!

— Ține-l, Bob, mă cheamă tata.

Băiatul alergă spre puț, îşi rezemă mâinile şi fruntea de cupa macaralei şi se aplecă să audă ce-i spunea tată-său.

Fără nici cea mai mică prevenire, trădătoarea cupă alunecă. Un trup mic se izbi de vreo două ori de pereții puțului şi căzu la picioarele lui Mason, unde rămase nemişcat.

— Mason!

— Ei?

— Pune-l în găleată şi leagă-l de frânghie cu cureaua ta.

După câteva momente:

— Acum, Bob!

Mâinile lui Bob tremurau atât de tare, încât abia putea apuca manivela, dar oricum, manevră ridicarea.

Imediat corpul copilului apăru, nemişcat, ud şi mânjit de lut. Mason se cățăra pe treptele săpate în pereții puțului.

Bob dezlegă cu duioşie băiatul şi-l aşează jos pe iarbă, sub nişte copăcei, apoi curăță de lut şi sânge fruntea copilului şi aruncă apă peste el.

Îndată Isley scoase un suspin şi deschise ochii.

— Eşti… ci-cică… eşti rănit, Isley?

— Mi-e… fr… frântă spinarea, Bob.

— N-o fi chiar aşa, drăguță.

— Unde-i tata?

— Vine.

Un timp tăcere, apoi:

— Tată, tată! Hai repede, tată!

Mason ajuns sus, veni şi îngenunche de cealaltă parte a băiatului.

— Să... să... alerg după nişte rachiu, spuse Bob.

— Degeaba, Bob, şopti Isley. Sunt sfărâmat tot.

— Nu te simți mai bine, băiețel?

— Nu... am... să... mor, Bob.

— Nu vorbi aşa, Isley, gemu Bob.

O scurtă tăcere, apoi corpul băiatului se răsuci dintr-odată de durere. Dar trecu repede. Stătu liniştit un timp, apoi spuse calm:

— Cu bine, Bob.

Zadarnic încercă Bob să vorbească.

— Isley... spuse el.

Copilul se întoarse şi îşi întinse mâinile pe partea cealaltă, către bărbatul tăcut, cu fața împietrită.

— Tată! Tată, mă duc!

Un geamăt înfiorător se desprinse de pe buzele lui Mason, apoi urmă o linişte deplină.

Bob îşi ridicase pălăria să-şi şteargă fruntea, iar fața lui, deşi desfigurată, era straniu de asemănătoare cu fața omului ce sta ca de piatră de cealaltă parte.

Se uitară o clipă unul la altul peste corpul copilului, apoi Bob spuse liniştit:

— N-a ştiut niciodată.

— Ce importanță are? spuse Mason răguşit; şi luând copilul mort se îndreptă spre colibă.

În dimineața următoare, un grup trist se adunase în fața colibei lui Mason. Nevasta lui Martin fusese acolo toată dimineața, curățind şi făcând tot ce trebuia. Una dintre femei rupsese singura cămaşă albă a soțului ei ca să facă un giulgiu şi se străduiseră în aşa fel, încât micul trup arăta curat şi chiar frumos în sărăcăcioasa colibă.

Unul după altul, minerii îşi scoteau pălăriile şi aplecându-se, intrau prin uşa scundă. Mason şedea la

picioarele patului cu capul sprijinit de mână şi privea oamenii cu un aer ciudat şi absent.

Bob scotocise peste tot în căutarea câtorva scânduri pentru sicriu.

— Va fi ultimul lucru… păi… ce-l pot face pentru el.

În cele din urmă, disperat, veni la nevasta lui Martin. Aceasta îl duse în sufragerie şi arătându-i o masă mare de lemn de pin, de care era foarte mândră, îi spuse:

— Strică masa asta.

Dând la o parte puținele lucruri care erau pe ea, Bob întoarse masa şi începu s-o desfacă.

Când sicriul fu gata, nevasta unui miner găsi că arată prea sărac şi, sfâşiindu-şi o fustă neagră, de mare ținută, o dădu lui Bob s-o pună peste sicriu.

Un singur vehicul se găsea prin partea locului – vechea platformă a lui Martin; aşa că pe la ora două, Pat Martin prinse de oişte bătrâna-i mârțoagă, căreia-i zicea Dublin, cu bucăți de ham legate cu frânghii şi sosi în fața colibei lui Mason.

Micul sicriu fu aşezat pe car şi două lăzi de gin fură puse alături, ca scaune pentru vecina Martin şi vecina Grimshaw, care se suiră tăcute şi înlăcrămate.

Pat Martin ar fi dorit să-şi aprindă pipa, dar îşi aminti că nu se cădea, şi se sui pe oiştea carului. Mason închise cu un lacăt uşa colibei. Două lovituri peste una dintre coastele lui ascuțite îl făcură pe Dublin să se trezească din reverie. Cu o smucitură la dreapta şi una la stângă, porni – şi în curând micul cortegiu funerar dispăru în josul drumului care ducea spre cimitirul „oraşului”.

Cam după vreo şase luni, Bob Sawkins plecă într-o scurtă călătorie şi se întoarse împreună cu un tânăr înalt şi bărbos. Ajunseră după ce se întunecase şi se duseră drept la coliba lui Mason. Înăuntru era lumină, dar când Bob bătu la uşă, nu răspunse nimeni.

— Intră, nu te teme, spuse el tovarăşului său.

Străinul împinse uşa, care scârţâi, şi rămase în prag cu capul descoperit.

O oală fierbea pe foc, nesupravegheată de nimeni. Mason stătea la masă, cu capul aplecat pe braţe.

— Tată!

Nu primi niciun răspuns, dar lumina focului care pâlpâia îl făcu pe străin să creadă că ar fi surprins la Mason o uşoară ridicare din umeri.

Pentru moment străinul rămase nehotărât, dar apoi, mergând spre masă, puse o mână pe umărul lui Mason şi spuse cu blândeţe:

— Tată, nu vrei un alt tovarăş?

Dar cel care dormea nu voia – cel puţin nu în lumea aceasta.

NEVASTA VĂCARULUI

Căsuța cu două camere e construită din grinzi rotunde, lespezi de piatră şi scoarță de copac şi podită cu piatră despicată. O bucătărie încăpătoare, aflată la unul dintre capete, e mai mare decât întreaga casă, cu verandă cu tot.

De jur împrejur, desişuri fără niciun orizont, căci ținutul e de şes. Niciun şir de munți în depărtare. Desişul e format din meri indigeni, piperniciți şi putrezi. Niciun arbust. Nimic care să înveselească ochiul, afară doar de verdele mai închis al câtorva stejari, care suspină lângă pârâul îngust, aproape secat. Nouăsprezece mile depărtare de cel mai apropiat semn de civilizație – o cârciumă la drumul principal.

Văcarul, un fost squatter{2}, e plecat cu cireada de vite. Nevasta şi copiii au rămas singuri acasă.

Patru copii zdrențăroşi şi jigăriți se joacă pe lângă casă. Deodată, unul dintre ei țipă:

— Şarpele, mamă! Uite-un şarpe!

Femeia slăbănoagă şi arsă de soare iese din bucătărie, apucă copilaşul de jos, îl ține pe brațul stâng şi întinde mâna după un băț.

— Unde e?

— Aici! A intrat sub grămada de lemne, țipă băiatul cel mare, un puşti de vreo cincisprezece ani, cu o figură isteață.

— Stai pe loc, mamă! îl prind eu. Stai acolo! Îl prind

eu pe afurisitul ăsta.

— Tommy, vino aici! Are să te muşte. Vino aici imediat când îți spun, nemernicule!

Băiatul vine fără tragere de inimă, ducând un băț mai mare ca el. Apoi strigă triumfător:

— Uite-l, intră sub casă!

Şi se depărtează cu bățul ridicat.

În acelaşi timp Alligator, câinele cel mare şi negru, cu ochii galbeni, care a privit scena cu cel mai mare interes, rupe lanțul şi se repede după şarpe. Dar e în întârziere cu o clipă, şi botul său atinge crăpătura pietrei tocmai când capătul cozii dispare. Aproape în aceeaşi clipă bățul băiatului loveşte şi juleşte botul câinelui. Alligator nu ia în seamă faptul şi procedează la săparea clădirii, dar după o mică luptă e domolit şi pus în lanț. Nu-şi pot permite să-l piardă.

Femeia văcarului îi pune pe copii să stea toți laolaltă lângă cuşca câinelui, în timp ce ea pândeşte şarpele. Aduce două farfurioare cu lapte şi le pune jos lângă zid, ca să-l ademenească să iasă, dar trece o oră şi şarpele nu se arată.

E aproape de apusul soarelui şi se apropie furtuna. Copiii trebuie aduşi în casă; dar ea nu vrea să-i aducă în casă, căci ştie bine că şarpele este acolo şi poate apărea în orice clipă, printr-o spărtură a podelei de piatră; aşa că duce în bucătărie mai multe brațe de lemne de foc şi apoi cheamă copiii acolo. Bucătăria nu e podită, e cu pământ pe jos, i se spune „podea de pământ” prin partea locului. În mijlocul camerei se află o masă mare, lucrată grosolan. Femeia îşi aduce copiii înăuntru şi îi urcă pe masă. Sunt doi băieți şi două fetițe mici. Le dă să mănânce şi apoi, înainte de a se întuneca, se duce în casă, înşfacă câteva perine şi cuverturi, aşteptându-se să vadă şi să lovească şarpele în fiecare clipă. Aşterne un pat pe masa din, bucătărie pentru copii, iar ea se aşază alături ca să vegheze toată noaptea.

Supraveghează toate colțurile şi un băț puternic stă gata pregătit lângă ea, pe bufet; tot acolo se află coşul ei de lucru şi un număr din „Revista tinerelor femei”. A adus şi câinele în cameră.

Tommy se culcă protestând, dar spune că va sta treaz toată noaptea şi va zdrobi afurisitul de şarpe.

Maică-sa îl ceartă că iar vorbeşte urât.

Tommy are bățul cu el, sub cuvertură, iar Jacky protestează:

— Mămică, Tommy mă zupoaie de viu cu bățul lui. Spune-i să-l scoată de aiți.

Tommy: – Gura, puştiule! Vrei să te muşte şarpele?

Şi Jacky tace.

— Dacă te muşcă, spune Tommy, după câtva timp te umfli, miroşi rău, te faci roşu şi verde şi albastru peste tot până explodezi. Nu-i aşa, mamă?

— Hai, lasă, nu speria copilul. Dormiți, le spune ea.

Fetițele adorm, iar Jacky se plânge din când în când că e „zupuit”. I se face loc mai mult. Imediat Tommy spune:

— Mamă, ia uită-te la afurisiții ăştia mici. Aş avea un chef grozav să le sucesc gâtul.

— Da nu ne fațe nimic afuisiții, protestează somnoros Jacky.

Mama: – Ei, ți-am spus eu c-ai să-l înveți pe Jacky să înjure.

Dar în timp ce spune, zâmbeşte. Jacky adoarme.

Deodată Tommy întreabă:

— Mamă, crezi c-au să-i dea drumul cangurului?

— Doamne sfinte! De unde vrei să ştiu eu, băiete? Dormi!

— Dar mă trezeşti dacă se iveşte şarpele?

— Da. Dormi.

E aproape de miezul nopții. Toți copiii au adormit şi ea stă liniştită, cosând şi citind, rând pe rând. Din când în când îşi aruncă privirea în jurul podelei şi pe zid, iar când aude cel mai mic zgomot pune mâna pe băț.

Furtuna se apropie şi vântul, suflând prin crăpăturile pereților, încearcă să stingă lumânarea. Femeia o mută pe polița bufetului şi fixează un ziar ca s-o apere. Cu fiecare fulger crăpăturile dintre pietre strălucesc ca argintul lucios. Tunetele bubuie şi ploaia cade în ropote.

Alligator stă lungit pe podea, cu ochii îndreptați spre perete. Ea înțelege că şarpele e acolo. În perete sunt spărturi mari care merg sub podeaua casei de locuit.

Femeia nu e fricoasă, dar unele întâmplări petrecute de curând i-au cam zdruncinat nervii. Fiul cel mic al cumnatului ei a fost muşcat nu de mult de un şarpe şi a murit. În afară de asta, de şase luni nu mai are nicio veste de la soțul ei şi e foarte îngrijorată.

El era negustor de vite şi se stabiliseră aici când s-au căsătorit. Seceta din 18… l-a ruinat. A trebuit să sacrifice ceea ce mai rămăsese din turmele de vite şi să se angajeze ca văcar. Bărbatul se gândea ca la întoarcere, să-şi mute familia în cel mai apropiat oraş; până atunci fratele lui care ține o crâşmă la drumul principal, le aduce o dată pe lună provizii. Femeia mai are încă două vaci, un cal şi câteva oi. Cumnatul taie din când în când câte o oaie, îi dă ei cât are nevoie, iar restul îl ia în schimbul altor provizii.

E obişnuită să rămână singură. Odată a rămas astfel optsprezece luni. Ca fată, îşi făcuse şi ea iluzii; dar toate speranțele şi aspirațiile de fată se spulberaseră de mult. Nevoia ei de distracții şi de recreere o găsea acum în „Jurnalul tinerelor femei” şi – slavă Domnului! – modelele de rochii îi făceau mare plăcere.

Soțul ei e australian, şi ea la fel. El e cam uşuratic, altminteri un soț destul de bun. Dacă ar avea bani, ar lua-o la oraş şi ar ține-o ca pe-o prințesă. Acum s-au obişnuit să trăiască separat. Cel puțin în ceea ce-o priveşte pe ea. „Nu e de niciun folos să mă frământ”, spune ea. S-ar putea ca el să uite câteodată că e îndurat, dar dacă are o sumă bună de bani când se întoarce, tot ei îi va da cea mai mare parte din ei. Când

avea bani a luat-o la oraş de mai multe ori. Au călătorit cu vagon de dormit ți au tras la cele mai bune hoteluri. Ba îi cumpărase şi o trăsurică de două persoane, dar a trebuit să renunțe la ea, ca şi la alte lucruri.

Ultimii doi, copii s-au născut aici, în regiunea asta de desişuri; unul, când soțul ei a adus cu forța un medic beat, ca s-o asiste. Era singură în acea împrejurare şi foarte slăbită. Fusese bolnavă de friguri. Se ruga lui Dumnezeu să-i trimeată ajutor. Dumnezeu i-a trimis-o pe Black Mary, femeia cea mai albă din tot ținutul. Sau mai exact, Dumnezeu i l-a trimis pe King Jimmy la început iar acesta a trimis-o pe Black Mary. El şi-a băgat fața neagră pe uşă, a văzut dintr-o privire care era situația şi a spus vesel: „Foarte bine, coniță, mă duc s-o aduc pe bătrânica mea, e jos la pârâu."

Unul dintre copii a murit pe când se afla aici singură. A mers călare nouăsprezece mile, după ajutor, cărând copilul mort.

Trebuie să fie ora unu sau două după miezul nopții. Focul arde mocnit. Alligator stă cu botul pe labe, şi pândeşte zidul. Nu e un câine prea frumos şi lumina arată numeroase răni vechi pe unde părul n-a mai crescut. Nu îi e frică de nimic de pe suprafața pământului sau de dedesubt. Înhață un bou tot atât de uşor ca şi când ar prinde o muscă. Urăşte pe ceilalți câini – în afară de prinzătorii de canguri – şi îi displace grozav să vadă prieteni sau rude de-ale familiei. Dar aceştia vin destul de rar. Cu câțiva străini s-a împrietenit. Urăşte şerpii şi a ucis mulți, dar într-o zi va fi şi el muşcat şi va muri; cam aceasta e soarta câinilor omorâtori de şerpi.

Din când în când, femeia lasă jos lucrul, pândeşte, ascultă şi se gândeşte. Se gândeşte la lucruri din propria ei viață, căci la altceva nu prea are la ce se gândi.

Ploaia va face să crească iarba şi asta-i aminteşte

cum odată s-a luptat să stingă un incendiu în desiş pe când bărbatul ei era plecat de-acasă. Iarba era înaltă şi foarte uscată şi focul ameninţa s-o cuprindă. Îmbrăcată cu nişte pantaloni vechi ai bărbatului ei, a izbit flăcările cu o creangă verde până ce picături de sudoare înnegrite de funingine au început să-i cadă de pe frunte şi să alunece şiroaie de-a lungul braţelor înnegrite. Faptul că o vedea pe maică-sa în pantaloni îl amuza grozav pe Tommy, care lupta alături de ea ca un mic erou, dar băieţelul cel mic, înspăimântat, urla cât îl ţinea gura după „mămica". Focul ar fi răpus-o dacă nu soseau la timp patru boşimani. A fost un tărăboi general. Când s-a dus să-l ia în braţe pe copilaş, el ţipa şi se zbătea în convulsii, crezând ca e „omul negru", iar Alligator, încrezându-se mai mult în simţul copilului decât în propriul său instinct, lătra furios şi (fiind orb şi puţin cam surd), în emoţia lui n-a recunoscut imediat vocea stăpânei şi a continuat să tragă de pantaloni până când Tommy aproape că l-a gâtuit cu chinga de la şa. Regretul câinelui pentru greşeala ce-o făcuse şi grija lui de a arăta că totul fusese fără voie, erau tot atât de evidente ca şi coada lui jerpelită, ca şi rânjetul lui larg. A fost o distracţie grozavă pentru băieţi; o zi de care să-ţi aminteşti şi de care să vorbeşti şi să râzi ani întregi.

Se gândeşte şi cum a luptat împotriva inundaţiilor în lipsa bărbatului ei. A stat ceasuri întregi sub ploaia torenţială să sape un şanţ de scurgere ca să salveze stăvilarul râului. Dar n-a reuşit să-l salveze. Sunt lucruri pe care o boşimană nu le poate face. În dimineaţa următoare digul s-a sfărâmat, iar inima ei de asemenea era zdrobită, căci se gândea la ce va simţi bărbatul ei când se va întoarce acasă şi va vedea distrus rezultatul unor ani întregi de muncă. A plâns atunci.

S-a luptat de asemenea cu molima vitelor, doftoricind şi luând sânge puţinelor vite care-i mai rămăseseră şi a plâns şi atunci când i-au murit două din cele mai bune vaci.

Apoi a mai luptat cu un bou turbat care a asediat casa o zi întreagă. A făcut cartuşe şi a tras în el printre spărturile zidului, cu o puşcă veche de vânătoare. Dimineața boul era mort. L-a jupuit şi a luat pe pielea lui şaptesprezece şilingi şi şase penny.

Se luptă şi cu ciorile şi cu ulii care vor să-i fure puii. Planul ei de bătaie e foarte original. Copiii strigă: „Ciorile, mamă!" şi ea se repede afară, îndreaptă o coadă de mătură spre păsări, ca şi când ar fi o puşcă şi strigă cu putere: „Pooc!" Ciorile fug în grabă; sunt ele şirete, dar şiretenia unei femei e şi mai mare.

Din când în când vreun boşiman în delir sau vreun călător de seară, cu o înfățişare ticăloasă îşi fac apariția şi aproape că o ucid de spaimă. De obicei ea spune străinilor suspecți că bărbatul ei şi doi dintre fii lucrează în apropiere, sub dig sau în livadă, pentru că străinii aceştia întreabă întotdeauna cu multă viclenie, de stăpân.

Nu mai departe de săptămâna trecută, un vagabond cu o față înfricoşătoare, după ce s-a asigurat că nu era niciun bărbat acasă, a aruncat sacul jos, pe verandă şi a cerut să fie ospătat. Ea i-a dat ceva de mâncare; după aceea omul şi-a exprimat intenția de a rămâne peste noapte. Era pe la apusul soarelui. Femeia a luat o scândură de la pat, a dezlegat câinele şi venind în fața străinului, ținând scândură cu o mână şi zgarda câinelui cu cealaltă, i-a spus: „Şi acum pleacă!" El s-a uitat la ea, s-a uitat şi la câine şi a spus pe un ton cam înfricoşat: „Foarte bine, mămucă." Şi a plecat. Era o femeie cu o înfățişare hotărâtă, iar ochii galbeni ai lui Alligator aveau o lucire neplăcută – în afară de asta fălcile câinelui semănau foarte mult cu ale reptilei al cărui nume îl purta.

Şi cum stă aşa singură lângă foc, pândind şarpele, are puține lucruri plăcute la care să se gândească. Pentru ea toate zilele sunt la fel; dar duminica după prânz se găteşte, spală copiii, îmbracă frumos şi

copilaşul cel mic şi porneşte într-o plimbare singuratică de-a lungul drumului pe lângă pădure, împingând un vechi cărucior de copil în fața ei. Face acest lucru în fiecare duminică. Şi are tot atât de mare grijă să se gătească pe ea şi pe copii cum ar avea dacă s-ar duce să se plimbe într-un cartier din oraş. Totuşi nu e nimic de văzut şi niciun suflet de om de întâlnit. Te poți plimba astfel douăzeci de mile de-a lungul drumului fără să vezi nimic deosebit, în afară doar dacă eşti boşiman. Aceasta din cauza monotoniei nemărginite, înnebunitoare, a copacilor piperniciți – acea monotonie care face pe om să dorească să se smulgă din aceste jocuri şi să plece cât de departe îl poate duce trenul, iar pe mare cât de departe îl poate duce corabia, şi încă şi mai departe.

Dar femeia e obişnuită cu aceste locuri singuratice şi triste. Ca femeie proaspăt măritată le detesta, dar acum s-ar simți stingherită departe de ele.

E bucuroasă când bărbatul ei se întoarce acasă, dar nu-şi manifestă prea tare bucuria şi nu face mare caz. Îi găteşte ceva bun de mâncare şi îi îmbracă frumos pe copii.

Pare mulțumită de soarta ei. Îşi iubeşte copiii, dar nu are timp să le-o arate. Lor li se pare aspră. Împrejurările nu sunt favorabile pentru dezvoltarea laturii „feminine" sau sentimentale a firii ei.

Trebuie să fie aproape de ziuă, dar ceasul e în casă. Lumânarea e pe sfârşite; a uitat că a rămas fără lumânări. Mai trebuie aduse lemne ca să întrețină focul, aşa că închide câinele înăuntru şi dă o fugă la grămada de lemne. Ploaia a încetat. Apucă un lemn, îl trage afară, şi – hodoronc! întreaga grămadă se dărâmă.

Ieri tocmise un om să-i aducă lemne şi în timp ce omul lucra, ea s-a dus să caute o vacă ce fugise. A lipsit vreo oră sau aşa ceva, dar omul nu şi-a pierdut timpul. Când s-a întors s-a mirat văzând o grămadă aşa de mare de lemne în apropierea bucătăriei; i-a dat chiar şi

nişte tutun şi l-a lăudat pentru hărnicia lui. Omul i-a mulțumit şi a plecat cu capul sus şi pieptul înainte. Era ultimul din tribul său, şi era un rege. Dar clădise lemnele alandala.

Acum ea s-a rănit şi cum stă din nou jos, lângă masă, o podidesc lacrimile, la o batistă să şi le şteargă, dar ajunge la ochi cu degetele goale. Batista e plină de găuri şi degetele i-au ieşit prin rupturi.

Asta o face să râdă, spre surpriza câinelui. Are un mare simț al comicului şi cine ştie când îi va distra pe boşimani povestindu-le întâmplarea.

I s-a mai întâmplat şi altădată să se amuze în felul acesta. Într-o zi s-a aşezat „să-şi uşureze sufletul plângând", după cum spunea ea – iar pisica cea bătrână se freca de rochia ei şi „plângea şi ea". Şi atunci a trebuit să râdă.

Trebuie să se crape de ziuă. Aerul din cameră e închis şi cald din cauza focului. Când şi când, Alligator pândeşte încă zidul. Dintr-odată devine foarte atent. Se târăşte ceva mai aproape de perete şi un fior îi aleargă de-a lungul trupului. Părul de pe ceafă începe să i se zbârlească, iar în ochii lui galbeni se aprind licăriri de luptă. Femeia înțelege ce înseamnă asta, şi pune mâna pe băț. Partea de jos a unei lespezi din perete are crăpături mari de amândouă părțile. O pereche de ochi răi, mici şi strălucitori ca nişte mărgele sclipesc în una dintre aceste găuri. Şarpele – un şarpe negru – apare încet, cam un metru, şi îşi mişcă capul încolo şi-ncoace. Câinele stă încă pe loc, iar femeia priveşte ca fascinată. Şarpele iese încă de-un metru. Femeia ridică bățul, iar şarpele, ca şi când şi-ar da dintr-odată seama de primejdie, îşi înfundă capul în spărtura din partea cealaltă a pietrei şi se grăbeşte să-şi tragă şi coada după el. Alligator țâşneşte şi fălcile lui se încleştează într-o muşcătură. Dar nu reuşeşte, pentru că botul îi e lung, iar corpul şarpelui se strânge în unghiul format de

perete şi podea. Cum coada apare din nou, câinele mai apucă odată. Coada reapare şi câinele apucă din nou. Acum a prins şarpele şi îl trage afară de-o palmă. Poc! Poc! răsună şi bățul femeii pe pământ. Alligator trage din nou. Poc! Poc! Alligator mai trage o dată, şi iată şarpele afară, un animal, negru de cinci picioare lungime. Îşi ridică capul să se repeadă, dar câinele îşi ține duşmanul strâns de după ceafă. E un câine mare şi greu, dar iute ca un terrier. Îl scutură pe şarpe de parc-ar simți blestemul original împreună cu speța umană. Băiatul cel mare se trezeşte, îşi ia bățul şi încearcă să coboare de pe masă, dar mamă-sa îl împinge înapoi cu o mână de fier. Poc! Poc! Spinarea şarpelui e ruptă în câteva locuri. Poc! Poc! capul îi e zdrobit, iar botul lui Alligator din nou jupuit.

Femeia ridică, cu vârful bățului, reptila sfâşiată, o duce spre foc şi o aruncă în flăcări; apoi îngrămădeşte lemne deasupra şi priveşte şarpele cum arde. Băiatul şi câinele privesc de asemenea. Ea îşi lasă mâna pe capul câinelui şi toată lumina crudă şi furioasă din ochii lui galbeni se stinge. Copiii cei mai mici sunt liniştiți şi adorm numaidecât. Băiatul, în cămaşă, stă o clipă şi urmăreşte focul. Apoi priveşte în sus spre ea, îi vede lacrimile din ochi şi aruncându-şi brațele în jurul gâtului ei, exclamă:

— Mamă, n-am să plec niciodată cu vitele, afurisit să fiu dac-am să plec!

Şi ea îl strânge la pieptul ei sleit de puteri şi îl sărută şi stau astfel un timp împreună, în timp ce peste pădure se iveşte lumina palidă a zorilor.

STRĂDUȚA JONES

Femeia locuia pe străduța Jones. De când se făcea ziuă şi până noaptea târziu, curăța birouri, spăla, ori îngrijea de câte cineva, iar în timpul liber îşi deretica şi propria-i locuință (pe care întotdeauna o găsea murdară – „într-un hal fără de hal" spunea ea – din cauza copiilor lăsați singuri toată ziua). Mai şi gătea şi îngrijea şi de propriii ei bolnavi, căci ai ei toți erau bolnăvicioşi; unul sau altul dintre copii era mereu bolnav, dar nu din cauza ei. Ea spăla pentru sine, sau mai curând pentru familia ei, tot acasă, când nu putea să spele împreună cu rufele clienților, cu îngăduința lor sau clandestin. Era o femeie slabă, cu privirea obosită şi tristă. Se credea că bărbatul ei de-al doilea murise iar ea trăia cu spaima în suflet să nu învie de la o zi la alta. Băiatul cel mare era liber, dar nefiind destul de călit în mizerie, ea îi ducea grija temându-se de buclucurile peste care ar fi putut să dea, mai mult chiar decât de aparițiile lui pe-acasă, frecvente şi interesate. De băiat scăpa uşor cu un şiling sau doi, un guler sau o cămaşă curată, dar cu bărbatul era mai greu. Ei pretindea să-şi exercite, ceea ce numea „drepturile sale conjugale", precum şi casă, masă, spălat şi bere. Femeia trudea pentru copiii ei şi îi cicălea tot timpul, fie că greşeau sau nu, dar ei se obişnuiseră cu asta şi nu o mai luau în seamă. Avea o răbdare de bou. Întreaga ei fire era înăcrită. Avea necazuri grele pe care nu le putea împărtăşi nimănui şi pe care trebuia să le

rabde singură, în tăcere.

De asemenea, în ceea ce numea ea „timpul ei liber”, punea gulere şi manşete noi la cămăşi bărbăteşti. Bărbaţii aceştia nu locuiau pe străduţa Jones, ci stăteau în pensiune la vreuna dintre clientele ei şi nu ştiau nimic despre locul unde erau reparate cămăşile lor. Dacă ar fi ştiut, şi dacă ar fi cunoscut străduţa Jones, unii dintre ei, care erau studenţi în medicină, probabil că ar fi obiectat. Proprietăreasa le punea la socoteală de două ori mai mult preţul pe care-l plătea ea bietei femei, care neputând cumpăra gulere şi manşete făcute de-a gata, numai ca să le coase, nu ducea lipsă de angajamente cu care să-şi umple timpul liber.

Era deci o femeie respectabilă şi cunoscută în străduţa Jones ca doamna Aspinall şi numită astfel de toţi, chiar şi de mătuşa Brock, care locuia peste drum, „în casa aceea”. Există o mare diferenţă între „mătuşa” şi „doamna” în limbajul cumetrelor din străduţa Jones, şi această distincţie era cam singurul lucru – exceptând bineînţeles copiii – care dădea acestei femei abrutizate un fel de plăcere egoistă şi naivă, dacă mai putea în adevăr să guste vreo plăcere în altceva decât poate într-o ceaşcă bună de ceai şi timpul necesar ca s-o bea.

Timpurile erau aspre pentru doamna Aspinall. Doi gologani şi două jumătăţi de penny în buzunar erau pentru ea o avere, şi absenţa unei jumătăţi de penny la sfârşitul săptămânii era o nenorocire, mai ales în Piaţa Paddy – această elocventă reclamă a păcatului, a sărăciei şi a corupţiei într-un oraş tânăr sâmbătă seara. Număra gologanii tot atât de grijuliu şi de nervos ca un parazit însetat. Şi casa cădea peste ea şi peste necazurile ei, şi nu putea obţine nicio reparaţie de la proprietar.

În fine, după demersuri perseverente din partea ei şi după ce o bucată de plafon căzuse şi rănise grav pe unul dintre copii, proprietarul se hotărî să trimeată doi oameni „pentru a efectua reparaţiile necesare”, celor trei

vizuini întunecoase şi cârpite, numite „trei camere şi o bucătărie”, pe care, pentru a le numi „casa mea” şi pentru a avea privilegiul de a trăi în ele, plătea zece şilingi pe săptămână.

Mai înainte de asta agentul, imediat ce primise chiria şi semnase chitanța, îi tăiase scurt plângerile repetate – pe care în sinea lui le considera o „trăncăneală” – spunându-i că va vedea, că va vorbi cu proprietarul, iar mai târziu că-i vorbise sau că nu mai putea face nimic în chestiunea asta, că nu era treaba lui. Şi nici nu era, ca să fim drepți cu agentul. Treaba lui era să strângă chiriile şi astfel să câştige mijlocul de a şi-o plăti pe a lui. Avea de întreținut o familie, ajutând pe Omul Bogat să-şi întrețină şi el familia lui – pe banii chiriaşilor, în special văduve cu familii mari sau femei, în cazul străduței Jones, care nu-şi puteau permite să plătească chiria decât aproape murind de foame sau cu riscuri mai mari şi mai groaznice pe care „societatea” se presupune că nu le cunoaşte.

Astfel agentul avea dreptate din punctul său de vedere. Proprietarul dăduse afară de curând o familie care ocupa de cincisprezece ani una dintre casele lui, pentru că întârziase cu şase săptămâni plata chiriei. Dar i-a lăsat să-şi ia mobilierul, explicând: „N-aş fi fost atât de îngăduitor cu ei dacă n-ar fi fost vorba de nişte vechi chiriaşi ai mei.” Astfel proprietarul avea totdeauna dreptate din punctul *lui* de vedere.

Dar agentul fireşte că dorea să-şi câştige existența cât mai paşnic şi mai comod, astfel că atunci când se produsese accidentul, pusese chestiunea atât de stăruitor şi de tare în fața proprietarului, încât în cele din urmă acesta spusese: „Bine, trimite-o la White, antreprenorul, să-i dea un om care să facă ceea ce este de făcut şi nu mă mai plictisi pe mine.”

White aruncă o privire casei şi trimise un zidar, un dulgher şi un instalator. Zidarul făcu în plafon o gaură şi mai mare şi o umplu cu lut; dulgherul bătu o

scândură peste gaura din podea, instalatorul opri infiltrarea apei în bucătărie şi făcu alte trei găuri, în locuri şi mai rele; iar patronul lor trimise nota de plată doamnei Aspinall.

Ea se duse la antreprenor şi îl lămuri că proprietarul şi nu ea trebuia să plătească reparațiile. Antreprenorul îi spuse că îl văzuse pe proprietar şi că acesta îl trimisese la ea. Atunci doamna Aspinall se duse acasă la proprietar care, printr-un servitor, o trimise la agent. Agentul îi dădu dreptate, dar el nu putea face nimic, deoarece nu intra în atribuțiile lui; chiar îi ceru să se pună în locul lui, ceea ce însă nu-i fu posibil, nefiind mai rezonabilă decât sunt astfel de femei în astfel de împrejurări. Aşa ca femeia lăsă lucrurile în voia lor, neputând să le împiedice mersul; şi antreprenorul trimise o altă notă, apoi un portărel, apoi altă notă şi iar pe portărel şi amenință cu judecata şi până la urmă aşa şi făcu. Pentru ca necazul să fie şi mai greu, întârziase şi cu plata chiriei cu două săptămâni, iar furnizorul de lemne şi cărbuni, de la care cumpăra de zece ani, o zorea să plătească; de asemenea băcanul, a cărui clientă era de cincisprezece ani şi căruia până acum nu-i datorase niciodată niciun ban.

Se plânse proprietarului, dar acesta îi spuse scurt că el nu putea clădi case pe care să le dea pe gratis şi apoi să le mai şi întrețină.

Căută înțelegerea şi simpatia oamenilor şi le găsi, dar nu acolo unde ar fi fost necesar. Era reconfortant, dar de niciun folos. Vecina era călduros de partea ei şi se oferea chiar ca martoră – avea alt proprietar. Agentul de asemenea îi da dreptate, dar nu în prezența vreunui martor – şi o îndemna mereu să se pună în locul lui. Mătuşa Brock îi oferea într-adevăr ajutor practic, dar oferta îi fu primită cu respirația tăiată şi cu o tăcere plină de indignare. În ziua accidentului, când tencuiala căzuse din plafon peste copil (mama nefiind acasă), mătuşa Brock a fost prima care a sărit în ajutor; dar

când doamna Aspinall a auzit una ca asta indignarea a lecuit-o de frică şi i-a declarat unei vecine că îi va arăta ea „acestei femei” – adică mătușii Brock – „dacă va mai îndrăzni vreodată să treacă pragul ei onorabil” adică al doamnei Aspinall. „Ea era o femeie respectabilă, cinstită, care muncea din greu şi…” etc.

La care mătuşa Brock a râs cu bunătate. Era o femeie uşoară, cu vederi largi şi avea şi ea dreptate din punctul *ei* de vedere. Biata doamna Aspinall era o femeie respectabilă şi buimăcită de necazuri şi avea dreptate din punctul *ei* de vedere şi al vecinei, ele fiind prietene. Niciuna dintre ele nu ştia sau n-ar fi luat în considerare faptul că proprietarul îşi pierduse toți banii într-o bancă falită precum şi faptul că odată cu criza pierduse şi jumătate din casele lui, şi că acum trebuia să-şi întrețină familia cu veniturile din ceea ce-i mai rămăsese. Aşadar, toți aveau dreptate din diferitele lor puncte de vedere.

Doamna Aspinall căută înțelegere şi la „John” chinezul, (de la care cumpăra numai de patru luni) şi o găsi. Şi el, în toată simplitatea lui, înțelese aluzia care nu fusese făcută. Spuse: „Foarte bine. Vinerea viitoare. Eu te cred.” Apoi plecă cu zâmbetul său permanent. S-ar părea că se înşela, ținând seama de părerea noastră despre punctul de vedere al chinezilor. Doamna Aspinall se prezentă în fața instanței de judecată. Era o sală mică de şedințe. Vecinei îi păruse grozav de rău, dar îi fusese cu neputință să iasă în dimineața aceea. Antreprenorul îl avea ca martor pe proprietar. Magistratul şi proprietarul se salutară amabil şi-şi urară unul altuia bună-dimineața… Hotărârea: în favoarea reclamantului, cu cheltuieli de judecată… „cazul următor”… „Nu trebuie să răpeşti timpul judecătorilor, draga mea”… „Hei, polițist”… „Fă ordine”… „Hei, draga mea, spuse polițistul în şoaptă, trebuie să ieşi, acum se judecă un alt caz… vino, hai.” Şi, nu fără blândețe, o împinse pe uşă afară.

„Draga mea” şedea afară în mulțime şi se uita de jur împrejur după o ființă înțelegătoare care s-o asculte. Dar ceilalți aveau necazurile lor şi o evitau. Ar fi dorit să întâlnească pe cineva asupra căruia să-şi verse tot focul inimii – nu mai putea aştepta să ajungă acasă.

Chiar urechea atentă a lui „John”, cu expresia lui stupidă ar fi fost binevenită, dar el plecase. Fusese la judecătorie în dimineața aceea şi câştigase un proces pentru o mică datorie şi plecase vesel, cu impresia că l-a pierdut.

— A, doamnă Aspinall, matale eşti?

Ea tresări şi se uită împrejur. Era unul dintre acei băieți isteți, cu ochi albaştri sau cenuşii, cu fața roşcată sau pistruiată, pe care-i întâlneşti oriunde şi oricând, care merg întotdeauna ne douăzeci de ani dar care parcă n-au terminat niciodată cu adolescența; care ştiu mai multe decât am uitat noi, care înțeleg firea omenească în mod instinctiv – sau poate inconştient – şi tot instinctiv sunt înțelegători sau diplomați; a căror ironie e spontană, usturătoare şi periculoasă şi al căror tact e adesea superior celui al multor oameni de lume bine educați. Formați încă din copilărie la marea şcoală a sărăciei, sunt plini de patosul şi de umorul ei.

— Vă mai amintiți de mine?

— Nu, n-aş crede. Dar parcă te-am mai văzut undeva.

— Am fost la dumneavoastră acasă când s-a prăpădit bietul Arvie. Ştiți, lucram cu el la Grinder.

— A! Desigur că-mi amintesc! Cum de m-am zăpăcit? Dar am avut atâtea necazuri în ultima vreme, de nici nu mai ştiu unde mi-e capul. Ei şi-apoi ai mai crescut şi te-ai mai schimbat. Eşti Billy… Billy…

— Billy Anderson mă numesc.

— Desigur! Desigur! îmi amintesc foarte bine de dumneata.

— Cum mai merg treburile, doamnă Aspinall?

— A, nici nu mă mai întreba… numai griji şi necazuri… nimic decât griji şi necazuri. Afurisita asta de

sărăcie! Şi niciodată n-o să am parte de altceva decât de griji, necazuri şi mizerie, câte zile oi mai avea.

— Locuiți tot în străduța Jones?

— Da.

— Dar de-atunci n-ați locuit mereu acolo, aşa e?

— Nu, m-am mutat o dată, dar m-am întors înapoi. Am lipsit aproape doi ani.

— Mi-am închipuit eu, fiindcă am trecut într-o zi pe-acolo şi v-am căutat. Acum tot într-acolo mă duc. Mergeți acasă, doamnă Aspinall?

— Da.

— Apoi putem merge împreună, dacă nu vi-i cu supărare.

— Mulțumesc. Bucuroasă de companie.

— Mergeți pe jos, doamnă Aspinall? întrebă Bill, pe când tocmai se oprea tramvaiul în dreptul lor.

— Da. Nu-mi pot îngădui acum să iau tramvaiul. Timpurile sunt prea grele.

— Îmi pare rău, dar se întâmplă să n-am nici eu abonamentul la mine.

— A, n-are a face. Sunt foarte obişnuită să merg pe jos. Umblu mai mult pe jos decât cu tramvaiul.

Aşteptară să pornească tramvaiul.

— Unii oameni, spuse Bill chibzuind, dar cu o nuanță de indignare în voce pe când traversau strada, unii oameni îşi pot permite să ia tramvaiul... Dar care e necazul dumitale, doamnă Aspinall? Dacă se cade să întreb, spuse Bill pe când dădeau colțul străzii.

Aceasta era tocmai ceea ce dorea şi ea mai mult ca orice şi când, cam după o milă de mers se opri să respire, respiră şi el, fluieră scurt şi spuse:

— E lată rău!

Astfel încurajată, ea îşi repetă povestea, iar unele părți le repetă chiar de trei, patru, ba şi de cinci ori – şi povestea se lungi cum se lungesc toate istorisirile noastre tocmai când le scriem din nou cu intenția de a le condensa.

Dar Bill repeta eroic că era „lată rău”.

— Şi cumpăr de la băcanul ăsta de cincisprezece ani, iar de la cărbunar de zece şi trăiesc în casa asta, s-au împlinit nouă ani în lunea Paştelui trecut şi n-am datorat nimănui niciun bănuț până acum, repetă ea pentru a zecea oară.

— Apoi tocmai asta-i greşeala, reflectă Bill. Eu niciodată în viața mea n-am cumpărat mai mult de două ori din acelaşi loc. Am auzit că v-ați căsătorit a doua oară, doamnă Aspinall, dacă se cuvine să întreb?

— Cum de-ai aflat şi asta? M-am remăritat, da – spre nefericirea mea.

— Atunci nu vă mai numiți Aspinall?... dacă se cade să întreb.

— A, ba da, sunt cunoscută ca doamna Aspinall. Toți îmi spun aşa.

— Aha, înțeleg. A şters-o, nu?

— Ei, da... nu... el...

— Înțeleg. E presupus mort?

— Da.

— Aha! E lată rău. Tot aşa e şi cu bătrânul meu, dar trag nădejde să nu mai învie.

— Vezi dumneata, eu l-am luat pe-al doilea din pricina copiilor.

— Asta-i o mare greşeală, reflectă Bill. Şi mama l-a luat pe tată-meu vitreg din pricina mea şi n-a încetat niciodată de-a mi-o tot spune.

— Adevărat? Şi mama *dumitale* s-a remăritat?

— Da. Şi mi-a lăsat pe cap o grămadă de surori şi de frați vitregi de care să port de grijă, şi de mama la fel; ca şi când n-ar fi fost destul de greu şi înainte. Nu mai era nevoie de ajutor ca să fim chinuiți şi săraci şi strâmtorați şi înfometați. Nu înțeleg ce amestec am eu în toate astea.

— Şi acum ce mai face mama?

— A, e bine, mulțumesc. A avut zile grele, dar e obişnuită cu ele.

— Lucrezi încă la Grinder?

— Nu. M-am săturat să robesc acolo aproape de pomană şi să-l tot văd pe tata vitreg aşteptându-mă la poartă în zilele de plată, cu un puturos de beţivan, prieten de joc, după colţ. Nu era nimic de făcut acolo. Şi devenise şi mai rău... Să-l ia dracu de Grinder!

— Şi ce faci acum?

— Vând ziare. Încerc mereu să m-apuc de altceva, dar n-am noroc. Mereu mă întorc la vândut ziare. Apoi, după un moment de gândire: Fir-ar ale dracului de ziare.

Ambiția lui în momentul de față era să conducă o căruță.

— Am mai fost de două ori pe căruță şi odată am călărit pe calul unui măcelar. M-a scos un tip din post, iar din celălalt m-am scos eu singur. Nici nu ştiu când am rămas pe dinafară. Apoi au dat faliment băncile şi ultimul meu patron a rămas insolvabil, şi unul dintre asociații lui s-a aruncat în apele Darlingului ca să termine, Iar celălalt a intrat la balamuc, pentru că înnebunise şi într-o bună zi portărelul a pus mâna pe cal şi pe căruță cu mine cu tot şi cu o încărcătură de lemn de construcție. Aşa că m-am dus acasă şi i-am hotărât pe-ai mei ca timp de şase luni de zile să mănânce numai o dată pe zi şi l-am ținut astfel în frâu pe idiotul de portărel. Şi un alt individ mi-a luat chioşcul de ziare.

Apoi:

— S-o ia dracu de reconstrucție!

— Desigur că nu te poți întreține din vânzarea ziarelor.

— Nu. Nu e nimic de făcut din asta. Sunt prea mulți. Afurisitele de femei strică totul. Este una care are un chioşc bun în strada George şi are o duzină de băieți vânzători – nu pot fi toți ai ei – şi are neruşinarea să vie lângă chioşcul meu şi să vândă în fața mea... Ce zici de asta, doamnă Aspinall?

— Nu ştiu, se tângui ea. Chiar nu ştiu ce e de făcut.

Şi mai având o bucată de drum de mers împreună, se cufundă încă o dată în povestea ei de mizerie, neuitând timpul îndelungat în care a avut de-a face cu creditorii ei.

Bill îşi dădu pălăria pe ceafă, mergând pe bordura trotuarului.

— N-ai putea să te muți? Nu ai vreo rudă sau vreun prieten unde te-ai putea duce pentru câtva timp?

— A, ba da, e cumnată-mea care m-a chemat de nenumărate ori să vin să stau cu ea până s-or mai îndrepta lucrurile şi numai Dumnezeu ştie cât de greu o duce şi ea. Chiar ieri m-a chemat din nou.

— Păi asta pică bine, reflectă Bill. De ce n-ai merge?

— Apoi vezi dumneata, dac-aş pleca, proprietarul nu m-ar lăsa să iau mobila şi ea n-are aproape nimic.

— Nu te-ar lăsa proprietarul să-ți iei mobila?!

— Nu. Nu unul ca el. E cel mai aspru proprietar din Sydney – cel mai rău din câți am avut vreodată.

— E lată rău. Dar eu aş lua-o şi fără voia lui. Nu poate face nimic.

— Dar nu-ndrăznesc. Şi chiar dacă aş vrea, n-am niciun ban ca să închiriez o căruță.

Se apropiau de străduță. Bill număra lespezile pavajului, păşind de pe una pe alta, peste crăpăturile unde se îmbinau. „Optsprezece… nouăsprezece… douăzeci… douăzeci şi unu…” număra el în gând până ajunse la colțul trotuarului. Atunci se întoarse brusc cu fața la ea.

— Uite ce trebuie să faci, spuse el hotărât. Poți să împachetezi totul până diseară? Cunosc eu un tip care are o căruță.

— Dar nu îndrăznesc. Mi-e frică de proprietar.

— Nu vorbi prostii, spuse Bill. Ei, uite, mie nu mi-e frică de el. Nu poate face nimic. Nu mi-e mie frică nici de proprietăreasa mea, care e ceva şi mai rău; eu cunosc legea. Proprietarul nu poate face nimic. Dumneata să

faci exact aşa cum îți spun eu.

— Trebuie mai întâi să mă gândesc şi să vorbesc cu cumnată-mea.

— Unde locuieşte cumnata dumitale?

— Nu departe de-aici.

— Bine. Vezi-o şi gândeşte-te – ai destul timp – şi pregăteşte lucrurile. Să fie totul gata până se întunecă. Nu te teme. Am scos eu din încurcături mai rele ca ale dumitale pe mama şi pe o mătuşă şi două surori măritate. Am să vin după ce se-ntunecă şi am s-aduc şi ajutoare. Sunt tipi cumsecade.

— Dar nu pot crede că prietenul dumitale are să mă mute pe gratis. Ți-am spus că n-am un…

— Doamnă Aspinall, nu sunt eu un astfel de om şi nici prietenul meu, şi nici celălalt om, altfel n-ar fi prieteni cu mine. Promiți, doamnă Aspinall?

— Mi-e frică… aş… aş vrea să-mi păstrez puținele lucruri pe care le am. Le-am păstrat atâta timp. Ar fi greu să pierd şi puținele lucruşoare care mi-au rămas. Nu m-aş îngrijora atât dacă n-ar fi vorba de masa mea de călcat rufe.

— Poți s-o păstrezi. Legea îți dă voie. E un lucru strict necesar. Dar te-ar putea costa mai mult decât o masă. Hai, nu fii moale, doamnă Aspinall. Poate să vie portărelul în orice zi şi să te scoată afară fără să-ți lase nicio zdreanță. Legea nu vrea să ştie ce e „necesar”. De mobila dumitale ai mai multă nevoie dumneata decât proprietarul. El nu poate face nimic. Lasă totul în seama mea… l-am cunoscut pe Arvie… Vrei să faci cum îți spun?

— Da, vreau.

În seara aceea pe la ora opt, se auzi o bătaie misterioasă la uşa doamnei Aspinall. Ea deschise. Era Bill. Avea o atitudine importantă şi purtarea lui era foarte impresionantă. Alți trei flăcăi stăteau înşirați lângă fereastră, cu spatele la perete, foarte absorbiți în golirea unor capete de țigări într-o bucată de ziar

aşezată în fundul pălăriei unuia dintre ei, iar al patrulea se postase ceva mai departe răsucind o țigare şi pândind cu o privire liniştită vreo apariție suspectă. Erau de diferite staturi şi dimensiuni, dar era o indefinită asemănare între ei.

— Astea sunt ajutoarele mele, doamnă Aspinall, zise Bill, sau cel puțin o parte din ele, adăugă el scuzându-se. Băieți, aceasta e doamna Aspinall, de care v-am vorbit.

Ei îşi împinseră coatele în perete, îşi frecară pălăriile de cap, îşi târşiră puțin picioarele şi părură foarte atenți la obiectele din jur, ca pavajul, felinarul de pe stradă, uşile şi ferestrele vecinilor.

— Totul e gata? întrebă Bill.

— Gata.

— Le-ai adus jos?

— Păi sus nu există. Camerele de deasupra țin de casa de-alături.

— Drăguță casă, spuse Bill, pentru camerele care le are. Mă întreb, reflectă el, ridicându-şi privirea la ferestrele de sus, mă întreb cum face poliția să păzească casa de-alături fără s-o păzească şi pe-a dumitale – dar ei ştiu mai bine.

Se întoarse către capătul străzii şi fluieră uşor. Şi atunci, de sub lumina felinarului de lângă colț, apăru un lungan slab, cu spinarea încovoiată şi târşindu-şi picioarele; cu o pălărie înfundată pe cap ca un stingător, trăgând un căluț osos, care la rândul lui trăgea o biată platformă ca o tavă, aşa cum se obişnuia în vechiul comerț maritim. Dinapoia căruței era legat un câine jegos. Şi toate acestea fură aduse în fața uşii.

Individul cu căruța fu prezentat ca Chinny Bărbie Mare. Dar n-avea niciun fel de bărbie, nici măcar una mică. Părea că bărbia i-a fost retezată. Când îşi ridică pălăria, scoase la iveală, spre surpriza străinilor, o pereche de ochi şireți, cenuşii şi o frunte mare şi înaltă. Chinny lucra în domeniul „sticle goale”.

— Şi acum, ține-ți calu' treaz o clipă, Chinny, altfel are să cadă jos şi iar are să rupă oiştea (care mai fusese ruptă în câteva locuri şi înnădită cu bucăți de sfoară şi cu sârmă). – Hai, acum băieți! Repeziți-vă şi scoateți mobila.

A fost o mare uşurare pentru ei. Se loveau unii de alții şi de uşorul uşii, în focul lor de-a lucra cât mai bine. Mobilierul, ceea ce doamna Aspinall numea „lucruşoarele ei" a fost scos afară cu multă grijă. Masa de călcat a fost articolul principal. Fu aşezată cu susu-n jos în fundul căruței, iar restul lucrurilor printre picioarele mesei, fără ca încărcătura să ajungă prea grea pentru Chinny.

În clipa aceea pândarul din post fluieră slab şi îşi dădură cu toții seama de prezența unui polițist, care stătea ca o statuie sub lumina felinarului de la colțul opus al străzii şi părea să nu-i observe. Privea ca un sfinx, pe deasupra lor, spre oraş.

— N-avem încotro, trebuie să-i dăm drumu', spuse Bill.

— E de treabă, spuse Chinny, mă cunoaşte.

— Nu poate face nimic, spuse Bill. Nu te teme de el, doamnă Aspinall. Să pornim. Şi către băieți: – Haideți! Nu vă temeți de câine. Ce v-ați speriat? Şi-a cerut doar scuze pentru că l-ați călcat pe coadă.

Câinele se băgă sub căruță şi, cu grijă, îşi trase şi coada după el.

Polițistul, care era un om mai în vârstă, stătea liniştit privind înspre oraş şi peste el, poate şi peste mare, la vremurile de demult, din Irlanda, când el şi băieții se ascundeau de portărei şi se împotriveau ordinei şi se întâlneau la răsăritul lunii şi făceau multe lucruri potrivnice păcii Majestății Sale, legilor şi constituțiilor, Coroanei şi demnității. Ca o răsplată pentru ceea ce a făcut atunci ca să apere zisa pace cu cei mai buni ani ai vieții sale, avea o mare aversiune de a urmări „băieții" – cuvânt care includea aproape toată spața umană – şi

prefera să păstreze, parcă cu mai mult succes, pacea – fără alt ajutor decât propriul său accent, bogat şi părintesc.

Bill luă în seama lui pe doi dintre copii, Doamna Aspinall îl purta pe cel mic.

— Dă-i drumu' Chinny, spuse Bill.

Chinny porni, târşâindu-şi picioarele, trăgând calul cu un braț lung şi osos (îmbrăcat cu o mânecă prea scurtă) care ținea frânghia hățurilor. Calul se poticni ieşind din rigolă, iar căruța păru să stea un moment, nedecisă dacă să-l urmeze sau nu, apoi cu multe scârțâituri, se mişcă încet şi penibil spre nivelul din afara rigolei. Câinele se ridică cu un suspin lung, parcă fără sfârşit, dar cu un fel de calcul, înainte ca frânghia cu care era legat (şi care era scurtă) să se întindă – ceea ce era o judecată bună din partea lui căci gâtul îi era tot o rană; cu picioarele-i plăpânde, începu să dibuie cu grijă şi cu greutate drumul ca şi când i-ar fi fost frică, la fiecare pas că ar putea declanşa trăgaciul vreunei curse, care ar cădea şi l-ar prinde.

— Duceți-vă, băieți, spuse Bill, şi aşteptați-mă.

Ajutoarele îşi frecară capul cu pălăria, spuseră „Noapte bună, doamnă Espenel" şi dispărură ca nişte fantome.

Când cortegiul ajunse în stradă, singuraticul „sticlete" era cam cu două grupuri de case mai departe, în direcție opusă, mişcându-se foarte încet, foarte drept şi drept înainte, ca un automat.

GEOLOGUL FARSOR

Nu există nimic mai interesant ca geologia, chiar pentru oamenii obişnuiți şi ignoranți, mai ales când ai un banc sau un perete de săpătură presărat cu fosile de peşti, stridii şi altele asemenea, care ca să dau un exemplu, erau vechi pe vremea când Adam abia apăruse. *(Remarcă făcută de Steelman, cercetător profesionist, tovarăşului şi elevului său, Smith.)*

Primul om pe care Steelman şi Smith îl întâlniră la ultima îndiguire unde începea noua cale ferată era un muncitor puternic şi posomorât cu cureluşe la încheieturile mâinilor. Steelman îi dădu bună-ziua şi schimbă cu el câteva cuvinte despre vreme. Omul spuse, ca o părere personală, că vremea frumoasă nu va mai dura şi păru să simtă o melancolică plăcere în această reflexie; spuse că e mai multă ploaie acolo jos, arătând spre sud-est, decât poate luna accepta. Luna era în primul pătrar, timp în care se crede în popor – în unele părți din Maoriland – că cel mai adesea în sud-est e ploaie, şi vreme rea. Steelman privi acel sfert de cer cu un aer de uşoară obiecție amestecat cu un fel de indulgentă părintească; se declară de acord cu muncitorul, fără prea multă convingere şi păru pierdut pentru moment într-o reverie din care se trezi ca să-i întrebe în mod prudent cine era şeful lor. Nu era niciun şef (i se spuse), erau o echipă cooperativă. Flăcăul care

şedea colo lângă camion, la capătul şantierului, era purtătorul lor de cuvânt, reprezentantul lor; ei îi spuneau „şefule”, dar asta nu era decât o poreclă, între ei. Steelman mulţumi şi porni spre şantier, urmat respectuos de Smith.

Steelman purta un costum de culoarea tutunului, o pălărie mare cu boruri largi, o pereche de ochelari cu aspect profesional şi avea o privire de om de ştiinţă; în jurul său era o atmosferă clericală, accentuată oarecum de un aer de demnitate şi superioritate involuntară, izvorâtă din inteligenţa şi din cunoştinţele lui. Purta un sac negru care era un articol indispensabil în profesia sa. Smith era cuviincios îmbrăcat într-un costum de tweed de culoare închisă şi arăta ca un om insignifiant, devotat automat intereselor, plăcerilor sau capriciilor stăpânului său.

Şeful era un băiat tânăr, cu o înfăţişare cuviincioasă şi cu o figură plăcută, cam solemnă şi un aer liniştit.

— Bună ziua, domnule, spuse Steelman.

— Bună ziua, domnule, spuse şeful.

— Frumoasă vreme.

— Da, frumoasă, dar mă tem că nu mai ţine mult.

— Cred că nu, după cum arată cerul acolo, jos, hazardă Steelman.

— Nu, eu mă călăuzesc mai mult după prevederile profetului nostru asupra timpului, spuse şeful cu un zâmbet liniştit, arătând spre omul mohorât.

— Presupun că vremea rea nu v-ar stingheri în muncă..

— Ba ne-ar încurca, desigur, nu e de dorit să se strice vremea tocmai acum.

Steelman socoti că problema timpului fusese de-ajuns discutată, aşa că spuse:

— Se pare că avansaţi cu calea ferată.

— A, da, aproape că am terminat cu ce era mai greu.

— Cu ce era mai greu? repetă Steelman, cu o uşoară surpriză. Aş fi crezut că de-abia acum începe, şi arătă

spre bariera de recife din față.

— O, sectorul nostru nu merge mai departe de stâlpul pe care-l vedeți acolo. Ce-a fost mai greu e în urmă, peste mlaştini – lucram cea mai mare parte a timpului în apă până la brâu chiar şi în toiul iernii – şi cu optsprezece penny iardul.

— Într-adevăr c-a fost greu.

— Da, cam dur. Veniți de la capătul liniei?

— Da, mi-am trimis bagajul cu căruța.

— Voiajor comercial, presupun? întrebă şeful, aruncând o privire spre Smith care stătea puțin în urma lui Steelman, şi părând interesat de lucrarea care se făcea.

— O, nu, răspunse Steelman zâmbind. Sunt…

— Ei, bine… sunt geolog. Iar acesta e omul meu, spuse arătând spre Smith. Poți pune sacul jos, James, şi să fumezi o țigare. Numele meu este Stoneleigh – trebuie să fi auzit de el.

Şeful spuse:

— O, apoi adăugă imediat: În adevăr! pe un ton nehotărât.

Urmă o pauză – şeful se simțea încurcat şi neştiind ce să mai spună, tăcu. Între timp Steelman studia omul şi conchise că ar merge.

— Presupun că ați venit să vedeți regiunea, spuse în sfârşit şeful.

— Da, spuse Steelman. Apoi, după un moment de gândire: – Călătoresc pentru propriul meu amuzament şi pentru perfecționarea mea şi totodată în interesul ştiinței, ceea ce revine la acelaşi lucru. Sunt membru al Societății Regale de Geologie – de fapt vice-preşedinte în conducerea secției australiene. Apoi, imediat, ca şi când şi-ar fi dat seama că se făcuse vinovat de egocentrism, schimbă puțin subiectul: – Da, foarte interesantă regiunea aceasta… În adevăr foarte interesantă. Mi-ar plăcea să mă opresc aici pentru o zi sau două. Lucrarea dumneavoastră îmi deschide o posibilitate de studiu.

Nu-mi amintesc să fi văzut vreodată o formație geologică care să mă fi interesat aşa de mult. Uitați-vă bunăoară la înfățişarea acestor săpături. Dar ce! Poți aproape citi istoria lumii geologice – din dimineața aceasta, cum ar fi, începând cu suprafața cea mai de sus şi mergând drept în jos, prin diferitele depuneri şi straturi, de-a lungul erelor trecute – drept în jos, înapoi, spre epoca preistorică – spre formațiile geologice fundamentale, foarte primitive!

Şi Steelman cerceta peretele de pământ tăiat, ca şi când ar fi citit o carte în care fiecare strat ar fi fost un capitol şi fiecare linie, o notă explicativă. Se părea că pe şef începea să-l intereseze, iar Steelman, căpătând încredere, începu să identifice şi să clasifice diferitele „straturi şi depuneri", să le fixeze vârsta şi să descrie condițiile şi felul de viață al omului în diferite epoci – spre profitul şefului.

— Acum, continuă Steelman, întorcându-se încet de la săpături, îndreptându-şi ochelarii şi lăsând privirea-i gânditoare să cutreiere la întâmplare peste întreaga privelişte, e drept că prima impresie pe care o face, deşi poate inconştient, această regiune asupra unei inteligențe obişnuite, este aceea a unei regiuni noi – noi în sens geologic; cu straturi ale unei formații geologice şi vegetale mai vechi apărând la suprafață ici şi colo; ca de exemplu grămada aceea de copaci uscați de colo, de pe panta aluvială; acea apariție de calcar la suprafață sau trunchiurile de colo – şi arătă spre o pădure uscată care părea verde şi vie din cauza plantelor parazite. – Dar regiunea e veche… veche… poate cea mai veche formație geologică din lume, cea mai veche formație vegetală din Australia. Nu întrebuințez cuvintele de vechi şi nou într-un sens obişnuit, înțelegeți, ci în sens geologic.

— Da, înțeleg, spuse şeful, adăugând că geologia trebuie să fie un studiu foarte interesant.

Steelman îşi plimbă din nou privirea meditativă peste peretele de pământ tăiat şi întorcându-se spre Smith, îi

spuse:

— Urcă-te acolo, James, şi adu-mi o mostră din bucata aceea de ardezie pe care-o vezi colo, chiar deasupra stratului contemporan.

Era un urcuş anevoios şi lunecos, dar Smith trebuia să se urce şi se urcă.

— Aceasta, spuse Steelman, sfărâmând între degete bucata putredă, aparţine probabil unei perioade geologice mai vechi decât ar indica poziţia, poate o depunere primitivă de gresie. Poziţia sa pe acel strat se datoreşte fără îndoială unor deplasări vulcanice – astfel de dezordini sau mai curând rezultatele unor astfel de dezordini au fost şi sunt cauza celor mai mari încurcături printre geologi – nesfârşite erori şi controverse. Vedeţi dumneavoastră, noi trebuie să studiem regiunea, nu cum arată ea acum, ci cum ar fi arătat dacă creşterea geologică naturală ar fi fost lăsată să se desăvârşească netulburată; trebuie să restaurăm şi să reconstruim astfel de porţiuni dezorganizate ale regnului mineral, dacă mă înţelegeţi.

Şeful spuse că înţelege.

Steelman găsi prilejul să facă iute un sever semn din ochi lui Smith, care îşi lăsase trăsăturile feţei să se destindă într-un rânjet inexpresiv.

— Este în general cunoscut chiar de lumea ignorantă că rocile cresc, cresc din afară; dar roca de aici, din care am o mostră în mână, se află acum într-un proces de descompunere; pentru a fi clar, e putredă, într-un stadiu avansat de descompunere – atât de avansat încât nu poţi să-l identifici cu nicio perioadă sau formaţie geologică, cum n-ai putea identifica orice alt corp atât de descompus.

Şeful clipi din ochi şi încruntă o sprânceană, dar avu prezenţa de spirit să spună:

— Întocmai!

— Dacă roca din aceste locuri ar fi fost sănătoasă – vie, cum s-ar spune – ar fi trebuit să munciţi din greu;

dar ea e moartă şi e moartă de ere întregi, poate. Aveţi mai puţin necaz cu ea decât cu un pământ obişnuit sau cu nisip sau chiar cu pietriş, ale căror formaţii, la un loc, constituie chiar roca în formă embrionară – înainte de naştere, cum s-ar spune.

Sprânceana şefului se însenină.

— Toată regiunea asta e în descompunere – pur şi simplu în descompunere.

Îşi scoase ochelarii, îi şterse, şi îşi şterse şi faţa, apoi atenţia sa păru atrasă de nişte pietre de la picioarele lui. Ridică una şi o examină.

— Nu m-aş mira, reflectă el distrat, nu m-aş mira dacă s-ar găsi aur aluvial prin unele din aceste râuri şi râpe, poate cositor sau chiar argint şi destul de probabil, antimoniu.

Şeful păru interesat.

— Mi-aţi putea spune dacă ştiţi prin împrejurimi vreo casă unde am putea fi găzduiţi, eu şi cu omul meu, o zi sau două? întrebă Steelman imediat. – Aş dori să-mi întrerup călătoria aici.

— Mde, nu, spuse şeful. N-aş putea spune că ştiu, nu cunosc nicio casă mai aproape de Pahiatua şi asta e la şapte mile de aici.

— Ştiu, spuse Steelman reflectând, dar am crezut că voi găsi în drum vreo casă sau un adăpost de orice fel. Altfel aş fi plecat cu căruţa.

— Ei bine, dacă vreţi să campaţi cu noi, la noapte cel puţin şi nu vă supără lipsa de confort, veţi fi bineveniţi, desigur.

— Dacă aş fi sigur că nu vă pricinuim niciun deranj şi nu vă încurcăm cu nimic…

— Niciun deranj, întrerupse şeful. Băieţii vor fi chiar bucuroşi, şi avem o cabană goală unde puteţi dormi. E mai bine să rămâneţi. Va fi furtună la noapte.

După ceai, Steelman distră pe şef şi pe câţiva membri ai echipei din cei cu şcoală, povestindu-le mici istorioare cu subiecte geologice sau alte subiecte.

În timpul acesta Smith, în altă parte a campamentului, cânta din fluier, se produse cu câteva cântece, contribui la rândul său cu poveşti marinăreşti şi îşi asigură popularitatea, cel puțin pentru câteva nopți. După mai multe înghițituri din ceva turnat dintr-o damigeană într-o ulcică, i se dezlegă limba şi îşi exprimă părerea că geologia e o prostie şi spuse că dacă ar avea el măcar pe jumătate banii şefului său, să fie al dracului dacă ar mai merge să scormonească prin noroi ca un afurisit de mâncător de furnici; de asemenea se exprimă nereverențios vorbind despre savantul său stăpân numindu-l „Stâncă bătrână". Totuşi, spuse el, în general, avea o slujbă uşoară când era vreme bună. Căpăta două bancnote pe săptămână şi toată întreținerea şi banii erau asigurați. Nu i se cerea decât să aibă grijă de bagaj şi de cazare şi din când în când să scormonească pământul pentru vreo bucată de Piatră şi (ceea ce era cea mai plictisitoare din îndatoririle lui) să pară interesat de pietre vechi şi argile.

Către miezul nopții, Steelman şi Smith se retraseră în cabana neocupată care le fusese indicată, Smith cărând un braț întreg de saci, cearceafuri şi pături, puse la dispoziție de binevoitoarele gazde. Smith aprinse o lumânare şi făcu paturile. Steelman se aşează, îşi scoase ochelarii şi odată cu ei expresia de om de ştiință, puse ochelarii cu grijă pe o piatră la îndemână, luă o carte din sac şi începu să citească. Era un volum din *Călătorie în centrul pământului,* de Jules Verne, într-o colecție ieftină. Ceva mai târziu se auzi o bătaie în uşă. Steelman îşi puse repede ochelarii, dimpreună cu expresia de om de ştiință, luă un caiet de note din buzunar, îl deschise pe masă şi spuse:

— Intră!

Unul dintre oameni apăru cu o cană cu cafea fierbinte, două ceşti şi câteva prăjituri. S-a gândit, spuse el, că poate le-ar face plăcere să bea un pic de cafea înainte de culcare şi băieții uitaseră să-l întrebe dacă

vrea cafea. Dorea de asemenea să ştie dacă domnul Stoneleigh şi omul lui erau instalaţi bine şi confortabil pentru noapte şi dacă aveau destule pături. Erau şi lemne în spatele cabanei şi dacă doreau, puteau face focul.

Domnul Stoneleigh exprimă mulţumiri şi aprecieri pentru amabilitatea arătată lui şi omului său. I-ar părea foarte rău să le pricinuiască vreun deranj.

Muncitorul, un om serios, care respecta spiritul şi inteligenţa sub orice aspect sau formă, spuse că nu era niciun deranj, tabăra era foarte mohorâtă, şi băieţii erau totdeauna bucuroşi când mai venea câte cineva. Apoi, după un schimb de păreri în legătură cu timpul frumos şi cu cât va mai dura acesta, îşi urară noapte bună şi omul serios dispăru în întuneric.

Steelman se culcă în patul de sus dintr-o parte, iar Smith, în cel de jos, de cealaltă parte. Ca de obicei, Steelman avea lumânarea lângă patul său. Îşi aprinse pipa ca să mai tragă câteva fumuri înainte de a adormi şi un moment ţinu lumânarea ridicată, astfel ca Smith să poată beneficia din plin de o solemnă şi necompromiţătoare clipire din ochi, la care Smith aplaudă pe tăcute şi răspunse docil cu o altă clipire. Steelman stinse lumina, se aşeză pe spate şi câtva timp pufăi din lulea. Deodată Steelman chicoti şi chicotul fu repetat de Smith. Steelman mai chicoti o dată, şi atunci Smith chicoti din nou. Era linişte în întuneric şi după puţin timp Smith chicoti de două ori. Atunci Steelman spuse:

— Pentru Dumnezeu, astâmpără-te, Smith şi lasă-mă să dorm.

În întuneric, liniştea rămase netulburată.

A doua zi invitaţia fu prelungită, iar Steelman îl trimise pe Smith să vadă dacă bagajele erau în siguranţă. Smith dispăru pentru vreo două-trei ore, iar când se întoarse raportă că totul era în regulă.

Stătură câteva zile. După gustarea de dimineaţă, când

oamenii plecau la lucru, Steelman şi Smith o luau de-a lungul liniei cu sacul cel negru şi cutreierau printre „depuneri şi straturi”, aflându-se câtva timp în treabă, ca o dovadă a bunei lor credințe. Apoi se îndreptau la întâmplare înspre pădure, se aşezau într-un loc retras şi adăpostit, iar când timpul era rece, aprindeau un foc, Steelman şedea pe iarbă, citea şi fuma, făcea planuri pentru viitor şi îmbogățea mintea lui Smith, până când apreciau că era timpul mesei. Seara se întorceau acasă cu sacul negru plin cu pietre şi bucăți de rocă, iar după ceai, Steelman ținea adevărate conferințe asupra acelor minerale.

Cam în a patra dimineață Steelman avu o convorbire cu unul dintre oamenii care plecau la lucru. Era un tânăr lung şi deşirat cu o față roşcată şi un zâmbet aparent nevinovat. În Australia ar fi putut fi privit mai curând ca un „tip” decât ca un „ins”, dar nu avea nimic de „camarad”. Îndată tipul îi spuse:

— Ce credeți despre şef, domnule Stoneleigh? Se pare că îi sunteți tare simpatic şi e nebun după geologie.

— Cred că e în adevăr un băiat foarte cumsecade şi un tânăr foarte inteligent. Pare foarte citit şi bine informat.

— N-ați crede că are studii universitare, spuse tipul.

— Nu, ce-i drept, dar oare are?

— Da, credeam că ştiți.

Steelman îşi încruntă sprâncenele. O clipă păru uşor tulburat. Făcu câțiva paşi şi se gândi adânc.

— Care ar putea fi specialitatea lui? îl întrebă el pe individ.

— Apoi, ceva asemănător cu a dumneavoastră. Credeam că ştiți. Era considerat ca cel mai bun... cum se spune?... cel mai bun mineralogist din regiune. Avea o slujbă de prim ordin în Departamentul Minelor, dar a pierdut-o... ştiți... băutura.

— Cred că vom pleca, Smith, spuse Steelman ceva mai târziu când rămaseră singuri. E cam prea multă

intelectualitate în tabăra asta ca să-mi convină. Dar oricum, n-am dus-o rău. Am avut trei zile casă şi masă bună, cu distracţii şi băutură. Apoi îşi spuse în sinea lui: „În orice caz, vom mai sta o zi. Dacă indivizii ăştia meschini ne joacă o farsă, mai bine să ne luăm răsplata. Eu nu sunt supărăcios. Orice s-ar întâmpla, ei sunt nătărăii, nu noi. Şi pot să-i pun la punct înainte de a pleca."

Dar în drumul spre casă stătu de vorbă cu un alt om, despre care pot să spun că era un „tip".

— N-aş fi crezut că şeful are studii universitare.

— Are ce?

— Studii… că a învăţat la universitate.

— Ce! Cine v-a spus una ca asta?

— Unul dintre tovarăşii dumitale.

— Aş! A vrut să glumească. Tot ce ştie şeful e să se iscălească. Dar lunganul cel roşcovan, rânjitul, ăla da, are studii universitare.

— Ştii ce? Cred că vom pleca chiar mâine, îi spuse Steelman lui Smith când intrară în cabană. Sunt prea multe glume şi prea multă neseriozitate în tabăra asta, pentru un om de ştiinţă serios ca mine.

RIVALUL LUI ANDY PAGE

Înalt, roşcat şi pistruiat
Chip de flăcău de țară
Aşa arată Andy Page
Om muncitor, pe-afară.
În Middleton, Andy munceşte
El tunde sau din bici pocneşte
Şi mai ales n-are păreri...

Şi nu avea într-adevăr nicio „idie", cel puțin aşa spunea chiar el, afară de ceea ce privea (sau i se părea lui că priveşte) „treburile necinstite", sub care nume cataloga tirania, trădarea, răpirea libertății omului de către om, minciuni neruşinate sau escrocherii – toate lucrurile, pe scurt, care păreau slabei lui înțelegeri ca necinstite, meschine sau de nimic; şi mai ales, şi în mod special şi mai mult ca orice, trădarea unui prieten. Asta n-ar fi putut-o ierta niciodată. Andy era incomod de cinstit. Mintea îi lucra încet, iar hotărârile îi erau de regulă drepte şi juste; şi când îşi făcea o părere despre un om sau despre o chestiune, sau hotăra asupra mersului unei acțiuni, nici măcar un cutremur de pământ sau ciclonul Nevertire nu l-ar fi putut clinti cu un deget, afară doar dacă convingerea îi era temeinic zdruncinată, şi atunci punea tot atât timp să se întoarcă la punctul de plecare cât pusese ca să ia hotărârea.

Andy ajunsese la o hotărâre cu privire la fiica unui

selector de vite pe nume Lizzie Porter – care trăia (şi robea) în gospodăria tatălui său, aproape de comuna pe a cărei păşune Andy era văcar şef. Obişnuia de mai mulți ani să se oprească în treacăt pe la casa selectorului pe când mergea călare încoace şi încolo, între stație şi oraş, ca să bea un pahar cu apă, sau să dea bună-ziua sau bună-seara bătrânului Porter şi soției lui. Discutau despre secetă şi probabilitatea sau dimpotrivă (neprobabilitatea) de a avea puțină ploaie; sau despre vitele lui Porter, cu o ocazională referire la o vacă rătăcită care aparținea acelei selecții, dar preferase să fugă. Era o vacă mică, grăsuță, cochetă şi albă, de fapt aproape complet albă, dar pentru Andy – care avea ochi de adevărat australian – era „pătată ca dracul". Nimeni altul nu putea observa o pată mai mare sau mai mică, la prima vedere. Apoi, după o tăcere bovină care în altă societate ar fi fost penibil de stingheritoare şi după o plecăciune a pălăriei, care se producea cu o scărpinare a părului de pe ceafă cu degetul cel mic, Andy spunea încet: „Aşa, acum trebuie să plec. La revedere, domnule porter, la revedere doamnă Porter." Şi dacă ea era prezentă – şi în general era în astfel de ocazii – „La revedere, Lizzie". Iar ei spuneau în cor: „La revedere, Andy," pe când el sărea pe cal şi se depărta în galop. E curios cum țăranii aceştia sfioşi, liniştiți şi cu voce blajină sunt cei mai teribili şi neastâmpărați călăreți.

Dar mai târziu, după apusul soarelui, calul lui Andy se vedea din nou legat în curtea Porterilor câte-o oră şi mai bine. Andy fuma, vorbea despre urmările ultimei secete (dacă se întâmpla să plouă) şi despre posibilitățile vreunei alte secete; juca cărți cu bătrânul Porter, care începea să facă semne cu ochiul către „bătrâna" lui şi să arate cu degetul cel mare înspre Lizzie, dacă fata era întoarsă cu spatele iar Andy îşi zgrepțăna părul de pe ceafă, holbându-se la cărți.

Mulți ani mai târziu Lizzie îi povesti unei bune prietene de-ale mele cum îşi făcuse Andy cererea în

căsătorie. I-o povesti în felul ei domol – ştiți cum e Lizzie (ceva cam ca o pisică bătrână care e favorita casei). Nimic din expresia sau din tonul vocii ei nu arăta dacă făcea haz sau nu de ceea ce povestea, oricât de comic ar fi fost. Fusese martoră la două tragedii şi găsise un om mort în pădure, lucruri despre care povestea ca despre întâmplări obişnuite.

Într-o zi, după ce Andy venise timp de un an întreg de două sau de trei ori pe săptămână, se întâmplă ca ea să se nimerească stând pe buşteanul unei grămezi de lemne lângă el, în răcoarea serii şi bucurându-se de briza apusului. Brațul lui Andy o cuprinse exact aşa cum ar fi cuprins un stâlp de care s-ar fi întâmplat să se rezeme. Nu vorbiseră despre nimic deosebit. Andy spuse că nu s-ar mira dacă ar fi furtună peste noapte – fusese atât de cald toată ziua.

Lizzie spuse: – Foarte probabil.

Andy fumă un timp apoi zise: – Ah! Plicticoasă viață!

Lizzie nu răspunse nimic.

Pe urmă Andy spuse: – Ah, ce viață tristă şi singuratică Lizzie.

— Te simți singur, Andy? întrebă Lizzie după un timp.

— Da, Lizzie, mă simt singur.

Lizzie se sprijini puțin de el, fără ca vreunul dintre ei să fi părut că observă şi după puțin timp spuse moale: – Şi eu, Andy.

Andy îşi scutură de cenuşă pipa, foarte încet şi chibzuit, o puse deoparte, apoi păru că se aprinde dintr-odată şi spuse cu vioiciune:

— Ei, Lizzie, eşti bucuroasă?

— Da, Andy, sunt bucuroasă.

— Sigur? Spune!

— Da, sunt foarte sigură, Andy. Sunt foarte bucuroasă.

— Bine, Lizzie, atunci… rămâne stabilit.

Dar iată că la două luni după cererea descrisă mai sus, Andy era foarte necăjit şi necazul lui era în legătură

cu Lizzie Porter.

Ridica un gard în fața unui vechi ocol şi lucra ca un turbat ca să nu se mai gândească, dar bineînțeles că nu reuşea, căci ultimele două scânduri erau ieşite din linie. Acum înfigea un stâlp cu maiul şi Andy bătătorea cinstit pământul, chiar de la fundul gropii, nu numai ultimele câteva lopeți, cum fac alții. Bătea acum ultimul strat de pământ, când un nor alb de praf se văzu venind pe drum, se opri şi se îndreptă, sau mai bine zis se năpusti în desiş şi Dave Bentley, dresorul de cai, apăru pe ultima lui victimă.

— Bună, Andy! Lucrezi?

— Vreau să-ți vorbesc, Dave, spuse Andy cu o voce ciudată.

— Bi… bine, spuse Dave cam încurcat.

Descălecă, întrebându-se despre ce putea fi vorba şi îşi legă calul de penultimul stâlp.

Într-un fel, Dave era opusul lui Andy: mergea direct la concluzii, ca femeile; dar, spre deosebire de ele, de multe ori se înşela.

Dave era un vechi camarad şi prieten al lui Andy, care ținuse întotdeauna la el; îl admira şi avea încredere în el. Dar acum, spre marea lui mirare, Andy tot răzuia pământul de deasupra cu lopata lui cu coadă lungă, îngrămădindu-l conştiincios în jurul stâlpului, iar fața lui era ca o bucată de lemn, iar buzele strânse sever. Dave sparse primul tăcerea, cu o înjurătură.

— Ce dracu ai? Vorbeşte! Ce ți-am făcut? Ce ți-a venit aşa deodată?

Andy se întoarse brusc cu fața spre el şi cu flăcări de ură în ochi, ca atunci când era vorba de „treburile necinstite”.

— Ce i-ai spus soră-mii, Mary, despre Lizzie Porter?

Dave tresări, apoi fluieră lung şi slab.

— Dă-i drumul, Andy! îl îndemnă el.

— Ai spus că Lizzie vorbeşte cu un băiat.

— Ei, şi ce-i rău în asta? Oricine ştie că…

— Dacă vreun afurisit de păduche spune vreo vorbă despre Lizzie Porter – ascultă ici, Dave Bentley, noi doi o să ne batem!

Apoi, cu şi mai multă vehemenţă, ca şi când ar fi avut un cuţit sub cămaşă:

— Scoate-ţi haina!

— Nu, până nu ştiu pentru ce, spuse Dave cu liniştea subită care cuprinde pe oamenii curajoşi dar încăpăţânaţi şi impulsivi în momentele critice: – Noi doi n-o să ne batem, Andy, dar (cu energie subită) dacă încerci, am să te fac harcea-parcea.

Apoi, apropiindu-se de Andy şi luându-l de braţ:

— Andy, chestia asta trebuie s-o lămurim. Vino-ncoace. Vreau să-ţi vorbesc.

Şi îl conduse câţiva paşi mai departe, în interiorul liniei de hotar, ceea ce părea o precauţie ridicol de inutilă deoarece nu era nimeni care să-i vadă sau să-i audă, în afară de calul lui Dave.

— Ia ascultă, Andy, hai să vorbim deschis. Ce e între tine şi Lizzie Porter?

— Vorbesc cu ea, asta-i tot; şi o să ne căsătorim peste doi ani.

Dave scoase încet un alt fluierat lung. Părea că se gândeşte să ia o hotărâre.

— Acu, uite ce, Andy, noi suntem prieteni vechi, este?

— Da, ştiu.

— Şi crezi tu că am putut eu spune vreo blăstămăţie de minciună în spatele tău? Crezi? Spune!

— N… nu, nu cred.

— Am fost întotdeauna alături de tine, ba chiar am luptat pentru tine în spatele tău.

— Ştiu, Dave.

— Uite mâna mea!

Andy apucă în mod automat mâna prietenului său dar i-o strânse cam tare.

— Acum, Andy, ţi-oi spune de-a dreptul: în ce priveşte pe Lizzie Porter ceea ce am spus, e adevărul curat.

Stătură aşa un minut întreg cu mâinile încleştate, Andy cu falca lăsată şi holbându-se la Dave, uluit. Îşi ridică mâna liberă la chica de păr stufos, înghiți în sec cu suspiciune şi întrebă cu o voce spartă:

— De… de unde ştii, Dave?

— Să ştiu, Andy? *I-am văzut cu ochii mei.*

— Ai văzut, Dave?… pe un ton care arăta mai mult supărare decât mânie în faptul că Dave îi văzuse.

— Adevăru-adevărat, Andy.

— Spune-mi, Dave, cine era individul? Asta-i tot ce vreau să ştiu.

— N-aş putea să-ți spun. L-am văzut când treceam în galop şi era într-amurg.

— Atunci de unde ştii că era un bărbat?

— Purta pantaloni, în orice caz, şi era înalt cât tine; aşa că nu putea fi o fată. Aş putea jura că era Mick Kelly. I-am văzut calul o dată sau de două ori legat în curtea Porterilor. Dar uite ce-am să fac. Am să-l descopăr eu şi dacă-l prind, am să mi ți-l aranjez eu pentru tine.

Andy nu spuse nimic. Mâinile i se încleştaseră şi pieptul îl apăsa. Dave îi puse pe umăr o mână prietenească.

— E greu de tot Andy, ştiu. Afară de noi doi, nimeni altul nu s-ar fi sinchisit Dar nu fi prost. Sunt destule fete primprejur. Spune-i-o de-a dreptul, pune-o pe liber şi gata – ai terminat cu ea. Trebuie să fii prost ca să-ți amărăşti zilele din cauza ei. Asta-i adevărul, şi nici nu-i cine ştie ce de ea. Acum trebuie să galopez din răsputeri ca să ajung diligența. Nu face nimic până nu mă întorc eu. N-am să lipsesc mai mult de-o oră. Vreau să-ți dau câteva ponturi, în caz că ar trebui să te bați cu Mick şi trebuie să fiu aici ca să te susțin.

Şi astfel, prinzând instinctiv momentul favorabil, sări în şa şi porni în galop spre oraş.

Abia dispăru pe după colțul ocolului norul de praf pe care-l făcuse, când Andy observă un altul, venind înspre

el. Avu uluitoarea impresie că Dave se şi întorcea înapoi, dar în mod mecanic continuă să sape o altă groapă de stâlp, până când o şaretă uşoară cu arcuri hurui pe drum şi se opri în faţa lui. Atunci ridică capul. Era chiar Lizzie, venind de la oraş spre casă. Se întoarse spre el cu obişnuitu-i zâmbet vag. Trăsăturile ei mici erau şterse şi cam trase.

— 'Neaţa Andy!

La vederea ei toată ura lui pentru „chestiile necinstite", sporită şi de un sentiment de jignire personală, ajunse la culme şi explodă:

— Ascultă, Lizzie Porter! Ştiu totul despre tine. Să nu-ţi treacă prin gând că după una ca asta mai poate fi vreo înţelegere între noi. Nu vreau să mai fim văzuţi împreună. Am terminat cu tine.

Fata se holbă la el un moment, ca lovită de trăsnet, apoi izbi calul cu un băţ care-i ţinea loc de bici.

Plângea şi se întreba cu ce greşise oare şi tremura atât de tare, încât abia putu să deshame calul, şi se întreba dacă pe Andy nu l-o fi lovit cumva soarele în cap. Intră în casă, se aşeză şi plânse din nou; dar mândria îi veni în ajutor şi simţi că-l urăşte pe Andy. Se gândi la fratele ei voinic, drumeţind departe, şi îşi făcu o ceaşcă de ceai. Îşi stropi ceaiul cu lacrimi şi se apucă să cerceteze povestea pe toate feţele.

În acest timp Andy suferea o reacţie. Se pomeni că umple groapa înainte de a fi pus stâlpul, apoi că îndeasă stâlpul înainte ca semnele să fie în linie; îl pândea primejdia de a-şi tăia un deget sau un picior la fiecare lovitură a teslei. Şi la urmă, încercând să privească cu ochii mijiţi bulgăraşii de pământ pe care-i pusese pe fiecare stâlp ca să-l ajute să alinieze, îi văzu plutind şi dublându-se şi alergând strâmbi într-un fel de apă, căci ochii îi erau prea umezi pentru a putea vedea limpede.

Atunci îşi aruncă jos uneltele cu disperare şi tocmai se gândea nedecis dacă să se ducă acasă sau mai bine să coboare la râu şi sa se înece, când se întoarse Dave.

— Ai văzut-o? întrebă Dave.

— Da, răspunse Andy.

— Ai terminat cu ea?

— Ia ascultă, Dave, eşti sigur că individul era Mick Kelly?

— N-am spus niciodată că sunt sigur. De unde să ştiu? Era întuneric. Cred că nu-ți închipui că mă uit cu tot dinadinsul când văd un flăcău că se dă puțin pe lângă o fată, nu? S-ar putea să fi fost chiar tu. Presupun că ea a încercat să te convingă că era cu tine.

— Nu, n-a încercat spuse Andy, dar uite ce, Dave, eu eram îndrăgostit cu adevărat de fata asta, eram, şi… şi vreau să fiu sigur că am dreptate.

Chestiunea devenea prea psihologică pentru Dave Bentley.

— Cu alte cuvinte, se stropşi el, mă faci mincinos.

— Nicidecum, Dave. Vreau să aflu cine e individul, asta vreau să ştiu. Unde i-ai văzut şi când?

— I-am văzut în noaptea de Anul Nou, pe drum, aproape de ferma lui Ross; şi i-am mai văzut duminica trecută, seara, sub copacii de lângă vechiul canal, aproape de gardul Porterilor; şi i-am mai văzut într-o seară afară, în curte la Porter, pe o buturugă lângă grămada de lemne. Stăteau aproape de data asta. Cât pentru ea pot să jur. Ei, acum eşti mulțumit?

Dar Andy îşi zgrepțăna frenetic chica de sub pălărie cu toate cele zece degete şi se holba la Dave, care începu să se simtă prost; apoi în ochii lui Andy apăru o privire fixa, înspăimântătoare, care-l făcu pe Dave să se dea repede un pas înapoi.

— Sfinte Dumnezeule, Andy, ce-i cu tine, ai înnebunit?

— Nu, strigă Andy cu frenezie.

— Atunci, ce dracu e cu tine? Dacă n-ai grilă, ai să-ți pierzi mințile.

— Prostule! *Eu* am fost ăla de fiecare dată.

— Ce?

— Eu am fost cu ea în toate serile alea. Pe mine m-ai văzut. D-apoi ce? Doar am cerut-o de nevastă pe grămada de lemne.

Dave fu luat prea repede de data asta ca să mai fluiere.

— Şi te-ai repezit la ea adineaori?

— Da, răcni Andy.

— Halal! Ai făcut-o!

— Da, spuse Andy cu disperare, am făcut-o!

Dave scoase acum un foarte lung şi slab fluierat.

— Eşti un țap afurisit, Andy, dar lucrurile trebuie lămurite.

Şi se depărtă în galop.

Bietul Andy era prea zdruncinat ca să observe plecarea fulgerătoare a lui Dave, sau să vadă că el se îndrepta peste barieră, pe drumul care ducea la Porteri.

O jumătate de oră mai târziu Andy apărea la portița din dos a Porterilor, cu o expresie, pe față, de parcă în zece minute avea să înceapă o înmormântare. Pe un ton potrivit cu împrejurarea spuse că vrea s-o vadă pe Lizzie.

Dave fusese pe acolo cu lăudabila intenție de a lămuri lucrurile şi, bineînțeles, reuşise să le înrăutățească şi mai mult.

Dar Andy repară totul.

SURCICA DE EUCALIPT

Dave Regan şi echipa lui – constructori de garduri, săpători de rezervoare şi dulgheri – terminau al treilea şi ultimul canal de scurgere prevăzut în contractul lor, în ultimul sector al noii linii ferate, şi îşi trimiseseră deja actele pentru completarea contractului, ca să nu mai poată încăpea nicio scuză pentru vreo amânare a plății.

În planuri şi în deviz fusese însă stipulat în mod expres că lemnul pentru anumite grinzi şi traverse trebuia să fie de eucalipt şi nu alt lemn, iar inspectorii guvernamentali erau autorizați să scoată de pe teren orice lemn sau material pe care l-ar considera inferior sau necorespunzător cu stipulațiile. Supraveghetorul antreprenorului de cale ferată care era şi inspector al ajutorilor de antreprenori era un om practic, de fel de prin partea locului; fusese el însuşi producător de lemn de construcție şi simpatiile lui erau de partea lemnarilor; şi-apoi se afla în termeni amicali cu Dave Regan. Pe de altă parte timpul prevăzut expira, şi antreprenorii erau grăbiți să termine linia. Dar inspectorul guvernamental era un om închis, care proceda în felul său, şi apărea în locuri izolate şi la ore neaşteptate; părea să n-aibă niciun scop în viață – şi semăna cu un cangur cenuşiu hăituit de un nou gard de sârmă şi nesuspectând prezența oamenilor. Purta un costum cenuşiu, călărea, sau mai degrabă ducea, un cal cenuşiu, iarba era înaltă şi cam cenuşie, aşa că rar era

observat înainte de a fi aproape de tot, picând încet peste o echipă de subantreprenori, cu calul de căpăstru...

Lemnul de eucalipt era rar şi depărtat pe acele creste de munți, iar pe de altă parte un alt lemn de construcție, asemănător în aparență, dar mult inferior în fibră şi durabilitate, se găsea suficient şi la îndemână. Dave şi echipa lui erau sătui de lucrul şi de locul acela şi voiau să-şi încaseze mai repede banii şi să plece în alte părți. Socotiră astfel să facă ultima grindă dintr-un copac pe care-l aveau la îndemână; urmau să-l lucreze pe loc şi să-l smolească cu grijă şi conştiincios înainte de a veni inspectorul, dacă cumva va mai veni. Dar n-a fost aşa. Ajustară lemnul şi-l făcură gata de a fi pus la locul cuvenit. Binefăcătoarea întunecime a catranului era gata să acopere frauda făptuită de patru oameni puternici care apucaseră grinda cu răngi şi pârghii pentru a o transporta; şi iată că acum – (după obişnuitul spirit de contrazicere al lucrurilor) – când bucata frauduloasă de lemn îşi petrecea ultima ei oră ta pământ, arătând şi mirosind, în imaginația lor vinovată, a nimic altceva decât a eucalipt, se pomeniră cu inspectorul, care venea pieziş spre ei, cu ceva din aerul unui Bill sau Jim care s-ar fi abătut din drum ca să vadă ce mai fac ei şi să le ceară un chibrit. Deoarece îi vizitase destul de des în timpul lucrului şi ştia cât de aproape erau acum de sfârşit, oamenii fuseseră aproape siguri că inspectorul nu-şi va bate capul să mai vină. Dar aşa e cu guvernul. Ai putea urni cerul şi pământul într-o strădanie zadarnică de a-l face să închidă ochii asupra vreunui lucru de cea mai mare importanță pentru tine şi tovarăşii tăi, şi pentru district, şi chiar pentru țară, dar când laşi autoritatea în pace şi ai motive puternice de a nu dori să fii plictisit şi întrerupt şi nu doreşti să se îngrijoreze în privința ta, atunci îi trece prin minte să vină şi să te plictisească.

— Aşa e întotdeauna, şopti Dave tovarăşilor săi.

Ştiam eu că ticălosul îşi va face apariția. Şi când te gândeşti că ăsta e singurul buştean nereglementar, adăugă el pe un ton jignit. Dacă afurisita asta ar fi fost singura grindă de eucalipt din toată lucrarea, da, aş mai zice… Bună ziua, domnule! (către inspector). E cam cald, nu?

Inspectorul încuviință din cap. Nu era o fire iute. Descălecă şi se uită la grindă distrat, şi deodată apăru în ochii lui un fel de expresie tristă, visătoare, depărtată de parcă cine ştie când în trecut s-ar fi întâmplat ceva trist şi dureros în familia lui, şi această bucată de lemn i-o amintea şi îi reîmprospăta suferința. Clipi de trei ori şi întrebă pe un ton stăpânit:

— Ăsta e eucalipt?

Jack Bentley, cel mai mare mincinos din echipă, cu respirația tăiată de un spasm, tuşi ca să acopere suspinul şi să câştige timp:

— E… eucalipt? Sigur că da. Credeam că cunoaşteți lemnul de eucalipt, domnule. (Domnul tăcea). Ce altceva credeți că e?

Expresia distrată, visătoare, reveni. La drept vorbind, inspectorul nu se prea pricepea la lemn, dar avea mult instinct şi se călăuzea după el când se îndoia de ceva.

— Păi, bine, domnule, începu Dave Regan pe un ton de nevinovată uimire şi cu o figură bucolică şi inexpresivă, nu se spune în planuri şi în deviz să fie eucalipt? În orice caz, în ale noastre se spune. Pot să aduc hârtiile de la baracă, dacă vreți.

Nu era necesar. Inspectorul admise încet. Se aplecă, şi cu un aer absent ridică de jos o surcică. Se uită la ea distrat un moment, clipi de trei ori ca de obicei, apoi, părând că îşi aminteşte de o obligație, se trezi brusc, şi întrebă repede:

— Surcica asta e din grindă?

Tăcere. Inspectorul clipi repede de şase ori, cu o mică pauză după trei clipiri, încalecă, spuse ‘ziua şi dispăru.

Regan şi ceilalți se uitau unul la altul.

— De… de ce a făcut asta? întrebă Andy Page, al treilea din echipă.

— A făcut ce, prostule? se interesă Dave.

— De… de ce a luat surcica?

— Ca s-o ducă la birou, mârâi Jack Bentley.

— De… de ce? De ce s-o ducă?

— La dracu! Ca s-o analizeze, prostule! Acum eşti mulțumit?

Şi Jack se trânti pe buştean, îşi scoase pipa cu o smucitură şi-i spuse lui Dave pe un ton tăios, ca o durere de dinți:

— Dă-mi un foc!

— Bi… bine, dar ce facem acum? întrebă Andy, care era cel mai bun lucrător, dar neajutorat şi nefolositor în crize ca această.

— Fibra şi lustru mă-sii de canal! încheie Bentley.

Dar ochii lui Dave, care-l urmăriseră cu jale pe inspector, dintr-odată se dilatară. Inspectorul străbătuse călare o mică distanță de-a lungul liniei, descălecase, legase frâul calului de un stâlp, pusese surcica (care era prea mare ca să poată încăpea în buzunar) deasupra stâlpului, trecuse prin gard şi acum mergea înapoi pe un unghi de la curmezişul liniei, în direcția echipei care ridica gardul şi care lucra ceva mai departe, dincolo de canal.

Dave socoti dintr-o privire situația, şi gândi repede.

— Dați-mi o aşchie de eucalipt, spuse el.

Bentley, care era isteț când i se netezea calea, ca un câine vânător de canguri (dar cu privirea, nu adulmecând) aruncă o privire în direcția în care se uita Dave, se repezi şi aduse o aşchie cam de aceeaşi mărime ca cea pe care o luase inspectorul.

Poziția locului era cam aşa: terenul cobora în pantă, spre linie, de ambele părți, iar unghiul dintre calul inspectorului, echipa de la gard şi canal, era în interiorul unui spațiu liber, concav, uşor de trecut; pe vreo două sute de iarzi de la linie şi paralel cu ea, pe

partea pe care echipa lui Dave lucra lemnul, o margine de tufăriş se întindea pe o distanță de câțiva iarzi de la un punct care era cam în direcția singurului copac de pe panta dezgolită, a calului şi a echipei de la garduri.

Dave luă surcica de eucalipt, alergă de-a lungul cursului apei în tufăriş, se strecură pitit în spatele tufărişului, cu cea mai mare viteză, trecu cu bine, fără măcar să respire peste spațiul expus şi ajunse în locul unde copacul se afla în linie dreaptă între el şi inspector, care vorbea cu muncitorii de la gard. Apoi începu să coboare panta spre copac, care era subțire, mereu în linie dreaptă, ținând brațele lipite de trup şi căutând să se afle mereu în spatele copacului; înainta încetul cu încetul ca şi când muncitorii de la garduri ar fi fost nişte canguri şi Dave ar fi încercat să-i împuşte. Inspectorul îşi arunca din când în când privirea înspre cal, de parcă ar fi avut impresia că e gata s-o ia la fugă. Era un moment îngrijorător pentru toți în cauză, afară de inspector. Şi ei nu doreau ca *el* să fie neliniştit. Şi tocmai când Dave ajunse la piciorul copacului, inspectorul isprăvi ceea ce avea de spus muncitorilor şi o porni iute înapoi spre cal. Se apropia furtuna. Era un moment critic, între echipa lui Dave şi cei de la garduri fuseseră stabilite dinainte anumite semnale în legătură cu inspectorul, dar niciuna pentru un caz ca acesta.

Jack Bentley respiră adânc şi porni înainte, cu gândul de a-l întâmpina pe inspector şi a-l ține câteva minute într-o conversație improvizată. Inspirația vine în momentele critice. Lui Jack îi fulgeră prin minte să-l trimită pe Andy. Andy arăta inocent şi nevinovat precum şi era, dar nu se simțea bine când era vorba de „treburi necinstite” – îi trebuia o scuză cinstită. Dar nu asta avea importanță, (comenta Jack mai târziu) important era că i-ar fi trebuit inspectorului vreo zece minute până să scoată de la Andy ceva.

— Aleargă, Andy! Spune-i că se apropie o furtună mare şi că ar face mai bine să rămână în adăpostul

nostru până trece. Fugi! Nu sta şi nu te holba ca un idiot. O să-l scapi.

Andy porni, dar tocmai atunci, cum se întâmplă, unul dintre oamenii de la garduri, alergă după inspector, strigând: „Hei, domnule!" Voia să stabilească ceva în legătură cu supravegherea sau aşa ceva – sau să pretindă că vrea să stabilească – din motive pe care n-am timp să le explic acum aici.

Lucrătorul explică după aceea echipei lui Dave că văzuse situația camarazilor lor şi că de aceea îl strigase pe inspector înapoi. Dar aceasta o spuse după ce i se istorisi povestea, ceea ce era o greşeală.

— Vino înapoi, Andy! strigă Jack Bentley.

Dave Regan ocoli copacul, pe jos, în patru labe, grăbindu-se printre ierburi, care din fericire erau înalte pe o porțiune de vreo patruzeci de iarzi, pe panta dintre copac şi cal. Dar când ajunse aproape de cal îl străfulgera un gând, care-l țintui locului şi îi dădu un fior de-a lungul şirei spinării. Calul se va speria, se va smuci şi o va lua la fugă. Situația era disperată! încercă să-l îmblânzească: „Na-na! Na-na!" Calul îşi întoarse capul, obosit, şi-l privi cu ochi blajini, ca şi când l-ar fi aşteptat tot timpul să vină, şi să vină chiar în patru labe, şi parcă se mira de ce întârziase aşa de mult; apoi îşi văzu de-ale lui. Dave ajunse la piciorul stâlpului; calul, binevoitor, îşi mută greutatea pe celălalt picior. Dave ridică capul şi umerii cu băgare de seamă, în spatele stâlpului, ca un şarpe; întinse mâna de două ori, repede – o dată ca să înhațe surcica pe care o luase inspectorul, a doua oară ca să pună în locul ei surcica de eucalipt. Apoi se întoarse şi o porni în fuga mare spre copac, ca un gigantic goanna fără coadă.

Câteva minute mai târziu se îndrepta spre canal de-a lungul râului, fumând cu sete ca să-şi liniştească nervii.

Dintr-odată cerul se întunecă şi primele picături mari ale furtunii răpăiră pe jos. Inspectorul grăbi spre cal şi o luă la trap de-a lungul liniei, în direcția taberei.

Uitase de surcica şi o lăsase pe stâlp!

Dave Regan se aşeză pe grindă, în ploaie, şi trase o înjurătură grozavă.

MISTERUL LUI DAVE REGAN

Şi mai era pe atunci şi Dave Regan, spuse călătorul. Dave obişnuia să moară mai des decât oricare alt om de prin partea locului. Despre el mereu se spunea că a murit şi apoi că a înviat. Se părea că lui îi făcea plăcere, afară de o singură dată, când fratele său i-a încasat leafa şi i-a băut toţi bănişorii, ca să-şi înece amarul pentru ceea ce numea el „sfârşitul prematur" al lui Dave. Odată Dave a plecat în Queensland cu vitele şi a lipsit trei ani. Ca de obicei, a fost dat mort. De data aceasta se spunea că se înecase în Bogan, pe când încerca să treacă înot cu calul peste râu, iar iubita lui s-a grăbit să se mărite cu unul mai rău, înainte ca Dave să se întoarcă.

Ei bine, într-o zi eram afară în pădure, după lemne, când mă prinse cea mai cumplită furtună pe care am pomenit-o vreodată prin părţile astea. Era şi grindină, mare cât alicele, şi dacă nu m-aş fi adăpostit repede după un buştean şi nu m-aş fi ghemuit jos la timp, aş fi fost ciuruit ca un pădurar. Dar oricum, tot m-a udat până la piele. Furtuna trecu în câteva minute, apa se scurgea prin şanţuri, soarele apăru din nou, iar pădurea aburea şi mirosea ca o pereche nouă de pantaloni de moleschin. Mergeam pe drum, când deodată, am văzut un individ deşirat, călare pe un cal lung şi slăbănog, ieşind afară din pădure, la marginea unei poieni. Cum am dat cu ochii de el, am ştiut că era Dave.

Dave călărea de obicei un pur sânge înalt, cu trupul şi picioarele ca ale unui câine de vânat canguri şi care se învârtea în jurul tău şi sărea într-o parte de parcă s-ar fi temut că vrei să bagi un cuțit în el.

— Noroc, Dave! am spus, pe când se apropia în grabă dând pinteni calului. Ce faci?

— Noroc, Jim! spuse el. Dar tu, ce faci?

— Foarte bine, spun eu. Cum mai merge?

Dar înainte de a mai fi putut spune ceva, calul o rupse de fugă în desiş, la dreapta. Am aşteptat, căci ştiam că Dave se va întoarce din nou, dacă voi aştepta de ajuns şi după vreo zece minute veni pieziş din tufărişul din stângă.

— Sunt bine, spune el înfigând pintenii, dar tu ce faci?

— Bine, zic eu. Ce fac bătrânii?

— Păi, n-am fost încă pe-acasă, spune el întinzându-mi mâna, dar înainte de a i-o fi putut apuca, afurisitul de cal sări iar într-o parte spre marginea de sud a poienii, şi iar fugi în desiş.

L-am auzit pe Dave înjurând prin apropiere vreo douăzeci de minute sau cam aşa ceva, apoi venind blestemând, din cealaltă parte a poienii..

— Unde ai fost, Dave, în tot timpul ăsta, l-am întrebat, pe când calul se arcuia ca un bumerang.

— Spre golf, zice Dave.

— Asta a fost furtună nu glumă, Dave, spun eu.

— Pe legea mea, straşnică furtună.

— Te-a prins?

— Da.

— Te-ai adăpostit?

— Nu.

— Dar eşti uscat de tot.

Dave rânji şi… şi… răcni o înjurătură.

Asta la adresa calului care se cabra din nou şi o luă razna iar prin desiş. Am aşteptat dar nu s-a mai întors, şi am socotit că ajunsese prea departe ca să se mai

întoarcă şi se gândise, desigur, că nu mai era cazul să vie înapoi. Aşa că am plecat. În curând m-am pomenit că-mi vin tot felul de gânduri. Dave era complet uscat şi ştiam că nu avusese timp să se adăpostească, deoarece nu era nicio baracă mai aproape de douăsprezece mile – şi nu numai că era uscat, dar haina lui era chiar mototolită şi plină de praf, de parcă ar fi dormit într-o scorbură de copac; şi dacă mă gândeam bine, faţa lui era mai subţire şi mai albă decât înainte, şi tot aşa mâinile şi încheieturile, care îi ieşeau întotdeauna mult din mânecile hainei; şi avea sânge pe obraz – dar mă gândeam că poate se zgâriase cu vreo crenguţă. (Dave obişnuia să poarte haine cu trei-patru numere mai mici decât măsura lui, cu mâneci care nu treceau mult mai jos de coate, iar poalele hainei, la spate, de-abia îi ajungeau până la talie.) Şi părul mi se păruse că era negru, lung şi lins, în loc de roşcat şi slinos, ca firele unei vechi perii de cap, ca înainte. Şi mai mă gândeam că vocea îi suna de asemenea altfel.

A doua zi m-am interesat primprejur, dar nu era nimeni care să fi auzit de Dave, aşa că băieţii socotiră că ori am fost beat, ori văzusem doar strigoiul lui Dave.

Misterul nu era deloc lămurit şi mă punea mult pe gânduri. Nu-mi puteam explica cum de rămăsese Dave uscat. Şi doar calul şi şaua erau ude. Le spuneam băieţilor cum a vorbit cu mine şi ce mi-a spus şi cum blestema calul, dar ei o ţineau mereu că nu fusese nimeni altul decât strigoiul lui Dave. Le-am spus cât era de uscat deşi îl apucase ploaia, iar ei râdeau şi spuneau că acolo unde s-a dus Dave era un loc uscat. Am vorbit şi am discutat despre asta până când băieţii începură să se bată cu palma peste frunte şi să clipească din ochi: atunci am încetat de a mai vorbi. Dar n-am încetat de a mă gândi, căci niciodată n-am putut suferi un mister. Chiar tatăl lui Dave îmi spuse că el nu putea să fie viu – altfel stafia lui Dave n-ar da târcoale. Spuse că îl cunoştea el bine pe Dave. Unul sau doi oameni afirmară

după aceea că îl văzuseră pe Dave cam în acelaşi timp când îl văzusem şi eu, şi atunci toţi fură siguri că Dave era mort.

Dar într-o bună zi, când mai mulţi dintre noi jucam în baracă „cap sau pajură”, unul dintre băieţi strigă:

— Sfinte Dumnezeule! Iată, vine Dave Regan!

M-am uitat şi l-am văzut pe Dave în persoană, sosind într-un nor de praf, călare pe un cal lung şi deşirat. Intră în ocolul de vite, descălecă, îşi legă calul de un stâlp, ridică bariera, apoi veni pieziş spre noi cu un rânjet cam acru pe faţă. Dave avea picioarele lungi, subţiri şi curbate, iar când era pe pământ, umbla ca pe rotile.

— Noroc, Dave, spun eu. Ce faci?

— Noroc, Jim, spune el. Dar tu ce dracu faci?

— Foarte bine, zic eu şi-i întind mâna. Ce faci?

— Bine, sănătos. Ce fac ai tăi?

Ei, şi după ce-am isprăvit cu toate astea şi ceilalţi l-au întrebat de sănătate, el spuse:

— Haidem să bem ceva!

Şi toţi ceilalţi băieţi se îmbulziră şi se repeziră, intrând la bar după Dave. Aveam multe de vorbit, iar el ne spuse că a mai fost o dată, dar că plecase înainte de a vedea pe vreunul dintre noi, în afară de mine, pentru că auzise de nişte vite dintr-o staţiune la depărtare de vreo două sute de mile. După câtva timp l-am luat deoparte şi l-am întrebat:

— Ascultă, Dave, îţi aminteşti de ziua când te-am întâlnit, după furtună?

El se scărpina în cap.

— Da, spuse, dar de ce?

— Te-ai adăpostit tu în ziua aceea?

— Nu, dar de ce?

— Atunci cum dracu de erai uscat?

Dave rânji apoi spuse:

— Păi, când am văzut că vine furtuna, mi-am scos hainele şi le-am pus într-o scorbură până a stat ploaia…

Da, urmă el după ce toți isprăviră de râs, dar înainte ca eu să fi isprăvit de gândit. Da, mi-am păstrat hainele uscate şi pe deasupra am făcut şi un duş bun.

Apoi îşi scărpina ceafa cu degetul mic, lăsă falca în jos, îşi frecă creştetul capului şi umerii, ca şi când ar fi reflectat şi spuse:

— Da, numai că nu pusesem la socoteală şi afurisita de grindină.

AUR RENTABIL

Printre cei care părăseau Victoria spre New South Wales, cam pe vremea când se ridica Gulgongul, era şi un vechi miner de fel din Ballarat, pe nume Peter McKenzie. Se căsătorise şi se retrăsese din exploatarea minieră cu câțiva ani în urmă şi îşi făcuse o casă pentru el şi familia lui în satul St Kilda, aproape de Melbourne; dar, cum se întâmpla adesea cu bătrânii mineri, febra aurului nu l-a părăsit niciodată şi când câmpurile aurifere din New South Wales începură să strălucească, îşi ipotecă mica proprietate ca să-şi mărească fondurile pentru o altă campanie, lăsând destul şi acasă pentru nevoile familiei pe-un an întreg.

După cum el însuşi remarca adesea, poziția lui acum era foarte diferită de ceea ce fusese odinioară, când venise pentru prima oară din Scoția, cuprins de entuziasmul marii descoperiri. Pe atunci era tânăr şi n-avea grijă decât de el, dar acum când îmbătrânea şi avea o familie de întreținut, mizase prea mult în această acțiune riscantă pentru a-şi îngădui să piardă. Cazul lui părea, desigur, să n-aibă nicio şansă, dar omul nu părea să gândească astfel.

Peter trebuie sa se fi simțit uneori foarte singur şi deprimat. Un om tânăr şi neînsurat îşi poate face prieteni noi şi chiar noi legături sentimentale, dacă simte nevoia, dar inima lui Peter era acasă, cu nevasta şi copiii, iar ei erau ipotecați Doamnei Soarte. Şi Peter

trebuia să ridice această ipotecă.

Totuşi, era întotdeauna vesel, chiar şi atunci când îi mergea mai rău iar barba lui dreaptă şi căruntă şi părui stufos şi castaniu, încadrau o față pe care zâmbetul părea să se fi fixat pe veci. Trebuia să facă un efort ca să arate grav, aşa cum fac unii oameni când vor să zâmbească forțat.

Circula zvonul că Peter ar fi făcut un jurământ să nu se întoarcă acasă până nu va avea destui bani ca să asigure bunăstarea familiei sale, sau cel puțin să ridice ipoteca făcută asupra proprietății, a cărei sacrificare, de dragul febrei nebuneşti a aurului, nu putea să şi-o ierte. Dar acesta era unul dintre puținele lucruri pe care Peter le păstra numai pentru sine.

Faptul că avea la St Kilda nevastă şi copii era bine cunoscut tuturor minerilor. Trebuiau s-o ştie; şi dacă nu cunoşteau vârsta, trăsăturile, întâmplările şi particularitățile fiecărui copil şi ale „bătrânei" nu era vina lui Peter.

Peter trecea pe la noi şi îi vorbea mamei ceasuri întregi despre nevasta şi copiii lui. Şi nimic mi-i plăcea mai mult decât să descopere la noi, copiii, trăsături în care găsea o asemănare cu ai lui. Peter ne plăcea, dar într-un mod interesat. „E exact acelaşi lucru cu nevastămea, sau cu copiii mei," exclama Peter zgomotos, căci privea cea mai mică asemănare între cele două familii ca o extraordinară coincidență. Ne iubea pe toți şi era întotdeauna foarte bun cu noi şi se interpunea adesea între spinarea noastră şi nuiaua care strică pe copii – vreau să spun când nu e folosită. Eu eram foarte irascibil, dar acest cusur era mai mult decât trecut cu vederea, deoarece „ăl mare" al lui Peter era la fel. Al doilea fiu al mamei era un copil foarte blând; tot aşa era „al treilea" al lui Peter. Dar „al treilea" al mamei avea o mare aversiune pentru orice îndatorire care ar fi amenințat să-i dezvolte muşchii; la fel era „al doilea" al lui Peter. Mezinul nostru era foarte gras şi voinic şi

obişnuia să-şi sugă cu putere degetul cel mare; or, după ultimele buletine de acasă, tot aşa făcea şi „ăl mic” al lui Peter.

Cred că ştiam mai multe despre familia lui Peter decât despre propria noastră familie şi deşi nu-i văzusem niciodată pe-ai lui, eram foarte familiarizat cu figurile lor, aşa cum apăreau din fotografii, şi ştiam întotdeauna ce se mai întâmplase „pe-acasă”, după ultimul curier poştal.

Începuse să ne intereseze familia McKenzie. În loc să ne plictisească, cum plictisea pe alții, când Peter primea o scrisoare de acasă ne făcea întotdeauna tot atâta plăcere cât îi făcea şi lui; şi dacă trecea vreun curier fără să-i aducă nimic, ceea ce arareori se întâmpla, aproape că-i împărtăşeam dezamăgirea şi îngrijorarea. Dacă vreunul dintre cei mici erau bolnavi, eram neliniştiți odată cu Peter, până sosea o scrisoare cu ultimul buletin medical, care spulbera grija lui şi a noastră.

Cred că era admirabila putere a unei inimi mari aceea care-l făcea pe Peter să câştige bunăvoința şi simpatia tuturor celor care-l cunoşteau.

Zâmbetul lui Peter avea o deosebită fascinație asupra noastră, a copiilor. Şedeam lângă el când dădea puternice lovituri cu târnăcopul dis-de-dimineață, şi urmăream figura lui câte cinci minute la rând, întrebându-ne uneori dacă zâmbea întotdeauna pe *dinăuntru,* sau dacă zâmbetul îi era întipărit pe dinafară, indiferent de schimbările dispoziției lui. Cred că a doua presupunere era cea adevărată, căci adesea, după ce primise veşti proaste de acasă, îi auzeam vocea tremurând de îngrijorare, în timp ce obişnuitu-i zâmbet juca la fel pe chipul lui rotund şi bronzat.

Micul Nelse (unul dintre acei ciudați copii bătrânicioşi care par să vină pe lume din greşeală, dar care adesea rămân pe pământ foarte mult timp) spunea că Peter „plânge pe dinăuntru”.

Odată, la Gulgong, la înmormântarea unui vechi

prieten de-al său din Ballarat, un străin care-i urmărise expresia feței cu curiozitate, observă că McKenzie părea aşa de încântat, de parcă decedatul i-ar fi lăsat moştenire o mare avere. Dar curând, străinul avu motive să-şi schimbe părerea, deoarece atunci când un alt bătrân camarad începu cu o voce tremurândă sa repete cuvintele: „Din pământ ai ieşit şi în pământ te vei întoarce", două lacrimi țâşniră dintr-odată din ochii lui Peter şi-i lunecară pe obraz, prinzându-i-se în barbă.

Aventura auriferă riscantă a lui Peter nu avea succes. În Gulgong eşuă de trei ori la rând, iar din al patrulea puț, după ce s-au plătit cheltuielile, n-a rămas decât puțin pentru fiecare, iar cea mai mare parte din ceea ce se cuvenea lui Peter, a trebuit să trimită acasă. Peter trăia într-un cort (sau într-o colibă, când găsea) după obiceiul minerilor şi îşi purta singur de grijă, chiar şi în privința spălatului rufelor. Nu bea şi nu juca niciodată şi îşi permitea prea puține plăceri. Totuşi, nu era niciun miner în toată regiunea care să fi putut îndrăzni măcar să-l numească pe bătrânul McKenzie un om meschin. După cum am putut observa chiar noi, trăia foarte sobru, lucru pe care încerca întotdeauna să-l ascundă, dar când ne invita în coliba lui, avea grijă să ne ofere lucruri bune şi din belşug. Dar ochii copiilor sunt iscoditori. Unii spuneau că Peter aproape că murea de foame, dar nu cred că familia lui să fi aflat vreodată, afară doar dacă el singur mai târziu le va fi povestit.

Ei, dar anii trec. Erau acum trei ani de când Peter era plecat de-acasă, iar el şi Norocul mai erau încă certați. Soseau scrisori prin poştă, pline de micile necazuri de-acasă şi de rugăminți de a se întoarce, iar el trimitea scrisori totdeauna vesele, totdeauna pline de speranță. Peter nu renunța niciodată. Când orice altceva eşua, lucra cu ziua (un lucru trist pentru un miner) şi devenise chiar cunoscut pentru gardurile pe care le făcea până când putea înjgheba câteva lire şi o mică echipă, ca să poată săpa un alt puț.

Se vorbeşte adesea despre eroicele lupte ale primilor exploratori într-o țară ostilă; dar dacă e vorba de hotărâre stăruitoare şi curaj în fața sărăciei, a bolii şi a îndepărtării, mă opresc la minerul de pe vremuri – la cel mai credincios soldat al Speranței, care a existat vreodată.

În al patrulea an de luptă, Peter avu de suferit o cumplită dezamăgire. Echipa lui săpase un puț numit Speranța Pierdută, aproape de Valea Fericită, şi după câteva săptămâni de săpături infructuoase, tovarăşii lui începură să cârtească. Peter îşi avea părerile lui despre teren – părerea unui bătrân miner – şi folosi toate argumentele de care dispunea ca să-i convingă pe coechipierii săi să prelungească lucrul încă câteva zile. Zadarnic le arătă el că atât calitatea aurului spălat cât şi adâncimea stratului semănau perfect cu cele de la Şarpele. Negru, terenul cel mai bogat din Victoria. În zadar argumentă că, în cazul acelui pământ, nu apărea culoarea până nu se ajungea chiar la aur rentabil. La puțurile Home Rule şi Canadian şi în toate părțile oamenii îi dădeau înainte, numai echipa lui era dornică să schimbe locul. Se încăpățânară într-atât, încât în cele din urmă, aproape pe jumătate convins, împotriva propriei sale opinii, Peter plecă odată cu ei, ca să sape la Iawatha, în Log Paddock, unde nu se găsi nimic, nici măcar cu ce să plătească cheltuielile.

O echipă de italieni intră în vechiul puț şi după ce mai săpă câteva picioare în adâncime, făcu avere.

Cu toții observarăm schimbarea ce se produsese în Peter McKenzie când sosi la Log Paddock, unde noi veniserăm înaintea lui. Vechiul zâmbet încă îi mai flutura pe față, dar acum izbutea să arate grav câte o oră întreagă, fără mult efort. N-a mai fost niciodată acelaşi după întâmplarea de la Speranța Pierdută, şi adesea mă gândesc cât trebuie să fi plâns el „pe dinăuntru”.

Totuşi, ne citea scrisori de acasă şi venea seara să fumeze lângă focul din bucătăria noastră. Ne arăta fotografii noi ale familiei lui, primite cu ultima poştă, dar era ceva care-mi da impresia că fotografiile îl stânjeneau. Le avea de aproape o săptămână când ni le arăta nouă şi, după cât ştiam, nu le arăta niciodată nimănui altcuiva. Poate că îi aminteau de trecerea timpului – sau poate că ar fi preferat ca copiii să rămână exact aşa cum îi lăsase el, până la reîntoarcerea lui.

Dar stai! Era o fotografie care părea să-i facă lui Peter o infinită plăcere. Era poza unui copil bucălat de vreo trei ani sau mai mult. Era un copil frumos, fotografiat pe o pernă şi îmbrăcat într-o cămăşuţă foarte scurtă. Pe faţa lui grăsulie, albă şi gingaşă, care nu era prea departe de cele zece degete de la picioruşele-i scurte şi grase, flutura un zâmbet asemănător cu cel al lui Peter. Peter nu se mai sătura să privească şi să arate fotografia copilului său, a copilului pe care nu-l văzuse niciodată. Şi poate că nutrea un vis fierbinte să facă avere şi să se reîntoarcă acasă înainte ca acest copil să crească mare.

McKenzie şi echipa lui săpau un puţ în partea cea mai de sus din Log Paddock, în general numită „celalt capăt". Noi eram la capătul de jos.

Într-o zi Peter veni de la „celalt capăt" şi ne spuse că echipa lui voia să sondeze în cursul săptămânii viitoare, şi dacă nu găseau nicio încurajare în nisipul spălat, intenţionau să meargă să prospecteze la Gândul Fericit, în apropiere de Specimen Fiat.

Puţul din Log Paddock era botezat Nil Disperandum. Către sfârşitul săptămânii auzirăm că „spălătura" în „Nil" arăta culori promiţătoare.

Mai târziu veni vestea că McKenzie şi echipa dăduseră de aur rentabil, şi steagul roşu flutura deasupra puţului. Cu mult înainte ca prima încărcătură de pământ aurifer să fi ajuns la maşina de frământat, vestea circula deja printre mineri. Nil Disperandum era

o groapă de aur!

Nu vom uita niciodată ziua când Peter a plecat acasă. În timpul dimineții veni să petreacă o oră cu noi, înainte de a porni. Ne povesti multe lucruri despre căsuța lui de lângă râu, de la St Kilda. Nu vorbise niciodată de ea mai înainte, probabil din cauza ipotecii. Ne povesti cum era orientată cu fața spre râu, câte camere avea, ce flori creşteau în grădină şi cum în zilele senine se puteau vedea de la fereastră toate corăbiile care veneau la Varra şi cum, cu un telescop bun, se puteau distinge chiar fețele pasagerilor de pe vapoarele transoceanice.

Apoi, când mama era întoarsă cu spatele, ne îngrămădi pe noi copiii după un colț şi ne furişă câte o monedă de aur în fiecare din mâinile noastre murdare, făcând gesturi pantomimice de tăcere, căci mama era cu destulă dare de mână.

Şi când văzurăm ultima oară obrazul lui Peter, ca un soare binevoitor pe puntea vasului, un profund sentiment de tristețe şi părăsire ne cuprinse inimile. Micul Nelse, care fusese favoritul lui Peter, se duse în dosul cocinei de porci, unde nimeni nu-l putea deranja, se aşează pe marginea unei troace şi trase un plâns, în obişnuitu-i fel metodic. Doar Alligator, bătrânul câine, bănuind ce se petrecea şi auzind suspinele, alergă să-i ofere toată consolarea de care era în stare – un bot murdar şi umed şi o pereche de ochi galbeni absurd de trişti.

FIICA SELECTORULUI DE VITE

Cobora panta călare, încet, trecând din drumul principal pe o potecă în albia Râpei Lungi, în timp ce bătrânul cal sur îşi căuta drumul pe dibuite. Fata avea vreo şaptesprezece ani, o figură mică şi o față drăguță, pistruiată, cu o gură patetic de descurajată, cu ochi căprui, mari şi trişti. Era îmbrăcată cu o rochie imprimată, cam spălăcită, peste care pusese o fustă veche de călărie de culoare neagră, iar capul îi era ascuns de una dintre acele urâte şi demodate bonete albe, care, văzute din spate, sugerează totdeauna o femeie bătrână. Ducea mai multe pachete cu lucruri de băcănie, legate cu o curea de partea din față a şelei.

Poteca mărginea un lanț de băltoace la picioarele râpei şi, pe când trecea pe lângă ele, fata arunca priviri îngrijorate spre bălțile înspăimântătoare şi sinistre. Soarele apusese pentru Râpa Mare. Calul bătrân ținea cu grijă poteca îngustă şi accidentată, care cobora când pe-o parte, când pe alta a cursului apei. Râpa devenea din ce în ce mai adâncă şi mai întunecoasă şi malurile ei mohorâte şi acoperite cu tufişuri păreau şi mai abrupte cu cât înaintau.

Fata se uita mereu în jur, ca şi când i-ar fi fost frică c-o urmăreşte cineva. La un moment dat trase de frâu şi se opri să asculte un sunet ce venea parcă din desiş. „Canguri”, murmură ea, „n-au fost decât canguri”. Străbătu o poieniță întunecoasă, unde fusese pe

vremuri o fermă, şi intră într-un desiş de arbuşti tineri. Deodată, hop-hop, un cangur bătrân sări şanțul în fața ei înspăimântând-o şi o luă încetişor spre culme.

— O, Dumnezeule, suspină ea adânc, cu mâna pe inimă.

Era foarte nervoasă în seara aceea; îşi simțea inima bătând, îşi ținea mâna apăsată pe ea, în timp ce lacrimile ce-i curgeau din ochi străluceau în lumina lunii care răsărea în față, deasupra văii.

— Oh, de-aş ieşi mai repede din pădure, gemu ea.

Calul cel bătrân înainta cu greu şi, din când în când, îşi scutura trist capul, parcă ar fi ştiut de necazurile ei şi i-ar fi părut rău.

Mai trecu printr-o poiană şi apoi îndată ajunse la o căsuță, într-o vale, sub o surpătură în creasta muntelui, – Valea Omului Mort. Locuința se numea Caverna Omului Mort, şi chiar şi părea să fie aşa ceva. „Casa", care avea două camere şi câteva chichinețe în spate, era clădită din lespezi de piatră şi scoarță de copac şi era aproape toată numai acoperiş. Scoarța fiind întunecată de recenta ploaie, apărea şi mai mohorâtă ca de obicei.

Un flăcău voinic de vreo douăzeci de ani, cu o înfățişare aspră, țintuia pe lespezi o piele crudă de cangur. Era furios pentru că-şi zdrobise un deget. Fata dezlegă pachetele şi le cară în casă, iar când trecu pe lângă fratele ei, îi spuse:

— Jack, n-ai vrea tu să scoți şaua de pe cal?

— Da' ce, singură nu poți? mârâi el, nu vezi că am treabă?

Fata scoase şaua şi căpăstru şi le duse în şopron, unde le atârnă de o grindă. Răbdătoarea şi bătrâna gloabă se scutură cu o energie care nu părea deloc recomandabilă pentru vârsta şi starea ei, şi se îndreptă spre stăvilarul râului.

În camera principală, lângă un cămin care ocupa aproape întreaga încăpere, stătea o femeie bătrână. În mijlocul camerei se afla o masă de scânduri, sprijinită

pe țăruşi bătuți în pământ, iar pe fiecare parte a ei erau fixate două bănci de piatră. Pe jos era pământ. Totul era curat, dar sărăcăcios. Tot ce putea fi văruit era alb, şi orice se putea spăla era bine frecat cu peria. Rafturile erau acoperite cu ziare curate, pe care erau aranjate cât mai frumos vase de tablă strălucitoare şi diferite ulcele de lut şi de ceramică. Pereții însă erau sluțiți cu ilustrații de ziare din suplimentele de Crăciun.

Fata intră şi se aşeză obosită pe un scăunel în fața bătrânei.

— Te simți mai bine, mamă? întrebă ea.

— Puțin mai bine, Mary. L-ai văzut pe tata?

— Nu.

— Mă tot întreb pe unde-o fi?

— N-ai decât să te întrebi. Dar la ce-ți foloseşte să te pui pe jăratic, mamă?

— Bănuiesc că iar bea.

— Se prea poate. Degeaba te dai de ceasul morții. Nu-ți foloseşte la nimic.

Bătrâna se apucă să se vaite cu necazurile ei, cum fac toate femeile bătrâne. Avea destule de care să se plângă.

— Mă tot întreb unde-o fi frate-tău, Tom? Iaca se împlineşte anu' de când n-am mai auzit de el. Trebuie să fi dat iar de bucluc. Am eu o presimțire c-a dat iar de bucluc.

Mary îşi scoase boneta şi şi-o puse în poală.

— De ce te mai necăjeşti, mamă? Ce-ți foloseşte?

— Vreau numai să ştiu. Vreau numai să ştiu.

— La ce bun? Ştii bine că Tom a plecat cu vitele împreună cu Fred Dunn, şi Fred va avea grijă de el; afară de asta Tom e mare acum şi are mai multă minte.

— Oof! Ție nu-ți pasă, nu-ți pasă! Nu te doare inima, dar eu îi sunt mamă, şi…

— Vai, mamă, pentru numele lui Dumnezeu, nu începe iar cu vorbe de-astea; îmi pasă mai mult decât crezi; doar sunt sora lui. Am suferit destul, numai Dumnezeu ştie! Nu face lucrurile mai grele decât sunt.

— Vine tata! strigă afară unul dintre copii. Şi aduce un juncan.

Bătrâna rămase tăcută şi îşi încleşta nervos mâinile. Mary încercă să arate veselă şi mişcă cratiţa de pe foc. Un om voinic, cu o barbă neagră, călare pe un cal mic, se vedea în lumina amurgului, mânând un juncan spre ocol. Un băiat alergă să coboare bariera.

Mary şi bătrâna auziră imediat zgomotul barierei lăsate şi apoi din nou ridicate, iar după câteva clipe un pas greu se auzi afară. Selectorul intră greoi şi zgomotos, îşi aruncă pălăria într-un colţ şi se aşează la masă. Femeia se ridică şi se foi în jurul lui cu prefăcută veselie. Îndată Mary întrebă:

— Unde ai fost, tată?

— Undeva.

Se lăsă o tăcere grea, până când bătrâna îşi luă curajul să întrebe cu sfială:

— Aşadar, ai adus un juncan, Wylie?

— Da, răspunse el scurt, pe un ton ce părea provocator.

Mâinile femeii tremurară aşa de tare încât scăpă o ceaşcă. Mary se făcu şi mai palidă.

— Hei! Daţi-mi ceaiul! Daţi-mi ceaiul! Vreau să mănânc! N-am s-aştept aici toată noaptea.

Nevastă-sa se grăbi cât îi îngădui nervozitatea ce o cuprinsese şi în curând se aşezară cu toţii la masă, pentru ceai. Jack, fiul cel mare, era îmbufnat şi tată-său bodogăni ceva că-i va alunga el îmbufneala cu toporul.

— Ce necaz ai, Jack? întrebă mamă-sa, umilă.

Băiatul se încruntă şi nu răspunse nimic.

Copiii cei mici, trei băieţi şi o fată, cum se aşezară începură să se certe. Wylie răcnea la ei din când în când şi tot se plângea, ba că mâncarea nu e bună, ba că nevastă-sa nu e în stare să ţină copiii liniştiţi. Mereu se auzea câte-un: „Mamă, mie nu mi-ai pus zahăr în ceai!' „Mamă, Jimmy mi-a luat locul. Spune-i să se mute, mamă!" „Spune-i lui Fred să se-astâmpere!" „Au! tată,

bestia de Harry mă loveşte cu piciorul!" Şi aşa mai departe.

II

Când masa cea sărăcăcioasă se termină, Wylie luă o frânghie şi un cuţit de măcelărie şi ieşi să taie juncanul. Dar mai întâi făcu scandal pentru că observase, sau numai îşi închipuia că observase, că cineva se folosise de cuţitul lui. Prinse vita cu arcanul, o mână spre gard şi o tăie.

În acest timp Jack şi cu fratele care-i urma în vârstă luară o puşcă veche, dezlegară câinii şi porniră la vânătoare de oposumi.

Wylie intră din nou în casă, se aşeză lângă foc şi începu să fumeze. Copiii se certau pentru cartea unuia din băieţi. Bătrâna făcea slabe încercări să-i liniştească, dar ei nici n-o luau în seamă. Deodată soţul ei se ridică înjurând, apucă cartea şi o aruncă în foc.

— La culcare! La culcare! mugi el către copii. La culcare imediat, ori vă zdrobesc creierii cu toporul.

Se duseră la culcare. Patul era făcut din arbuşti şi scoarţă de copac, acoperiţi cu saci umpluţi cu paie, iar peste ei, bucăţi de pătură veche, cusute împreună. Copiii continuară cearta în pat, până când tatăl lor îşi scoase cureaua şi „intră" în ei, după cum le promisese. După o subită tăcere, urmă un zgomot ca un fâlfâit de aripi; apoi urlete; apoi liniştea şi pacea căzu peste fericitul cămin.

Wylie ieşi din nou afară şi lipsi ca vreo oră. Când se întoarse, se aşeză lângă foc şi fumă tăcut şi morocănos. După câtva timp îşi scoase pipa din gură şi se uită furios la bătrâna lui.

— Ah! Pentru numele lui Dumnezeu! Du-te de te culcă, mârâi el, şi nu sta aici ca o bocitoare. Eşti numai bună să scoți un om din sărite.

Nevastă-sa îşi strânse lucrul şi se retrase. Wylie îi spuse fetei:

— Vino de ține lumânarea!

Mary îşi puse boneta şi îşi urmă tatăl în curte. Vita zăcea lângă gard, pe care erau sprijinite două foi de scoarță, ca apărătoare de vânt. Fusese parțial jupuită şi o porțiune de piele, pe care trebuie să fi fost marcat un semn cu fierul roş, era întoarsă cu grijă – ceea ce Mary băgă de seamă numaidecât. Tatăl îşi continuă lucrul, bombănind-o din când în când că nu ține bine lumânarea.

— De unde ai cumpărat juncanul, tată?

— Nu pune întrebări, şi n-ai s-auzi minciuni. Apoi adăugă: Nu vezi că-i o piele curată?

Fata avea un deosebit simț al umorului şi ideea unui juncan cu pielea curată ar fi amuzat-o oricând altădată. Acum nici nu zâmbi.

Omul întoarse vita pe partea cealaltă. Pielea desprinsă se răsturnă şi lumina căzu pe o marcă distinctă. Mary se făcu albă ca varul, iar mâna îi tremura de aproape să scape lumânarea jos.

— Ce faci? strigă tată-său la ea. Ține lumânarea, nu poți? Eşti mai rău ca maică-ta.

— Tată! Vita e însemnată! Uită-te! Ce înseamnă P.B.?

— Sărăcuț de mama mea! Ține lumânarea cum trebuie, auzi? Şi tacă-ți gura!

Mary tresări, auzind pasul unui cal, dar nu era decât bătrânul sur care îşi ronțăia grăunțele în apropiere. Tatăl ei termină cu jupuitul şi urcă vita pe nişte furci improvizate.

— Acum te poți duce la culcare, spuse el pe un ton ceva mai blând.

Se duse în camera ei de culcare, o cămăruță joasă, podită cu piatră, clădită la capătul casei – şi căzu în

genunchi lângă pat.

„Ajută-mă, Doamne! Ajută-ne pe toți!” plângea ea.

Şedea culcată, dar nu putea dormi. Se simțea înspăimântată, aproape înnebunită din pricina întunecatului, nemilosului nor de necazuri ce atârna deasupra casei. Mereu necazuri, mereu necazuri. Au început de mult, când Tom, fratele ei favorit, a fugit. Ea era pe-atunci doar ceva mai mult decât un copil şi foarte simțitoare, iar când stătea în vechea şcoală de lemn, îşi închipuia că ceilalți copii îşi şoptesc unii altora: „Frate-său e la închisoare. Fratele lui Mary Wylie e închis. Tom Wylie e în puşcărie.” Încă se mai gândea şi acum la toate acestea. Erau mereu prezente pentru ea acele oribile zile şi nopți ale primei umbre de ruşine. Avea aceeaşi oroare de tot ce e rău, aceeaşi groaznică frică de dezonoare, ca şi, maică-sa. Fusese ambițioasă; încercase să citească mult şi avusese visuri nebuneşti să meargă la oraş şi să se ridice deasupra nivelului obişnuit, dar acum toate acestea erau undeva în trecut.

Cum ar fi putut ea să se ridice, când mâna crudă a dezonoarei era totdeauna gata s-o tragă înapoi, în jos?

„Ah! Doamne!” gemea fata în nenorocirea ei, „cel puțin dacă ne-am naşte fără rude, fără nimeni care să ne facă de ruşine, în afară de noi înşine! E o cruzime, Doamne, e o cruzime să suferi pentru crimele altora!” Devenea egoistă în necazurile ei, că şi mamă-sa. „Aş vrea să plec departe de aici şi de toți cei pe care-i cunosc... O, Doamne, ajută-mă să plec de-aici!”

Şi deodată o toropi somnul – dacă se putea numi somn – şi se visă călătorind departe, pe mare, dincolo de orizontul spaimei ei. Apoi avu un coşmar oribil, în care ea şi toată familia ei erau arestați pentru o crimă cumplită. Se trezi înfricoşată şi văzu o lumină roşietică la fereastră. Tatăl ei împingea nişte buşteni care arseseră. Un miros pătrunzător care îi făcea greață venea printr-un ochi de geam spart. Ardea pielea juncanului.

Wylie nu se culcă în noaptea aceea; îşi luă gustarea înainte de zorii zilei şi porni călare pe drumul înghețat, pe când stelele încă mai străluceau pe cer, ducând cu el, pe calul sur, şi un sac cu carne. Mary nu pomeni nimic despre noaptea trecută. Mama ei se interesă cât plătise „tata" pe juncan şi zise că plecase probabil la oraş ca să vândă pielea. Biata femeie încerca să creadă că luase juncanul în mod cinstit. Mary fripse o bucată de carne şi încercă să mănânce de hatârul maică-sii, dar nu reuşi să ia decât câteva îmbucături. Mama părea de asemenea să-şi fi pierdut pofta de mâncare. Jack şi frate-său, însă, care fuseseră pe-afară toată noaptea, mâncară cu mare poftă. Apoi Jimmy începu să întindă pielea posumului, în timp ce Jack alergă să caute un ponei care lipsea. Mary rămase să mulgă vacile şi să hrănească viței şi porcii.

Puțin timp după masă, unul dintre copii alergând la uşă strigă:

— Mamă, uite trei jandarmi călări, vin pe râpă.

— O, Doamne! strigă mama, căzând înapoi pe scaun şi tremurând ca o frunză.

Copiii alergară afară şi se ascunseră în desiş. Mary se ridică şi aşteptă, în picioare, foarte calmă. Cel mai vârstnic dintre jandarmi descălecă, veni la uşă, aruncă o privire bănuitoare spre resturile mesei şi brusc, puse îngrozitoarea întrebare:

— Doamnă Wylie, unde ți-e soțul?

Ea scăpă ceaşca din care se prefăcea că bea cu un aer indiferent.

— Dar ce? Ce treabă aveți cu soțul meu? întrebă ea cu o disperare penibilă. Şi arăta într-adevăr vinovată.

— Ei, ştii dumneata foarte bine, se răsti omul nerăbdător.

Mary se ridică şi veni în fața lui.

— Cum îndrăzneşti să vorbeşti astfel cu mama? țipă ea. Dacă sărmanul meu frate Tom ar fi aici, dumneata... dumneata, laşule...

Jandarmul cel mai tânăr şopti ceva superiorului său, apoi, jignit de un răspuns tăios, spuse:

— Ei bine, nu-i nevoie să te porți ca un porc.

Cei doi camarazi ai săi trecură în cămară, unde găsiră puțină carne într-o putinică, şi ceva mai multă pusă la sare sub un sac la capătul unei banchete; apoi merseră în spatele casei şi intrară în ocol. Cel tânăr rămase mai în urmă.

— Voi încerca să-i iau în susul râpei cu vreun pretext, şopti el către Mary. Ascunde pielea înainte de a ne întoarce.

— Prea târziu! Uite colo!

Şi arătă spre uşă. Ceilalți doi erau lângă lemnele unde fusese focul. Pielea arsă rămăsese lipită pe lemne ca cleiul.

— Wylie e un nătărău, remarcă jandarmul cel bătrân.

III

Puțin timp după arestarea tatălui său, pentru furt de cai şi de vite, Jack dispăru, iar Tom, fiul risipitor, sosi pe neaşteptate acasă. Nu semăna cu tatăl şi cu fratele său mai mare. Avea o față veselă, deschisă şi un suflet foarte bun. Dar avea crize bizare de nebunie, în timpul cărora făcea lucruri nechibzuite, din simpla dorință de a se făli. Avea două firi, una veselă şi bună, şi alta ursuză şi criminală. Exista o tendință de nebunie în familie, moştenită de la părinți beți şi fără scrupule din generațiile trecute; în alte condiții s-ar fi transformat în geniu la vreunul dintre ei – la Mary poate.

— Curaj, băbuțo, striga Tom, bătând-o uşurel cu palma pe maică-sa pe spate, vom mai fi încă fericiți. Am fost zvăpăiat şi nechibzuit, ştiu, şi v-am pricinuit mari

necazuri, dar toate astea au trecut. Voi fi băiat serios de-acum-nainte şi în curând vom merge la Sydney sau în Queensland. Hai, zâmbeşte, mamă!

Găsi ceva de lucru cu târnăcopul şi timp de şase luni îşi întreținu familia. Apoi se produse o schimbare în el. Deveni posomorât, ursuz, chiar brutal. Stătea ceasuri întregi şi rânjea fără niciun rost. Apoi lipsea de acasă zile în şir.

— Tom o apucă iar pe calea cea rea, se plângea maică-sa. Va da iar de bucluc. Ştiu că va da. Destul suntem şi aşa de ocară, numai Dumnezeu ne ştie!

— Ai făcut tot ce-ai putut, mamă, spuse Mary, şi nu poți face mai mult. Lumea va avea milă de noi. La urma urmei, lucrul în sine nu-i atât de rău ca veşnica spaimă de ceea ce se va întâmpla. Pentru tata va fi o lecție, avea nevoie de aşa ceva – şi poate că va deveni un om mai bun (nu era ea atât de naivă să creadă). Dumneata, mamă, ai făcut tot ce-ai putut.

— Ah! Mary, nu ştii ce-am tras eu în aceşti treizeci de ani, aici în pădure, alături de taică-tu. A trebuit să cad în genunchi şi să mă rog de oameni să nu-l urmărească – şi tot aşa cu frate-tu Tom. Dar asta le-a pus capăt la toate.

— Era mai bine să-i fi lăsat să plece, mamă. Ar fi trebuit să-l părăseşti pe tata când ai văzut ce fel de om era. Ar fi fost mai bine pentru toți.

— Era de datoria mea să stau alături de el, copilo; era bărbatul meu. Taică-tu a fost întotdeauna un om rău, Mary – un om rău; mi-am dat seama prea târziu. Nu-ți pot spune nici pe sfert cât am avut de suferit din pricina lui... Eram mândră, Mary, doream ca copiii mei să fie mai buni ca alții... E vina mea; e o pedeapsă!.. Doream ca copiii mei să fie mai buni ca alții... Eram atât de mândră, Mary.

Mary avea un iubit, un văcar care se presupunea că s-ar fi aflat la Queensland. Îi promisese s-o ia de nevastă şi să le ia, pe ea şi pe mama ei de-acolo, când s-o

întoarce. Cel puțin asta era condiția ei. Erau acum şase luni de când lipsea şi nu se mai auzea nimic de el. Ea cumpărase un ziar regional ca să urmărească trecerea stocurilor de vite dar un titlu surprinzător îi atrase atenția.

Îndrăzneața tentativă de tâlhărie cu arme.

Un văcar cunoscut poliției sub numele de Frederick Dunn, *alias* Drew, a fost arestat săptămâna trecută la…

Citi până la sfârşit şi arse ziarul, iată că umbra unui alt necaz, şi mai întunecat şi mai trist încă decât toate celelalte, se abătea asupra ei.

Astfel mica familie proscrisă din Râpa Lungă trăi mai multe luni fără să vadă pe nimeni, afară de un simpatic bătrân despicător de lemne, care venea serile să-şi fumeze pipa lângă foc şi încerca s-o convingă pe bătrâna femeie că s-ar fi putut întâmpla şi mai rău şi că nu s-ar necăji ea atât dacă ar şti necazurile unora din cele mai bune familii, şi că lucrurile se vor îndrepta şi că lecția îi va prinde bine lui Wylie. De asemenea că Tom era acum cu totul altfel decât înainte şi că avea prea multă judecată ca să mai dea iar de bucluc. „Nu-i nimic", spunea el, „nu-i nimic. Habar n-aveau ele ce înseamnă adevărata nenorocire."

Dar într-o zi, când Mary şi mama ei erau singure, veniră din nou jandarmii şi întrebară:

— Doamnă Wylie, unde e fiul dumitale Tom?

Femeia rămase tăcută. Nu strigă nici măcar:

„O, Dumnezeule!"

— Nu te teme, doamnă Wylie, spuse cu blândețe unul dintre jandarmi. Nu e vorba de cine ştie ce şi poate că chiar Tom singur va putea lămuri lucrurile.

Mary căzu în genunchi lângă mama sa strigând:

— Spune ceva, mamă. O, Dumnezeule, moare! Vorbeşte, mamă, spune-mi ceva! Nu muri, mamă. E vorba doar de-o greşeală. Nu muri şi nu mă lăsa singură

aici.

Dar biata bătrână era moartă.

Către sfârşitul anului, Wylie ieşi din închisoare, iar câteva săptămâni mai târziu aduse acasă o... altă femeie.

IV

Bob Bentley, negustor angrosist ambulant, poposise sub nişte stânci de lângă drumul principal, aproape de poalele Râpei Lungi. Prietenul său dormea adânc sub stânca înclinată. Bob sta cu spatele la foc, cu pipa în gură, cu mâinile încleştate la spate. Focul lumina părțile de dedesubt ale crengilor de deasupra. Un marsupial indigen numit koala şedea pe o bifurcație de ramuri şi se uita în jos la foc, în timp ce luna, deasupra lui, făcea să i se vadă fiecare fir de păr de pe urechi. Printre arbori se auzea zornăitul lanțurilor cu care erau împiedicați caii, ca şi zgomotul uşor al copitelor şi foşnetul lor pe iarbă când se mişcau păscând, în lumina lunii ori în umbra tăcută. Bătrânul Thunder, un câine mare, negru, de nicio rasă deosebită, aruncă stăpânului său o privire plină de înțeles şi porni spre lizieră, urmat de câțiva câini mai mici. În curând Bob auzi dinspre coasta dealului lătratul gros al lui Thunder şi schelălăitul celor mici – dăduseră de un oposum. Bob se întinse pe iarbă, prefăcându-se că doarme. Se auzi un sunet ca al unei pietre ce s-ar rostogoli de pe munte şi imediat Thunder sosi lângă foc să vadă dacă nu venea stăpânul. Bob sforăia. Câinele se uită bănuitor la el, se învârti în jurul lui de vreo două ori şi, ca ultimă resursă, îl linse apăsat pe față de două ori, cu limba lui plină de bale. Bob se ridică, înjurând cu blândețe.

— Bine, javră bătrână, spuse el câinelui, eşti o adevărată pacoste, dar ştiu că nu te laşi până nu mă faci să vin.

Luă o puşcă din furgon, o încărcă şi porni de-a lungul lizierei; bătrânul Thunder alerga încolo şi-ncoace ca să-i arate drumul, ca şi când tărăboiul pe care-l făceau ceilalți câini n-ar fi fost de ajuns ca să-i îndrume stăpânul.

Când Bob se întoarse cu oposumii, fu surprins să vadă o fată în tabără. Şedea pe un buştean lângă foc, cu coatele pe genunchi, cu fața în mâini.

— Dar… cine dra… cine eşti dumneata?

Fata ridică spre el o față albă şi disperată. Era Mary Wylie.

— Tata şi… femeia sunt beți… m-au dat afară. M-au dat afară!

— Te-au dat afară? Acuma? Îmi pare rău, dar ce pot face eu pentru dumneata?

„Sigur că e nebună”, se gândi el. „Am crezut că e o stafie.”

— Nu ştiu, se tângui ea. Nu ştiu. Dumneata eşti bărbat, iar eu sunt o fată neajutorată. M-au dat afară. Mama a murit, iar frații mei sunt plecați. Uite! Uite aici! arătă o vânătaie pe frunte. Femeia mi-a făcut asta. Propriul meu tată şedea şi se uita şi a spus că bine mi-a făcut! O, Dumnezeule!

— Ce femeie? Spune-mi tot.

— Femeia pe care tata a adus-o acasă. Vreau să plec de aici. O, pentru numele lui Dumnezeu, ia-mă de aici. Oriunde! Oriunde! Numai ia-mă de aici.

Bob şi prietenul lui, care între timp se sculase, încercară s-o liniştească, dar dintr-odată, fără nicio prevenire, fata sări în picioare şi se cățără pe brânci pe vârful stâncii care sta aplecată peste tabăra lor. Stătu o clipă în lumina lunii, uitându-se cu toată atenția în jos, spre drumul pustiu.

— Iată-i că vin! țipă ea arătând în jos, spre drum. Vin

jandarmii! Le văd căştile strălucind în lumina lunii... Plec departe. Mama s-a dus. Acum mă duc şi eu!... La revedere!... La revedere! Plec departe de-aici!

Apoi fugi printre copaci, către piciorul Râpei Lungi. Bob şi prietenul lui se luară după ea; dar nefiind obişnuiți cu locurile, îi pierdură urma.

Fata alergă spre marginea unei stânci de granit, pe creasta care mărginea cea mai adâncă dintre bălți.

Se auzi o plescăitură grea, şi trei canguri speriați, care se adăpau, săriră înapoi, dispărând repede ca trei stafii cenuşii, sus pe creastă, spre vârful luminat de lună.

CUM S-A ÎNSURAT JOE WILSON

Sunt multe momente în viaţa unui băiat sănătos când se simte fericit. Aşa, de pildă, prima oară când îşi pune pantaloni lungi şi „azi devine bărbat”, cum spunea micul meu Jim. Sau când se prepară pentru masă ceva care îi place. Sau când apare printre copii o epidemie de pojar sau de scarlatină, sau când profesorul ori soţia lui, indiferent care, e grav bolnav sau moare şi nu merge în ziua aceea la şcoală. Sau când stă gol-goluţ, o stare naturală pentru o climă caldă ca în Australia, cu vreo trei sau patru colegi de şcoală, la umbra unor stejari pe malul râului, într-o cotitură unde apa e liniştită şi limpede, iar fundul nisipos. Sau când tatăl lui îi cumpără o puşcă şi poate s-o pornească pe coclauri, după canguri şi oposumi. Sau când are calul, şaua, şi frâul lui personal. Iar când are braţul imobilizat într-un bandaj ori o copcă, două la cap – atunci e mândru foc, cel mai mândru băiat din district.

Eu n-am fost un băiat obişnuit, cu concepţii sănătoase. Socotesc că din greşeală am devenit poet, dar am fost crescut ca să fiu un ţărănoi şi n-am prea ştiut ce e cu mine, sau cu lumea – dar asta n-are a face.

Sunt momente în viaţă când un bărbat se simte fericit. Când descoperă că fata îl iubeşte. Sau când e proaspăt însurat. Sau când e tată legitim pentru prima oară şi totul merge cum trebuie; unii bărbaţi se fac chiar de râs atunci – ştiu că şi eu m-am făcut. În seara

aceasta sunt fericit pentru că n-am datorii, pentru că pot să am o viziune limpede a viitorului şi pentru că de mult n-am mai avut o clipă de linişte şi de răgaz.

Dar cred că epoca cea mai fericită din viața unui bărbat este atunci când, făcând curte unei fete, descoperă că şi ea îl iubeşte şi că n-are nici umbra unui gând pentru nimeni altcineva. Profitați cât mai mult de aceste zile frumoase, tinerilor, şi păstrați-le curate, căci sunt aproape singurele zile care pot aduce poezie şi frumusețe în viață. Făceți-le cât mai frumoase şi nu veți regreta niciodată, câte zile veți avea. Sunt zile de care şi soția voastră îşi va aminti, fără îndoială, în vremile cele mai fericite ca şi în cele mai întunecate, şi nu trebuie să existe nimic care ar putea-o jigni în amintirea acelor zile. Profitați cât mai mult, tinerilor, de zilele când veți face curte alesei voastre, căci ele nu se vor mai întoarce niciodată.

Un om însurat ştie de toate – după câtva timp; vede lumea femeilor prin ochii soției sale; ştie ce înseamnă o strângere mai lungă de mână; şi dacă a avut o viață grea şi e înclinat să fie cinic, faptul că ştie nu-i este de niciun folos. Intră uneori în încurcături teribile, căci un om însurat, dacă are astfel de înclinații, are de trei ori mai multe şanse pe lângă o femeie decât unul neînsurat, deoarece omul însurat ştie. El e privilegiat; el poate ghici mai bine ce vrea să spună o femeie când spune cu totul altceva; ştie exact cât de departe poate să meargă; el poate, în cinci minute, să ajungă cu o femeie mai departe decât îndrăzneşte un tânăr inocent în trei săptămâni. Şi mai ales, omul însurat e mai hotărât cu femeile; el ia lucrurile şi pe femei aşa cum sunt. Pe scurt e... ei, bine, e un om însurat. Şi când ştie toate acestea, cu cât e oare mai bun sau mai fericit? Mark Twain spune că a pierdut toată frumusețea râului când l-a văzut cu ochiul unui pilot – aşa încât înțelegeți ce vreau să spun.

Dar pentru un băiat tânăr totul e nou – numai dacă

n-a fost un tânăr ştrengar. Pentru el totul e minunat, nou şi straniu. E un alt om. Descoperă că n-a ştiut niciodată nimic despre femei. Nu vede la iubita lui niciunul dintre micile şiretlicuri şi procedee femeieşti; într-o zi e în cer, iar a doua zi în iad, la cealaltă extremitate; or, tocmai aceasta face ca viața să fie interesantă. Lumea cea nouă el o ia aşa cum e. Iar când ea acceptă să fie soția lui…!

Profitați deci cât mai mult de zilele când vă curtați aleasa, voi, băieți tineri, căci zilele acestea vor avea mai târziu o mare influență asupra căsniciei voastre. Mult mai mare decât vă închipuiți. Folosiți cât mai frumos aceste zile, căci ele nu se vor mai întoarce niciodată – decât doar dacă vom mai putea face curte din nou în altă lume. Dacă da, atunci să ştiți că eu voi profita cât mai mult.

Dar privind în trecut, nu am făcut lucrurile prea rău. Nu v-am vorbit niciodată despre vremea când am curtat-o pe Mary. Cu cât mă gândesc mai mult la trecut, cu atât ajung să cred că m-am purtat aşa cum trebuie; şi dacă în viața mea de om însurat n-aş avea altceva de regretat decât fapte în legătură cu zilele când mi-am curtat nevasta, desigur că nu m-aş plimba acum prin cameră în lung şi-n lat, sau prin curte în sus şi-n jos, uneori pe-ntuneric şi n-aş sta treaz nopțile, gândindu-mă… Ei, bine…

Aveam pe atunci între douăzeci şi unu şi treizeci de ani. N-am avut niciodată obiceiul de a-mi sărbători ziua de naştere şi nu le-am mai numărat. În pădure nu preați arde de sărbătorirea zilei de naştere. Cutreieram de câțiva ani prin ținut, mai tunzând oi, mai făcând garduri, sau mergând cu vitele şi caii încolo şi-ncoace, risipindu-mi viața fără niciun rost. Din când în când mă-mbătam şi mă făceam de râs. Eram socotit un „sălbatic”, dar beam pentru că atunci mă simțeam mai puțin sensibil, iar lumea, după câteva păhărele, îmi părea mai sănătoasă, mai bună şi mai binevoitoare. Îmi

iubeam semenii pe atunci şi mă simțeam mai aproape de ei. E mai bine să fii socotit sălbatic decât excentric sau nebun. Vechiul meu prieten Jack Barnes bea – pe cât am putut constata – întâi pentru că moştenise de la taică-său obiceiul de a juca, împreună cu norocul lui, dar de obicei era înşelat şi pierdea foarte mult, iar când pierdea, bea. Până când băutura a devenit obicei. Jack era şi el sentimental, dar într-un fel deosebit. Eu eram sentimental față de alții – şi mai prost – pe când Jack era sentimental față de sine însuşi. Înainte de a se însura, de câte ori se refăcea după câte un chef, scria versuri despre „Un băiat beat la marginea drumului" şi alte lucruri de felul acesta, pe care le numea poezii, intenționând să le semneze şi să le trimeată la *Jurnalul pentru oraşe şi sate.* De obicei, însă, după ce se trezea le rupea în bucăți. Ținuturile noastre de desiş nasc o masă întreagă de poeți, şi până la urmă nu ştiu ce vom deveni.

Ei bine, asta s-a întâmplat după ce Jack şi cu mine fuseserăm plecați să tundem oile la Baraca Beenaway, în Desişurile Mari. Jack locuia într-un orăşel agricol numit Solong, iar eu mă vânturam prin împrejurimi. Squatterul Black dorea să ridice nişte garduri şi să clădească şi un nou grajd sau un şopron pentru trăsură şi hamuri, pe proprietatea lui din Haviland, la câteva mile depărtare de Solong. Jack şi cu mine eram buni dulgheri, aşa că angajarăm noi lucrarea, în lipsă de ceva mai bun. Mai bine decât nimic, spunea Jack.

— E o fetiță drăguță în serviciu la familia Black, îmi spuse el. De fapt nu e chiar o servitoare, ci un fel de fiică adoptivă. Într-adevăr o fată bună, şi pe deasupra e şi frumoasă. Am auzit că tânărul Black îi cam face ochi dulci, dar se spune că ei nu-i place. Ştiu o mulțime de tipi care au încercat să-i facă curte, dar niciunul dintre ei n-a avut noroc. E cam grăsuță, dar mie îmi plac astea durdulii. I se spune Possum. Ia vezi, Joe, ar trebui să-ți încerci şi tu norocul.

Eram întotdeauna sfios cu femeile – exceptând poate pe cele de care ar fi trebuit să mă țin departe; Jack însă nu era timid, pe el nu-l intimida nicio femeie, bună, rea, sau indiferentă. N-am timp să explic cum se făcea, dar de câte ori o fată îmi acorda atenție, eram sigur că doar se distra cu mine şi mă simțeam dezgustat. Astfel am făcut vreo două greşeli, dar – mă rog!

— Nevastă-mea o cunoaşte pe mica Possum, îmi spuse Jack. I-aş putea spune s-o invite la noi, ca s-o cunoşti.

Îmi închipuiam că nu vorbeşte serios şi mă gândeam că face vreo farsă. Aveam bine-nțeles în trecutul meu o mică poveste de dragoste neîmpărtăşită. Cred că cei mai mulți dintre bărbați îşi pot aminti de vreo iubire nefericită; puțini dintre ei se căsătoresc cu prima lor dragoste. Mulți bărbați, privind în trecut, se gândesc c-a fost un noroc că n-au luat-o de nevastă pe fata care i-a refuzat. Jack fusese rivalul meu norocos, numai că n-a ştiut-o şi cred că nici nevasta lui n-a ştiut. Mă gândisem la ea întotdeauna ca la cea mai drăguță şi mai dulce fată din tot districtul.

Dar Jack era pornit să nu-mi dea pace cu fata din Haviland. Părea s-o ia de bună că aveam să mă îndrăgostesc de ea de la prima vedere. Prea multe lucruri le lua el de bune în ceea ce mă privea, şi de multe ori mă băga în mari încurcături.

— Las' pe mine, Joe, că te căpătuiesc eu, îmi spuse el pe când mergeam spre locuința lui Biack. Aranjez eu cu fata. Tu eşti un tip destul de arătos. Ai tocmai ochii care le plac fetelor, numai că n-o ştii. Dacă aş avea eu ochii tăi, pe lângă celelalte atracții ale mele, aş avea încurcături cu femeile, cam una la săptămână.

— Mai taci, Jack, pentru Dumnezeu, i-am spus.

Vă mai amintiți oare de prima privire aruncată asupra soției voastre? Poate că nu în Anglia, unde atâtea perechi cresc împreună încă din copilărie. Dar lucrurile stau altfel în Australia, unde poți locui la două mii de

mile depărtare de locul unde ți s-a născut soția, şi totuşi să fiți compatrioți şi să aveți aceeaşi mentalitate şi chiar aceleaşi păreri politice. Eu îmi amintesc de prima dată când am văzut-o pe Mary.

Stătea într-o casă de cărămizi cu etaj, cu balcoane mari şi verande de jur împrejur şi cu două şiruri de pini până la gardul din față. Paralel cu zidul din spate al casei, se afla o locuință veche, construită din lespezi de piatră şi acoperită cu şindrilă, cu o cameră mare şi un şir de vreo opt cămăruțe în fund; aici erau bucătăria, spălătoria şi camerele de servitori. Aceasta era vechea locuință, de dinainte de a fi fost construită casa cea nouă. În față avea o verandă mare, podită cu cărămidă, după moda veche, şi deschisă la un capăt. Pe stâlpii verandei se cățăra, într-o parte iederă, iar de cealaltă parte, trandafiri mici, agățători, iar lângă hornul căminului, o viță de vie.

Am mers până la capătul verandei, iar Jack a strigat, să vadă dacă e cineva acasă, şi Mary a ieşit afară; şi astfel, încadrată de ramuri de viță, am văzut-o pentru prima oară.

Din ziua aceea am început să mă tot întreb dacă tufele de trandafiri nu dăunau viței de vie, sau dacă iedera nu le dăuna la amândouă. Aveam o vagă idee de a trece pe acolo călare, ca să văd. Uneori îți vin gânduri curioase.

Jack a întrebat dacă stăpânul fermei era acasă. El a purtat toată conversația. Fata era destul de mititică, cam grăsulie, cu tenul ca al fetelor din Noua Anglie ori din Munții Albaştri, sau ale celor din Tasmania ori Gippland, în Victoria. Fetele rumene şi albe erau o raritate în districtul Solong. Avea ochii cei mai mari şi mai strălucitori pe care-i văzusem vreodată prin împrejurimi, de un căprui închis, după cum am descoperit mai târziu, şi strălucitori ca de oposum. Nu era de mirare că i se spunea Possum. Am uitat imediat că doamna Jack Barnes era cea mai drăguță femeie din

district. Simțeam un fel de mulțumire încurajatoare în faptul că eram călare; mulți oameni arată mai bine când sunt pe cai. Aveam o iepşoară neagră tânără, care părea tot atât de sfioasă cu fetele cum eram şi eu. Am băgat de seamă că fata a privit o dată sau de două ori spre mine, să vadă dacă mă cunoaşte, dar când se uita ea, eu îmi îndreptam toată atenția spre iapă. Mary a intrat în casă ca să-l anunțe pe bătrânul Black că-l caută cineva şi după ce Jack a stat de vorbă cu el şi a aranjat să începem lucrul chiar de-a doua zi, am pornit înapoi spre Solong.

Mă aşteptam ca Jack să mă întrebe ce părere aveam despre Mary, dar el nu m-a întrebat. M-a privit pe furiş dintr-o parte, o dată sau de două ori şi o bucată de timp n-a spus nimic. Apoi a început să vorbească despre altceva. Începusem să mă simt furios. Părea atât de încântat de felul cum decurgeau lucrurile! Părea că mă şi socoteşte îndrăgostit, dar cum n-o spunea, n-aveam cum să mă reped la el. Eram sigur că odată ajuns acasă, îi va povesti neveste-sii că Joe Wilson e îndrăgostit nebun de mica Possum din Haviland. Aşa era Jack.

În dimineața următoare am pornit la lucru. Trebuia să clădim un şopron în spatele casei, aproape de marginea locuinței celei vechi, dar mai întâi trebuia să dărâmăm o căsuță veche, dărăpănată, care părea să fi fost coliba originară din desiş, înainte ca vechea casă să fi fost clădită. Căsuța avea o fereastră chiar în fața ferestrei de la spălătoria casei celei vechi, şi primul lucru pe care l-am făcut, a fost să scot cadrul ferestrei. Observasem că Jack pălăvrăgise cu Possum înainte de a ne apuca de lucru, în timp ce lucram la fereastră, el m-a chemat la celălalt capăt al colibei ca să-i ajut să ridice şi să dea la o parte din drum o piatră de moară, şi după ce am mutat-o, mi-a apucat vârful urechii între două degete, a întins-o şi mi-a şoptit:

— Nu te grăbi cu fereastra aceea, Joe; cercevelele sunt de lemn tare şi e greu de scos; trebuie să scoți

cadrul cu foarte multă grijă, ca să nu spargi geamul.

Apoi mi-a întins urechea şi mai mult, şi şi-a apropiat gura de ea:

— Fă o oglindă din fereastra aceea, Joe, mi-a şoptit el.

Eram obişnuit cu Jack, aşa încât când m-am întors la fereastră, am căutat să înțeleg ce voise să spună, şi din fericire am înțeles imediat.

Geamul reflecta fereastra de la spălătorie; înăuntru camera era întunecoasă, astfel că oferea o bună reflexie şi imediat am văzut-o pe Mary venind la fereastra spălătoriei, cu mâinile la spate şi urmărindu-mă cu prudență. Fereastra spălătoriei avea un cadru demodat, cu balamale – mie îmi plac astfel de ferestre, sunt mai romantice, cred. De jur împrejurul ferestrei era o viță de iederă, de-un verde închis, iar Mary arăta şi mai drăguță, ca un tablou. Mi-am îndreptat umerii, mi-am alăturat călcâiele, căutând să pun cât mai mult stil în îndeplinirea lucrului. Nu m-aş fi întors cu spatele nici ca să-mi salvez viața.

Îndată s-a apropiat şi Jack, iar Mary s-a făcut nevăzută.

— Ei? mi-a şoptit el.

— Eşti un caraghios, Jack, i-am spus eu, pe ea n-o interesează decât dărâmarea casei celei vechi.

— În regulă. Dar am urmărit lucrurile de după colț, şi am observat că nu se arată când *sunt eu* pe-aici.

— Pari grozav de interesat în toată afacerea asta, i-am spus.

— Da, mi-a răspuns Jack. Astfel de lucruri se potrivesc cu un om de rangul meu, în timp de pace.

— Ce te-a făcut să te gândeşti la fereastră? l-am întrebat.

— O! asta-i tot atât de simplu ca aprinsul unui chibrit. Sunt obişnuit cu astfel de vicleşuguri. Unde nu era o fereastră, fixam o bucată de oglindă ca să văd dacă vreo fată se uită la mine, când credea ea că eu n-o văd.

Jack s-a depărtat, şi Mary a apărut iar la geam. De

data aceasta avea o tavă cu ceşti de ceai şi o farfurie cu cozonac şi felii de pâine unse cu unt. Scoteam cu multă grijă cerceveaua, şi inima îmi galopa fără să mai țină seama de mine. Niciodată înainte nu mă simțisem astfel – de fapt, poate o dată sau de două ori. Era întocmai ca şi când fără să-mi dau seama, aş fi înghițit un mecanism de ceasornic care acum începuse să meargă fără să mă prevină. Cred că totul se datora afurisitului aceluia de Jack, care mă stârnea. Avea un fel liniştit de a te prelucra în privința vreunui lucru, încât îți venea să-l bați – după ce te făcuseşi de ruşine.

La început n-am auzit-o. Pe urmă am crezut că o să vină Jack să mă scoată din încurcătură, dar n-a venit.

— Domnule… domnule Wilson! mi s-a adresat Mary.

Avea o voce grozav de dulce.

M-am întors.

— M-am gândit că dumitale şi domnului Barnes v-ar face plăcere o ceaşcă de ceai.

— O, mulțumesc! am îngăimat eu, şi m-am năpustit la fereastră, ca şi când graba ar fi ajutat la ceva. Am călcat peste o doagă de butoi vechi care s-a ridicat brusc, lovindu-mă la picior. M-am împiedicat, m-am poticnit, dar toate acestea nu mi-au uşurat situația.

— Vai, te-ai lovit, domnule Wilson, a țipat Mary.

— Lovit, eu? A, nu, nicidecum, mulțumesc! m-am repezit eu. Ar trebui mai mult decât atât ca să mă lovesc.

Eram cel mai timid, mai roşu şi mai deşirat nătărău care s-a pomenit vreodată, şi când am luat tava, mâinile îmi tremurau aşa de tare, încât o mare parte din ceai s-a vărsat pe farfurioare. Am zăpăcit-o şi pe ea într-atât, ca un afurisit de netot ce eram, de se roşise la fel ca şi mine şi e de mirare că n-am vărsat tot ceaiul între noi. M-am depărtat de fereastră cu atâta grabă, de parcă Jack şi-ar fi tăiat un picior cu o daltă şi ar fi leşinat, iar eu ar fi trebuit să alerg să-i duc whisky. Uitasem şi locul unde era Jack, simțindu-mă aşa cum se poate simți un

om care tocmai s-a făcut de râs în public. Amintirea unor astfel de întâmplări, cred că doare mai rău şi face să ți se învârte capul mai tare decât ar face-o amintirea unei crime din trecut.

M-am mai liniştit puțin când l-am găsit pe Jack.

— Uite, Jack, i-am spus, puțin ceai şi pâine prăjită. Cred că o vom duce bine aici.

Jack luă o ceaşcă de ceai şi o felie de pâine şi se aşează să mănânce în tihnă, ca şi când le-ar fi plătit şi ar fi comandat să-i fie aduse exact la ora aceea.

Jack tăcea. Un fel de tăcere care mă scotea din sărite. Apoi, ca şi când tocmai s-ar fi gândit la asta:

— Possum e o fetiță tare drăguță, nu-i aşa, Joe? Ai băgat de seamă cum se îmbracă? Întotdeauna curată şi îngrijită. Dar azi s-a întrecut, şi-a pus şi şorțul cu volănaşe. Şi e şi frizată. Nu poate fi din cauza ta. Dacă era sâmbătă, sau duminică după-amiază, sau vreo altă zi de sărbătoare, aş mai fi înțeles. Dar poate că vreunul dintre admiratorii ei. O să meargă cu ea diseară la bazarul bisericii. Da, da, asta trebuie să fie.

Mi-a lăsat timp să mă gândesc asupra acestei posibilități. Apoi:

— Totuşi, Joe, se pare că o interesezi. De ce n-o inviți tu la bazar, decât să laşi pe altul să ți-o ia înainte? Pierzi toate ocaziile, Joe.

Atunci, parcă mi s-a deschis mintea. Ar fi trebuit să-l cunosc bine pe Jack, pentru a mă fi gândit la asta mai înainte.

— Ia ascultă, Jack, l-am întrebat eu, ce i-ai spus fetei despre mine?

— A, nu prea multe, nu e mult de spus despre tine.

— Ce i-ai spus?

— A, nimic deosebit. Auzise de tine mai dinainte.

— Presupun că n-a auzit nimic bun, am spus eu.

— Păi asta cam aşa e, după cât am putut constata. Dar numai tu eşti de vină. Nu am creşterea şi cultura ta, dar am îndulcit şi eu lucrurile în fața ei cât am putut

mai bine.

— Dar ce i-ai spus? am întrebat încă o dată. Asta vreau să ştiu!

— Ei, bine, ca să spun adevărul, n-am vorbit prea mult, doar am răspuns la întrebările ei.

— Şi ce te-a-ntrebat?

— Păi, întâi m-a-ntrebat dacă te numeşti Joe Wilson, şi i-am spus că da, după câte ştiu. Apoi a spus că a auzit că scrii poezii, şi a trebuit să admit că e adevărat.

— Ascultă, Jack, am zis eu, cred c-ar trebui să te plesnesc.

— Şi m-a mai întrebat dacă e adevărat că eşti sălbatic şi i-am spus că eşti puțin cam sălbatic, şi ea a zis că e păcat, şi m-a întrebat dacă e adevărat că bei, şi am făcut o față lungă şi am spus că-mi pare rău dar e adevărat. M-a întrebat dacă ai prieteni, şi i-am spus că, după câte ştiu, niciunul afară de mine. I-am spus că ți-ai pierdut toți prietenii; că te-au răbdat cât te-au răbdat, dar că au trebuit să se despartă de tine unul câte unul.

— Şi ce i-ai mai spus?

— M-a întrebat dacă eşti delicat, şi i-am spus că nu, că eşti aspru ca o sârmă ghimpată. Spunea că arăți cam palid şi cam slab, şi m-a întrebat dacă n-ai fost cumva bolnav în ultimul timp. I-am spus că nu, că asta e numai din cauza vieții furtunoase şi desfrânate pe care o duci. Ea a zis că e păcat că n-ai pe cineva, o mamă sau vreo soră care să aibă grijă de tine. Eu am spus că da, că e păcat, dar că mă tem că nu mai e nimic de făcut, i-am spus că eu fac tot ce pot ca să te țin pe calea cea bună.

Îl cunoşteam destul de bine pe Jack ca să ştiu că cea mai mare parte din toate acestea erau adevărate. Aşadar, fetei nu-i era decât milă de mine. Simțeam ca şi cum i-aş fi făcut curte timp de şase luni şi mă părăsise – dar nu cunoşteam încă femeile.

— I-ai spus că am fost în puşcărie? am mârâit eu.

— Nu, fir-ar să fie! Am uitat de asta. Dar nu face

nimic, îndrept eu lucrurile. Am să-i spun că ai făcut doi ani de puşcărie pentru furt de cai. Asta ar face-o să fie şi mai atrasă de tine, dacă încă nu e.

Un timp am fumat amândoi în tăcere.

— Şi asta-i tot ce-a spus? am întrebat eu.

— Cine? A! Possum, a spus Jack ridicându-se. Păi, nu; stai să mă gândesc – a, am început să vorbim despre alte lucruri, ştii, un bărbat însurat e privilegiat, şi poate spune unei fete mult mai multe lucruri decât un om neînsurat. Apoi am vorbit prostii, despre iubiți şi iubite şi din vorbă în vorbă ea a spus: „Cred că domnul Wilson are o iubită, domnule Barnes."

— Şi ce i-ai spus? am mârâit eu.

— I-am povestit că eşti spaima fetelor. Dar ai face mai bine să duci tava asta înapoi, Joe, şi să ne apucăm de lucru.

N-am dus tava înapoi – dar asta n-a îndreptat lucrurile, căci a dus-o chiar Jack.

N-am mai văzut-o pe Mary reflectându-se în geam, aşa că am scos fereastra. Credeam că era o ființă impulsivă şi cu inimă bună, aşa cum sunt multe fete australiene, şi mă consideram un prost că am putut crede un singur moment că s-ar fi putut gândi la mine altfel decât din bunătate. Dar ce, era tânărul Black, şi vreo jumătate de duzină de băieți mai buni ca mine, care puteau să-i placă! Cât despre tânărul Black avea să moştenească ocolul de vite al lui tată-său şi banii, sau mai degrabă banii mamă-sii, căci ea ținea banii (şi îi ținea strâns). Tânărul Black era plecat pe atunci, iar maică-sa era absolut împotrivă în privința lui Mary. Dar asta nu conta, pe cât am putut înțelege. Mi-am zis că pentru mine începea doar o poveste de dragoste fără speranță, bună doar ca să zdrobească o inimă, ca şi prima mea poveste de dragoste, pe care încă nu v-am povestit-o. Eram sătul să fiu compătimit de fete bune. Vedeți, pe-atunci încă nu cunoşteam femeile. Dacă le-aş fi cunoscut, cred că aş fi avut o mulțime de încurcături

în viață.

Jack se ducea acasă, la Solong, în fiecare noapte. Eu rămâneam la o cârciumă, la oarecare distanță de oraş, între Solong şi Haviland. Urmară trei-patru zile ploioase, aşa că n-am mers mai departe cu lucrul. M-am ținut departe de Mary, până într-o zi când, atârnând rufele afară, i s-a rupt frânghia. Era o frânghie ieftină, din acelea de modă veche. Toate rufele erau pe jos, dar era iarbă curată, aşa că nu avea mare importanță. M-am uitat la Jack.

— Du-te şi ajut-o, idiotule, mi-a strigat Jack şi atunci m-am avântat.

— O, mulțumesc, domnule Wilson, a spus Mary când m-am apropiat s-o ajut.

Apucase capătul rupt al frânghiei şi încerca să țină frânghia cu o parte din rufe deasupra pământului, ca şi când ar fi putut-o ridica cât de cât, cu cearceafurile ude şi grele, cu fețele de masă şi toate lucrurile atârnate, şi ca şi când ar fi câştigat ceva chiar dacă ar fi reuşit. Dar aşa obişnuiesc femeile, mai ales cele mici; unele ar încerca să tragă şi un bou, dacă țin capătul frânghiei de cealaltă parte a gardului. Am luat frânghia de la Mary şi din întâmplare i-am atins mâna ei mică, moale şi grăsuță; m-a trecut un fior prin tot corpul. Ea părea cu mult mai rece ca mine.

În astfel de cazuri, mai ales când îți pierzi puțin capul, apuci cu o mână capătul rupt legat de stâlp, iar cu cealaltă mână capătul funiei cu rufele, şi încerci să le tragi destul de mult ca să poți face un nod. Şi asta e tot ce poți face pentru moment, exceptând faptul că arăți ca un prost. Am luat deci capătul de la stâlp, am înnădit frânghia, am trecut-o peste furcă şi am tras, în timp ce Mary mă ajuta proptind furca. Mă gândeam că Jack ar trebui să vină să țină el furca în locul ei, dar n-a venit. Îşi vedea de lucru mai departe, ca şi când nu s-ar fi petrecut nimic dincoace de orizont.

Frânghia era aproape pe trei sferturi plină de rufe, şi

cum se cam scurtase, Mary trebuia să sară puțin în sus, s-o prindă cu o mână şi s-o tragă puțin în jos în timp ce agăța un cearceaf. Pentru că tot venisem, am continuat s-o ajut. Țineam frânghia până când ea trecea rufele pe deasupra şi le prindea. Când ne-am apropiat de stâlp, am strâns capetele şi am întins eu rufele. Oamenii de pe la noi sunt îndemânatici la tot felul de treburi. Râdeam amândoi şi din când în când Mary spunea: „Nu, nu aşa, domnule Wilson, nu e bine aşa; cearceaful nu e destul de tras în partea cealaltă, stai să-l întind eu." La un moment dat îmi venise ideea năstruşnică de-a o ridica în sus de subțiori pe când agăța rufele, dar pe urmă mi-a părut bine că nu m-am făcut de râs.

— Nu mai sunt decât câteva rufe în coş, domnişoară Brand, dumneata tot nu poți ajunge, lasă-mă să le prind eu.

Mi s-a părut că s-a speriat:

— Vai, nu, rufele astea încă nu sunt terminate, nu sunt clătite.

Şi înhățând coşul, l-a depărtat de mine.

Mie, rufele din coş mi se păreau la fel de terminate ca şi cele de pe frânghie; păreau clătite şi chiar albăstrite. Credeam că nu voia să mă lase să mă ostenesc, sau că se gândea că nu mi-ar plăcea să fiu văzut întinzând rufe şi că refuza din amabilitate.

— Vai, dar nu e nicio osteneală, domnişoară, i-am spus eu, las' să le întind eu! îmi face plăcere. Am întins rufe şi acasă pe-o zi vântoasă.

Şi am dat să pun mâna în coş. Dar ea s-a roşit, am avut impresia că s-a supărat chiar şi mi-a smuls coşul.

— Iartă-mă, domnule Wilson, dar rufele astea încă nu sunt gata, şi a intrat cu ele în spălătorie.

Aha! Mi-am spus eu în gând, te-ai încălzit puțin.

Când i-am povestit lui Jack, mi-a spus că iar m-am făcut de râs; că am dezamăgit-o şi am ofensat-o, şi că ar fi trebuit să stau deoparte şi să fiu serios şi melancolic.

În seara aceea, când am pornit spre casă, ne-am oprit

puțin ca să vorbim cu un prieten pe care l-am întâlnit la poartă şi s-a întâmplat să mă uit înapoi şi s-o văd pe Mary întinzând şi restul rufelor – ea credea că n-o vedem. Atunci am înțeles pentru ce rufele acelea nu erau gata când eram noi prin apropiere…

În următoarele două zile, Mary nu mi-a acordat nicio atenție, iar eu m-am ținut departe. Jack spunea că o deziluzionasem şi că o jignisem în demnitatea ei, ceea ce era de o mie de ori mai rău. Spunea că am stricat totul. Că ea îşi făcuse despre mine părerea că sunt sfios şi poetic, iar eu m-am manifestat ca un individ dintre cei mai obişnuiți.

Am observat-o vorbind şi pălăvrăgind cu alți băieți, de vreo două ori, ceea ce m-a făcut să mă simt nenorocit. M-am îmbătat două seri la rând, iar apoi, după cum am aflat mai târziu, Mary s-a consultat cu Jack şi în cele din urmă i s-a adresat lui, când eram şi eu de față:

— Joci dame, domnule Barnes?

— Nu, i-a răspuns Jack.

— Dar dumneata, domnule Wilson? a întrebat ea, întorcându-şi deodată spre mine ochii mari şi strălucitori şi vorbindu-mi pentru prima dată din ziua când o ajutasem să întindă rufele.

— Da, am spus eu, joc puțin.

Apoi s-a făcut tăcere şi a trebuit să spun ceva.

— Dumneata joci dame, domnişoară Brand?

— Da, a răspuns ea, dar nu pot găsi pe nimeni aici care să joace seara cu mine. Bărbații, în general, preferă să joace cărți sau citesc. Apoi a adăugat: E foarte plictisitor în serile lungi de iarnă, când n-ai nimic de făcut. Tânărul domn Black juca dame, dar el e plecat.

L-am văzut pe Jack făcându-mi semne urgente din ochi.

— Aş putea juca o partidă cu dumneata, i-am spus, dar nu sunt un jucător grozav.

— O, mulțumesc, domnule Wilson! Când crezi că vei avea o seară liberă?

Ne-am înțeles chiar pentru seara aceea. Datorită jocului de dame am devenit prieteni. Dar chiar şi atunci bănuiam că nu era din partea ei decât o modalitate de a mă ține departe de cârciumă.

Poate că găsise o cale şi de a-i spune bătrânului Black, fără să se compromită – femeile au procedeele lor – sau poate că Jack a fost acela care i-a sugerat, fapt că a doua zi Black a venit la mine şi mi-a spus:

— Ascultă, Joe, n-are niciun rost să stai la cârciumă. Adu-ți aşternutul şi instalează-te aici, într-una dintre camerele libere din casa veche. Poți să-ți faci aici cuibul.

Era un om cumsecade squatterul Black, un squatter din vechea şcoală, care împărțise primele greutăți cu oamenii săi şi care nu vedea pentru ce n-ar fi dat mâna şi n-ar fi fumat împreună, stând de vorbă despre timpurile de odinioară, cu oricare din foştii săi. Argați, când se întâmpla să treacă pe la el. Dar se însurase cu o englezoaică, după ce greutățile trecuseră, şi ea n-a deprins niciodată vreunul dintre obiceiurile australiene.

A doua zi am găsit curățată una dintre cămăruțe şi un pat pus pentru mine. Nu sunt sigur nici până în ziua de azi cine se ostenise, poate că Black îndemnase pe vreuna dintre femei. După ceai am putut sta puțin de vorbă cu Mary, pe o buturugă lângă grămada de lemne. Nu-mi amintesc cum de s-a-ntâmplat să fim acolo şi cine s-a aşezat întâi. Era vreo jumătate de metru între noi. Ne-am împrietenit şi ne-am făcut confidențe. Ea mi-a povestit despre copilăria şi despre tatăl ei.

Fusese un vechi prieten al lui Black, fiul mai mic al unei înstărite familii englezeşti (cu sânge albastru, cred) care fusese trimis în Australia cu o mie de lire sterline ca să-şi facă un drum în viață, cum sunt trimişi mulți fii mai tineri, cu sume mai mari sau mai mici. Ei cred că au fost nedreptățiți, îşi toacă banii la Melbourne sau Sydney şi nu fac nimic mai mult, căci vremurile bune au pierit în ultimii treizeci de ani. Aş vrea eu să fi avut o mie de lire pentru început.

Mama lui Mary era fiica unui emigrant german, care selecționa vite aici, mai demult. Era o femeie cu multă voință, după câte am înțeles, şi a condus gospodăria până în ziua când a murit. Tatăl lui Mary a făcut bani, dar i-a cheltuit: a băut şi a murit. Mary şi-l amintea stând pe verandă într-o seară, cu mâna pe creştetul ei şi cântând încetişor, ca pentru el, un cântec german (cred că era Lorelay). A doua zi era la pat, iar copiii scoşi afară din cameră; iar după ce a murit, copiii au fost adoptați de unul şi de altul (sosiseră şi ceva bani din Anglia).

Mary mi-a povestit şi despre viața ei de fată. La început plecase să trăiască la un fel de verişoară la oraş, într-o casă unde se aduceau cărțile de vizită pe tavă; apoi a venit să locuiască la doamna Black, care de la început a ținut la ea.

Eu nu aveam ce să-i povestesc despre viața mea de băiat, aşa că i-am expus câteva dintre ideile mele asupra felului cum ar trebui să arate lumea, ceea ce părea că o interesează.

A doua zi pe patul meu erau aşternute cearceafuri, ceea ce m-a făcut să mă simt foarte mândru, până când mi-am adus aminte că îi spusesem cum că n-am pe nimeni care să aibă grijă de mine; atunci, am bănuit-o iar de sentimente de milostenie.

Dar în seara următoare ne-am amintit amândoi că părinții noştri muriseră şi că nu aveam niciun prieten în afară de Jack şi de bătrânul Black şi lucrurile au înaintat foarte satisfăcător.

Iar în ziua următoare am găsit în camera mea o măsuță acoperită cu o față de masă croşetată, şi o oglindă.

Am observat că celelalte fete începeau să şuşotească şi să chicotească când mă vedeau pe-acolo, dar Mary părea că nu bagă de seamă.

Deveniserăm foarte buni prieteni. Mary nu se simțea bine la Haviland. Bătrânul Black ținea foarte mult la ea şi întotdeauna era de partea ei, dar ea ar fi vrut să fie

independentă. Avea planuri mari, să meargă la Sydney şi să intre într-un spital ca infirmieră. Avea prieteni la Sydney, dar nu avea bani. Trebuia să primească o mică sumă, câteva lire sterline – când va deveni majoră, şi stăruia să-i capete înainte de acea dată.

— Domnişoară Brand, i-am spus, uitându-mă cum răsare luna, îți pot împrumuta eu banii de care ai nevoie. Am destui – mai mulți decât am ce face cu ei.

Dar am văzut că o jignisem. A rămas în picioare foarte dreaptă, câtva timp, privind înaintea ei, apoi a găsit că e vremea să intrăm în casă şi mi-a spus: „Noapte bună, domnule Wilson."

Socoteam că de data asta o brodisem rău; dar Mary mi-a spus mai târziu că ceea ce o supărase era că spusele ei despre bani fuseseră interpretate de mine ca o aluzie. Pe atunci încă nu mă înțelegea, iar eu nu cunoşteam firea omenească. Nu i-am spus nimic lui Jack. De fapt, cam din timpul acela am început să nu-i mai spun nimic. El nu s-a simțit ofensat. Muncea cu hărnicie şi părea fericit.

Ceea ce-i spusesem lui Mary despre bani, o spusesem cu toată sinceritatea. Era pură bunăvoință. Aş fi mai fericit acum, şi poate mai bogat, dacă n-aş fi devenit mai egoist decât eram în noaptea aceea, pe grămada de lemne, cu Mary. Simțeam o mare simpatie pentru ea, dar am început şi s-o iubesc. Am trecut prin toate valurile acestei iubiri. Într-o zi beam ceai în bucătărie, iar Mary şi o altă fată, Sara, mi-au întins în acelaşi timp o farfurie curată. Am luat-o pe a Sarei, ea fiind prima care mi-a întins-o. Mary a părut foarte necăjită şi asta mi-a dat mari speranțe. În seara următoare ea juca dame cu un văcar cu care era prietenă, iar eu pretindeam că mă interesează foarte mult conversația cu Sara, dar metoda n-a părut să reuşească.

Câteva zile mai târziu, un filfizon de la Sydney a venit în vizită la Black. Avea o carabină bună. Într-o după-amiază s-a apucat s-o învețe pe Mary să tragă la țintă.

Păreau foarte buni prieteni. Grozav de plăcute au fost pentru mine cele trei sau patru zile – pot să v-o spun! Eram mai rău decât un bou cu albeață şi cu aprindere de plămâni. Ceilalți băieți au încercat şi ei carabina. Mary a chemat pe „domnul Wilson" să tragă la țintă şi m-am făcut şi mai tare de râs, îmbufnându-mă. Dacă n-ar fi fost afurisitul de filfizon, nu m-aş fi sinchisit atât de mult.

În seara următoare tipul din Sydney şi încă unul sau doi băieți au plecat cu fetele la vânătoare de oposumi. A mers şi Mary. Aş fi putut merge şi eu, dar nu m-am dus. Am hoinărit toată seara ca un şobolan orfan, pe o creastă de deal pârjolită. Pe urmă m-am dus la cârciumă şi m-am umflat cu bere şi am blestemat lumea-ntreagă şi am venit acasă şi m-am culcat. Cred că seara aceea a fost singura dată când am scris poezii pe o bucată de hârtie. Mă simțeam atât de nenorocit, încât mi-a făcut plăcere să le scriu.

A doua zi dimineață mă simțeam mai bine şi socoteam că eram vindecat. Am dat peste Mary din întâmplare şi atunci a trebuit să spun ceva.

— Cum te-ai distrat aseară, domnişoară Brand? am întrebat-o.

— O, foarte bine, mulțumesc, domnule Wilson, mi-a spus ea. Apoi m-a întrebat: Dar dumneata cum te-ai distrat, domnule Wilson?

Mai târziu mi-am bătut capul să înțeleg ceva din asta, dar n-am reuşit. Poate c-a spus-o doar aşa, ca să spună ceva. Dar în acest timp batistele şi gulerele îmi dispăreau din cameră, şi reapăreau spălate şi scrobite, frumos orânduite pe masă. Îmi luasem obiceiul să pândesc, dar n-am reuşit niciodată să prind pe nimeni prin apropierea camerei. Mă străduiam să țin camera ceva mai ordonată, iar când batista devenea prea murdară şi mi-era ruşine s-o las să fie spălată, mă strecuram până la râu, după ce se întuneca, şi o spălam; a doua zi o uscam şi o frecam, ca să arate ca şi

când n-ar fi fost spălată şi o lăsam ne masă. Mă simțeam atât de plin de speranță şi de bucurie, încât lucram de două ori cât jack, până când într-o dimineață, el mi-a spus ca din întâmplare:

— Văd că ai făcut o nouă cucerire, Joe. Am văzut-o azi dimineață pe bucătăreasa metisă scuturându-ți camera şi ducându-ți rufele la spălătorie.

M-am simțit foarte trist tot restul zilei şi am avut o noapte atât de îngrozitoare, încât în dimineața următoare m-am hotărât să privesc lucrurile în față, fără de speranță, şi să las totul baltă.

Era cu o seară înainte de Anul Nou. Jack şi cu mine lucraserăm de zor toată ziua ca să terminăm treaba şi acum Jack fuma şi vorbea cu băieții înainte de a o porni spre casă. Stăteam pe o buturugă veche, lângă gard, la spatele casei. Erau acolo Jimmy Nowlett, căruțaşul şi lunganul de Dave Regan, văcarul, şi Jim Bullock, dulgherul, şi încă vreo doi. Mary şi cu fetele şi încă vreo doi vizitatori stăteau la umbra verandei vechi. Filfizonul era tot acolo, aşa că vă închipuiți cât de fericit mă simțeam. Erau toate fete care obişnuiau să adune băieți în jurul lor. Puneau la cale o seară de dans în noaptea de Anul Nou. În cursul serii mai sosise un alt băiat, un tunzător voinic, arătos, un tip de țigan brun şi frumos. Se presupunea că avea în el sânge străin. I se zicea Romany. Se spunea că era îndrăgostit de Mary. Avea firea cea mai urâcioasă şi vioara cea mai bună din tot districtul, şi băieții îi treceau multe cu vederea, ca să le cânte în serile de dans. Răsărise luna deasupra Crestei Pinilor, dar acolo unde stam noi, era umbră. Am văzut silueta lui Romany călare, venind dinspre poartă. A înconjurat pe la capătul şopronului şi s-a îndreptat spre locul unde ne aflam noi; presupun că voia să lege calul de gard; dar pe la jumătatea drumului a dispărut. M-a izbit ceva deosebit în felul cum descălecase şi am auzit un sunet ca de cal ce s-ar fi poticnit.

— Ce dracu vrea să facă Romany? întrebă Jimmy

Nowlett. Nu se poate să fi căzut de pe cal, decât dacă e beat.

Doi băieți s-au ridicat şi s-au dus să vadă ce e. Urmă aşteptarea, misterioasa tăcere care se lasă când se întâmplă ceva în întuneric şi nimeni nu ştie ce. M-am dus şi eu, şi lucrurile s-au lămurit – cel puțin pentru mine. Întinsesem în cursul zilei, de-a curmezişul curții o sârmă pentru rufe şi uitasem de ea. Romany habar n-avea de sârmă şi venind călare, sârma l-a lovit cam pe la înălțimea coatelor, trăgându-l jos de pe cal. Stătea pe iarbă înjurând surprins, iar calul părea şi el surprins. Romany nu era rănit, dar şocul brusc îi stricase dispoziția. Voia să ştie cine pusese afurisita aceea de sârmă. A venit apoi şi s-a aşezat pe buturugă. Băieții au fumat câtva timp, apoi deodată Jim Bullock a întrebat:

— Dar de ce ai descălecat aşa, dintr-odată, Romany? Te-ai rănit de şa?

— De ce n-ai pus calul să înconjoare? a întrebat şi Dave Regan.

— Aş vrea să ştiu numai atât: cine a pus afurisita aceea de sârmă? mârâia Romany.

— Hai, lasă, spuse Jimmy Nowlett, chiar dac-am fi pus un indicator să fii atent, tot n-ai fi văzut pe întuneric.

— Doar dac-ar fi fost transparent şi ar fi avut o lumânare dinapoi, spuse Dave Regan. Şi adăugă: Dar de ce ai descălecat pe la coadă? Dacă descălecai într-o parte, nu te-ai fi zdruncinat aşa de rău.

Toate acestea spuse într-un fel tărăgănat şi printre pufăituri de pipă. Dar pe mine nu mă interesau deloc. Eu mă gândeam la Mary şi la filfizon.

— Am auzit de oameni care descalecă peste capul calului, spuse Dave deodată, ca şi când ar fi reflectat. De fapt, mi s-a întâmplat şi mie o dată – dar n-am pomenit ca cineva să descalece pe la coadă, peste crupa calului.

Văzând însă că Romany devenea arțăgos şi cum

doreau să le cânte din vioară în seara următoare, n-au mai spus nimic.

Mary începu să cânte un cântec vechi. Întotdeauna am fost de părere că avea o voce dulce şi cu câtă plăcere aş fi ascultat-o, dacă blestematul acela de filfizon n-ar fi fost şi el de faţă. Am ascultat-o tăcuţi până a terminat.

— Fata asta are o voce plăcută, spuse Jimmy Nowlett.

— Voce plăcută! mârâi Romany, care de-abia aştepta o ocazie ca să-şi verse veninul. Păi am auzit o pisică cântând mai frumos.

M-am mişcat, dar Jack, care stătea lângă mine, mi-a dat un ghiont să stau liniştit. Nici băieţilor nu le-a plăcut felul în care vorbise Romany de Possum. Toţi ţineau la ea: Mary nu era o păpuşă răsfăţată, nicio ştrengăriţă, nu era genul ei, dar ţineau la ea, în sensul că n-ar fi admis să se vorbească nimic rău pe socoteala ei. N-au spus nimic o bucată de timp, dar au dat a înţelege foarte mult. Poate că băieţii neînsuraţi nu voiau să vorbească de frică să nu se creadă că erau îndrăgostiţi de Mary. Dar Jimmy Nowlett după ce a tras lung din lulea, a spus:

— Mi se pare că şi tu, Romany, râvneşti la ciosvârta asta.

— A, a încercat ea, dar nu i-a mers, spuse Romany. Am mai întâlnit eu de-alde astea. Acum şi-a pus ochii pe tipul de la Sydney. Fete de-astea aleargă după oricine poartă o pereche de pantaloni.

Şi s-a ridicat.

Jack Barnes trebuie să fi simţit ce avea să urmeze, că m-a apucat de braţ şi mi-a şoptit:

— Stai dracului, liniştit, Joe. E mai tare ca tine!

Dar eu eram deja în picioare şi înfruntându-l pe Romany, ca şi când o mână uriaşă m-ar fi smuls de pe buturugă şi m-ar fi aşezat acolo, i-am strigat în faţă:

— …'Mnezeii tăi de păduche blestemat!

Micul Jimmy Nowlett a şi sărit între noi, iar ceilalţi băieţi ne-au înconjurat, înainte să fi pornit vreo lovitură.

„Staţi binişor, mă blestemaţilor, până ieşim de aici!” spuseră.

Era un mic luminiş pe câmpie, jos, înspre râu, unde era destulă lumină, aşa că am hotărât să mergem acolo şi să ne batem.

Adevărul era că n-am fost niciodată un luptător, n-am învățat niciodată cum să-mi folosesc mâinile. Abia ştiam cum să le ridic. Jack voise adesea să mă-nveţe, dar n-am vrut să-mi bat capul cu aşa ceva. El îmi spusese: „Mă, Joe, mă, o să trebuiască într-o zi să te baţi şi o să mă faci de ruşine.” Dar n-aveam răbdare să învăţ. Jack zicea să-mi dea lecţii, după lucru, dar cum îl ştiam că se înfierbânta, n-aveam chef să mă vadă Mary mâncând bătaie. Înainte de a se însura, Jack mereu se lua la trântă – de obicei mânca bătaie de la câte unul mai tare şi apoi se ascundea, dar nu părea să se sinchisească, atâta timp cât reuşise să se lupte frumos – după aceea obişnuia să explice trânta din punct de vedere tehnic, săptămâni întregi. Ca să spun adevărul, aveam oroare să mă bat; aveam oroare să fiu lovit peste faţă. Cred că aş prefera să mă lupt cu cineva cu pistolul, decât cu pumnul; şi atunci, cred că ultimul cuvânt pe care l-aş spune ar fi: „Nu trage în obraz!” Apoi, nu-mi plăcea ideea de a lovi un om. Mi se părea brutal. Eram prea sensibil şi sentimental, şi asta era cauza. În timp ce coborau spre râu, Jack părea cuprins de grijă şi nu se putea opri să nu şi-o exprime.

— De ce nu m-ai lăsat să te învăţ cum să-ţi foloseşti mâinile? spunea el. Acum, singura şansă e ca nici Romany ăsta să nu se priceapă să se bată. Dacă mai aşteptai o clipă, aş fi sărit eu la el.

Eram puţin în urma celorlalţi şi Jack îmi da detalii despre „stângi”, şi „drepte” şi „directe” şi chestii din astea.

— Partea proastă e că el e stângaci, spuse Jack. Trebuie doar să te lupţi cât poţi mai frumos, şi după aceea unul dintre noi va avea grijă de el!

Dar eu doar îl auzeam, şi atâta tot. Avea să fie prima mea luptă, de când nu mai eram un băieţandru, dar rămâneam destul de calm, cuprins chiar de un fel de plictiseală. Dacă ceilalţi băieţi ar fi ştiut, m-ar fi socotit laş. M-am gândit la asta, dar pentru mine nu avea nicio importanţă atunci; îmi dădeam seama că era un lucru pe care ei nu-l puteau înţelege. Eram considerat un tip cam bleg. Dar ştiam un lucru pe care ei nu-l ştiau, şi anume că într-un fel sau altul, avea să fie o luptă care o să decidă lucrurile. Aveam mai multă minte şi imaginaţie decât ei toţi la un loc, şi cred că aceasta era adevărata cauză a îngrijorării mele. Îmi spuneam: „Joe, băiatule, trebuie să treci prin asta. E punctul de cotitură al vieţii tale." Dacă câştigam bătălia, aveam să mă pun pe treabă şi s-o câştig pe Mary; dacă o pierdeam, părăseam districtul pentru totdeauna. Uneori omul gândeşte multe într-o clipă. Eu, de obicei, mă înfierbântam pentru mărunţişuri, tocmai din cauza lipsei lor de valoare, dar eram foarte rece în momente de criză. Jack era tocmai pe dos. Mă gândeam la viitor: n-aş fi putut să mă însor cu o fată care, privind în trecut, şi-ar fi putut aminti că bărbatul ei a fost bătut de un altul – indiferent ce fel de brută ar fi fost acest altul.

Niciodată în viaţa mea nu mă simţisem mai calm în faţa unei situaţii. Jack îmi şoptea instrucţiuni şi-mi arăta cu mâinile lui cum trebuie să procedez, dar până la urmă totul era lăsat pe seama mea.

Privind în trecut, cred că situaţia nu era lipsită de romantism: Mary cântând sub vița de vie, ca să distreze pe fantele filfizon, şi un laş coborând spre râu, în lumina lunii, ca să se bată pentru ea.

Era o mare linişte în câmpia luminată de lună, aproape de râu. Ne-am scos hainele şi eram gata. Nu se auzeau nici înjurături, nici huiduieli. Părea un lucru de la sine înţeles printre cei de faţă că dacă pierdeam prima rundă, urma să lupte Jack cu Romany, şi dacă Jack îl învingea pe acesta, altcineva trebuia să lupte pentru

Romany contra lui Jack, pentru a proceda cinstit. Jimmy Bullock nu s-ar fi dat înapoi să lupte pentru una dintre părți; era prieten cu Jack, dar el nu se uita cu cine luptă dacă o făcea pentru un joc cinstit – sau pentru „linişte şi pace", cum spunea el. Jim era foarte îndatoritor. El îl susținea pe Romany, iar Jack, bineînțeles, pe mine.

După cât mi-am dat seama, tot ce ştia Romany în materie de luptă, era să-şi arunce brațul în sus, înaintea feței şi să-şi coboare brusc capul, într-un atac simulat, şi apoi să se repeadă şi să atace. În schimb era greu, puternic şi lung, iar prima mea lecție fusese foarte scurtă. În prima rundă am fost repede doborât. Dar mi-a prins bine; lovitura şi privirea pe care-am văzut-o în ochii lui Romany m-au golit de orice sentiment. Jack n-a spus nimic; privise de la început situația ca fiind disperată. În runda următoare am încercat să-mi amintesc unele din lucrurile despre care-mi vorbise Jack, şi am făcut un joc mai frumos, dar până la urmă tot am căzut. L-am simțit pe Jack respirând repede şi tremurând, în timp ce mă ridica.

— Cum te simți, Joe? mi-a şoptit el.

— Perfect, i-am răspuns.

— Foarte bine, a şoptit el, cu o voce de parcă ar fi trebuit să fiu spânzurat, dar totul avea să se termine repede. Nu se pricepe să-şi folosească mâinile mai mult decât tine: nu te pripi, Joe, încearcă să-ți aminteşti câte ceva din cele ce ți-am spus, pentru numele lui Dumnezeu!

Când se luptă doi oameni care nu ştiu cum să-i folosească mâinile, ei nu fac decât să se istovească unul pe altul. Am primit câteva izbituri cumplite, dar cele mai multe pe corp. Jimmy Nowlett începuse să se înfierbânte, şi tot sărea în jurul nostru. Era un omuleț iute.

— Hai, luptați-vă! urla el, de ce nu vă luptați? Asta nu e luptă. Luptați-vă, dar să nu vă omorâți unul pe altul!

Folosiți-vă mâinile alea roşii, ori, pe Dumnezeu, vă fărâm în bucăți. Luptați-vă, ori vă bat cu biciul pe amândoi!

Apoi limbajul său deveni îngrozitor. Spunea că parcă eram mori de vânt şi că aproape fiecare din loviturile noastre ar fi fost de ajuns ca să ucidă un bou, dacă şi-ar fi atins ținta. O dată a şi încercat să ne oprească, dar ceilalți l-au tras la o parte.

Deodată m-am trezit lungit pe jos. De data aceasta lovitura fusese dată mai sus, la cap, dar n-a fost prea rău – aveam scăfârlia tare. Şi mai aveam un ochi bun.

— Pentru numele lui Dumnezeu, loveşte-l! şoptea Jack, tremurând ca o frunză. Nu te sinchisi de cele ce ți-am spus. Aş vrea să fiu eu acum în luptă. Dă-i o lovitură la țintă, pentru numele lui Dumnezeu. Fă o rundă bună şi voi opri lupta.

Aceasta arăta, cât de puțin mă înțelegea chiar şi Jack, prietenul meu.

Acum se trezi în mine sălbaticul şi ştiam că n-o să fiu bătut atât timp cât puteam gândi.

Eram extraordinar de calm şi învățam să lupt. Nimic nu poate învăța mai bine un om să lupte, decât lupta. Gândeam repede şi învățam în trei secunde mai mult decât ar fi putut să mă învețe Jack în trei săptămâni. Lumea crede că loviturile într-o luptă dor; dar nu dor decât după aceea. Cred că un om care se luptă, dacă nu e o brută, suferă mai mult sufleteşte decât trupeşte.

Între runde puteam să aud prin lumina lunii şi aerul liniştit, vocea lui Mary, cântând sus, acasă. Mă gândeam adânc la viitor, chiar în timp ce luptam. Lupta părea să fie doar ceva trecător.

Eram din nou pe picioare; imediat am lovit şi mi-am simțit tot brațul zguduit. Am crezut că-mi dislocasem umărul şi încheietura de la mână. Iar Romany zăcea jos, întins pe spate.

L-am auzit pe Jack răsuflând de uşurare de trei ori într-un singur suflu. N-a spus nimic pe când mă pipăia

ca să vadă dacă sunt întreg, dar i-am simțit inima bătând. Mai târziu mi-a spus că n-a spus nimic, pentru că se gândise că o vorbă ar fi putut strica totul.

Am căzut din nou, dar Jack mi-a spus după aceea că a *simțit,* când m-a ridicat, că eram nevătămat.

Apoi Romany era din nou jos, apoi am căzut amândoi, iar ceilalți ne-au despărțit. Am dat o altă lovitură zdrobitoare, şi noutatea lor începea să-mi facă plăcere, când deodată, Romany se clătină şi făcu un pas, şchiopătând.

— Am terminat. Mi-am scrântit glezna.

Călcase strâmb peste o tufă de iarbă.

— Strângeți-vă mâinile! urlă Jimmy Nowlett.

Am făcut un pas înainte, dar Romany şi-a luat haina şi s-a îndreptat şchiopătând spre cal.

— Dacă nu dai mâna cu Wilson te cotonogesc, urla Jimmy, dar Jack i-a spus să lase omul ni pace, aşa că Romany a sărit, cum a putut, pe cal şi s-a dus.

L-am văzut pe Jim Bullock aplecându-se şi ridicând ceva din iarbă, şi înjurând de mirare. Şuşotiră ceva, apoi Jim spuse:

— Dacă mi-aş fi închipuit una ca asta, l-aş fi ucis.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Jack.

Jim ridică de jos un cuțit de măcelărie. Era un lucru obişnuit pentru un bărbat să poarte un astfel de cuțit într-un toc legat de centură.

— De ce l-ați lăsat să lupte cu cuțitul la brâu? întrebă Jimmy Nowlett.

Dar cuțitul putea foarte uşor să fi alunecat când Romany căzuse jos, şi hotărârăm că aşa a şi fost.

— Oricum, spuse Jimmy Nowlett, dacă l-ar fi înjunghiat pe Joe la mânie, în fața noastră, lucrul n-ar fi fost aşa de grav ca atunci când înfigi cuțitul pe furiş, pe la spate şi pe întuneric. Dar tu, Joe, ai face bine să fii atent un an sau doi. Individul ăsta are în el sânge italian. Iar acum, băieți, cel mai bun lucru pe care-l puteți face e să vă țineți gura şi să nu suflați o vorbă de

față cu fetele.

Jack m-a grăbit s-o luăm înainte. Se purta destul de ciudat, şi uitându-mă la el, aş fi putut să jur că avea lacrimi în ochi. Spusesem că Jack nu avea sentimente decât pentru sine însuşi, dar am uitat şi-mi pare rău că am spus aşa ceva.

— Ce-i, Jack? l-am întrebat.

— Nimic, spuse Jack.

— Ce-i cu tine, mă, nătărău bătrân? am stăruit.

— Nimic, spuse Jack, decât că sunt al dracului de mândru de tine, Joe, măgar bătrân! Şi luându-mă de după umeri, mă scutură zdravăn. N-am ştiut ce zăcea în tine, Joe, n-aş fi crezut-o înainte, sau dacă mi-ar fi spus altcineva; n-am crezut că ai curaj, zău că nu. Hai acum să-ți doftoricim fața.

Am intrat încetişor în camera mea, iar Jack a adus o farfurioară cu apă şi a spus unuia din băieți să facă rost de o felie de carne proaspătă de pe undeva.

Jack era mândru ca un câine cu o tinichea în coadă, pe când se tot frământa în jurul meu. Mi-a aranjat obrazul după cea mai bună metodă pe care-o cunoştea – şi ştia destul de multe, că doar se îngrijise şi pe sine însuşi destul de des.

În timp ce mă îngrijea, am auzit şuşoteli şi zgomot de paşi printre băieții pe care Jack îi dăduse afară din cameră şi o voce de fată şoptind.

— E rănit? Spuneți-mi. Vreau să ştiu. Aş putea fi de ajutor.

— Asta, pot să vă spun, a făcut să-mi sară inima. Jack ieşi imediat şi se auziră din nou şuşoteli. Când s-a întors, părea furios.

— Ce-i, Jack? l-am întrebat.

— A, nimic, spuse el, numai că afurisita de bucătăreasă metisă a surprins ceva din discuția blestemaților ăştia, despre felul cum a căzut cuțitul lui Romany din teacă, şi gata sămânța de vorbă printre fete! E o adevărată zarvă, dar acum e în regulă. Jimmy

Nowlett le spune nişte minciuni de prima clasă.

În curând s-au auzit afară alte şuşoteli, şi o farfurioară cu oţet şi nişte hârtie de împachetat au fost băgate pe uşă.

Unul dintre băieţi a adus de la cârciumă bere şi whisky, şi am făcut o mică petrecere în camera mea. Jack voia să stea toată noaptea, dar i-am amintit că la Solong îl aştepta nevestica lui, aşa că s-a dus acasă, spunând că se va întoarce dis-de-dimineaţă.

Reacţia a fost proastă. Nu mă simţeam mândru deloc de toată povestea aceea. Mă gândeam că, în definitiv, era o chestie brutală şi josnică. La urma urmei, Romany era un om liniştit şi n-aveam niciun drept să ne purtăm cu el cum ne-am purtat. Poate că avusese o viaţă grea şi purta cu el un noian de griji, despre care noi habar n-aveam. Părea un om singuratic şi trist. Trecusem prin destule eu însumi, ca să învăţ că nu trebuie să judec oamenii. M-am hotărât să-i spun, îndată ce-l voi întâlni, ceea ce simţeam în legătură cu toată povestea asta. Poate că făceam obişnuita mea greşeală de a-mi bate capul cu „simţăminte" în legătură cu cealaltă parte, care poate că n-avea deloc simţăminte – dar poate că nu greşeam; în general, cel mai bun lucru într-un asemenea caz este să dai ascultare şi laturii de bunătate. Mă simţeam ca şi când m-aş fi făcut iar de râs, şi aş fi fost un laş. Am băut restul de bere şi am adormit.

Cam pe la revărsatul zorilor m-am trezit şi am auzit calul lui Jack pe prundiş. A înconjurat pe la spatele şopronului şi a venit spre uşa mea. Atunci, dintr-odată, s-a auzit un ţipăt de fată, sfâşietor. Mi-am tras repede pantalonii şi ghetele şi am ieşit afară. Era chiar Mary în persoană, îmbrăcată şi stând pe o veche treaptă de piatră la spatele bucătăriei, cu faţa în mâini, iar Jack, coborât de pe cal, se oprise lângă ea, cu o mână pe umărul ei. Ea tot spunea: „Am crezut că e... am crezut că e..." N-am auzit numele. O veche puşcă de vânătoare,

cu o singură țeavă, şedea pe iarbă la picioarele ei. Era puşca pe care obişnuiau s-o țină încărcată, atârnată de curea, într-o cameră de lângă bucătărie, gata pentru o împuşcătură asupra bătrânului şi vicleanului uliu, căruia pe aici i se spunea Eterna Moarte şi care obişnuia să dea mereu târcoale puilor.

Când Mary îşi ridică fața, era albă ca foaia de hârtie, iar privirea i-a devenit şi mai speriată când a dat cu ochii de mine.

— Vai, cum m-ai speriat, domnule Barnes, suspină ea.

Apoi, cu o umbră de zâmbet, se ridică şi obrajii ei căpătară puțină culoare.

— Ah! Sunt o proastă, spuse ea repede. Mi s-a părut că aud uliul la pui şi am crezut că fac mare lucru să iau puşca şi s-o aduc jos; aşa că m-am sculat şi m-am îmbrăcat fără să fac zgomot, ca să n-o trezesc pe Sara. Şi când dumneata ai apărut de după colț, m-am speriat cumplit. Nu ştiu ce vei fi gândind despre mine, domnule Barnes.

— Nu face nimic, îi spuse Jack, acum du-te şi te culcă, altfel nu vei putea dansa diseară. Nu te îngriji de puşcă, am s-o pun eu la loc.

Şi o conduse spre uşa camerei ei, pe care o împărțea cu altă fată.

— Ei bine, asta-i o întâmplare cam ciudată, am spus eu.

— Da, foarte ciudată, spuse şi Jack. Dar, ia spune, cum se prezintă obrazul tău azi, Joe?

Părea mult mai serios ca de obicei.

Am lucrat cu hărnicie toată dimineața ca să curățăm şopronul cel mare şi să-l pregătim pentru dans, atârnând cercuri de metal pentru lumânări şi făcând bănci. M-am ascuns de privirea fetelor cât am putut mai mult. O parte a feței mele era înspăimântătoare, şi nici cealaltă nu era prea frumoasă. Simțeam ca şi când aş fi fost înțepat de un roi de albine.

— Fără doar şi poate, Joe, că acum eşti o nouă frumusețe, spuse Jimmy Nowlett – el avea să cânte la acordeon în seara aceea.

— Cred că o să faci praf, fetele, Joe. Dar nu te necăji, în trei săptămâni obrazul tău va fi lecuit. Falca mea de jos e încă strâmbă; în schimb, lupta mi-a îndreptat nasul care se strâmbase dintr-o lovitură, pe când eram copil, – aşa că n-am pierdut mult din frumusețe din cauza ei.

După ce am terminat cu şopronul, Jack m-a luat deoparte şi mi-a spus:

— Ascultă, Joe, dacă nu vrei să vii la bal diseară – şi nu pot spune că l-ai împodobi – să-ți spun eu ce să faci. Ia-o pe mica Mary binişor deoparte şi scoate-o la o mică plimbare – şi poartă-te ca un bărbat. Lucrul nostru aici s-a terminat şi n-ai să te mai întâlneşti cu o ocazie ca asta.

— Dar cum aş putea s-o scot afară? am întrebat eu.

— Nu te îngriji tu de asta. Tu să te plimbi pe lângă copacul cel mare de lângă gardul dinspre râu, să zicem pe la zece şi jumătate.

— La ce bun?

— Ai să vezi. Fă exact ceea ce ți-am zis, asta e tot ce ai de făcut, a spus Jack şi a plecat acasă să se îmbrace şi să-şi aducă nevasta.

În seara aceea, după ce începuse dansul, mi-am aruncat privirea o dată sau de două ori înăuntru. Prima dată am văzut-o pe Mary dansând cu Jack şi arătând serioasă, iar a doua oară dansa cu afurisitul de filfizon şi arăta emoționată şi fericită. Am observat că unele dintre fete, pe care le puteam vedea pe banca din față, şuşoteau şi se uitau urât la Mary în timp ce filfizonul o legăna mai departe. M-am gândit atunci că ar fi trebuit să învăț să lupt cu el, nu cu bietul Romany. M-am îndepărtat şi am mers vreo patru mile la vale, de-a lungul drumului de lângă râu, ferindu-mă din drum şi intrând în desiş ori de câte ori vedeam trecând vreun om

călare sau cine ştie ce altă umbră. Mă gândeam la bietul Romany şi mă întrebam pe unde s-o fi aflând şi socoteam că în ceea ce privea fericirea, nu era mare deosebire între noi doi. Poate că se plimba şi el de unul singur prin pădure, cu aceleaşi simțăminte ca şi mine. Doream să-i pot strânge mâna.

Pe la zece şi jumătate m-am întors şi m-am îndreptat spre gardul de lângă râu şi, aplecat peste el, în umbra copacului uriaş, priveam la sălciile de pe mal, cum se înşirau în bătaia lunii. Nu aşteptam nimic, cu toate cele spuse de Jack.

Ideea de a mă spânzura nu-mi plăcea. Fusesem odată într-o echipă care a găsit un om spânzurat în pădure şi nu era deloc un spectacol atrăgător, şi altădată ajutasem să scoatem la mal doi oameni înecați de o inundație, şi nu erau deloc frumoşi. Mă gândeam ce păcat e că nu se poate ca un om să se întindă frumos pe iarbă, într-o poziție grațioasă, în lumina lunii şi să moară astfel, în timp ce se gândeşte la moarte – dar să moară cu ochii şi cu gura închise. Dar atunci mi-am amintit că oricum, tot n-aş fi un cadavru frumos, aşa cum arătam acum.

Tocmai când mă simțeam mai nenorocit, am auzit un pas în spatele meu.

— O, dumneata eşti, domnule Wilson? spuse o voce slabă, sfioasă.

— Da, răspunsei eu. Dumneata eşti, Mary?

Şi a spus şi ea da. Era prima oară că îi spuneam Mary, dar s-ar fi zis că n-a băgat de seamă.

— Te-am speriat? am întrebat-o.

— Nu… da… puțin, spuse ea, dar n-am ştiut că e cineva… apoi se opri.

— De ce nu dansezi? am întrebat eu.

— O, sunt obosită. Era prea cald în şopron. M-am gândit că ar fi plăcut să ies puțin afară să-mi răcoresc capul şi să stau puțin liniştită.

— Da, am spus eu, trebuie să fie cald în şopron.

Stătea privind în depărtare, pe deasupra sălciilor. Deodată spuse:

— Trebuie să fie foarte greu pentru dumneata, domnule Wilson. Desigur că te simți singur. Domnul Barnes spunea... Apoi suspină şi se opri, ca şi cum se speriase de ce voia să zică.

— Ce frumos cade lumina lunii peste sălcii, spuse ea.

— Da, am zis şi eu; ce-ar fi să facem o mică plimbare pe lângă râu?

— O, mulțumesc, domnule Wilson, mi-ar face mare plăcere.

N-am băgat de seamă atunci; dar acum, când mă gândesc, trebuie să fi fost o privelişte frumoasă. O potcoavă de munți albaştri se ridica în spatele casei, cu râul alergând la poalele lor; în față, un munte rotunjit, acoperit cu pini, şi creste împădurite, iar dincolo, peste creste, un pisc de-un albastru luminos, departe, departe, în zare.

Peste obrazul umflat pusesem o batistă, iar partea mai bună o țineam înspre ea. Am mers în jos, spre râu, fără să ne spunem nimic o bucată de vreme. Mă gândeam adânc. Ajunserăm lângă un trunchi alb, neted, într-un loc liniştit şi care nu se vedea de acasă.

— Ce-ar fi să stăm puțin, Mary, am propus.

— Dacă îți face plăcere, domnule Wilson.

Distanța dintre noi era ca de vreo palmă.

— Ce noapte frumoasă! spuse ea.

— Da, am zis eu, nu-i aşa?

Apoi Mary spuse:

— Cred c-ai aflat, domnule Wilson, că luna viitoare plec.

Am simțit dintr-odată ca un cuțit în inimă.

— Nu, n-am ştiut.

— Da, spuse ea, credeam că ştii. Vreau să încerc să intru într-un spital, ca soră, iar dacă nu reuşesc, atunci ca educatoare la o şcoală publică.

Câtva timp nu ne-am mai spus nimic.

— Cred că nu-ți pare rău că pleci, domnişoară Brand.

— Nu… nu ştiu. Toți au fost aici atât de buni cu mine.

Privea drept înaintea ei şi mi se părea că ochii îi strălucesc. Mi-am pus brațul în jurul umerilor ei, dar ea părea că n-a băgat de seamă. De fapt, abia dacă am băgat eu de seamă.

— Aşadar, crezi că o să regreți că pleci? am întrebat-o.

— Da, domnule Wilson, cred că o să mă simt nenorocită câtva timp; ştii, aici a fost căminul meu.

Mi-am apăsat mâna pe umărul ei, dar numai puțin, atât cât să nu poată pretinde că nu ştie că mâna mea se afla acolo. Dar ea părea că nu bagă de seamă.

— Ei bine, cred că şi eu voi fi pe drum săptămâna viitoare, în căutare de lucru.

— Da, domnule Wilson?

Vocea ei părea foarte stinsă.

Mi-am lăsat brațul mai jos, în jurul mijlocului, pe sub braț. Inima îmi bătea ca un ceasornic.

Imediat Mary spuse:

— Nu crezi, domnule Wilson, c-ar fi timpul să ne întoarcem?

— O, mai avem destul timp, am spus şi, ridicând brațul mai sus, am cuprins-o mai strâns, ținând-o mai aproape. Ea stătea dreaptă, privind înaintea ei, dar începu să respire mai repede.

— Mary! i-am şoptit eu.

— Da, spuse ea.

— Spune-mi Joe.

— Nu… nu pot, spuse ea. Nu cred că s-ar cuveni.

Atunci i-am întors obrazul spre mine şi am sărutat-o. Ea se agăță de mine şi începu să plângă.

— Ce este, Mary?

Ea se strângea tare lângă mine şi plângea.

— Ce este, Mary? am spus. Nu te simți bine lângă mine? Nu eşti fericită?

— Ba da, Joe, spuse ea, sunt foarte fericită.

Apoi adăugă:

— Ah! Bietul tău obraz! N-aş putea face ceva pentru el?

— Nu, i-am spus. Aşa e foarte bine. Obrazul nu mă mai supără deloc acum.

Dar ea părea neliniştită.

— Ce este, Mary? am întrebat-o din nou. Eşti obosită? N-ai dormit noaptea trecută…

Şi deodată am avut o inspirație:

— Mary, i-am spus, ce făceai azi dimineață afară, cu puşca?

După insistențe şi rugăminți, mi-a spus tot, într-un mod puțin cam isteric.

— Nu puteam să dorm… eram speriată. Vai! Te visasem aşa de rău, Joe! Credeam că Romany se va întoarce, că va intra în camera ta şi că te va înjunghia cu cuțitul. M-am sculat şi m-am îmbrăcat, iar în zorii zilei am auzit un cal la poartă. Atunci am dat puşca jos din perete… şi… şi domnul Barnes a ieşit de după colț şi m-a speriat. Ştii, el cam seamănă cu Romany.

Atunci am cuprins-o cât am putut mai mult în brațe.

Şi vai! cât de fericit eram în noaptea aceea, pe când mă întorceam cu Mary spre casă. Era tare mititică ca s-o pot ține de mijloc, aşa că o țineam de după umeri, şi era tot aşa de bine. Îmi amintesc că am întrebat-o cine îmi curățase camera şi îmi spălase lucrurile, dar n-a vrut să-mi spună.

N-a vrut să se ducă imediat înapoi la dans; mi-a spus că se va duce mai întâi în camera ei ca să se liniştească puțin. Nu era nimeni lângă veranda veche; şi cum sta pe ultima treaptă a scării, îmi venea până la umeri.

— Mary, i-am şoptit eu, ia-mă de după gât şi sărută-mă.

Ea mă cuprinse cu brațele pe după gât, dar nu mă sărută. Îşi ascundea doar fața în umărul meu.

— Sărută-mă, Mary, i-am spus.

— Nu… nu pot, suspină ea.

— De ce nu, Mary?

Atunci am simțit-o că plânge sau că râde, sau că pe jumătate râdea şi pe jumătate plângea, nu sunt sigur nici până azi ce anume era.

— De ce nu vrei să mă săruți, Mary? Nu mă iubeşti?

— Pentru că, spuse ea, pentru că… pentru că… nu cred că se cuvine ca o fată să sărute un băiat decât dacă va deveni soția lui.

Atunci m-am luminat! Uitasem s-o cer de soție.

— Mary, i-am spus, ai vrea să te măriți cu un tip ca mine?

Şi atunci totul a fost în ordine.

În dimineața următoare Mary mi-a scuturat camera şi mi-a aranjat lucrurile, fără să dea nici cea mai mică atenție uimirii celorlalte fete.

Dar m-a pus să-i promit că voi vorbi cu bătrânul Black, ceea ce am şi făcut în aceeaşi seară.

L-am găsit pe buturuga de lângă gard, stând de vorbă pe-ndelete cu un bătrân, iar când acesta s-a ridicat şi a plecat, m-am aşezat eu jos.

— Ei, bine, Joe, spuse Black, văd că ți-a vătămat cineva bine fața. Şi după o clipă: Ce este, Joe? Mai vrei ceva de lucru? Dacă asta e ceea ce vrei, trebuie să vorbeşti cu doamna Black sau cu Bob (Bob era fiul său cel mare), ştii, ei conduc acum aici în locul meu.

În felul său liniştit, putea fi uneori grozav de amar.

— Nu, am spus eu, nu e asta, domnule.

— Atunci ce e, Joe?

— Eu… ei bine, fapt e că o vreau pe mica Mary.

A pufăit din pipă de câteva ori, apoi cred că a spus ceva.

— Ați spus ceva?

— Nimic, Joe, zise el. Voiam să-ți spun multe, dar fără niciun folos. Tata mi-a spus atâtea înainte de a mă însura.

Am aşteptat o bună bucată de timp ca să văd ce-mi va spune.

— El bine, domnule, ce spuneți în legătură cu Mary?

— A, cred că e în regulă, Joe. Te… te rog să mă ierți. Mă gândeam la zilele când îi făceam curte doamnei Black.

CIMITIRUL DE AUR

Mătuşa Middleton era o femeie îngrozitoare. Era o ocnaşă deportată, (spuneau unii) trecută prin ciur şi prin dârmon. Prefixul „mătuşă" înseamnă de cele mai multe ori în Australia „vrăjitoare bătrână" şi se aplica chiar în sensul acesta. Când eram copii am auzit mineri bătrâni povestind cum mătuşa Middleton, împreună cu alte foste ocnaşe fuseseră pedepsite pentru diverse şterpeleli. Ştiu că bea ca un peşte şi, când era beată, înjura ca un jandarm. Se ducea în mod regulat la chefuri, şi înjura în mai toate ocaziile. Circula o poveste înfricoşătoare, care ne impresionase grozav când eram puşti. Cică o dată, în zilele ei cele mai bune (sau cele mai rele) trăsese un poliţist de pe cal şi aproape că-l omorâse cu un par ascuţit, cu care obişnuia să întoarcă rufele în cazan. Asta chipurile pentru că o insultase.

Putea încă să doboare un copac şi să taie o încărcătură de lemne ca oricare bărbat voinic, era pătrată şi muşchiuloasă, cu braţele ca ale unui argat. Lucrase adesea în schimburi, şi sus şi jos, cu soţul ei, când acesta era înscris fără tovarăş la prospectat vreun puţ, cum se întâmpla adesea, mai ales din cauza ei. Bătrânii mineri spuneau că era grozavă când apuca o găleată grea, plină cu pământ şi deşeuri, o ridica şi o golea cu o simplă răsucitură de mână. Multor bărbaţi le era frică de ea şi puţine din nevestele minerilor erau destul de dârze ca să-i caute ceartă a doua oară. Vocea

ei se putea auzi peste Râpa de Aur şi Specimen Fiat, fie că se ridica într-o ceartă, fie că striga salutări prieteneşti. Venise la vechile zăcăminte de la Pipeclay cu mulțimea de scandalagii (în mare parte irlandezi), iar când noul şi vechiul Pipeclay au fost secătuite, a alergat cu ceilalți la Gulgong, cam ultimul din marile câmpuri aurifere aluviale, sau „ale omului sărac" şi s-a întors la Pipeclay când s-a descoperit terenul aurifer Log Paddock, învecinat cu vechile terenuri şi astfel s-a verificat vechea zicătoare a minerilor că n-are importanță cât de temeinic a fost cercetat terenul, mai rămâne întotdeauna loc pentru un nou Ballarat.

Jimmy Middleton a murit la Log Paddock şi a fost îngropat în micul cimitir aparținând vechiului oraş agricol de pe râu – cam la patru mile mai departe – şi care se învecina cu câmpul de curse al districtului, în desiş, chiar la marginea terenului Specimen Fiat. Nevastă-sa a avut grijă să fie îngropat cum se cuvine. Unii spuneau că tot ea făcuse şi sicriul, şi gurile rele spuneau că limba ei veninoasă îl băgase în mormânt, dar cred că asta era neloaial şi crud, căci în felul ei teribil l-a iubit pe Jimmy Middleton, şi a fost, în ciuda celor ce se spuneau, o soție bună pentru el. Pe atunci mătuşa Middleton trăia într-o colibă, la Log Paddock, dintr-o mică sumă ce o avea la o bancă şi din ce mai câştiga spălând şi cârpind pentru minerii burlaci.

Îmi amintesc că am auzit-o într-o dimineață discutând peste râpă, cu un selector, Peter Olsen, care robea cu disperare pe un petic prăfuit, în desiş.

— De ce nu dai dracului groapa asta plină de praf şi nu te duci să te stabileşti la oraş, pe pământ bun, Peter Olsen? Aici te robeşti doar stomacului. (Ea n-a spus stomac).

Peter Olsen, un omuleț cam moale şi terorizat de nevastă:

— Doar ştii cât e de delicată nevastă-mea, doamnă Middleton. N-aş vrea s-o scot la lucru, afară în desiş.

Doamna Middleton:

— Delicată pe dracu! E numai o prefăcută. Apoi cât putea de tare: De ce nu-i dai un picior, să se scoale din pat şi să-i sară cartea din mână şi s-o trimiți la lucru? E tot atât de delicată ca şi mine. Bărbat eşti tu, Peter Olsen, sau un...?

Aceasta pentru edificarea nevestei şi a tuturor celor ce s-ar afla până la o distanță de jumătate de milă.

Log Paddock era un teren aproape secătuit. Mai erau doar puține cereri de concesiune, fiindcă fusese săpat până la mare adâncime, uriaşe mormane părăsite, roşii-albe, de lut şi prundiş, ridicându-se deasupra tufişurilor albastre cenuşii, arătau că se făceau săpături în adâncime – şi mici şuvoaie de apă galbenă, pline de pământ, alergând spre râu, peste suprafața scorojită de secetă, mărturiseau despre necazul cu apa subterană, de timpul pierdut cu scoaterea apei şi cheltuiala suplimentară cu lemnăritul. Iar săpătorii veneau sus cu flanelele şi pantalonii galbeni şi grei, picurând de umezeală.

Cei mai mulți dintre mineri plecaseră pe alte terenuri, dar erau câțiva prospectanți în echipe sau singuri, afară pe câmpii şi printre creste, în jurul terenului de la Pipeclay, care săpau puțuri în căutarea unui nou Ballarat.

Dave Regan – cel lung şi deşirat, băiat de treabă de prin partea locului; Jim Bently – un fel de Jack Fulgerătorul; şi Andy Page – un personaj asemănător cu ceea ce trebuie să fi fost Kit (din *Magazinul cu antichități*[3]) după o călătorie în Australia şi o oarecare experiență colonială. Aceştia trei erau prieteni din obişnuință şi nu din necesitate, şi peste tot unde lucrau ei, săpau destul de puțin. Săpau puțuri în desiş, în vecinătatea terenului de alergări, unde săpăturile se făceau între zece şi cincisprezece picioare adâncime.

Dave făcea teorii – sau cum le zicea el, „idei” ori „noțiuni”; Jim Bently nu avea astfel de pretenții, el lucra

din ochi, nu după miros, asemenea câinilor prinzători de canguri. Iar Andy Page, care era fiindcă veni vorba, mare admirator şi credincios emul al lui Dave Regan, era simplu şi cinstit, dar în momentele critice putea să fie încăpățânat, incomod, şi exasperant de sincer şi de onest şi mai avea şi un mare respect pentru tot ce i se părea lui superior.

Într-o somnoroasă după-amiază de duminică, Dave s-a gândit adânc, iar a doua zi de dimineață, ca şef de echipă, a început să sape un puț în adâncime, pe cât putea îndrăzni de aproape de gardul cimitirului. Era un loc plăcut şi liniştit în tufărişul des, cam trei scânduri de-a lungul gardului de la cel mai depărtat stâlp de colț la drum. Au săpat până la nouă picioare, şi au găsit indicații încurajatoare. Au sfredelit către interior, în unghi drept cu gardul, şi într-un punct imediat sub el; doar cu câteva picioare mai departe, ar fi dat de răsplată. Vechea albie, povârnită, cafenie şi stâncoasă, era uşor înclinată în partea aceea.

Chiar dincolo de gardul cimitirului şi în unghi drept cu puțul săpat de Dave, se afla sicriul cu rămăşițele mult regretatului James Middleton, alături de alte morminte mai vechi. Un mormânt se presupunea să aibă o adâncime de şase picioare, şi groparii localnici fuseseră conştiincioşi. Vechea albie avea aici o înclinație de la nouă la şaisprezece picioare.

Dave a forat pământul din fundul puțului său, de jur împrejur, întărindu-l cu bârne şi sprijinindu-l cu câte-un arbore tânăr ici şi colo, pe unde săpătura era mai largă, dar nisipul „suspect” se scurgea numai de sub cimitir şi din nicio altă direcție.

Dave, Jim şi Andy ținură sfat după cină, pe când îşi fumau pipa, iar rezultatul a fost că în dimineața următoare Andy şi-a luat sacul, apoi cu părere de rău dar cu hotărâre, a dat mâna cu Dave şi cu Jim şi a pornit-o înapoi, că caute de lucru la un centru de oi.

Iată părerea lui Dave, rezultat al unei oarecari

experienţe şi al multor convorbiri lungi cu mineri bătrâni.

Săpase pe o pantă, pe vechiul curs al unei ape, acoperit cu pământ şi pietriş de pe dealuri de secole de ploi, până la o grosime, sau la o adâncime, de zece-douăzeci de picioare. Săpase un şanţ pe albia unui vechi fluviu, care purta pachete şi straturi de pământ purtător de aur. Dacă ar fi mers mai departe, ar fi putut să-l găsească mănos la fiecare lovitură de târnăcop, şi poate ar fi dat de filonul bogat care se presupunea că există pe undeva pe-acolo (întotdeauna se presupunea că există un filon bogat undeva prin împrejurimi). „Se mai găseşte aur pe aceste creste – numai dacă vreun om ar da de el” – spuneau bătrânii fără dinţi în gură, relicve ale „vremurilor bune” din trecut.

Dave ar fi putut da de un strat sau o albie de râu conţinând pământ bogat în aur. Prospectase în partea opusă cimitirului, nu găsise nici urmă de aur, iar vâlceaua înclinată se îndrepta spre cimitir. Prospectase şi în spatele cimitirului, unde găsise pământul foarte puţin colorat, iar fundul înclinat o lua în jos, spre punctul de sub cimitir spre care îl duceau acum toate indicaţiile. Săpase puţuri şi peste drum, opuse feţei cimitirului, şi nici la douăzeci de picioare adâncime nu găsise vreo culoare care să indice existenţa aurului. Probabil că tot pământul de sub cimitir era bogat – poate cel mai bogat din tot districtul. Vechii gropari nu fuseseră căutători de aur, şi în afară de aceasta mormintele fiind săpate la o adâncime de numai şase picioare, niciunul dintre ele nu putuse atinge fundul albiei. Nu era nimic ciudat în faptul că niciunul din mulţimea de mineri experimentaţi care scormoneau districtul, în căutare de aur, nu se gândise la cimitir şi la terenul de curse. Case vechi şi hornuri de cărămidă, precum şi pământul pentru cărămizi care fusese luat din regiuni de terenuri aurifere subsecvente, au fost trecute prin maşina de măcinat în anii următori şi au

dat aur rentabil. Se spunea că nişte săpători chinezi fuseseră primii care descoperiseră un caz de felul acesta.

Dave socotea să găsească filonul sau un strat cu o fâşie bună de „spălătură” de nisip cam la patruzeci de picioare în interiorul cimitirului. Dar teoriile referitoare la minele de aur aluviale erau la fel, în unele privinţe, ca şi teoriile referitoare la jocurile de noroc. Teoria poate fi bună, dar vechile tulburări vulcanice – încreţitul scoarţei pământului şi alte asemenea fenomene – răstoarnă toate teoriile. Poţi urmări aur bun de-a lungul unui strat de rocă, chiar imediat sub iarbă, şi deodată nu mai e nimic, iar continuarea poate apărea la o sută de picioare mai departe.

Dacă pământul din cimitir ar fi fost „deschis”, Dave s-ar fi dus la punctul sub care presupunea că se află aur ar fi săpat acolo un puţ şi ar fi scormonit pământul. Ar fi fost calea cea mai rapidă şi mai uşoară. L-ar fi scutit de muncă şi de timp pierdut, cărând găleţi grele cu pământ de-a lungul unui drum greu, de la puţ până afară peste gard. Dar era foarte îndoielnic că autorităţile ar fi putut fi convinse să deschidă cimitirul, oricât de puternică ar fi fost dovada că ar exista sub el un câmp aurifer bogat, şi oricât ar fi susţinut părerea alţi mineri şi adepţii lor – ceea ce de altfel nici n-ar fi fost de dorit pentru Dave, înainte de orice, el dorea să păstreze lucrul secret. Apoi, mai era şi vechiul spirit de clan al bătrânului oraş agricol, înrădăcinat cu ani în urmă în câmpurile aurifere şi totul ar fi fost prea mult pentru autorităţi, mai ales dacă începea şi o năvală de mineri sălbatici.

— Vom face lucrarea în cel mai strict secret, spuse Dave.

El şi cu Jim se consultară lângă focul aprins afară, în faţa cortului. Jim mormăi în concluzie:

— Bine, atunci cel mai nimerit ar fi să săpăm sub Jimmy Middleton. E drumul cel mai scurt şi mai drept, şi oricum mormântul lui Jimmy este cel mai proaspăt.

A apărut apoi o altă problemă: cum să explice marea cantitate de pământ adus la suprafață, care ar rezulta dintr-o lungime de tunel atât de mare, pretinzând că ar fi vorba de o săpătură la mică adâncime? Dave era de părere să care o parte din pământ în timpul nopții şi să-l arunce într-un puț părăsit din apropiere, dar aceasta le-ar fi dublat munca şi ar fi dus la descoperirea operației lor mai curând decât orice. Căci erau băieți care cutreierau în fiecare noapte pe câmpie, la vânat de oposumi. Atunci Dave avu altă idee.

Se presupunea că ar exista pe câmpie – şi de atunci lucrul s-a şi dovedit – o altă, o a doua albie purtătoare de aur, şi mulți au încercat s-o găsească; unul dintre ei, ceasornicarul oraşului, îşi irosise toată averea în săpături zadarnice, căutând al doilea strat. Se presupunea că ar exista la o adâncime de optzeci, până la o sută de picioare – pe rocă solidă, se zicea. Acest ceasornicar, un italian, pusese oameni să sape şi conducea el însuşi lucrarea şi ori de câte ori ajungea la un strat puțin colorat, sau la o albie falsă, la treizeci sau patruzeci de picioare adâncime, începea să dibuiască primprejur, strica puțul şi începea să sape altul. Este uimitor cum de nu s-a gândit să sape drept în jos, să încerce temeinic al doilea strat şi dacă găsea aur acolo, să umple puțul celorlalte funduri sau să clădească platforme la nivel potrivit şi să le exploateze. Când am auzit ultima oară de el, era într-un azil de nebuni; iar de câmpul acela aurifer am auzit ultima dată că oamenii sondau pământul ca un ciur, cu ultimele invenții de maşini pentru aflarea locului celui mai bun de săpat un puț adânc, încercând să găsească, cu sonda, aur la al doilea fund.

Dar iar m-am depărtat de poveste.

Bătrânul Pinter, miner de la Ballarat, îşi avea teoria sa în privința fundului al doilea sau a altor funduri; iată cum suna teoria lui:

„Vezi pajiştea asta de aici – bucata asta de pământ cu

pomi şi iarbă pe ea, pe care trăim? N-are nicio legătură cu noi. Această vâlcea pe care lucrăm e povârnişul albiei unui *nou* râu, care era la suprafață cam pe vremea când oamenii erau încă asemănători maimuțelor, dar nu mai erau maimuțe. Falsele funduri, la treizeci, patruzeci de picioare în jos, de asemenea au fost la suprafață cam pe vremea când oamenii erau maimuțe. Al *doilea* fund, la optzeci - o sută de picioare în jos, se găsea la suprafață cam pe când oamenii erau broaşte. Acum…”

Dar noi avem de-a face cu suprafețe din epoca omului care se afla între om şi maimuță, şi dacă prietenii celor plecați ar fi văzut ce făceau Dave şi Jim, i-ar fi considerat inferiori omului-maimuță.

— Vom spune că suntem în căutarea unui al doilea fund, spuse Dave.

— Da, dar oricum va trebui să facem o ventilație pentru aer, iar în săpăturile de suprafață n-ai nevoie de aer.

— Şi dacă va veni careva pe aici şi se va uita pe gaură, va vedea fundul, spuse Jim Bently.

— Trebuie să-i ținem departe, mai spuse Dave. Cătrănim fundul, sau îl acoperim cu pânză smolită, ca să-l facem negru. Atunci n-au să-l mai vadă. De altfel, n-au mai rămas mulți mineri, iar cei care mai sunt, pleacă şi ei. Renunță la cererile de concesiuni pentru Log Paddock. Afară de asta, n-am decât să mă îmbăt şi să mă încaier cu cei care mai rămân şi n-or să se mai apropie de mine. Cât despre fermieri, ei nu duc casă bună cu minerii, aşa că n-or să ne plictisească. Nimeni n-are dreptul să-şi bage nasul în lotul altuia. Aşa cere buna-cuviință, eticheta. Voi scoate la iveală vechea etichetă şi o voi apăra – e cam demodată acum, dar n-are a face. Vom muta cortul mai aproape de puț şi vom veghea ca nimeni să nu-şi vâre nasul pe aici, duminica. Vor crede toți că suntem nişte țicniți care caută al doilea fund, ca Francea (ceasornicarul miner). Iar noi vom face avere de pe urma acestui bătrân cimitir, Jim. Lasă totul

pe seama mea, până când te vei naşte din nou, cu mai multă minte.

Planurile lui Dave erau totdeauna bine chibzuite, şi aceasta era cauza pentru care atât de des ajungeau ei la pământ aurifer. Făcu platforma macaralei ceva mai înaltă, legă cam optzeci de picioare de frânghie la găleata macaralei, care era nouă şi când apărea vreo persoană suspectă (adică vreun săpător), Dave lăsa în jos vreo patruzeci de picioare de frânghie şi apoi le ridica cu prefăcută sforțare, până când frânghia slăbită venea sus şi găleata era ridicată de pe fundul de la suprafață.

— Ar fi mai bine dacă am avea un stâlp cu cablu şi un cal, spuse Dave, dar acum încă nu ne putem permite.

Dar am rămas puțin în urmă. Forară drept sud cimitir, găsind mereu pământ aurifer bun. În colțul de sus al săpăturii apăru o muchie a sicriului lui Jimmy Middleton. Săpară atunci sub mormânt. Sprijiniră marginea coşciugului cu o proptea, pentru a preveni posibilitatea vreunui accident care ar fi putut strica gura de deasupra; bătătoriră pământul, îndesară bine cu berbecele pământul la margini, ca să nu cadă țărâna jos, şi după ce îmbrăcară fundul sicriului cu smoală, dădură peste un lucru foarte neplăcut.

Jim Bently fuma şi ardea hârtie cât timp săpa jos şi bodogănea mereu: „Să fiu al dracului dacă aş fi crezut vreodată să caut aur printre morți.” Dar pământul da tot mai mult aur, cu fiecare sită spălată, iar Dave, pe măsură ce forau, spăla pământul aurifer.

Dar într-o dimineață, cine altul îşi făcu drum pe-acolo decât ultimul om pe care Dave ar fi dorit să-l vadă – bătrânul Pinter (James Poynton) săpător de şcoală veche în California şi Victoria. Prospectase în jurul râului; îşi ducea târnăcopul pe umăr, trecut printr-un laț, ca să contrabalanseze greutatea lopeții sale cu mâner scurt, care atârna în față; sita pentru aur o avea sub braț.

— Bună, Dave, strigă Pinter, după ce privise cu

surprindere grămada mare de deşeuri. Încerci să găseşti al doilea fund?

— Mda, spuse Dave pe nas.

Cu un zăngănit, Pinter îşi lepădă uneltele la picioarele movilei de pământ şi se scărpină după ureche ca un cacadu, pasăre cu care de altfel semăna. Se apropie apoi de macara şi, lăsându-se pe vine, cu mâinile pe genunchi, se uită în jos, în timp ce Dave, disperat şi neputând face nimic, sta alături.

Pinter se ridică clipind ca o bufniță şi privi nepăsător peste cimitir.

— Vasăzică al doilea fund, reflectă el absent. Ei, Dave?

Dave doar se-ncruntă; era furios.

Pinter clătină din cap, îşi scărpină rădăcinile firelor de barbă care creşteau ca un evantai murdar şi zdrențuit, desfăşurat orizontal.

— Kullers e sigur, reflectă Pinter.

— Foarte bine, se grăbi Dave, cred că trebuie să-l primim şi pe el.

Kullers era un american voinic, un negru care fusese tovarăşul lui Pinter câtva timp. Pinter avea tovarăşi ciudați şi ceea ce voise el să spună, era că pe Kullers se putea conta că-şi va ține gura.

În dimineața următoare Pinter şi cu tovarăşul său negru apărură devreme pe teren, Pinter cu câteva unelte, iar Kullers cu o găleată de macara pe umăr.

Pinter alese un loc la vreo treizeci de picioare de-a lungul gardului din spatele cimitirului şi porni să-şi sape puțul. Nu pierdu nicio clipă căutând să salveze aparențele; îşi săpă puțul şi porni să foreze drept înspre punctul de sub cimitir spre care lucra Dave; anunță că sondase după nişte „indicații” care arătau în cealaltă direcție şi că cerceta pământul din afara gardului, în acest timp Dave instală un ventilator, parte pentru a salva aparențele, dar mai ales pentru că imaginația lor aprinsă – a lui şi a lui Jim – îi făcea să găsească aerul

din galerie mai rău decât era în realitate.

Dave fora pământul pe fiecare parte, pe măsură ce înainta, când, într-o dimineață, îi trecu prin minte un gând care ar fi trebuit să-i vină încă din ziua când Pinter se apucase de lucru, îi venea să înnebunească de necaz că nu se gândise mai curând.

Şi Pinter şi Kullers îşi mutaseră cortul mai aproape, în desiş, într-un loc frumos şi liniştit; astfel, în prima duminică, dis-de-dimineață, în timp ce Pinter şi Kullers dormeau, Dave îl puse pe Jim să pândească cortul lor şi să fluiere un semnal de alarmă, dacă cumva îi vedea că se mişcă, apoi coborî jos, în galeria lui Pinter, şi văzu dintr-o aruncătură de ochi cum stăteau lucrurile.

După aceasta Dave nu mai pierdu nicio clipă; sfredeli drept înainte, încurajat de loviturile de târnăcop ale lui Pinter şi Kullers, care se aflau mai aproape. Ei urmau să atingă tunelul lui în unghi drept. Amândouă echipele lucrau cu multă râvnă, întrerupând lucrul doar ca să-şi prăjească în tigaie o bucată de carne, să-şi fiarbă apa de ceai şi să se arunce îmbrăcați pe paturi pentru câteva ore de somn. Pinter avea experiență practică şi o viziune clară în privința mormintelor, şi nu-şi pierdea timpul. Ambele echipe găseau acum mai comod să nu-şi mai vorbească. Deveniră ascunşi unii față de alții şi începură să se simtă ca nişte criminali – cel puțin Dave şi Jim aşa se simțeau. Tresăreau dacă auzeau în desiş vreun cal împiedicat şi se aşteptau în fiece moment să vadă sosind un jandarm călare care să înceapă să le pună întrebări. Săpaseră cam treizeci şi cinci de picioare când, într-o sâmbătă după-amiază, încordarea devenind prea mare, Dave şi Jim se îmbătară. Cheful ținu şi duminică, iar luni dimineața se simțeau prea rău ca să meargă la lucru, aşa că au băut iar. Luni după-amiază Kullers, al cărui schimb era jos, şi-a înfipt târnăcopul prin tunelul său în peretele lui Dave, cam la patru picioare distanță de capătul lui, făcând o gaură mare cât un lighean. Au încetat lucrul pentru ziua aceea şi au hotărât să lase

echipei celeilalte ofensiva.

Marți dimineața Dave şi Jim veniră la lucru, deşi simțindu-se încă destul de prost. Jim coborî jos, se furişă de-a lungul tunelului, îşi aprinse lumânarea şi o înfipse în cuiul de fier ascuțit, iar cuiul, în peretele tunelului, foarte aproape de gaură, dar fără să observe nici gaura, nici curentul de aer din ce în ce mai răcoros. Începu să lovească cu târnăcopul şi să răzuiască pământul de la picioarele lui, astfel că nu-l auzi pe Kullers venind la lucru. Kullers se apropie încetişor şi plănui să-i facă o farsă. Scoase prin gaură fața lui mare, rotundă şi neagră, rostogolindu-şi ochii oribil în lumina lumânării şi strigă râzând zgomotos:

— Hei, tu de colo!

Niciodată vreun şobolan urmărit de câini n-a intrat mai repede în vizuina lui de cum a ieşit Jim din a sa. Se cățără pe brânci afară din puț pe treptele pentru picioare şi se aşeză pe marginea movilei de pământ, arătând foarte palid.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Dave. Ai văzut vreo stafie?

— Am văzut... pe... pe Necuratul! Am... am terminat cu treaba asta de profanator de morminte.

Echipele erau acum din nou în termeni buni. Dave se purta călduros, dar limbajul lui Jim era cum nu se poate mai rău. Pinter îşi scărpina firele din barbă, gânditor, în timp ce cealaltă echipă se răcorea. N-au făcut nicio cerere comisionarului pentru terenuri aurifere; erau în afară de orice lege şi în privința terenului şi altminteri, aşa că au făcut singurul lucru posibil şi cu judecată ce era de făcut: şi-au unit forțele, devenind Poynton, Regan & Echipa. Au căzut de acord să foreze pământul în puțuri separate şi să meargă înainte fără să țină seama de nimic, şi să obțină cât mai mult aur cernut şi spălat, înainte ca inevitabila dezvăluire să se producă. Au găsit destul pământ purtător de aur rentabil şi în curând tunelul se termină

într-un număr de galerii încăpătoare. Întăriră cu stâlpi multe coşciuge, arseră pânze smolite şi hârtie groasă şi folosiră tot timpul ventilatorul. Abia izbuteau cu greu să-l plătească pe prăvăliaş şi vorbeau de timpuri grele.

Dar într-o frumoasă şi însorită dimineaţă, cam la o săptămână după asocierea lor, traseră o spaimă grozavă. Jim şi Kullers erau jos, scoţând pământ cât puteau mai mult, iar Pinter şi Dave stăteau la macarale, când – cine alta venea la vale, pe lângă gardul cimitirului, decât chiar mătuşa Middleton? Era o femeie cu o înfăţişare severă, care purta încă demodată crinolină, iar pe cap o bonetă soioasă; şi de data asta, ca în cele mai multe alte ocazii serioase, arbora expresia aspră a unui irlandez săpător de pământ care a băut exact atât cât să devină arţăgos şi care caută un pretext de încăierare. Avea pasul mare, ca de grenadier. Un miner îi măsurase într-o zi urma paşilor în noroi: trei picioare de la vârful degetului mare până la călcâi.

Merse la mormântul lui Jimmy Middleton, unde depuse un buchet de flori veştede, cu gestul unui om mânios care ar trânti cu pumnul în masă; apoi se întoarse pe călcâie şi plecă. Săpătorii, sub picioarele ei, tremurau de frică. În curând auziră huruind trăsurica ei uşoară, în drum spre oraş, şi respirară uşuraţi.

După-amiază, Dave şi Pinter începură să se simtă obosiţi. Tocmai hotărâseră să termine cu lucrul pe ziua aceea, când auziră mare gălăgie dinspre puţuri. Jim şi Kullers coborâră unul după altul în mare grabă şi li se alăturară. Jim chicotea într-un fel stupid, ca şi când ar fi fost ceva de haz, iar Kullers hohotea şi el de râs, din simpatie.

— Ce se întâmplă sus? întrebă Dave îngrijorat.

— Mătuşa Middleton, spuse Jim, e beată criţă. Are într-o mână o sticlă, iar în cealaltă o furcă nouă pentru spinările noastre.

— Cum dracu a aflat? exclamă Pinter.

— Nu ştiu, spuse Jim. Oricum, la noi vine. Ia

ascultați!

N-au avut mult de ascultat. Cuvintele care se auzeau în puț (nu se ştia în care anume) şi de-a lungul tunelului erau de ajuns să înspăimânte toți morții şi să-i facă să fugă în pădure.

— De ce dracu', nătărăilor, n-ați fugit înspre pădure şi să ne fi dat şi nouă posibilitatea de a scăpa, decât să-i arătați drumul încoace? întrebă Dave.

Jim şi Kullers începeau să regrete că nu făcuseră aşa.

Doamna Middleton începu să arunce cu pietre în puț – era puțul lui Pinter – iar ei, chiar şi cel mai bătrân şi mai îngrijorat, fără voia lor rânjiră, căci ştiau că de sus nu poate să-i atingă şi că deşi fusese ea însăşi o săpătoare în mină, n-ar fi putut umple puțurile înainte ca fumul beției s-o doboare.

— Sunt curios prin care puț va coborî, spuse Kullers pe un ton potrivit cu locul şi împrejurarea.

— Ai face mai bine, Pinter, să te duci să pândeşti din puțul tău, iar eu şi cu Jim, din al meu.

— Nu... nu vreau, spuse Pinter cu grabă. Nu sunt... nu sunt decât un biet om.

Atunci auziră un zgomot de sticlă spartă dinspre puțul lui Pinter.

— A aruncat jos sticla, spuse Dave.

Jim se strecură binişor câțiva paşi, mânat de curiozitate, şi se întoarse în grabă.

— A scurtat furca, ca s-o poată întrebuința în tunel şi cred că vine jos.

— O împiedică crinolina, spuse Pinter pe un ton inexpresiv. Asta-i măcar o consolare.

— Şi-a scos-o! strigă Dave perplex; şi uitându-se de-a lungul puțului lui Pinter, văzură mai întâi o gheata cu elastic pe părți, apoi un ciorap cu dungi roşii, apoi o bucată de jupon roşu aprins.

— Afară! strigă Pinter, luând-o repede înainte şi făcând cu mâinile o mişcare de înot în direcția puțului lui Dave. Kullers o şi zbughise, iar Jim era pe urma lui.

Dave, lung, deşirat şi neîndemânatic cum era, se cățără ultimul ca să iasă din puț. Doamna Middleton nu-şi pierduse timpul, dacă ținem seama că avea de luptat cu întunericul şi că nu cunoştea pe lucrători, şi când Dave ajunse sus, avea o bucată de pantalon sfâşiat, iar dintr-o zgârietură urâtă îi curgea sânge. Dar n-a întârziat să discute asupra prețului unei noi perechi de pantaloni şi se pierdu în desiş, în direcția indicată de încurajatoarele fluierături ale lui Jim.

— E prea beată ca să poată povesti pățania chiar în seara asta, spuse Dave. Dar mâine, va aduce toți vecinii asupra noastră.

— E de ajuns ea singură, chiar şi fără vecini, spuse Pinter.

La câtva timp după ce se întunecase, se întoarseră cu multă prudență, cercetară tabăra, şi după ce ascunseră într-o scorbură de copac tot ce nu puteau duce cu ei, îşi rulară corturile ca arabii şi, pe tăcute, o luară la sănătoasa.

FANTOMA CHINEZULUI

— Simplu ca bună ziua, spuse Dave Regan, dar mie ştiu că mi-a dat cea mai mare spaimă pe care am avut-o vreodată – afară doar de data aceea când m-am împiedecat prin întuneric şi am căzut într-o groapă de mineri de vreo şase picioare, şi care ar fi putut să fie adâncă de optzeci cum mi se părea pe când cădeam. (Era foarte aproape de puțul de optzeci de picioare, care fusese lăsat descoperit.)

Era în noaptea de după ziua de naştere a reginei. Săpam un puț cu Jim Bently şi Andy Page pe vechiul câmp aurifer de la Redclay şi ne ridicasem cortul lângă râu. Jim şi cu mine ne-am dus la câteva curse de cai organizate cu ocazia zilei reginei, la baraca lui Peter Anderson, cam patru mile peste creste. Andy era un tip liniştit, un abstinent, şi cum la ultimul chef i se făcuse silă de noi, a preferat să rămână acasă ca să-şi spele şi să-şi cârpească rufele şi să mai citească dintr-o carte de aritmetică (obişnuia să țină el socotelile şi asta îi lua mai tot timpul liber).

Jim şi cu mine ne-am distrat foarte bine. După curse ne-am cam amețit toți. Eu voiam să-l bat pe Jim sau Jim voia să mă bată pe mine, nu mai țin minte care pe care. Eram prieteni vechi şi mai totdeauna voiam să ne batem când eram puțin făcuți, şi chiar ne-am fi bătut dacă n-am fi fost opriți. Mi-aduc aminte că odată Jim, devenise plângăreț la beție şi se ruga de mine să mă bat

cu el, de parcă s-ar fi rugat să-i salvez viața. Tom Tarrant, vizitiul, obişnuia să spună că Jim şi cu mine probabil că ne înrudim, altfel nu ne-am urî atât, când suntem beți şi sinceri.

Oricum, în ziua aceea Jim s-a îmbufnat, a luat calul şi a plecat acasă pe-nserate, mai devreme. A plecat şi câinele meu cu el. Trebuie să mă fi purtat rău de tot dacă am reuşit să scârbesc şi câinele.

Până seara m-am scârbit eu singur de mine şi am pornit pe jos spre casă. Îmi pierdusem pălăria, aşa că Peter Anderson mi-a dat una veche de-a lui, pe care o purtase la Ballarat, spunea el; era o pălărie tare, de pai, cu borurile largi şi care se potrivea destul de bine pe capul meu. Peter mi-a dat şi o sticluță cu whisky, să-mi fac curaj pe drum. Aveam de trecut peste câmpie şi apoi peste o râpă lungă şi întunecoasă, numită Râpa Ucigaşului, şi peste o trecătoare numită Trecătoarea Omului Mort şi apoi crestele şi râpele de la Redclay. Singuraticele câmpii erau acoperite cu desişuri de eucalipți albastru-cenuşii care păreau destul de fantomatice în lumina lunii, iar eu eram cam mahmur, dar după o înghițitură din sticlă şi o gură de apă din râu, mă simțeam destul de bine. Am început să fluier şi apoi să cânt. Nu obişnuiam să cânt niciodată decât dacă ştiam că nu e nimeni să m-audă pe o distanță de două mile.

Râpa Ucigaşului era adâncă şi întunecoasă mai tot timpul şi, bineînțeles, vizitată de stafii. După ce se înnopta, femeile şi copiii n-ar fi trecut pe acolo pentru nimic în lume; şi până şi eu, chiar după ce mă făcusem mare. Îmi țineam spinarea încovoiată şi fluieram, trecând repede pe-acolo dacă era noapte. Toți ne temem de stafii, numai că nu mărturisim.

Careva jupuise un vițel mort în timpul zilei şi-l lăsase pe cărare, ceea ce, drept să vă spun, m-a făcut să tresar. Arăta ca două cadavre despuiate. Am isprăvit whisky-ul şi am luat-o repede prin trecătoare. Deodată un cangur

mare şi bătrân tăie cărarea cu un boc-boc-boc, trecând încet, ceea ce mă făcu să îngheț pe loc. Apoi un trunchi de copac gol, alb strălucitor, pe care cineva îl cojise de o fâşie de scoarță, se ivi la o cotitură a cărării, în bătaia lunii, ceea ce iar mă făcu să tresar. Eram destul de mahmur când o pornisem. Prin apropierea cărării, sus pe culme, se afla mormântul unui chinez. Trăise mulți ani, acolo într-o colibă şi săpase în minele vechi, Iar într-o zi a fost găsit mort în colibă; autoritățile dăduseră cuiva o liră sterlină ca să-l îngroape. Când eram copil credeam că strigoiul chinezului vizita râpa şi blestema pe chinezeşte pentru că nu-i fuseseră trimise oasele acasă, în China. Ce-i drept, era un loc destul de pustiu şi de fantomatic.

Fusese o căldură înăbuşitoare toată ziua şi mergând pe câmpie şi prin râpă, nu simțisem niciun pic de aer; dar acum, urcând mai sus, vedeam semnele furtunii pe care o aşteptasem toată ziua şi simțeam în față suflarea unei adieri calde. Când am ajuns sus, pe creasta râpei, primul lucru pe care l-am văzut a fost ceva alb printre tufişurile întunecate, pe locul unde ştiam că e mormântul chinezului, şi am rămas pe loc, privind cu ochii căscați. Când am ieşit însă afară din umbră, am putut vedea că era un bou alb şi am respirat uşurat. Dar n-am apucat bine să respir, când deodată am auzit lip-lip – nişte paşi grăbiți, care alergau aproape, în urma mea! Am tresărit şi m-am întors repede, dar nu era nimic şi pe când stam şi mă uitam în toate părțile, iar s-a auzit lip-lip. Apoi tăcere, şi iar lip-lip-lip-lip în spatele meu: de data asta parcă cineva ba alerga, ba se oprea, dându-se în lături şi ferindu-se. Am început să cobor cărarea repede, dar nu făcusem nicio duzină de paşi, când am auzit iar lip-lip-lip, chiar în spatele meu. Mi-am aruncat privirea peste umăr, continuând însă să merg mai departe. Nu era nimic în urmă, dar mi s-a părut că văd ceva furişându-se în desiş, la dreapta; poate o fi fost lumina lunii pe ramurile care se mişcau; acum sufla un

vânticel bun. Am coborât mai jos de cărare şi tocmai treceam peste un pinten de deal spre drumul principal, când lip-lip-lip-lip-lip-lip-lip-lip! din nou pe urma mea. Atunci am început să alerg, şi paşii începură de asemenea să alerge lip-lip-lip, tot timpul după mine. Nu mai aveam timp să mai mă uit primprejur. Peste deal şi pe costişă, cât şi jos pe câmpie, am alergat cât m-au ţinut picioarele. Aveam înspăimântătoarea impresie că înnebunesc, şi asta mă înfricoşa mai mult decât orice strigoi din afară. De câteva ori m-am împiedicat, dar n-am păţit nimic şi tocmai când să ajung la şosea, am simţit că alunec şi cad în mâini, pe iarbă şi pe prundiş. Am crezut că mi-am frânt încheieturile mâinilor. Am stat un moment în mâini şi pe genunchi, tremurând tot, ascultând şi privind bănuitor împrejur. Nu se auzea nici nu se vedea nimic. M-am ridicat de jos şi abia pornisem, când lip-lip era iar după mine. Cred că am alergat vreo milă şi jumătate în noaptea aceea. Mai erau ca la vreo trei sferturi de milă până la cortul nostru şi eu alergam de-mi auzeam inima bătând în cap, iar plămânii, în piept, mă înăbuşeau. Am zărit focul din faţa cortului nostru şi mi-am scos pălăria ca să pot alerga mai iute. Zgomotul paşilor s-a oprit, apoi ceva, pe lângă pălărie, mi-a atins degetele. M-am uitat – şi atunci m-am lămurit! Nu băgasem de seamă la Peterson acasă – capul mi se învârtea prea tare ca să pot observa ceva. Era o pălărie de modă veche, cum obişnuiau să poarte vechii mineri, cu două capete de panglică lungi de vreo palmă, care atârnau la spate. Cât timp mersesem liniştit prin râpă, unde nu sufla vântul, panglicile nu fluturaseră, dar când am ajuns sus, în bătaia brizei, au început să fâlfâie în sus şi-n jos, după cum vântul le ridica sau le lăsa peste borul pălăriei; iar când alergam, se zbăteau tot timpul; pălăria fiind bine îndesată pe cap, loviturile capetelor de panglică peste paiul pălăriei sunau tare.

Am stat câtva timp pe o buturugă să-mi recapăt

suflarea şi să mă liniştesc puțin, apoi m-am dus la cort pe cât am putut mai liniştit şi am băut o cană mare cu apă.

— Pari că-ți cam tragi sufletul, Dave, spuse Jim Bently, şi văd că eşti cam însetat. Nu cumva te-a fugărit fantoma chinezului?

I-am spus să nu mai vorbească prostii, am intrat în cort, m-am aşezat pe patul meu şi am adormit buştean.

CÂINELE DINAMITAT

Dave Regan, Jim Bently şi Andy Page săpau un puț la Pârâul Rece, în căutarea unui recif de cuarț, bogat în aur, care se presupunea că ar exista pe acolo. Întotdeauna se presupune că există un recif bogat prin apropiere; singurele chestiuni care se pun, sunt dacă se găseşte la zece sau la o sută de picioare adâncime şi în ce direcție anume. Găsiseră ceva rocă solidă şi de asemenea apă, pe care o scoteau. Foloseau demodatul praf de dinamită şi fitilul. Făceau un cârnat sau cartuş cu praf de dinamită într-un burduf de pânză tare sau canava, cu gura cusută şi învârtită în jurul capătului fitilului; puneau cartuşul în seu topit, ca să-l închidă ermetic, uscau cât mai mult posibil groapa forată, presărau peste cartuş praf uscat, astupau şi bătătoreau bine cu pământ tare şi cărămidă sfărâmată. Apoi aprindeau fitilul, ieşeau din puț şi aşteptau. Rezultatul era de obicei o gaură urâtă în fundul puțului şi o jumătate de roabă de rocă sfărâmată.

În pârâu era destul peşte – bremă de apă dulce, cod, somn şi alte soiuri. Echipa se înnebunea după peşte, iar Dave şi Andy, după pescuit. Andy pescuia câte trei ore în şir, dacă era încurajat de vreo „muşcătură" din când în când – adică o dată la douăzeci de minute. Măcelarul era totdeauna gata să dea carne în schimbul peştelui, când prindeau mai mult decât puteau mânca; dar acum era iarnă şi peştele nu voia să muşte. Pârâul era puțin

adânc, mai curând un şir de ochiuri de apă noroioasă, de la o groapă de câteva căldări pline şi până la porțiuni mai largi, cu o adâncime medie de şase-şapte picioare, şi puteau găsi peşte fie scoțând apa din ochiurile mai mici, fie tulburând apa cu noroi în cele mai mari, până când peştele apărea la suprafață. De cele mai multe ori era somnul cu țepi de ambele părți ale capului şi dacă te înțepa, atunci ştiai – cum spunea Dave. Într-o zi Andy şi-a scos cizmele, şi-a suflecat pantalonii şi a intrat într-un ochi de apă să stârnească noroiul cu picioarele, şi a ştiut. Dave a scos unul cu mâna, s-a înțepat, şi a ştiut şi el. Brațul i s-a umflat, iar durerea îi ajungea mână la umăr şi în jos. Până la stomac, spunea el; ca o durere de dinți care l-a încercat o dată şi l-a ținut treaz două nopți; numai că durerea de dinți avea o margine, spunea Dave.

Atunci lui Dave îi veni o idee!

— De ce n-am face să sară în aer, cu un cartuş, peştele din ochiul cel mare de apă? spuse el. Eu am să încerc.

Dave concepu ideea, iar Andy Page o puse în aplicare. Andy era acela care punea de obicei în practică teoriile lui Dave, dacă erau practicabile, iar dacă nu erau, suferea blamul insuccesului şi tachinările prietenilor.

Astfel Andy meşteri un cartuş cu o încărcătură de trei ori mai mare decât cele pe care le obişnuiau în stâncă. Jim Bently considera cartuşul destul de mare ca să arunce în aer tot fundul râului. Îl înveliră în pânză tare. Andy înfipse adânc în pulbere capătul unui fitil lung de şase picioare şi legă bine săculețul la gură cu sfoară pentru bici. Ideea era să scufunde cartuşul în apă cu partea deschisă a fitilului, ataşată de o băşică plutitoare, care să plutească la suprafață, gata de a fi aprinsă. Andy puse cartuşul în ceară de albine topită, ca să-l facă impermeabil. „Trebuie să lăsăm să treacă câtva timp înainte de a aprinde fitilul", spunea Dave, „ca să le treacă peştilor spaima ce o vor avea când vom scufunda

cartuşul, şi apoi să vie din nou în jurul lui ca să adulmece – aşa că trebuie să fie impermeabil.”

La sugestia lui Dave, Andy legă în jurul cartuşului o fâşie de pânză de vele – pe care o foloseau la confecția săculeților pentru apă – ca să mărească forța exploziei, iar în jurul acesteia, lipi straturi de hârtie groasă de împachetat, după procedeul rachetelor pentru focurile de artificii. Lăsă hârtia să se usuce la soare, apoi îi cusu o învelitoare din două bucăți de pânză tare şi legă totul, de la cap la cap, cu sfoară tare de undiță. Cartuşul era acum destul de tare şi de solid – o bombă formidabilă, dar Andy şi Dave voiau să fie siguri. Andy îi cusu încă o învelitoare de canava, scufundă cartuşul în seu topit, răsuci în jurul lui un fier de sârmă ghimpată, iar după un ultim gând, îl băgă din nou în seu topit şi îl aşeză cu grijă în picioare, rezemat de un țăruş de cort, ca să ştie unde să-l găsească şi să-i înfăşoare fitilul împrejur. Apoi se duse la focul taberei, să încerce nişte cartofi care fierbeau în coajă, într-o oală, şi să frigă nişte costițe pentru masă. În dimineața aceea Dave şi Jim erau la lucru în mină.

Aceşti trei mineri aveau un câine aportor, mare şi negru, sau mai curând un cățel crescut prea mult, un uriaş prieten patruped cam nebun, căruia îi curgeau mereu balele şi care le biciuia picioarele cu coada lui grea, rotind-o ca un bici pentru vite. Tot capul îi era, de obicei, un rânjet roşu idiot şi plin de bale, mulțumit de propriile-i isprăvi. Părea să ia viața, lumea, prietenii săi bipezi şi propriul său instinct, drept o imensă glumă. Izbutea să găsească orice ai fi aruncat. Aducea înapoi toate resturile pe care Andy le azvârlea la gunoi. Avuseseră o pisică, ce murise în sezonul căldurilor mari şi pe care Andy o aruncase la o mare distanță, departe, în desiş, într-o dimineață, devreme, câinele găsi pisica, care era moartă de vreo săptămână, o aduse înapoi în tabără şi o lăsă în cort, unde îşi putu face cunoscută prezența când prietenii se treziră în mirosul şi în

atmosfera grețoasă şi sufocantă din acea dimineață de vară. Obişnuia să-i găsească de câte ori se duceau la înot; sărea după ei, le apuca mâinile cu botul şi încerca să înoate cu ei, zgâriindu-le trupurile goale cu labele. Îl iubeau pentru veselia şi nebuniile lui, dar când voiau să se bucure în linişte de înot, trebuiau să-l lege în tabără.

Câinele îl urmărise pe Andy toată dimineața, cu mult interes, cum lucrase la cartuş şi, încercând să-l ajute, îl stingherise grozav. Acum, pe la prânz, plecase la mină să vadă ce fac Dave şi Jim, ca să se întoarcă acasă, la masă, împreună cu ei. Andy îi văzu venind şi puse la foc o cratiță cu cotlete. În ziua aceea Andy era bucătarul. Ceilalți stăteau cu spatele la foc, cum e obiceiul oamenilor de pe-aici pe orice vreme, în aşteptarea mesei. Câinele adulmeca după ceva de care i se părea că uitase.

Mintea lui Andy era tot la cartuş; văzuse în desiş o strălucitoare cutie goală de gaz lampant şi se gândea că n-ar fi o idee rea să bage cartuşul, cu pământ, nisip sau pietricele, în cutia de tablă, pentru a mări forța exploziei. Poate că din punct de vedere tehnic n-ar fi fost tocmai o idee grozavă, dar lui Andy i se părea cât se poate de bună. Cât despre Jimmy Bently, nu-l interesau deloc afurisitele lor de „tâmpenii". Andy observă o cutie goală de melasă – din acele cutii cu gâtul strâmt pentru a picura melasa – şi se gândi că ar fi cel mai potrivit toc pentru cartuş. N-ar avea decât să pună înăuntru pulberea, să înfunde fitilul prin gâtul cutiei, apoi să astupe cu un dop şi să închidă ermetic cu ceară de albine. Tocmai se întorcea ca să-i împărtăşească şi lui Dave ideea, când Dave, care aruncase peste umăr o privire la cotletele de pe foc, o luă la goană. Mai târziu a explicat că i se păruse că cratița sfârâia prea tare şi că se uitase să vadă dacă nu se ardeau cotletele. Jim Bently se uită şi el, şi o luă la fugă după Dave. Andy stătea nemişcat şi se holba după ei.

— Fugi, Andy! Fugi! îi strigau ei. Fugi! Uită-te la

spate, idiotule!

Andy se întoarse încet, privi şi – ce să vadă? În spatele lui, foarte aproape, câinele sta cu cartuşul în gură – pironit în cel mai larg şi mai prostesc rânjet al lui. Şi asta nu era tot. Câinele se apropiase de Andy pe lângă foc, iar capătul liber al fitilului se târâse şi se bălăbănise peste surcelele aprinse. Andy despicase şi crestase bine capătul de aprins al fitilului, aşa încât acum trosnea şi scuipa cum trebuie.

Picioarele lui Andy tresăriră şi o luară la fugă înainte ca mintea să vorbească; fugea după Dave şi Jim. Iar câinele fugea după Andy.

Dave şi Jim erau buni alergători – Jim era cel mai bun – pentru o mică distanță; Andy era încet şi greoi, dar avea putere şi suflu şi putea ține la fugă. Câinele se zbenguia în jurul lui, încântat ca orice câine care-şi vede prietenii zburdând, cum credea el. Dave şi Jim țipau în urma lor: „Nu te ține după noi! Nu te ține după noi, idiotule!" Dar Andy se ținea mereu după ei, indiferent de încercările lor de a scăpa de urmărire. N-ar fi putut să explice, la fel ca şi câinele, de ce se țineau unul după altul, dar alergau, Dave pe urmele lui Jim, urmându-l în toate cotiturile, Andy după Dave, iar câinele în jurul lui Andy, cu fitilul aprins sărind în toate părțile, şuierând şi împroşcând. Jim urla la Dave să nu vină ducă el, Dave țipa la Andy s-o ia în altă direcție să se împrăştie, iar Andy striga la câine să plece acasă. Apoi mintea lui Andy începu să lucreze, stimulată de criză. Încercă din fugă să-i dea un picior câinelui, dar câinele se feri în lături; adună câteva bețe şi pietre şi le aruncă în câine, şi apoi iar o luă la fugă. Câinele simți că greşise în privința lui Andy, îl părăsi şi alergă după Dave, care avu prezența de spirit să se uite şi să vadă că fitilul mai avea încă de ars. Făcu o săritură înspre câine, îl apucă de coadă şi în timp ce acesta se rotea, îi smulse cartuşul din gură şi îl aruncă cât putu de departe. Câinele se repezi imediat după cartuş şi-l găsi. Dave strigă la el şi îl

înjură, iar câinele, văzând că îl supărase şi pe Dave, îl părăsi şi alergă după Jim, care era cu mult înainte. Jim se roti în jurul unui copac tânăr şi se căţără pe el ca o veveriţă. Cum era un copac tânăr nu se putea urca mai sus de zece, douăsprezece picioare de la pământ. Câinele lăsă cartuşul jos cu multă grijă, la rădăcina arborelui, ca şi când ar fi fost un pui de mâţă şi, începu să sară şi să se zbenguiască şi să latre în jurul arborelui, sub Jim. Îşi închipuia că suitul lui Jim în copac făcea parte din joacă – el acum era împăcat – numai că lui Jim nu-i ardea de joacă. Fitilul părea să înainteze cu o milă pe minut. Jim încercă să se cațere mai sus, dar copacul se aplecă şi trosni. Jim căzu jos şi fugi. Câinele se repezi după cartuş, îl luă şi se repezi după Jim. Totul se petrecu doar în câteva minute. Jim alergă la un puț de intrare în mină, adânc de vreo zece picioare şi se aruncă în el. Căzu pe noroi moale şi nu păți nimic. Câinele rânji disprețuitor spre el, în jos, peste margine, un moment, ca şi când s-ar fi gândit că ar fi o glumă bună să arunce cartuşul jos, peste Jim.

— Pleacă, Tommy, strigă Jim slab, du-te!

Câinele sări după Dave, singurul pe care-l mai vedea acum. Andy căzuse în spatele unei buturugi, unde zăcea culcat, cu fața în jos, amintindu-şi subit de un tablou cu o scenă din timpul războiului ruso-turc, cu nişte turci care stăteau culcați cu fața la pământ (ca şi când le-ar fi fost ruşine), în jurul unui obuz abia picat.

Pe malul râului, lângă drumul mare şi nu prea departe de mină, se afla un han. Dave era disperat; în mintea lui înfierbântată i se părea că timpul trece mai repede decât trecea de fapt, astfel c-o luă spre han. Câțiva oameni se aflau întâmplător pe verandă şi la bar. Dave se repezi înăuntru, trântind uşa după el.

— Câinele! spuse el, cu sufletul la gură, ca răspuns la privirea mirată a cârciumarului, blestematul de aportor are în gură o mină cu fitilul aprins…

Câinele, găsind închisa uşa din față, ocolise pe din

dos şi acuma stătea rânjind în pragul uşii, cu cartuşul în gură şi cu fitilul împroşcând scântei. Se năpustiră cu toţii afară din bar. La început câinele sări după unul, apoi după altul – ca orice cățelandru, care încearcă să lege prietenie cu toată lumea.

Oamenii alergară după colţ; unii se închiseră în grajd. În curtea din dos se afla o bucătărie de vară, nouă, de scânduri, cu acoperiş de tablă ondulată, şi o spălătorie ridicată pe stâlpi, în care se aflau câteva femei care spălau rufe. Dave şi cârciumarul năvăliră înăuntru şi închiseră uşa – cârciumarul înjurându-l pe Dave şi spunându-i pe un ton grăbit că e un idiot blestemat şi întrebându-l pentru ce dracu' venise acolo.

Câinele ajunse sub bucătărie, printre stâlpi, dar din fericire pentru cei dinăuntru, se afla acolo un câine de grajd galben, o corcitură rea şi uricioasă, care se furişa, fura, se războia cu alţi câini şi pe care vecinii încercaseră de mult să-l împuşte sau să-l otrăvească. Tommy înţelese că se afla în pericol – mai avusese el de-a face cu câinele acela – şi o luă la picior, de-a curmezişul ogrăzii, purtând încă încărcătura în gură. La jumătatea drumului prin curte, câinele cel galben îl ajunse din urmă şi-l muşcă. Tommy scăpă cartuşul din gură, scoase un schelălăit îngrozitor şi fugi spre pădure. Câinele cel galben se luă după el până la gard, apoi se întoarse să vadă ce lăsase jos duşmanul lui. Aproape o duzină de alţi câini apărură de prin colţuri, de sub clădiri – câini cu picioare subţiri, hoţi, prinzători de canguri cu sânge rece, corcituri şi câini ciobăneşti, câini răi, negri şi galbeni, care se furişează după tine, prin întuneric, te muşcă de călcâi şi dispar fără nicio explicaţie – şi căței, scheunând şi chelălăind. Păstrau cu toţii o respectabilă distanţă în jurul neprietenosului câine galben, pentru că era periculos să te apropii de el când acesta credea că a găsit ceva care ar putea fi bun pentru un câine sau o pisică. Mirosi cu prudenţă de două ori cartuşul şi tocmai se pregătea să miroase a

treia oară, când...

Era un praf de dinamită foarte bun, un sort nou pe care Dave îl adusese de curând de la Sydney, iar cartuşul fusese excelent de bine făcut. Andy era foarte meticulos şi sârguincios în tot ce făcea şi tot aşa de îndemânatec ca un marinar când e vorba de împletituri, vele şi funii.

Oamenii spun că bucătăria s-a săltat în sus de pe stâlpi şi apoi s-a aşezat înapoi pe stâlpi. Când fumul şi praful s-au risipit, rămăşiţele duşmănosului câine galben zăceau lângă gardul de lemn al curții, arătând ca şi când ar fi fost aruncat în foc de o copită de cal şi apoi rostogolit în praf sub o roată şi la urmă izbit de gard de la mare distanță. Mai mulți cai înşeuați, care fuseseră legați în jurul verandei, galopau înnebuniți de spaimă, de-a lungul drumului, în nori de praf, cu frâiele rupte fluturând; iar din pădure, de la o mare depărtare, se auzea chelălăitul câinilor. Doi din ei s-au întors acasă, în locul unde se născuseră, la treizeci de mile distanță, unde au ajuns în aceeaşi noapte şi unde au şi rămas; iar ceilalți s-au întors numai către seară, cu mare prudență, să cerceteze situația. Unul încerca să meargă în două picioare şi mai toți păreau mai mult sau mai puțin pârliți; iar un cățel, pârjolit şi şchiop, care de obicei țopăia în trei picioare, avea motiv să se bucure că-şi cruțase în toți acei ani celălalt picior, căci avea acum nevoie de el. Era şi un bătrân câine ciobănesc chior pe lângă han, care mulți ani după aceea, n-a putut suferi mirosul unei puşti când era curățată. Era chiar câinele care se arătase, în al doilea rând după câinele galben, interesat de bomba explozibilă. Oamenii spuneau că era distractiv să treci de partea ochiului său mort şi să-i lipeşti de nas țeava unei puşti necurățite; nu mai aştepta să se întoarcă cu ochiul cel bun, ca să vadă ce e: o lua razna prin pădure şi rămânea acolo toată noaptea.

Cam la o jumătate de oră după explozie, câțiva dintre oamenii aflați în spatele grajdului încă, se ghemuiau, se

aplecau pe lângă perete, se rostogoleau uşor prin praf, încercând să râdă fără să facă zgomot. În casă, două femei erau în criză de isterie, iar o metisă alerga de colo până colo, fără niciun rost, cu o căldare cu apă rece. Cârciumarul îşi ținea strâns nevasta şi o ruga printre țipetele ei ascuțite:

— Stăpâneşte-te, Mary, te rog încetează, ori de nu, te omor cu bastonul.

Dave hotărî să ceară scuze mai târziu, când lucrurile se vor mai fi potolit, şi se întoarse înapoi în tabără. Iar câinele care făcuse toată isprava, Tommy aportorul, corcitura mare şi proastă, venea zburdând în jurul lui Dave, biciuindu-i picioarele cu coada, alergând spre casă în urma lui, rânjind cu cel mai mare, mai larg şi mai roşu rânjet al lui, plin de amabilitate şi aparent încântat de după-amiaza distractivă ce o avusese.

Andy legă bine câinele şi fripse ceva mai multe cotlete, în timp ce Dave se duse să-l ajute pe Jim să iasă din puț.

Iată pentru ce, mulți ani după aceea, flăcăii de treabă, trecând călare pe lângă cortul lui Dave, îi strigau alene, fornăind vorbele pe nas:

— Hei, Da-a-ve! Cum merge cu pescuitul, Da-a-ve?

UŞA-FANTOMĂ
Povestită de unul dintre prietenii lui Dave

Mergeam cu Dave pe o cărare singuratică din desiş, îndreptându-ne spre un joagăr, unde ne aşteptam să găsim de lucru, şi ne prinse una din acele zile vântoase, cu ploaie cu gheaţă, şi un frig de să-ţi taie picioarele. Ca să poposim afară, nu putea fi nici vorbă, aşa că pornirăm mai departe, tăcuţi, cu o durere usturătoare între umeri, de frig, de oboseală şi de greutatea bagajelor şi a cizmelor noastre pline de apă, mergând fleaşc-fleaşc-fleaşc pe cărare. Eram hotărâţi să ne târâm astfel, ca nişte boi de muncă, uzi, obosiţi, murdari, până vom ajunge la un adăpost, când, chiar înainte de a se lăsa noaptea, zărirăm pe coasta unui deal acoperit cu tufişuri de iarbă silueta unei cabane cam retrasă de drum, şi o pornirăm într-acolo fără să ne mai consultăm.

Era o cabană cu două încăperi, construită din lemnele refolosite ale unui joagăr, şi era sau casa părăsită a vreunui colonist, sau o cabană care ţinea de vreun joagăr abandonat, de prin apropiere. Ferestrele erau bătute în scânduri. Puserăm bagajul jos, pe verandă, şi băturăm la uşă, ca să ne asigurăm; apoi Dave smulse două scânduri de la fereastră şi se uită înăuntru. Era încă destulă lumină ca să se vadă că

locuința era pustie. Dave mai smulse câteva scânduri, vârî mâna printr-un ochi de geam spart, trase zăvorul, împinse fereastra şi intră înăuntru. Îi dădui şi sacii. Camera era plină de curenți; vântul intra prin geamul spart şi printre crăpăturile dintre dalele de piatră, aşa că încercarăm camera separată, dormitorul, unde era mai bine. Fusese căptuşită cu saci umpluți cu paie; erau şi două brancarde, lăsate de vreun şef de joagăr, sau de alți antreprenori din pădure care trăseseră aici în ultima vreme, şi mai era şi o ladă şi două scăunaşe pe trei picioare.

Am adus în casă ceea ce mai rămăsese din lemnele de foc, am aprins focul şi am pus ceainicul la fiert. Ne-am desfăcut sacii şi am pus păturile pe brancarde, apoi ne-am dezbrăcat şi am atârnat hainele în preajma focului, ca să se usuce. Aveam destule provizii, astfel că ne-am ospătat bine. Nu mă bărbierisem de zile întregi, iar Dave avea o barbă aspră şi roşie, răsucită la vârf ca o perie uzată, care cu cât creştea devenea tot mai roşie; nasul îi era coroiat, iar părul îi creştea drept în sus. (N-am văzut niciodată un om cu un cap atât de înspăimântător şi cu o expresie atât de blândă.) Şi era foarte înalt, cu nişte picioare lungi, subțiri şi păroase. Ciudată pereche trebuie să fi făcut noi doi, cum stăteam acolo goi, pe scăunaşele joase cu trei picioare, cu ceainicul şi mâncarea pe ladă, între noi, tăind pâinea şi carnea cu briceagul.

— Nu că m-aş sinchisi, spuse Dave, dar acesta e adăpostul unde s-a comis asasinatul despre care am auzit pe drum. Cred că dacă ar veni careva acum şi s-ar uita pe fereastră, s-ar înspăimânta.

Apoi, după câtva timp, uitându-se în jos la podeaua de scânduri de sub picioarele mele, îşi scărpină urechea şi spuse:

— Asta pare foarte mult să fie o pată de sânge, sub scaunul tău, nu-i aşa, Jim?

Mi-am mutat picioarele, şi imediat am mutat şi

scaunul mai departe de foc – era prea cald.

Nu mi-ar fi plăcut să rămân acolo peste noapte de unul singur; cât despre Dave, nu cred că se sinchisea. Cutreierase prea mult desişurile australiene ca să-l mai impresioneze ceva sau să se mai mire de ceva. Afară de asta, fusese, o dată, aproape ucis de un om care a spus apoi că-l confundase cu un altul; trebuie să fi fost un ucigaş tare miop.

După aceea ne-am pus tutunul, chibriturile şi bucăţile de lumânare pe care le aveam cu noi pe cele două scaune lângă culcuşurile noastre, ne-am întins şi am fumat liniştiţi, schimbând din când în când câte-o vorbă despre nimic anume.

La un moment dat, uitându-mă spre Dave, l-am văzut ridicat în capul oaselor şi privind atent spre uşă. Uşa se deschise foarte încet, destul de larg, şi o pisică neagră intră înăuntru; se uită întâi la mine, apoi la Dave, şi ieşi din nou afară, iar uşa se închise în urma ei.

Dave se scărpină în ureche.

— Asta-i cam ciudat, vorbi el. Aş fi putut jura că am închis uşa. Pisica asta o fi rămas înăuntru.

— Aşa se pare, spusei eu.

Niciunul dintre noi nu băuse nimic. Dave coborî din pat pe picioarele lui lungi şi păroase, ca de păianjen.

Uşa avea o încuietoare obişnuită, neagră, dreptunghiulară, cu o clanţă de alamă. Dave încercă încuietoarea şi o găsi bună. Apăsă pe clanţă, deschise uşa şi strigă: pis-pis-pis! Dar pisica nu apăru. Închise uşa din nou, încercă să vadă dacă încuietoarea a prins şi se urcă din nou în pat.

Abia se aşezase jos, când din nou uşa se deschise încet, şi pisica cea neagră intră înăuntru, se uită lung la Dave, apoi deodată se întoarse şi ieşi, în timp ce uşa se închidea cu putere.

M-am uitat la Dave şi el la mine – lung. Apoi el s-a scărpinat la ceafă. N-am văzut niciodată un om cu o figură atât de deconcertată şi cu un cap aşa de

înspăimântat.

Coborî din pat cu multă prudență, luă în mână un lemn de foc, merse furişat până la uşă şi o deschise brusc. Nu era nimeni. Luă lumânarea şi intră în cealaltă cameră, dar nu văzu pisica. Veni înapoi, se aşeză lângă foc şi mieună – şi imediat pisica îi răspunse şi apăru de pe undeva. Cred că ieşise afară pe fereastră, Dave continuă să miaune, iar pisica se rotea şi se freca de picioarele lui păroase. Dave reuşea să îmblânzească pisicile în felul acesta. Avea o adevărată slăbiciune pentru ele. Îl văzusem dând cu piciorul într-un câine sau biciuind un cal, chiar cu sălbăticie, dar niciodată nu l-am văzut lovind sau lăsând pe alții să lovească o pisică. Dave era bun cu pisicile. Avea grijă de pisoi şi nu-i îneca decât pe cei de prisos. O dată chiar mi-a spus:

— Înțeleg ca un om să dea cu piciorul într-un câine, sau să lovească un cal, când e cazul, dar nu îngădui ca cineva să facă rău unei mâțe.

Dave dădu pisicii aceleia ceva de mâncare, apoi merse şi ținu lumânarea aproape de broasca uşii, dar nu găsi nimic anormal la ea. Descoperi o cheie pe polița căminului şi încuie uşa. Se culcă din nou şi pisica sări în pat, se încolăci la picioarele lui şi începu să toarcă. Dave se aplecă s-o mângâie şi-i spuse să n-aibă grijă că n-o s-o lovească cu picioarele, apoi se culcă din nou.

Avem cu noi câteva cărți – Dave citea „Îngrozitorul strigoi din valea bântuită de fantome", iar eu aveam „Mâna dezmembrată" şi „Cadavrul fără măruntaie" şi alte câteva titluri asemănătoare. Erau cărți de mâna întâi pentru a prepara terenul pentru o stafie.

Citeam şi-mi venise somn când, deodată, mi-am dat seama de o mişcare şi am văzut capul speriat al lui Dave ridicându-se, odată cu umbra lui îngrozită pe perete. Se holba la uşă, peste cartea pe care-o citea. Şi uşa aceea se deschidea din nou... încet... Şi doar Dave o încuiase! N-am simțit niciodată ceva mai înfiorător; piciorul

patului meu era chiar lângă uşă şi mi-am ridicat picioarele în timp ce uşa se deschidea. S-a deschis larg şi a rămas aşa. Am aşteptat vreo cinci minute, pe cât mi s-a părut, auzindu-ne respiraţia unul altuia şi aşteptând să se închidă uşa. Apoi Dave s-a ridicat binişor şi s-a dus la uşă, călcând ca o pisică pe cărămizi ude.

— Ai încuiat zăvorul *în afara* broaştei, am spus, pe când el prindea uşa cum ai apuca un rac.

— Mă jur că nu, spuse Dave, dar cum întorsese cheia de două ori, nu putea fi sigur. Închise şi încuie uşa din nou.

— Uite, scoală-te şi convinge-te singur, spuse Dave.

M-am sculat, am încercat uşa de două ori şi am găsit-o încuiată cum trebuie, apoi am încercat amândoi şi am căzut de acord că era încuiată.

M-am culcat din nou şi Dave era gata să se întindă şi el, când i-a venit o idee. Apucă cea mai grea bucată de lemn şi o sprijini de uşă.

— Pentru ce faci asta? l-am întrebat.

— Dacă e vreun ticălos de hoţ pe aici pe-aproape şi încearcă vreuna dintre isprăvile lui, îi vom auzi, dacă vine în timp ce dormim.

Apoi se culcă.

Ne liniştirăm nervii cu „Valea bântuită de stafii" şi „Cadavrul fără măruntaie" şi după o bucată de timp l-am auzit pe Dave sforăind; şi eram gata să aţipesc şi eu, când lemnul de la uşă căzu peste piciorul meu şi apoi pe podea, cu un zgomot îngrozitor. Mi-am tras repede piciorul şi m-am ridicat cu o mişcare bruscă, tot aşa şi Dave – iar pisica sări peste peretele despărţitor. Uşa se deschise – de data asta numai puţin, se opri şi apoi se închise brusc. Dave se dădu jos din pat, luă un lemn, sări la uşă, apucă clanţa ca şi când ar fi fost o urzică, dar uşa nu se deschise! – era închisă şi încuiată! Atunci faţa lui Dave începu să arate tot atât de înfricoşată ca şi părul lui. Aprinse lumânarea la foc şi-mi spuse să vin cu el; descuie uşa şi intrarăm în cealaltă cameră, Dave

umbrind lumânarea cu multă grijă şi pipăind drumul încet cu piciorul. Camera era goală. Încercarăm uşa de afară şi o găsirăm încuiată.

— Trebuie să fi ieşit el pe fereastră, murmură Dave. Spusese *el* în loc de *ea,* deci se gândise la un strigoi, nu la pisică. Am văzut că era speriat şi nu mai era nevoie decât de atât, ca să mă sperie şi pe mine.

Ne-am întors în camera de dormit, am băut ceai rece şi ne-am aprins pipele. Apoi Dave şi-a luat învelitoarea impermeabilă de pe pat, a întins-o pe podea, şi-a dus păturile deasupra, schimburile, etc. Peste ele şi a început să-şi ruleze sacul.

— Ce faci, Dave? l-am întrebat.

— O iau la drum, să trag undeva mai departe. Tu poți rămâne aici dacă vrei, şi vii mâine dimineață.

Am început imediat să-mi rulez şi eu sacul. Am pregătit totul şi ne-am închis sacii, am strâns cănile şi am ieşit afară fără să facem niciun zgomot. Ne-am ținut spinările încovoiate până am ajuns jos în drum.

— Aşa se întâmplă când tragi la o casă părăsită, spuse Dave când ne văzurăm teferi pe cărare.

Niciun australian nu se adăposteşte într-o casă părăsită sau chiar prin apropierea ei, probabil pentru că o casă părăsită pare mai plină de fantome în desişurile australiene decât în oricare altă parte a lumii.

Bătea un vânt puternic, dar nu mai ploua.

Am mers înainte pe drum cam vreo două mile şi ne-am oprit pe partea adăpostită a unui deluşor, într-o groapă unde fusese o alunecare de teren. Am întrebuințat toate capetele de lumânare ca să aprindem focul, dar o dată aprins, am strâns şi am îngrămădit deasupra scoarță de lemn de manuka şi buşteni şi în curând aveam un ioc bun care trosnea. Când pământul s-a mai uscat puțin, am meşterit un fel de adăpost împotriva ploii, cu câteva crengi şi cu învelitoarele impermeabile ale sacilor. Apoi am făcut cafea şi am petrecut noaptea destul de confortabil. Când se făcu

ziuă, Dave spuse:

— Mă duc înapoi la casa aceea.

— Pentru ce?

— Vreau să descopăr ce e cu afurisita de uşă. Dacă nu-i dau de rost, n-am să mai pot dormi liniştit la o milă distanță de o uşă, câte zile oi avea.

Aşa că ne-am întors înapoi. Bătea încă vântul. Acum, la lumina zilei – după o mică cercetare, am văzut că totul era simplu. Casa fusese construită din deşeuri şi capete de lemn prost potrivite; lăsa vântul să treacă în toate direcțiile – nu mult, nu mai mult decât un deget sau cam aşa ceva, dar destul ca să încline şi să strâmbe cadrul uşii aşa fel, încât să elibereze zăvorul din încuietoare (cadrul uşii era făcut din fragmente lipite). Atunci uşa îşi schimba direcția în acord cu înclinarea ei, iar când trecea rafala de aer, casa da înapoi şi uşa oscila, cadrul mişcându-se foarte puțin în altă direcție. Cred că ar trebui un Edison ca să inventeze un astfel de lucru, care aici se produsese din întâmplare. Diferitele intensități şi viteze ale curentului de aer trebuie să fi contribuit la variația mişcărilor uşii – şi poate că ajutase şi curentul produs de focul pe care-l făcuserăm noi în cămin.

Dave se scărpină în cap o bună bucată de timp.

— Încă n-am trăit niciodată într-o casă, spuse el pe când ne îndepărtam, încă n-am trăit niciodată într-o casă care să nu aibă vreun cusur. Eu, unul, prefer un cort bun.

UN IRLANDEZ SĂLBATIC

Cam cu vreo şapte ani în urmă, am plecat din fundul Australiei la Wellington, capitala Noii Zeelande, şi mai sus, într-un mic oraş numit Pahiatua, care înseamnă „locuința zeilor” şi e situat în districtul Wairarappa (adică susur sau licăr de apă). Aveau o legendă amuzantă, anume că denumirea districtului n-a fost de la început sugerată de râurile, izvoarele şi lacurile lui, ci de lacrimile pe care se pretinde că le-a zărit un scutier întunecat în ochii unui şef războinic, în clipa când a văzut priveliştea aceea, pentru prima sau ultima dată, nu-mi amintesc anume: presupun că era descoperitorul acelui loc, acum că mă gândesc la asta – altfel locul ar fi avut un nume. Poate că priveliştea aceea îi reamintea de casa copilăriei lui.

Pahiatua nu era casa zeului meu; şi ploua de cinci săptămâni. În timp ce aşteptam nişte bani de la un ziar din Australia – care speram să ajungă la timp şi din care să-mi rămână destul (după ce voi fi plătit pensiunea) ca să mă pot duce altundeva mai departe, am petrecut multe ceasuri în prăvălioara unui cizmar care fusese miner. Acesta mi-a povestit întâmplări din zilele de odinioară, de pe Coasta de Vest a. Insulei Centrale şi mereu se întorcea la o întâmplare grozavă de pe Coasta de Vest, cu un anume „Făină de Grâu” şi despre vărul acestuia şi despre prietenul lui, Dinny Murphy, care murise. Şi cizmarul, care era un om voinic, glumeț şi

vesel, mereu mă punea să-i făgăduiesc că dacă se va întâmpla să întâlnesc vreun vechi miner de pe Coasta de Vest, indiferent cine şi ce era, beat sau treaz, să-l întreb dacă îl ştia pe Făină de Grâu şi să-l ascult ce avea de spus.

Nu voi face nicio încercare să povestesc cu accentul irlandez al cizmarului, pentru că nu se poate reda în scris.

Există un soi de irlandez mic şi roşcat, spunea cizmarul, el însuşi irlandez – care când a băut un păhărel, vrea neapărat să se bată; apoi este irlandezul voinic, negricios, ironic şi care, la chef, face mai mult scandal şi bătaie decât şase roşcați mititei puşi la un loc; şi apoi mai este irlandezul vesel, optimist. Ei bine, Făină ăsta era o combinație din toți aceştia trei, şi încă multe sorturi. De la început a fost cunoscut printre băieții de la „Canarul", drept Făină de Grâu, dar nimeni nu ştia exact pentru ce i se spunea astfel. Unii spuneau că adevăratul său nume era Floare de Grâu, şi că fusese numit astfel pentru că grâul n-avea floare. Dar numele acesta trebuie să fi fost un compliment pentru caracterul lui, un compliment adus de cineva care-l cunoştea şi-l aprecia, sau îl aprecia fără să-l înțeleagă. Sau poate să i se fi tras de la vreo întâmplare despre însuşi Făină sau prietenii lui, sau de la vreo întâmplare cu nişte saci de făină. Poate că lucrase la o moară. Dar destul cu toate astea. Nu numele importă, ci omul. Era miner, un irlandez voinic, negricios, cu ochii albaştri. Muncea din greu, bea zdravăn şi se bătea bine; şi nu înjura. Nimeni nu l-a auzit vreodată înjurând (cu o singură excepție). După el, toate lucrurile erau drăguțe. Era întotdeauna norocos. A găsit mult aur, dar l-a risipit.

Făină ăsta fusese trimis în Australia de prietenii săi, după nu ştiu ce tulburări din Irlanda, cam prin o mie opt sute şi nu ştiu cât – data n-are importanță; erau

mari agitații în Irlanda în acele zile; şi nimeni din cei care-l cunoştea n-ar fi avut nici cea mai mică îndoială că el contribuia la tulburări, numai dacă era acolo la timp. Am aflat toate aceste de la un om care l-a cunoscut în Australia. Rudele la care fusese trimis deveniră în curând foarte doritoare să se descotorosească de el. Era neastâmpărat ca toți irlandezii. După ce bea câteva păhărele, se plimba neliniştit de colo până colo prin fața crâşmei, legănându-şi brațul drept în fața lui, cu cotul îndoit şi mâna închisă, ca şi când ar fi fost la mare ananghie, şi murmura ca pentru sine:

— Trebuie să plecăm sau să luptăm! Trebuie să plecăm sau să luptăm! Trebuie să plecăm sau să luptăm!

Se zice că era cât pe ce să-şi mănânce fripte rudele din Australia înainte de a fi fost doborât, iar povestea spune că într-o noapte, când era la chef, neamurile lui şi-au încărcat tot avutul într-o căruță şi au pornit-o spre alte locuri.

Nu s-a ştiut nimic despre Făină timp de mai mulți ani; apoi a apărut pe Coasta de Vest a Noii Zeelande; nu se dezlipea de o cârciumă ținută de un văr al lui (pe care îl urmărise, îl scosese la iveală, îl descoperise oarecum), într-o proprietate numită „Canarul". Îmi amintesc când l-am văzut prima dată pe Făină.

Eram şi eu un obişnuit la „Canarul" şi, într-o seară, stăteam afară la „Brady" (cum se numea casa vărului lui Făină) cum Tom Lyons şi Dinny Murphy, când vedeam sosind peste câmpie un om voinic, cu un sac în spate.

— Pe viața mea dacă ăsta care vine nu e Făină de Grâu şi nimeni altul, spuse Dinny Murphy lui Tom.

— Pe viața mea că ai dreptate! Spuse Tom.

În sala cea mare din fund erau o mulțime de clienți noi care beau, dansau, cântau, iar Tom îi spuse lui Dinny:

— Dinny, pun rămăşag pe-o liră că Făină are să se-ncaiere cu vreunul dintre noii veniți în mai puțin de-o

oră de la sosirea lui aici.

Dar Dinny n-a primit rămăşagul. Îl cunoştea şi el pe Făină.

— Bună ziua, Tom! Bună ziua, Dinny!

— Bună ziua şi ție, Făină!

Am fost prezentat şi eu.

— Bine, băieți! Veniți încoace, ne spuse Făină.

Şi astfel intrarăm cu el înăuntru. După câteva pahare, Făină se duse în sala din fund, unde erau noii veniți care dansau. Făină se duse în fața unuia care dansa o jigă şi începu şi el să danseze. Dar când noul venit făcu un pas care nu fu pe placul lui Făină, acesta îl lovi între ochi şi îl doborî, lăsându-l întins pe spate.

— Na! Ține, drăguțule, nevrednicule şi înfumuratule, îi spunea el. Acolo să zaci! Habar n-ai să dansezi. Cum îndrăzneşti să țopăi în fața mea când nu te pricepi?

A strigat şi a băut şi a pariat şi a dansat şi a cântat şi i-a bătut pe noii veniți toată noaptea, iar dimineața le-a spus:

— Bravo, băieți! Ştiu c-am petrecut bine în noaptea asta. Veniți să beți un pahar cu mine!

Şi, bineînțeles, au mers şi au băut cu el.

A doua zi dimineață, mergând pe stradă Făină se întâlni cu o beţivancă bătrână, de proastă reputație, cunoscută printre băieți cu numele de „Sugativa”.

— Bună dimineața, dragul meu Făină de Grâu, spuse ea.

— Bună dimineața, drăguță Sugativă, spuse Făină.

Şi deodată, baba scoase o sticlă pe care-o avea în buzunarul rochiei şi-l izbi peste față cu ea. Şi sparse sticla în bucăți.

Un polițist care văzuse scena a arestat-o imediat, iar pe Făină l-a luat ca mărturie, fie că-i făcea sau nu plăcere. Şi tare frumuşel mai arăta, cu fața acoperită cu bandaje pline de sânge şi numai cu un ochi nevătămat şi un colț de gură cu care putea să vorbească.

— E-o nimica toată, Înălțimea Voastră, spuse el magistratului; doar o zgârietură. E-o nimica toată, lăsați-o baltă! De altfel, n-aveam niciun drept să-i vorbesc astfel acestei femei drăguțe.

Dar ei n-au lăsat-o baltă. Au amendat femeia să plătească o liră sterlină.

Şi amenda a plătit-o Făină.

Dar vai de biata fire omenească! Era cam la fel chiar şi în acele zile, cum e şi azi. Un bărbat nu putea face un serviciu unei femei, că imediat îi ieşea vorba că e ceva între ei. Astfel că se glumea mult printre băieții care-l cunoşteau pe Făină şi o cunoşteau şi pe Sugativa; dar cum uneori se mergea prea departe, Făină nu mai admise nicio glumă, mai ales din partea acelora care râdeau prea tare sau zâmbeau prea mult.

Vărul lui Făină îşi închipuia că e un om isteț. Făină era lefter. Nu mai avea niciun ban, iar creditul lui se isprăvise, aşa că într-o zi convinse pe un polițist care-i era prieten să-i dea o citație în alb, spunându-i acestuia că voia să sperie pe unul care-i datora nişte bani. Apoi completă citația şi se duse cu ea la vărul său.

— Ce părere ai despre asta? spuse el, dându-i citația peste tejghea. Ce părere ai despre drăguțul meu prieten Dinny Murphy?

— Cum se poate? Ce înseamnă asta?

— Asta aş vrea s-o ştiu şi eu. Am împrumutat de la el acum două săptămâni, fiind beat, cinci lire sterline, şi acum îmi trimite citația.

— Ei bine, n-aş fi crezut niciodată una ca asta din partea lui Dinny, spuse omul scărpinându-se în cap şi clipind. Ce l-o fi apucat?

— Asta aş vrea să ştiu şi eu.

— Dar ce i-ai făcut omului?

— Să mă ia dracu dacă ştiu.

Vărul lui Făină îşi frecă barbişonul între degetul mare şi cel arătător.

— Ei, ce crezi că trebuie să fac acum? întrebă Făină,

nerăbdător.

— Ce să faci? Să-i plăteşti omului, bine-nțeles.

— Cum să-i plătesc când n-am nici de-un şnaps?

Vărul lui se scărpină în barbă.

— Bine… uite, am să-ți dau cinci lire pentru o lună sau două. Du-te de-i plăteşte omului, şi întoarce-te la lucru.

Făină s-a dus să-l găsească pe Dinny şi au tras amândoi un chef de pomină în cârciuma de peste drum. Iar vărul lui a spus că ştiuse tot timpul că-i o minciună.

Uneori era nesuferit când era beat numai pe jumătate. Aşa, bunăoară venea în arenă când acrobații Orewell erau în plin balans, se plimba împrejur, monologând destul de tare ca să poată fi auzit, şi tocmai când trebuia să se petreacă ceva senzațional, trecea pe lângă cei din comitet care se străduiseră de săptămâni întregi să pregătească reprezentația şi să-i asigure succesul – spunându-şi sie însuşi, dar destul de tare:

— Unde sunt acrobații Orewell, de care am auzit vorbindu-se atât? Nu-i văd! Poate cineva să mă îndrepte spre acrobații Orewell?

Sau trecea pe lângă o tombolă, o loterie, sau alte treburi din astea cu noroc:

— Făină nu joacă. Nu cred în astfel de şmecherii. Ar trebui interzise. Înşală tineretul.

Sau dacă trecea pe lângă vreun englez care nu-i plăcea:

— Uitați-vă la ghinăraru Robert! Asta om! Un irlandez! Anglia trebuie să vie în Irlanda pentru generalii ei. Uitați-vă la ghinăraru Robert în mlaştinile de la Candyhar!

În ziua de Anul Nou se dădeau întotdeauna serbări la Orewell, – afară de o singură dată – iar bătrânul Duncan venea întotdeauna acolo; niciodată n-a lipsit până în ziua când a murit. Era un miner glumeț, cu inimă bună.

Toți îl cunoşteau pe bătrânul Duncan.

Dar într-un ajun de An Nou nu şi-a făcut apariția, ceea ce s-a observat imediat. „Unde e bătrânul Duncan? L-a văzut cineva pe bătrânul Duncan? A, apare el acum." Cercetară, discutară şi aşteptară. Dar Duncan n-a venit.

Duncan lucra la Duffers. Băieții se interesară pe lângă oamenii care lucrau la Duffers, dar aceştia nu-l văzuseră de două zile. Erau siguri că-l vor găsi la Creek. Nu era la Allaura, nici la Notown. Cercetară printre oamenii care veneau de la Nelson Creek, dar Duncan nu era nici acolo.

— S-a întâmplat ceva cu drăguțul de el, spuse Făină în cele din urmă. Careva dintre noi trebuie să meargă şi să vadă.

În curând aceasta era opinia generală şi o echipă, în frunte cu Făină, porni peste dealuri înainte de a se lumina de ziuă.

Uşa locuinței lui Duncan era închisă, dar *nu încuiată.* Făină observă acest lucru, dădu din cap, deschise uşa şi intră. Cabana era ordonată şi curată – chiar şi vatra. Duncan curățase peste tot, iar punga lui stătea pe un raft, lângă el, totul gata pentru petrecere. Pe masă era o cravată curată, gata de a fi legată. Cuverturile fuseseră păturite frumos şi aşezate pe pat, iar peste ele sta întins bătrânul Duncan, cu brațele încrucişate pe piept şi cu un picior încălțat, încă pe podea. Avea pe el hainele bune şi era complet îmbrăcat, afară de o gheată, cravata şi pălăria. Un atac de inimă.

— Scoteți-vă pălăriile şi intrați în linişte, copii, le spuse Făină, lată, drăguțul de el zace mort în pat.

N-a mai fost nicio serbare la Orewell de acel An Nou. Cineva spunea că oamenii de la Nelson Creek ar putea fi nemulțumiți că serbările se amână din cauza lui Duncan, dar Făină le spuse că va avea el grijă de asta.

Unul sau doi au fost într-adevăr nemulțumiți, dar

Făină s-a înțeles cu ei şi n-a mai fost nicio serbare.

După aceea Făină obişnuia să spună:

— Ah! Ce bine-am fi petrecut la înmormântare, dacă Duncan murea la Duffers, în timpul lucrului!

Făină de Grâu îl cără în spate pe prietenul său Dinny Murphy tot drumul de la „Canarul" până la spital. Dinny se simțea foarte rău – era aproape pe moarte, bolnav de dizenterie. Făină îl lăsă jos, pe un pat liber din camera de gardă şi chemă personalul:

— Hei! Cei dinăuntru! Ieşiți afară!

Medicul şi câțiva din personalul spitalului veniră să vadă ce este.

Medicul era un filfizon, cu o țigară mare de foi pe care o ținea între două degete grase, moi şi albe-gălbui, şi cu o pereche de ochelari eleganți cu ramă de aur, prinşi pe nas cu un arc.

— Aici, spuse Făină, e drăguțul meu prieten, care zace pe moarte de dizenterie. Dumneavoastră trebuie să aveți grijă de el şi să-l faceți bine.

Apoi îşi clătină pumnul în fața doctorului şi-i spuse:

— Dacă laşi pe drăguțul acesta de om să moară... atenție!

Doctorul tresări. Mai întâi dădu înapoi; apoi scoase un fum de țigară, înaintă, aruncă o privire nepăsătoare spre Dinny şi dădu câteva ordine însoțitorilor săi.

Făină merse spre uşă şi, în timp ce ieşea, se întoarse pe jumătate, clătină din nou pumnul către ei şi le spuse:

— Dacă lăsați drăguțul de om să moară... băgați de seamă!

Cam după vreo douăzeci de minute se întoarse, aducând o lădiță cu whisky într-o roabă. Cără lădița înăuntru şi o descărcă jos pe podea.

— Iată, spuse el, turnați asta în drăguțul de om.

Apoi îşi scutură iar pumnul către personalul aflat de față şi spuse:

— Dacă lăsați drăguțul de om să moară... atenție!

La spital erau obişnuiţi cu cazuri grave, aşa că nu l-au luat prea mult în seamă. Dar Făină a întors spitalul cu susu-n jos. Era acolo la toate orele din zi şi din noapte; cobora în oraş, mai bea puţin, mai se bătea, poate, şi apoi spunea: „A, ştiţi, trebuie să mă duc să văd cum mai merge drăguţul meu de prieten."

Şi de fiecare dată când se ducea, îşi clătina pumnul către tot spitalul, în general, şi le spunea că-i ucide pe toţi dacă îl lasă pe Dinny Murphy să moară.

Ei bine, şi într-o noapte, Dinny Murphy a murit.

În dimineaţa următoare, Făină l-a întâlnit pe medic pe stradă, l-a apucat şi i-a dat o lovitură între ochi de l-a lăsat lat pe jos, înainte ca doctorul să fi văzut măcar cine era.

— Stai acolo, înfumurat nevrednic ce eşti! spuse Făină de Grâu. L-ai lăsat pe drăguţul de om să moară!

S-a întâmplat ca toţi poliţiştii să fie plecaţi în ziua aceea din oraş şi în timp ce erau aşteptaţi să vină, Făină luă un sicriu, îl cără sus la spital, şi îl aşeză în uşă.

— Am venit pentru drăguţul meu prieten, spuse el către personalul înspăimântat (sau către aceia dintre ei pe care-i avea la îndemână şi care nu puteau să-i scape). Daţi-mi-l. Trebuie să-l iau acasă ca să fie înmormântat de prietenii lui de la Canarul. Nu vă mai furişaţi şi vă ascundeţi, voi de-acolo, nu vă temeţi, am aranjat cu doctorul.

Dar personalul spitalului chemă un om care avea oarecare influenţă asupra lui Făină şi astfel, şi cu ajutorul celei mai frumuşele surori din spital, îl hotărâră să aştepte. Dinny nu putea încă să fie luat, mai erau hârtii de iscălit, n-ar fi frumos pentru mort; trebuie să i se facă o rugăciune, trebuie să fie spălat şi bărbierit şi aranjat cuviincios. În orice caz, vor fi gata într-o oră. Sau de nu, vor suferi ei consecinţele.

Fină răspunse că toate acestea pot fi făcute la fel de bine şi chiar mai bine, de băieţii de la Canarul.

— Oricum, spuse el, mă voi întoarce într-o oră şi dacă

nu-l veți fi pregătit pe prietenul meu… atenție!

Apoi îşi arătă pumnul încă o dată, cu asprime, şi spuse:

— Cunosc eu trucurile şi vicleşugurile voastre murdare şi dacă văd vreo zgârietură de ac pe trupul prietenului meu… atenție! Dacă lipseşte vreo cojiță de unghie de la vreun deget de la picior, atenție!

Apoi plecă, luând şi sicriul cu el.

Când au sosit polițiştii acasă la el ca să-l aresteze, au găsit coşciugul jos lângă pat, şi pe Făină zăcând întins în el pe spate, cu brațele îndoite paşnic pe piept. Era atât de beat pe cât e cu putință să fie un om, şi să fie încă viu. Au făcut găuri de ventilație în capacul sicriului, l-au înşurubat şi au transportat sicriul cu Făină cu tot la închisoare. Au lăsat povara jos, pe podeaua goală şi rece a celulei de închisoare, apoi au ieşit, au încuiat uşa şi au plecat pe mai multe drumuri să-i înştiințeze pe băieți. Şi cam pe la miezul nopții, „băieții" s-au adunat în cerc, cu o provizie de licoare şi au aşteptat; şi undeva, pe la orele mici ale nopții, se auzi un urlet ca al unui irlandez puternic în Purgatoriu şi apoi, imediat, vocea lui Făină fu auzită pledând pe diferite tonuri schimbate şi groaznice.

— Rugați-vă pentru sufletul meu, băieți, rugați-vă pentru drăguțul de suflet al meu! Drăguțul de Făină e în Purgatoriu!

O bucată de timp, tăcere, apoi un sunet ca de-o roată grea de camion care ar trece peste-o cutie de împachetat… A fost singura dată când se certifică cum că Făină a fost auzit înjurând. Dar atunci a înjurat.

Băieții nu s-au rugat pentru el – şi a primit o lună. Când a ieşit, l-a întâlnit pe doctor pe stradă şi a traversat jumătate din drum, iar doctorul cealaltă jumătate. Au băut un pahar împreună, iar Făină i-a dăruit doctorului un grăunte splendid de aur pentru un ac de cravată.

— A fost voința lui Dumnezeu, la urma toată,

domnule doctor, spuse Făină. A fost voința lui Dumnezeu. Să lăsăm cele trecute să fie uitate între noi. Dă-mi mâna, domnule doctor. La revedere.

Apoi plecă la „Canarul”.

CURTEA DELIBEREAZĂ

Spuneți, judecători şi regi, unde şi când
Legile omeneşti valoare n-au iar spiritele libere sunt?
Unde nicio bogăție din lume cetatea n-o salvează?
Acolo se va cere multă bere, când Curtea deliberează.

Aceeaşi sală de şedințe murdară, lungă şi întunecoasă ca o fântână, cu ceasul sus pe perete, şi uşa scundă jos, sub ceas, cu scaunul judecătorului, care dacă ar fi puțin înfrumusețat şi poleit, ar semăna cu o imitație în turtă dulce a unui tron. Cu stema regală deasupra, iar într-o parte, mica boxă a martorilor, unde atâți bieți oameni cumsecade sunt persecutați, insultați şi ironizați de nişte avocăței şarlatani de mâna a treia şi unde atâtea minciuni, nobile, patetice şi pline de milă, se rostesc de către bieți păcătoşi şi eroi cu reputație proastă, de dragul unui pic de libertate, sau de hatârul unui prieten sau tovarăş. Acelaşi magistrat istovit de muncă şi prost plătit, încercând să-şi păstreze atenția fixată pe acelaşi mizerabil decor din fața lui, după cum un ziarist surmenat şi prost plătit încearcă să-şi concentreze atenția pe corecturile din fața lui. Acelaşi şir de polițişti, voinici, sănătoşi, amabili, încercând uneori să-şi stăpânească un zâmbet. Şi judecătorii de instrucție („pute locul de ei", mi-a spus un sergent de poliție), certându-se pentru vreun caz mizerabil, şi reporterii,

unii din ei îndeajuns de lipsiți de inimă pentru a căuta să pună mâna pe vreo glumă grosolană, ca s-o scrie în ziar, din maldărul de mizerie adunat în fața lor, chiar dac-ar fi pe seama unui surd, orb sau şchiop.

Iar în fața scaunului judecătoresc, boxa acuzaților, divizată printr-o despărțitură, cu femeile la stânga şi bărbații la dreapta, după tiparul societății civilizate. Nu se mai aduc copii aici. Aceiaşi beţivi scandalagii cu privirea sălbatică, cu ochii injectați de sânge sau împăienjeniți. Unele femei îşi mai păstrează încă siguranța şi o ținută decentă, dar cele mai multe tremură şi par să aibă conştiința încărcată, în legătură cu vreun mic furt, pentru care patronii vreunei mari firme au trimis un avocat ca să urmărească procesul şi să depună mărturie.

Dar iată colo, pe o bancă, de o parte a scaunului judecătoresc şi în fața boxei martorilor, ca o pată luminoasă pe această scenă întunecată, ruşinoasă şi inutilă – şi întâmplător în bătaia unei raze de soare – stau reprezentantele Societății de Ajutorare a Arestaților, Poarta închisorii şi Brigăzile de Salvare etc. (una sau două dintre ele în uniforme de soră), care au venit să ne ajute şi să lupte alături de noi împotriva legilor țării lor şi ale noastre, dragă Doamne!

Doamna Johnson, din străduța Stânca-Roşie este aici, ca şi rivala ei de scandal, Kate-Chioara, şi Sal-Strâmba, şi una sau două din celelalte vedete de pe aceeaşi străduță. Şi rămăşițele plângătoare şi terfelite a ceea ce a fost o dată, şi nu aşa de mult, o subțirică şi drăguță fată australiană, cu păr blond şi ochi albaştri. Se află aici pentru că a aţâţat pe Kate-Chioara să opună rezistență poliției. De asemenea Trei-boabe-de-mazăre, Ginger, Stousher şi Wingy, pentru participare la încăierare printre susmenționatele doamne. (Wingy, fiindcă veni vorba, e un omuleț țicnit, ciung, al cărui caz e de obicei descris sub titlul „Cazul unui Ciung” de unul dintre marile noastre cotidiane.) Tovarăşii lui aşteaptă

afară, în vestibul – Kate cea murdară (Cicatrice Roşie), Boko Bill, Pincher şi drăguța lui etc. – strângând şi punând laolaltă fonduri pentru eventuale amenzi şi onorariul avocatului; iar la nevoie, gata să jure pentru orice i s-ar cere. Şi eu însumi – deşi nu fac parte din societatea străduței Stânca Roşie – pe cauțiune, sub acuzația de stare de ebrietate. La drept vorbind fusese „stare de ebrietate şi scandal", dar un sergent de poliție cumsecade a schimbat acuzația în „stare de ebrietate", deşi eu am fost totdeauna de părere că beția mea era decorativă.

Totuşi nu mi-e ruşine – sunt doar plictisit şi puțin obosit – oarecum interesat şi atent, şi plin de speranță, datorită razei de soare ce s-a furişat pe fereastră. Noi, oamenii de jos, disprețuim prea mult lucrurile ca să ne fie ruşine oricând, şi acest dispreț este tocmai ceea ce ne împiedică, pe mulți dintre noi, să ne corectăm. Auzim prea multe jurăminte mincinoase, despre care *ştim* că sunt mincinoase, şi vedem făcându-se prea multe lucruri nedrepte şi brutale, despre care ştim că sunt brutale şi nedrepte.

Dar, să ne întoarcem puțin înapoi şi să ne închipuim că suntem încă în aşteptarea magistratului şi ne amintim de Ultima Noapte. „Linişte!" Dar de data aceasta cuvântul nu e rostit de nicio voce omenească. Şoaptele şi țăcănitul confuz al dactilografei de la tribunal încetează, scena se întunecă, iar Curtea dispare, aşa cum dispare o scenă din ochii cuiva care cade într-o transă hipnotică.

Beție – îngrozitoare aducere aminte de a fi fost „cercetat"… zăngănitul uşii de fier a celulei; bâjbâi şi mă târăsc pe podeaua înclinată. Perioadă de uitare – sau poate că sufletul e departe, într-o altă lume. Iarăşi zăngănitul uşii, şi sufletul se întoarce în grabă ca să observe un alt suflet, sufletul unui bețiv surprins pe podea lângă mine. Celălalt suflet spune:

— Ai un chibrit?

Aşadar, nu suntem încă în iad.

Bâjbâim şi aprindem un chibrit. Ne-au lăsat pipele, tutunul şi chibriturile. Deodată, unul dintre noi ciocăneşte cu pipa în trapa de fier şi cere apă, care e adusă într-o cană de tinichea. Urmează intervale de fumat, murmure incoerente care trec drept conversaţie, împrumuturi de chibrituri, izbituri cu cana de metal în uşă şi în trapă pentru a ni se mai aduce apă, chibrituri sau o cană. False şi întrerupte moţăieli, poate, sau frenetice încercări de zbor din partea sufletelor noastre, în lumea cealaltă, de care omul treaz şi sănătos nu ştie nimic; şi încet-încet, dintr-odată, raţiunea (dacă această lume e raţională) pare să se reîntoarcă.

— De ce eşti aici?

— Nu ştiu, poate că ultragiu.

— Beat?

— Da.

— Dar dumneata?

— Aceeaşi situaţie.

Dar dintr-odată devine neliniştit (şi eu de asemenea, ca să spun drept) şi după ce ne mişcăm şi ne plimbăm încolo şi-ncoace cum putem, în spaţiul strâmt al celulei, el „sună" un alt poliţist, care se întâmplă să fie grasul, de serviciu toată noaptea.

— Ce vrei?

— De ce m-au adus aici?

— Ai omorât un chinez. Du-te de te culcă.

Poliţistul se uită la mine cercetător, dar eu mă abţin să pun întrebări.

Ni se dau pături, datorită intervenţiei unui prieten al meu din poliţie, deşi n-avem dreptul la ele, până nu ni se admite cauţiunea sau nu suntem transportaţi la „ţarc" (marele dormitor al beţivilor şi celula-sufragerie de la Central) şi încercăm să ne facem comozi. Tovarăşul meu se întreabă dacă o fi cerut să fie anunţată nevastă-sa ca să trimită bani pentru cauţiune, şi speră că n-a cerut.

Au lăsat uşa noastră deschisă, văzând, sau mai curând auzind, că suntem liniştiți. Dar după cât se pare, au mai lăsat deschise şi alte uşi, căci dintr-o celulă vecină se aude fără încetare vocea doamnei Johnson. Locomotiva pare să fi intrat la remiză pentru curățire, dar focurile n-au avut timp să se răcească. Se spune că doamna Johnson a fost odată „o adevărată doamnă", ca multe de felul ei; că nu e o „femeie stricată" – că nu e o femeie rea, că primeşte bani de undeva de la familia ei, sau poate de la soțul ei. Dar când îşi dă drumul, sau mai curând când berea o face să-şi dea drumul, e uragan şi teroare pe străduța Stânca Roşie, şi numai marea ei amabilitate din momentele sobre, pentru nefericitele şi nevoiaşele ei surori, face să fie iubită de clasica străduță. Desigur că poate vorbi „ca o doamnă" când vrea şi ca o femeie cultă şi chiar deşteaptă – nu chiar ca „o femeie de lume" dar ca o femeie care a cunoscut şi cunoaşte lumea, dar care se află în iad. Dar acum limbajul ei este limbajul aspru al unui grăjdar grosolan într-o zi fierbinte de vară.

După câtva timp tovarăşul meu strigă la ea:

— Ei, pentru numele lui Dumnezeu, lasă-ne să ne odihnim!

La care doamna Johnson îi pomeneşte de strămoşi, precum şi de starea lui mintală, morală şi fizică – mai ales de ultima. Îi pune pe seamă toate crimele cunoscute în țările creştine şi unele din Asia şi chiar din antichitate. Doreşte să ştie cât timp a stat la ocnă pentru că şi-a făcut nevasta bucățele, atunci când a depus ea ca martoră împotriva lui şi dacă acum se află aici pentru un motiv asemănător (de fapt n-a dat ochi cu el în viața ei, nici el cu ea).

Ca răspuns el îi strigă că nu e o femeie respectabilă şi că ştie el cine e.

Ea începe să țipe şi să lovească cu pumnul şi cu picioarele în uşă, cerându-i să-i spună numele şi adresa lui. Va vedea el că ea este o femeie respectabilă, sute de

oameni o pot mărturisi, şi va face să se dovedească la Tribunal, în şedinţă publică.

El îi răspunde că numele lui e Percy Reginald Grainger, că stă într-o vilă numită „Conacul" pe strada Macleay, lângă domnul Isaac, magistratul şi îi dă şi adresa avocatului său.

Ea bate şi izbeşte din nou în perete şi spune că îi va afla numele din actul de acuzare şi îl va da în judecată pentru calomnie chiar în dimineaţa următoare şi că va pune ca martori pe tovarăşul lui de cameră şi pe tovarăşa ei. Dar tocmai atunci soseşte un gardian, care cu o izbitură îi închide uşa, astfel că expunerea ei devine indistinctă sau ajunge doar ca strigătele unui suflet pierdut într-o închisoare subterană. Ne ameninţă şi pe noi că ne izolează dacă nu tăcem. Mă întreb dacă n-au dus-o cumva în celula blindată.

Ne aşezăm din nou jos, dar imediat colegul meu de arest mă face atent cu un cot şi-mi spune:

— Ascultă!

Din altă celulă răzbate vocea unei femei care cântă; e fata care a fost închisă pentru „îndemn la rezistenţă, Înălţimea Voastră".

— Ascultă, spune el, femeia asta ştie să cânte.

Vocea ei e joasă, dulce şi tristă, ca a unei femei care a fost cântăreaţă dar şi-a pierdut vocea. Şi ce credeţi că cântă?

> Mulţimea calmă, răspunde încet:
> „Trece Iisus din Nazaret."

Celula doamnei Johnson se linişteşte dintr-odată. Dar nu într-un fel batjocoritor sau disprețuitor, ci ca şi când fata care cântă ar fi un apărător al lui Iisus din Nazaret care suferă din pricina ignoranţei mulţimii şi îi compătimeşte.

> Dar spune, cine-i acest Iisus?

Gardianul, venind pe coridor, închide ghişeul de la uşa ei, dar de data asta încetişor şi nu înainte ca noi să mai putem prinde o dată cuvintele de jale:

> Mulțimea calmă, răspunde încet:
> „Trece Iisus din Nazaret.”

Tovarăşul meu întru ticăloşii aruncă de pe el pătura, cu nerăbdare, se ridică cu o mişcare bruscă şi bâjbâie prin întuneric după pipă.

— Dumnezeule, spune el, asta-i grozav! Mai ai vreun chibrit?

Mă întreb ce-ar avea de spus Nazarineanul despre asta.

Câtva timp de somn. Mă întreb dacă ni se va lăsa timp sau dacă vom putea până la urmă să adormim unele din păcatele noastre, aşa cum ne scuturăm aici de băutură. Apoi „Țarcul” şi lumina zilei. Dar e puțin timp pentru Țarc, căci trebuie să fim, în curând, înapoi la judecătorie. Bărbații împrumută şi împart tutun; împrumută chiar pipe, în timp ce unii sfărâmă tutun mare şi-şi răsucesc țigări în bucățele de ziar. Dacă e duminică dimineața, chiar cei care n-au nicio speranță de cauțiune şi au dinaintea lor o lungă şi oribilă zi şi noapte, se alătură bucuriei celor mai norocoşi, eliberați pe cauțiune. Dar ceilalți beau ceai cu pâine cu unt, aduse de cineva de la Societatea de Ajutorare a Arestaților şi care nu pretinde în schimb nicio religie. Ei vor să salveze corpul, nu umblă să pescuiască suflete. Arestații se mişcă în sus şi-n jos şi de colo până colo şi se întâlnesc şi se reîntâlnesc mereu, aşa cum fac oamenii şi animalele închise – şi cum fac de asemenea şi unii oameni neînchişi.

— Doreşte vreunul dintre dumneavoastră gustarea de dimineață?

Acei care au bani şi poftă de mâncare, comandă. Unii comandă numai de hatârul ceaiului; iar alţii cer două-trei porţii de gustări în plus, pentru cei care n-aveau asupra lor niciun ban când au fost arestaţi. Noi, oamenii de jos, putem fi foarte binevoitori unii cu alţii, la necaz. Dar e timpul să ne strige afară, de pe liste, să ne aşeze în rând şi să ne ducă la judecătorie. Doamnele întâi. Dar am uitat că sunt eliberat pe cauţiune şi că cele de mai sus fac parte din trecut. A fost doar o imaginaţie, sau poate un zvon?

Ziariştii au dat fuga înăuntru înainte, ca să vadă, să audă, să simtă şi să miroasă singuri – şi să scrie.

„Linişte! Ordine în sală!"

Ies ca din puşcă din coşmarul meu, sau din transă, sau cum vreţi să-i ziceţi, şi ne ridicăm cu toţii în timp ce judecătorul îşi ocupă locul. Nimeni dintre noi nu l-a observat intrând dar e acolo şi am o amuzantă impresie că s-a înclinat către public. Simpaticul şi glumeţul domn Isaac, care s-a dus acum dintre noi, mi-a făcut întotdeauna impresia aceasta. Şi în timp ce îşi aruncă ochii peste hârtii, femeile par să se grupeze în mod inconştient în jurul doamnei Johnson, ca şi când, în vreun fel nedefinit, ar depinde de ea. Ea a dormit, şi-a pus în ordine înfăţişarea şi e tot atât de lucidă cum va fi totdeauna. Ghemuită în spatele ei, sprijinită şi încurajată dintr-o parte de Kate-Chioara, iar de cealaltă de Sal-Strâmba, stă mică şi terfelită rezistentă în faţa Legii, suspinând convulsiv, înălţându-şi şi scuturându-şi pieptul şi umerii înguşti, sub bluza-i decoltată – fata care părea să-l compătimească pe Iisus din Nazaret noaptea trecută, în celula ei. Acum nici vorbă de îndemn la rezistenţă din partea ei. Cele mai multe dintre femei pot plânge când vor, ştiu, şi multe au trimis plângând bărbaţi în temniţă şi în furci de spânzurătoare; dar *aici,* în *locul acesta,* dacă lacrimile unei femei îi pot servi la ceva, cine, cu excepţia poate a procurorului, ar îndrăzni

să arboreze un rânjet batjocoritor?

Mă întreb ce-ar fi avut de spus Nazarineanul, dacă şi-ar fi ridicat cuvântul în apărarea ei. Dar probabil l-ar crede că nu e întreg la minte sau i-ar da o pedeapsă mai aspră pentru beţie şi lipsă de respect faţă de Curte.

Înălţimea Sa îşi ridică privirea.

Doamna Johnson (din boxă): Bună dimineaţa, domnule Isaac. Ce mai faceţi? Arătaţi foarte bine în dimineaţa asta, domnule Isaac.

Înălţimea Sa (de pe scaunul judecătoresc): Mulţumesc doamnă Johnson, mă simt foarte bine în dimineaţa aceasta.

Pauză, dar nimeni nu râde. Aşa-zişii sateliţi nu ştiu împotriva cui ar putea fi interpretat râsul. Înălţimea sa se apleacă din nou peste hârtii şi îmi dau seama că are de furcă cu acel ciudat, glumeţ, şi amabil surâs, sau rânjet, al său. Face o sforţare să-şi controleze zâmbetul şi să-l izgonească de pe faţă, cum unii magistraţi se silesc, dimpotrivă, să-şi aducă pe faţă un zâmbet. Căci mai sunt din când în când şi cazuri, pe care trebuie să le privească cu seriozitate. Oricum…

— Jane Johnson!

Doamna Johnson e aici prezentă şi aminteşte sergentului că este.

Apoi începe, ca în mai toate tribunalele, acelaşi plictisitor mormăit, monoton şi tărăgănat, ca un imn al aceleiaşi triste şi vechi acuzaţii.

— Eşti… acuzat… de… beţie… şi… scandal… în… cutare… şi cutare… stradă… îţi… recunoşti… vinovăţia sau… n-o… recunoşti?

Dar aici sunt mai puţin ortodocşi. „Scandalul” a fost oarecum scos din acuzaţia doamnei Johnson, în drumul de la camera de punere sub acuzare. Nu ştiu ce s-a întâmplat în spatele scenei, dar oricum, e timpul Sărbătorilor de Crăciun şi sergentul pare înclinat s-o lase pe doamna Johnson să scape uşor. E o mare diferenţă dacă se alege cu douăzeci şi patru de ore şi

cinci şilingi, sau cu trei luni. Oamenii legii şi poliția – în special primii – se cam tem în secret de doamna Johnson.

Totuşi…

Poliţistul: – Femeia aceasta n-a mai fost pe aici de şase săptămâni, Înălțimea Voastră.

Doamna Johnson, care i-o cocea şi aştepta de vreun an şi mai bine să i-o servească: – E o minciună sfruntată, domnule Isaac. Am fost pe aici şi miercurea trecută. Apoi, după o înspăimântătoare pauză a Curții: – Vă cer iertare, domnule Isaac.

Capul Înălțimii Sale se apleacă din nou. Nici de data aceasta nu se aud „râsete". O consultație şoptită, apoi (fiind şi sărbătorile Crăciunului) doamna Johnson e condamnată la cinci şilingi sau închisoare, iar ea mulțumeşte înălțimii sale şi este escortată afară, cam mai în grabă decât se potriveşte cu demnitatea ei, ceea ce dânsa nu întârzie să remarce.

Surorile doamnei Johnson au dreptate să-i fie recunoscătoare pentru ajutorul pe care li l-a dat, căci toate scapă mai uşor, până şi tinerica aceea teribilă care îndemna la rezistență împotriva legii şi ordinii e iertată. Doamna Johnson are bani şi aşteaptă afară, să le ofere bere. Ea întotdeauna plăteşte pentru băieți, când are cu ce. Şi… La ce bun toate astea?

E foarte greu să înduioşezi inima unei femei decăzute, deşi ele între ele țin grozav una la alta. Este tot atât de greu ca şi a lupta împotriva mândriei unei femei sărace care munceşte din greu. Femei ca doamna Johnson, Kate-Chioara şi surorile lor au pornit Parisul spre Versailles într-o bună zi şi un rege şi o regină au murit din această cauză; şi tot femei ca doamna Johnson şi Kate-Chioara şi surorile lor vor duce într-o bună zi un Paris şi mai mare spre un şi mai mare Versailles şi mulți regi şi regine, cu prinții şi prințesele lor, vor muri din această cauză. Asta îmi aminteşte de două ştiri recente dintr-un mare ziar:

Domnişoara Angelina De Tapps, fiica cea mai tânără a binecunoscutei familii de berari, a fost unită prin sfânt legământ matrimonial cu domnul Reginald Wells (aici urmează o lungă dare de seamă a nunții din eleganta societate). Fericita pereche pleacă en *route* spre Europa.

— Jane Johnson, o veche delincventă, a apărut din nou în fața domnului Isaac ieri dimineață (urmează un reportaj umoristic al cazului).

Data viitoare, biata doamnă Johnson va pleca en *route* spre închisoare şi va sta trei luni.

Prietenele ei se întâlnesc cu doamna Johnson care are ceva bani şi le duce la un loc de întâlnire preferat şi plăteşte pentru ele – cum face uneori şi pentru băieți. Părerile lor asupra civilizației nu sunt de tipărit.

Ginger şi Wingy au ieşit prin opțiune. Şi deşi amenda e grea, e plătită. La Boko Bill şedința se întrerupe, ceea ce e cu totul nedrept.

Squinny Peters (beție – cinci şilingi sau închisoare) care e renumit că plăteşte totdeauna amenda, de data aceasta hotărăşte să-şi scoată pârleala. Se pare că ultima dată Squinny căpătase „cinci şilingi sau închisoare". El a ales amenda, şi Curtea s-a ridicat imediat, spre marea scârbă a lui Squinny. De data aceasta nu mai vrea să rişte.

Charley-Floare de Câmp, care a făcut de curând două săptămâni şi a fost scos pe cauțiune, nu are în sarcină decât puțin în dimineața aceasta şi în ciuda avertizărilor primite şi a promisiunilor făcute, insistă să dea o declarație, deşi dacă ar recunoaşte fapta, ar scăpa uşor. Declarația durează zece minute. Domnul Isaacs ascultă cu răbdare şi politețe şi spune:

— Paisprezece zile.

Charles a înțeles abia mai târziu umorul acestei

întâmplări, zice el.

Dar la ce bun toate astea? Când am început să scriu schița de mai sus, n-am avut deloc intenția să vorbesc despre beție în chip frivol. Am văzut femei în situații înfiorătoare şi asta ar trebui să fie de ajuns.

CĂUTAȚI DE POLIȚIE

Să nu fi fost oare decât Sufletul Omului şi nimic mai mult acela care a dat cuvânt scris şi vorbit celor mai nobile precepte ale firii omeneşti? Căci, cu cât mai adânc îl sondezi, cu atât mai nobil apare, în ciuda a tot ce e pe lume greşeală, nedreptate, păcat, mâhnire, durere, religie, ateism, cinism. Facem (sau suntem bănuiți că facem sau îngăduim altora să facă) legi pentru protejarea societății sau a proprietății, sau a religiei, sau a ce vreți; şi plătim mii de oameni ca noi ca să păzească aceste legi şi să le aplice; şi clădim şi menținem costisitoare birouri, comisariate de poliție, tribunale şi temnițe pentru păzirea şi aplicarea acestor legi şi pentru pedepsirea oamenilor – oameni ca noi – care le calcă. Totuşi, în adâncul inimilor noastre, suntem împotriva celor mai multe din aceste legi şi a Legii în general (pe care o socotim un catâr) şi a magistraților de la tribunalele de corecție şi a judecătorilor. Şi îi urâm pe oamenii legii şi îi detestăm pe spioni, pe intermediari şi pe informatorii de toate felurile, şi pe călău cu tot sufletul nostru. Căci Sufletul Omului spune: Nu vei refuza adăpost celui proscris şi nu vei trăda pe fugar.

Iar pe cei ce refuză şi trădează, îi proscriem.

Astfel formăm Societăți de Ajutorare a Arestaților şi Societăți pentru Apărarea Deținuților, societăți la care subscriem, pe care le aprobăm, le apreciem şi le

încurajăm să protejeze şi să apere pe oameni de înseşi legile pentru care plătim atât de scump ca să le menţinem. Şi câţi dintre noi, când e vorba de o crimă împotriva proprietăţii – indiferent dacă proprietatea e publică sau e a noastră – ar refuza adăpost celui urmărit şi un acoperiş peste noapte împotriva ploii care toarnă cu cofa şi a întunericului posomorât, ameninţător, înspăimântător? Sau dimineaţa, cine ar arăta poliţiei încotro a luat-o bietul nenorocit? Ştiu bine că eu, unul, n-aş putea.

Inima Omului spune: Să nu faci una ca asta!

Într-o mică staţie de cale ferată, unde trenul opreşte pentru alimentare, dacă un arestat se suie sau coboară însoţit de un poliţist, o delicatеţe înnăscută îi opreşte pe localnici să arate că l-au remarcat; dar în ultimul moment, se găseşte întotdeauna o mână care să încredinţeze poliţistului o pipă ieftină, o turtă de tutun şi, poate, o pungă cu sandvişuri.

Iar când un arestat scapă, la ţară cel puţin – exceptând cazul că ar fi vorba de un criminal maniac cu adevărat primejdios şi deci un adevărat pericol pentru societate – toţi sperăm în mod sincer că nu va fi prins şi nu ascundem acest sentiment. Şi dacă ar fi încolţit, mulţi dintre noi l-ar ajuta chiar, să scape.

Lucrul acesta e vechi ca lumea şi a supravieţuit, trecând şi prin bezna Evului Mediu, ca toate lucrurile bune care străbat secolele şi supravieţuiesc epocile întunecate. Omul urmărit, într-un copac, în pivniţă, în groapă, şi oameni străini furişându-se până la el, prin întuneric, înfricoşaţi şi tremurând, ca să-i ducă hrană; deşi era, cum se întâmpla adesea, duşman al crezului, al ţării sau al partidului lor. Dar era proscris, flămând şi fugar, pe care oamenii îl căutau ca să-l ucidă.

Cei mai mulţi erau oameni simpli sau ţărani; dar era la fel şi cu cel bogat şi puternic, în blestematul Ev Mediu. Moşierul catolic ajutându-l pe refugiatul protestant să scape deghizat în servitor (sau servitoare)

şi moşierul protestant făcând la fel, ascunzând în turnul său un urmărit catolic, în timp ce luptele continuau. Un rebel ajutând un regalist, şi un regalist ajutând un rebel. Şi întotdeauna, ici şi colo, de-a lungul epocilor, gingaşa fecioară, stând cu spatele rezemat de o uşă şi cu braţele desfăcute, ţinând piept, cu ochii aprinşi, soldaţilor regelui sau ai Bisericii, sau înşelându-i cu minciuni frumoase, ca să dea timp vreunui biet nenorocit urmărit să se ascundă sau să scape, deşi e fiică de regalist şi fiică a Bisericii, iar el, un rebel al regelui şi un trădător al crezului său. Pentru că îl urmăresc ca să-l omoare.

Existau sanctuare în acele timpuri, în mânăstiri şi biserici, unde soldaţii regelui nu îndrăzneau să intre de frica lui Dumnezeu. Au existat de atunci sanctuare în Londra şi în alte părţi, unde poliţia Majestăţii Sale nu îndrăznea să intre de frica omului. Stâncile erau adevărate sanctuare chiar pe timpul meu. Acum singurul sanctuar e temniţa.

Şi nu aşa de mult, domnii mei! Aproape de noi, în istorie şi în Vesela Anglie, în timpul afurisitului tribunal al judecătorului Jeffrey, care urmă rebeliunii lui Monmauth şi reprezintă pagina cea mai neagră din istoria Angliei, „o vrednică văduvă numită Elizabeth Gaunt a fost arsă de vie la Tyburn, pentru că adăpostise un nenorocit, care apoi a depus el însuşi mărturie împotriva ei. Şi-a potrivit singură lemnele, în jurul ei, pentru ca flăcările s-o cuprindă cât mai repede, şi cu noblеţe a rostit cu ultima-i suflare că ascultase de porunca sfântă a lui Dumnezeu de a da adăpost proscrisului şi a nu trăda pe fugar.” *(Istoria Angliei* de Ch. Dickens.)

Notaţi că nu vorbesc de ajutorul dat de rebel unui rebel, sau loialist unui loialist, sau de camarad unui camarad, sau de membru al unui clan unui alt membru al aceluiaşi clan aflat la ananghie – asta s-ar înţelege de la sine – ci de ajutorul dat de către un *om şi o femeie*

unui alt om şi unei alte femei, aflaţi la ananghie, ceea ce reprezintă cea mai înaltă formă de frăţie, de spirit de clan, care cuprinde întreagă această lume ticăloasă, Clanul Speciei Umane!

Poporul francez a ajutat adesea pe prizonierii de război englezi să ajungă până la ţărm şi apoi să treacă marea, şi poporul englez a făcut la fel pentru francezi, şi nimeni n-a îndrăznit să strige: „trădare". A fost cea mai înaltă formă de patriotism de ambele părţi. Şi pentru că veni vorba, femeile au fost, sunt şi vor fi întotdeauna primele care să compătimească şi să ajute pe rebelul refugiat sau pe duşmanul căzut.

Ajută-l pe duşmanul tău!

Trebuie să fi existat multă bunătate omenească sub înăbuşitorul nor al sistemelor juridice şi multă brutalitate în spatele zăngănitului de fier şi al şuieratului loviturilor date cu „pisica cu şapte cozi" – mult suflet în bezna trecutului nostru întunecat – o pagină care de mult s-a închis – când bărbaţi nevinovaţi şi femei nevinovate ajungeau la dezonoare, mizerie şi groază; când nişte băieţaşi erau alungaţi sub presupunerea de a fi furat un iepure din rezervaţia proprietarului, şi nişte fetiţe, sub presupunerea de a fi luat o panglică de pe tejgheaua negustorului. Dar totodată au fost uitate şi multe fapte nobile, de bunătate şi de sacrificiu de sine, ale coloniştilor liberi şi cinstiţi din acele zile de tristeţe şi jale, pentru nenorociţii condamnaţi şi evadaţi. Bătrâna mea bunică obişnuia să-mi povestească întâmplări, dar… ei, bine, nu cred că vreun om urmărit sau neurmărit a plecat vreodată de la cabana ei, înapoi, departe, în desişul sălbatic, fără o ceaşcă de cafea şi o mâncare în burtă sau fără o bucată de pâine şi de carne şi un sfat, dur, dar prietenos dat poate chiar de bătrânul. Erau un tip de colonişti de pe vremuri, ea englezoaică şi fată de preot. Ei, mă rog…

Vi se întâmplă vreodată să vi se pară că vă amintiţi de

lucruri de care n-ar fi posibil să vă amintiți? Ceva care s-a întâmplat în timpul vieții mamei voastre, poate, dacă sunteți fată, sau a tatălui vostru, dacă sunteți băiat – care s-a întâmplat tatălui sau mamei voastre, poate cu câțiva ani înainte ca voi să vă fi născut. Eu am multe asemenea amintiri, care mă urmăresc – ca de exemplu de a fi asistat la un asasinat sau la un atentat şi o dată, de a fi văzut un copac căzând peste un om – iar când eram copil, aveam amintirea de a fi fost bărbat eu însumi o dată, mai înainte. Dar iată unul dintre tablouri.

O cabană într-o râpă întunecoasă; lespezi şi scoarțe de copac, două camere şi, separată, o bucătărie şi camera băieților, cu o despărțitură între ele. O vatră mare de pământ cu un foc zdravăn de buşteni. Colonistul, sau selectorul, şi soția lui; un alt bărbat, care s-ar putea să fi fost unchiul, şi o femeie mai tânără, care putea fi „mătuşa"; doi băieți mici şi un prunc Afară ploua cu găleata şi noaptea era neagră ca smoala. Unchiul citea un reportaj într-un ziar (care părea să fi venit oarecum de undeva de departe) despre doi oameni urmăriți pentru furt de oi şi vite, în district. Îmi amintesc foarte bine că era pe vremea domniei squatterilor în vestul apropiat. Deodată, o puternică rafală clătină bucătăria şi făcu pe mamă să ridice copilul din leagăn (leagăn grosolan, făcut dintr-o ladă de gin). Tatăl îşi scoase pipa din gură şi spuse:

— Eh, nişte suflete amărâte.

— Pe o noapte ca asta, sper că nu stă pe-afară nimeni, spuse mama, legănând copilul în brațe.

— Şi sper că nu-i vor prinde niciodată, întrerupse brusc sora ei. Au pus mâna şi aşa pe destui, squatterii.

— Mă întreb pe unde-o fi bietul Jim, oftă mama legănând copilul, şi două lacrimi mari şi tăcute îi apărură în ochii rătăciți.

— Vai, Ellen, nu începe iar cu Jim, spuse sora ei cu nerăbdare. Poate să-şi poarte şi singur de grijă.

Întotdeauna ți-a plăcut să alergi în calea necazurilor – Dumnezeu ştie că vin ele şi singure.

— Ascultă Ellen, spuse unchiul Abe, împăciuitor. Jim se afla în Queesland şi era foarte bine când am auzit de el ultima dată. N-ai să te simți oare niciodată mulțumită?

Jim era desigur un alt unchi, mai tânăr, al cărui temperament dăduse familiei încă din adolescență repetate motive de nelinişte.

Tatăl fumează, stând cu coatele pe genunchi, mângâindu-şi peria de mustăți roşii şi privind în foc – şi înapoi, la trecutul său de străin, la propria sa țară, străină poate, şi s-ar putea să se gândească în propria sa limbă.

Tăcere şi fum de pipă câtva timp. Apoi mama se îndreaptă, dintr-odată şi ridică un deget.

— Ssst! Ce e asta? Cred c-am auzit pe cineva afară.

— Tuşeşte bătrâna Poley, spuse unchiul Abe după ce ascultară câtva timp. Trebuie să se simtă prost. Ar trebui să-i dăm un terci fierbinte (Poley era cea mai bună vacă de lapte).

— Dar cred c-am auzit cai la gard, spuse mama.

— Pe dracu! spuse unchiul Abe. Ar trebui s-o lăsăm în grajd.

— Tăceți, spuse mama, e cineva afară.

Şi într-adevăr s-au auzit paşi, ca şi când cineva s-ar retrage, după ce s-a uitat printr-o crăpătură a uşii, dar nu erau paşii lui Poley. Apoi, mai departe, o tuse care semăna cu tuşea bătrânei Poley, dar avea în ea o istovire, o sleire de puteri.

— Vezi cine e, Peter, spuse mama.

Unchiul Abe, care era cam dramatic şi cam simpluț, luă din cui puşca cu două țevi, o puse în colțul cel mai depărtat şi se aşează jos, lângă ea. Mama, care părea că nu-şi dă seama de nimic, se încruntă la el, nerăbdătoare. Tuşea se auzi din nou. Era un om.

— Cine e acolo? E cineva afară? strigă colonistul cu

voce tare.

— Oameni buni. Stăpânul e acasă? Vreau să vorbesc cu el, răspunse o voce care nu mai avea nici urmă de tuse în ea.

Tonul era liniştitor, deşi cam forțat – ca şi când ar fi fost un accident – sau ar fi putut fi un polițist prudent, ori un jandarm în cercetare.

— Mai bine vezi ce vrea, Peter, spuse cumnata liniştit. Ceva s-a întâmplat – poate e poliția.

Peter îşi aruncă pe umeri un sac gol, ridică zăvorul de la uşă, deschise şi ieşi afară. Tuşea izbucni din nou, mai aproape.

— Ăstuia îi cântă coliva în piept, comentă unchiul Abe.

Colonistul intră în casă şi şopti ceva celorlalți, care tresăriră, plini de interes. Afară tuşea începu din nou. Când accesul încetă, mama spuse:

— Aşteaptă să iau copiii de aici şi adă-i apoi înăuntru.

Băieții fură duşi în camera din fund şi li se spuse să se culce imediat. În loc de asta, ei îngenunchează pe paturile tari de lespezi acoperite cu saltele de paie, se lipiră de crăpăturile peretelui despărțitor şi fură numai ochi şi urechi.

Mama strigă la tatăl care ieşise din nou afară:

— Spune-le să vie înăuntru, Peter.

— Mai bine aduceți mai întâi caii în curte şi adăpostiți-i sub şopron, spuse tatăl necunoscuților de-afară, din ploaie şi întuneric.

Zăngănit de barieră lăsată în jos, tropot de copite obosite şi apoi iarăşi bariera ridicată şi oamenii intrară înăuntru.

Ud leoarcă şi vizibil istovit, un om înalt, cu părul şi barba în cârlionți negri, cu ochi negri şi sprâncene care fac să-i pară fața şi mai albă; îmbrăcat într-o haină de tweed, prea mică pentru el, cu mânecile cam scurte, pantaloni de călărie, jambiere, bocanci cu şireturi – toate ude leoarcă. Celălalt, un flăcău fără barbă (sau

poate că era bărbierit), cu înfățișarea unui localnic, dar nu în totul, îmbrăcat ca şi tovarăşul său – ca nişte văcari sau negustori de vite. Brațe şi picioare de călăreți, amândoi. Pălării cu boruri largi în mâna stângă, ca şi când mâinile drepte ar trebui să fie gata pentru ceva – mânere de pistol, probabil.

Pe tânăr îl cuprinse o tuse forțată care părea să-i smuncească şi să-i strâmbe tot corpul, pe când colonistul îl îndreptă spre un scaun lângă foc. (în intervalele când nu tuşea, se uita primprejur, ca un hoț pândit şi urmărit – ca şi când tuşea ar fi fost ceva cu totul împotriva legii şi ar fi trebuit s-o oprească.)

— Ia-i haina aceea udă de pe el, Peter, spuse nevasta colonistului, şi dă-mi-o să i-o usuc. Apoi, după o clipă de gândire: Mai bine ia lumânarea, du-l în casă şi dă-i să îmbrace nişte haine uscate.

Omul cel negricios, care stătea încă în uşă, se dădu la o parte ca să-i lase să treacă, colonistul conducându-l pe tânăr în „casă"; şi reveni imediat înapoi. Stătea, aproape prăvălit, cu o mână pe uşorul uşii; ochii lui mari, negri, sălbatici, îşi roteau mereu privirea prin cameră şi chiar pe tavan, părând să treacă cu vederea fețele prezente, sau nesocotindu-le, după o primă privire aprigă; dar mereu întorcându-se spre uşa din peretele despărțitor de camera copiilor.

După ce-l urmări o clipă, nevasta colonistului îl întrebă cam timid:

— N-ai vrea să stai pe lângă foc, să te odihneşti şi să te usuci şi dumneata?

Omul se uită din nou la uşă, distrat, ca şi când n-ar fi auzit.

Atunci unchiul Abe (care, fiindcă veni vorba, ştia mai multe decât s-ar fi putut presupune că ştie) vorbi:

— Stai jos, omule! Stai jos şi te usucă. Nu e nimeni acolo decât copiii – aceea e camera lor. Vrei să te uiți?

Omul păru că se trezeşte dintr-o visare. Lăsă brațul şi mâna să-i cadă de pe uşorul uşii, ca nişte obiecte fără

viață.

— Mulțumesc, stăpână, spuse el, ca şi cum nu şi-ar fi dat seama de prezența unchiului Abe; şi merse de se aşeză în fața focului.

— N-ai face mai bine să scoți de pe dumneata haina aceea udă şi să mi-o dai s-o usuc?

— Mulțumesc.

Îşi scoase haina şi, întorcând mânecile pe dos, o întinse pe genunchi, cu căptuşeala la foc; apoi se aplecă cu mâinile pe genunchi, privind la buştenii aprinşi şi la aburi. Nu era înarmat sau, dacă era, îşi lăsase pistoalele afară, în coburii de la şa.

Andy Page, un om dibaci la toate treburile (care fusese acolo tot timpul, dar care n-a fost încă menționat pentru că n-a spus nimic ce ar fi fost necesar acestui întunecat tablou), atrase atenția străinului, cu o expresie încremenită dar cu o inimă caldă, că ploaia e binevenită pentru iarbă, domnule, o va face să crească. O remarcă prudentă şi inofensivă, acum şi în orice împrejurare.

Străinul spuse:

— Da, aşa o fi.

— O va face să crească grozav, spuse Andy.

Străinul fu de acord.

Intră şi unchiul Abe în vorbă şi discutară despre secetă şi despre ploaie şi despre situația regiunii, dar mai mult în monosilabe, cu da, şi aşa o fi, şi aici ai dreptate, până când colonistul se întoarse cu flăcăul, îmbrăcat acum în nişte haine peticite dar uscate. Se aşeză şi băiatul pe un scaun lângă prietenul lui, în fața focului, şi din nou îl apucă un acces de tuse. Când termină, unchiul Abe spuse:

— Asta nu prevesteşte nimic bun, tinere.

Flăcăul, prea istovit pentru a putea vorbi, chiar dacă ar fi vrut, întoarse capul într-un fel iute şi speriat şi dădu de două ori, din cap, scurt şi sacadat.

Colonistul scoase o sticlă de rachiu, pe care-l păstrau

ca medicament, şi-i turnă o ceaşcă fierbinte; iar băiatul o apucă în felul lui repezit, înfricoşat, pe jumătate animalic, ca un câine obişnuit cu bătaia.

— Ar trebui să fie în spital, spuse mama.

— Ar trebui să se culce acum, imediat, interveni cu aprindere sora ei. N-ați putea rămâne aici peste noapte, sau măcar până stă ploaia? spuse ea către cel mai vârstnic. Nu e probabil să vie careva pe aici pe-o vreme ca asta.

— Dacă rămânem, va căpăta în curând şi pat, şi spital, şi chiar pentru un timp mai îndelungat, spuse omul negricios, cu un aer sălbatic. Nu, mulțumim, în orice caz, doamnă şi domnişoară. Îi voi găsi eu găzduire, înainte de a se face ziuă.

Tatăl intră în camera din fund cu două cutii de conserve, şi amândoi băieții o zbughiră sub pături. Tatăl le umplu cu ceva dintr-un sac din colț, presără ceva boabe din alt sac şi amestecă bine cu mâna. Apoi ieşi cu cutiile sub braț, iar băieții se ridicară din nou.

Mama adusese două scaune din camera din față (parcă le văd şi acum: din lemn tare, vopsit în negru, care erau nițel cam hodorogite, şi cu nişte mere pictate pe spătar). Le puse cu spatele la foc şi, luând hainele ude ale băiatului, pe care colonistul le adusese sub braț şi le aruncase pe un scăunel, le întinse pe spătarele scaunelor şi pe scăunaş ca să se usuce. Sub influența rachiului, băiatului îi mai trecu neliniştea şi spaima, şi răspunse la vreo două întrebări în legătură cu boala sa.

Pruncul adormise în leagăn. Sora fierse apă din rezervorul demodat de deasupra focului şi făcu cafea. Mama întinse hainele aspre, cafenii şi scoase pâine de casă, carne sărată, farfurii şi căni de tablă. Aceasta se numea pe aici „a pune masa”.

— Ai face mai bine să treci mai lângă foc, vorbi femeia către omul cel negricios.

— Mulțumesc, doamnă, spuse el trecând pe bancă, la masă, e de ajuns de cald şi aici. Vino, Jack.

Jack, după. O altă gură de rachiu, se afla în stare să stea la masă ca un creştin, în loc să se apropie ca să-şi ia porția de hrană ca un câine bătut.

Şi viața obişnuită se reinstaură. Unul dintre copii căzu pe pat într-o adâncă moțăială; celalt mai pândi o bucată de vreme, dar până la urmă adormi şi el.

Când se trezi, văzu prin crăpătură pe omul mai înalt îmbrăcându-şi, lângă foc, haina uscată; apoi ducându-se lângă banca pe care dormea flăcăul, cu capul şi umerii ghemuiți în zid şi cu brațul peste obraz ca un oposum care se fereşte de lumină – şi atingându-l pe umăr:

— Hai, Jack, scoală-te!

Jack sări în picioare cu grabă, făcu o mişcare greşită, se agăță de prietenul său şi dădu buzna spre uşă.

— E în regulă, Jack, spuse celălalt blând dar hotărât, ținându-l şi scuturându-l. Acum du-te la gazdă şi ia-ți hainele. Trebuie s-o pornim.

Celălalt îşi reveni; intră înăuntru liniştit cu colonistul. Negriciosul se întinse, străbătu bucătăria şi privi în jos la copilul adormit; se întoarse lângă foc fără nicio vorbă. Sălbăticia din priviri îi dispăruse. Femeia era ocupată să pună într-un săculeț câte ceva de-ale gurii.

— Aici e ceai şi zahăr şi sare, în borcănelele astea de muştar, aş că nu se vor umezi; şi e şi puțin unt. Dar nu ştiu cum veți face cu pâinea. Eu am învelit-o, dar trebuie să căutați s-o păstrați uscată.

— Mulțumesc, doamnă, va fi foarte bine. Am o bucată de muşama, spuse el.

Vorbiră câtva timp lucruri fără importanță, apoi femeia sări la alt subiect, şi vocile lor deveniră subit coborâte şi grave. Străinul vorbea ca la înmormântare, dar înmormântarea era chiar a lui.

— Nu-mi pasă aşa mult de mine, spunea el, căci m-am săturat de chestia asta şi... şi... din cauza asta m-am săturat de toate, dar aş vrea să-l văd pe bietul Jack însănătoşindu-se, şi de hatârul lui voi încerca să

limpezesc situația. L-ați văzut. Nu mă pot învinovăți că l-am luat de la o viață care era mai rea decât temnița. Ştiți bine cum îşi tratează copiii unele brute de pe aici. Şi încă ăsta era un „adoptat". Ştiți ce înseamnă. Când am dat de el, era complet abrutizat de bătăi. Dar e destul de simțitor de când e cu mine şi credincios cum nu e altul. E aproape singura ființă omenească de care am grijă şi care are grijă de mine şi aş vrea să ies din iadul ăsta numai de dragul lui.

Omul se opri şi rămaseră cu toții tăcuți. Părea că cântăreşte timpul, şi în adevăr primele lui cuvinte au fost:

— Jack trebuie să fie aproape gata.

Atunci scoase dintr-un buzunar interior al cămăşii lui albastre de pânză groasă un pachet. Era învelit în muşama, iar el îl desfăcu şi îl puse pe masă. Era o mică Biblie şi un pachet cu scrisori – şi fotografii, poate.

— Acum, doamnă, o să mă crezi un om slab, şi nu sunt nici religios, şi niciun ipocrit. Dar această Biblie mi-a fost dată de mama mea şi e scris de mâna ei înăuntru, aşa că nu pot s-o arunc. Unele scrisori sunt de la ea, iar altele… de la altcineva. *Dumneata* poți să le citeşti, dacă vrei. Acu, eu te-aş ruga să porți grijă de ele în locul meu şi să le usuci, dacă sunt cumva ude. Dacă scap, am să trimit după ele într-o bună zi, iar dacă nu… Oricum, n-aş vrea să le iau cu mine. N-aş vrea să ştie poliția cine sunt şi ce am fost şi care-mi sunt rudele şi unde se află. N-ați fi ştiut nici dumneavoastră, dar bărbatul dumitale m-a cunoscut ca miner, la săpături, şi s-a întâmplat să fie la tribunal când am scăpat prima dată de acuzația de furt de vite, şi m-a recunoscut în noaptea asta. Nu pot să vă mulțumesc îndeajuns, dar vreau să ştiți că nu voi uita niciodată, chiar dacă voi fi prins şi-mi voi face pedeapsa, n-am să uit niciodată şi am să trăiesc ca s-o dovedesc.

— Vai de mine, dar noi… noi nu vrem să ne mulțumeşti şi nu e nevoie de nicio dovadă, spuse femeia

cu o voce emoționată.

Sora ei, cu ochii bănuitor de strălucitori, luă pachetul în felul ei iute şi practic şi îl puse într-o cutie de lucru, pe care o avea în bucătărie.

Colonistul yeni cu flăcăul, care acum îşi pusese hainele lui. Străinul strânse mâna la toți, sau mai bine zis toți îi strânseră mâna.

— Hai, Jack! spuse omul. Înnodaseră în jurul gâtului băiatului o glugă de muşama.

Jack înaintă şi dădu mâna, cu o strângere nervoasă; părea tare emoționat.

— N-am să uit, spuse el. Asta-i tot ce pot spune: n-am să uit.

Apoi ieşiră afară, împreună cu colonistul. Ploaia mai stătuse puțin. Zgomotul barierei lăsate în jos şi apoi ridicate în sus; dar colonistul nu se întorcea.

— Ce-o fi făcând Peter? spuse nevasta.

— Le arată drumul mai scurt, răspunse unchiul Abe.

Dar imediat se auzi din nou zgomotul barierei lăsate în jos, şi vite trecând peste ea.

— Dar ce-o fi făcând cu vacile? întrebă nevasta.

Aşteptară îngrijorați şi cu o nelinişte crescândă cam vreun sfert de oră. Apoi Abe şi Andy, ieşind afară să vadă, îl întâlniră pe colonist întorcându-se.

— Ce naiba ai făcut cu vacile, Peter? întrebă unchiul Abe.

— Ei, le-am mânat puțin peste urmele acelea de cai; am putea avea necazuri, spuse Peter.

Când se treziră copiii, era dimineață, iar mama şedea lângă pat.

— Încă nu e nevoie să vă sculați şi, vedeți, dacă vă întreabă cineva, să nu spuneți că a fost aici cineva azi noapte, şopti ea şi ieşi.

Într-o clipă fură în genunchi, cu ochii la crăpături, şi cu spaima vieților lor tinere.

Trei jandarmi îşi uscau picioarele la foc, trupurile lor fuseseră protejate de pelerini de ploaie. Mama era

ocupată pe lângă masă, iar sora schimba copilaşul. Cei doi poliţişti mai tineri se aşezară la masă, la pâine cu slănină şi cafea, iar superiorul lor stătea cu spatele la foc, cu o ceaşcă de cafea în mână, nemâncând nimic, uitându-se încruntat şi bănuitor în jurul camerei.

Unul dintre jandarmii cei tineri spuse mătuşii Annie, ca să rupă tăcerea:

— Nu mă mai ţii minte?

— O, ba da, cum să nu; erai la şcoala lui Brown, la Old Pipeclay, dar eu am urmat acolo numai câteva luni.

— Arăţi ca şi când n-ai fi dormit prea mult, spuse brusc sergentul, soţiei colonistului. Şi sora dumitale la fel.

— Aşa ai fi arătat şi dumneata, spuse mătuşa Annie repede, dacă ai fi stat toată noaptea cu un copilaş bolnav.

— Tristă treabă, cu Brown, directorul de şcoală, se adresă mătuşii Annie cel mai tânăr dintre jandarmi.

— Da, răspunse mătuşa Annie, a fost trist, în adevăr.

Sergentul stătea privind încruntat. Deodată, spuse brutal:

— Copilul nu pare să fie bolnav. Ce are?

Tinerii jandarmi se mişcară stânjeniţi şi unul dintre ei chiar impacientat.

— Trebuia să-l fi văzut pe la douăsprezece, noaptea trecută, spuse mătuşa Annie. N-am crezut că mai apucă dimineaţa.

— A, nu? spuse sergentul, pe-un ton inexpresiv.

Mama luă pruncul şi-l ţinu astfel ca să-i ascundă faţa de bătrânul jandarm.

— Ce a devenit familia lui Brown, domnişoară? întrebă poliţistul cel tânăr. Îţi mai aminteşti de Lucy Brown?

— Habar n-am, răspunse mătuşa Annie. Tot ce ştiu e că au plecat la Sydney. Dar parcă am auzit că Lucy s-ar fi măritat.

Tocmai atunci unchiul Abe şi Andy intrară pentru

gustarea de dimineață. Andy se așează într-un colț cu o figură fără nicio expresie, iar unchiul Abe, care era un om înalt, se instala cu spatele la foc, lângă jandarmul mai bătrân, părând să se simtă foarte liniștit și foarte acasă la el. Își ridică haina la spate, iar fața lui era un studiu de bucolică inconștiență. Colonistul trecu spre camera copiilor (care era și cameră pentru hamuri, și cămară, și adăpost pentru unelte și multe alte lucruri) și pe când ieșea cu o lopată, sergentul spuse:

— Și zi așa, n-ai văzut pe-aici pe nimeni de trei zile?

— Nu, spuse colonistul.

— În afară de Jimmy Marshfield, care a luat-o peste selecția lui Backer în Râpa Lungă, adăugă mătușa Annie. A fost pe aici ieri. Pe el îl căutați?

— Și de cei trei flăcăi călări, care au trecut peste colțul țarcului de jos, alaltăieri, mormăi unchiul Abe, dar unul dintre ei cred că era unul dintre băieții lui Coxe.

La sunetul vocii unchiului Abe, amândouă femeile tresăriră, pălind, și arătau ca și când ar fi vrut să-i pună un căluș în gură, dar nu se întâmplă nimic.

— Cam cum arătau? întrebă polițistul.

Femeile iarăși păliră, dar unchiul Abe îi descrise. Avea imaginație și nu era slab decât acolo unde era vorba de adevăr.

— Încotro au apucat? întrebă sergentul.

— Către Mudgee (secția de poliție orășenească).

Sergentul făcu un gest de nerăbdare spre unchiul Abe.

Unchiul Abe arăta ca și când ar fi vrut grozav să facă semn cu ochiul către cineva, dar nu era niciun ochi prietenos în raza clipirii lui.

— Ei bine, mi se pare cam ciudat că oamenii pe care-i urmărim nu s-au abătut pe la o casă depărtată de drum ca asta, pentru hrană sau nutreț la cai, sau noutăți, sau altceva.

— Ei, ia ascultă, spuse mătușa Annie, știu bine că nu

suntem nici negustori de vite furate, nici simpatizanți; suntem oameni cinstiți care muncim din greu şi Dumnezeu ştie că suntem destul de bucuroşi să mai vedem câte-o față străină prin râpa asta izolată; şi dacă vrei doar să ne insulți, ai face mai bine să încetezi imediat. Ți-am spus o dată că de trei zile n-a trecut nimeni pe aici decât bătrânul Jimmy Marshfield şi n-am mai văzut un străin de peste două săptămâni – şi cu asta gata. Sora mea e şubredă şi destul de năcăjită şi fără dumneata. Avea un obicei bărbătesc, când vorbea, să ridice mâna şi s-o sprijine de ceva şi se întâmplă să-şi oprească mâna chiar pe raftul pe care era Biblia mamei hoțului de vite; dar dacă ar fi fost cazul, mătuşa Annie ar fi fost în stare chiar să jure pe Biblie.

— Ei, mă rog, fără supărare, fără supărare, spuse sergentul. Haideți, băieți, dacă ați terminat, n-are niciun rost să ne mai pierdem timpul pe-aici.

Cei doi jandarmi tineri mulțumiră mamei pentru gustare şi, curios lucru, jandarmul care vorbise cu mătuşa Annie se duse la ea şi îi strânse mâna călduros. Apoi ieşiră din casă şi încălecând, o porniră înapoi spre Mudgee.

Unchiul Abe clipi lung şi solemn către Andy Page, iar Andy clipi şi el, ca o păpuşă mecanică de lemn. Cele două femei îşi dădură coate toată dimineața, şi zâmbeau, şi păreau copilăroase, ca să nu spun fluşturatice. Se întâmplase ceva care să rupă cruda şi cumplita monotonie a vieții lor. Şi chiar colonistul devenise absurd de voios.

Cinci ani mai târziu: aceeaşi cabană, aceeaşi curte, parcă oleacă mai mult teren defrişat în râpă şi ceva mai multe îngrădiri; femeile arătau mai obosite, colonistul mai tăcut şi cu mâinile mai bătătorite, iar unchiul Abe ceva mai filosof. Bărbații trebuiau să plece la lucru, între colonist şi soția lui erau mereu şi mereu aceleaşi discuții: „Dacă aş avea numai câteva lire, să defrişez

ferma şi s-o îngrădesc şi un alt cal de plug, mai bun, şi câteva vaci mai mult!" Acesta era refrenul cântecului lor, de cinci ani şi mai bine.

Şi iată că într-o seară, poştaşul aduse un colet. Era un pachet mic, învelit în hârtie, legat cu grijă şi stampilat. Ce putea fi? Nu putea fi numărul de Crăciun al unui săptămânal la care se abonaseră, pentru că nu venea niciodată în felul acesta. Mătuşa Annie încheie discuția scurt, tăind sfoara cu un cuțit de masă şi rupând sigiliile.

Conținea un săculeț curat, strâns înfăşurat.

Iar înăuntru, un plic gros de culoare gălbuie.

Iar pe plic scrise, sau mai curând tipărite, cuvintele:

Pentru masă, nutreț şi găzduire.

Iar dedesubt, cu litere mai mici:

Trimiteți Biblia şi fotografiile la… (un nume şi o adresă).

Iar înăuntrul plicului, un sul de bancnote.

— Numărați-le, spuse mătuşa Annie.

Dar mâinile noduroase şi bătătorite ale colonistului tremurau prea tare, şi tot astfel şi mâinile zbârcite ale nevestei, astfel că tot mătuşa Annie trebui să numere.

— Cincisprezece lire sterline! spuse ea.

— Cincisprezece lire! spuse colonistul, ca în vis, scărpinându-se în cap, perplex.

— Da, spuse mătuşa Annie repede, cincisprezece lire.

— Ei bine, o să aveți ce să faceți cu ei, spuse tărăgănat unchiul Abe.

Mai târziu, după ce cugetase pe-ndelete asupra problemei, adăugă:

— Trebuie să udăm acum cafeaua, şi pâinea, şi slănina…

Unchiul Abe nu se grăbea niciodată, nici pe sine şi

nici pe ceilalți.

CHETA

Acesta este crezul oricărui australian
Şi limpede să fie şi pentr-un prostovan:
Când omu-i la strâmtoare, fă pentru el o chetă,
Fie c-a fost la ocnă, sau a purtat jachetă.

— Te superi dacă te scol?

Era în jurul orei nouă, dimineața, şi deşi duminică, nu era niciun rău dacă mă trezea, dar tunzătorul de oi mă confundase cu un individ surd, care stătea la han şi care cam îmi semăna şi avusese bunătatea să strige din toate puterile şi să scoale tot hanul. În orice caz, trezi pe alți trei sau patru care dormeau pe paturi şi brancarde, iar unul pe o saltea pe jos, în aceeaşi cameră. Fusese o noapte ploioasă şi hanul era plin de tunzători de la Billabong, unde tunseseră cu o zi înainte. Tovarăşii mei de cameră băuseră şi jucaseră cărți toată noaptea, încât îl înjurară îngrozitor pe intrus că-i deranjase.

Avea vreo şase picioare înălțime. Era bine făcut, osos, cu fața roşcată şi ochi cenuşii. Şi, după cum am observat mai târziu, pe față îi flutura un permanent zâmbet de bună dispoziție; era tipul de om care mi-a plăcut totdeauna – acel soi de oameni care devin tot mai cumsecade cu cât trece timpul, deşi au pumnul tare, şi care izbutesc să potolească cu o vorbă bună pe cei mai înrăiți bătăuşi şi scandalagii. Felul de om căruia îi place

să plimbe copiii altora, să spargă lemne, să aducă apă, sau să facă alte mici lucruri pentru vreo gospodină prea muncită. Purta haine de călărie din material de sac, cu două numere mai mici decât i-ar fi trebuit, şi faţa lui, ceafa, mâinile-i mari, încheieturile osoase, erau acoperite cu pete şi pistrui.

— Sper că nu te deranjez! strigă el tare, aplecându-se peste patul meu, dar e un individ aici…

— Nu e nevoie să ţipi, l-am întrerupt eu, nu sunt surd.

— O, te rog să mă ierţi! strigă el, nu ştiam că ţip. Şi-apoi te-am luat drept ăla surdul.

— Bine, nu-i nimic, am spus. Despre ce-i vorba?

— Aşteaptă puţin, să isprăvească ceilalţi de înjurat, şi-apoi îţi spun.

Vorbea într-un fel liniştit, tărăgănat, amabil, cam fornăit, dar specific australian, deosebit de accentul american.

— Ei, dă-i drumul, pentru numele lui Cristos, lunganule! răcni Bogan-Chiorul, care înjura ca la uşa cortului, apoi se lăsă din nou pe pat, ca şi când vorbele spuse l-ar fi istovit.

— E aici un individ bolnav, care săpa la Big Billabong, spuse Girafa. L-au dat afară din prima săptămână, şi de-atunci a rămas aici. Îl trimit la spital la Sydney, cu tren special. Tocmai îl pun într-o căruţă să-l ducă la gară şi m-am gândit să fac o chetă pentru el, să-i strâng câţiva şilingi. Are nevasta şi copiii la Sydney.

— Tot mereu întinzi afurisita aia de pălărie după bani, bodogăni Bogan. Mai bine te-ai duce dracului în iad cu ea cu tot.

— Asta şi face, Bogan, mormăi unul căruia i se zicea „Gentlemanul”, cum zăcea jos, cu faţa la perete.

Era o pălărie cu boruri largi, una dintre acelea care durează o viaţă de om. Era închisă la culoare, de fapt acum aproape neagră de veche ce era, şi avea o panglică nouă în jurul calotei. M-am uitat în ea şi am văzut o

bancnotă murdară de o liră sterlină şi câteva monezi de argint. Am aruncat o jumătate de coroană, ceea ce era mai mult decât puteam eu risipi, căci la Big Billabong fusesem doar un începător.

— Mulțumesc, spuse el; acum voi, oameni buni!

— Te-aş sfătui să-ți pui pălăria pe cap, banii în buzunar şi mila în altă parte, mârâi Jack Moonlight, ridicându-se cu greu într-un cot şi căutând sub perină două jumătăți de coroană. Uite, spuse el, uite ici două jumătăți de coroană. Înghite-le şi lasă-mă să dorm, pentru numele lui Dumnezeu.

„Gentlemanul" se răsuci pe saltea, întorcându-se de la perete şi arătându-şi fața frumoasă dar răvăşită. Se culcase îmbrăcat şi cu un mare efort îşi înfundă mâna în buzunarul strâmt al pantalonilor. Scoase un sul de bancnote, dar nu găsi deloc mărunțiş.

— Iată, spuse el către Girafă. Ce-ar fi să-ți dau o liră? Oricum am să încerc, ia-o şi termină.

— Te-ai țicnit în dimineața asta, „Gentlemanule", mârâi Bogan. Ce dracu, doar nu suntem la curse de cai.

— Poate, spuse „Gentlemanul", întorcându-se din nou cu fața la perete şi cu capul pe braț.

— Hai, Bogan, ai putea da şi tu ceva, spuse Girafă.

— Ce e cu... individul? întrebă Bogan, trăgându-şi pantalonii de sub saltea.

Moonlight spuse ceva în şoaptă.

— Pe dracu are, zise Bogan. Dacă nu mi-ar fi milă de...! Uite, pun jumătate de... liră!

Şi aruncă în pălărie zece şilingi.

Al patrulea om, căruia i se spunea în față „Barcoo-Putregai", iar pe la spate „Zgârie-Brânză", băuse toată noaptea; nici adjectivele grozave şi asurzitoare ale lui Bogan nu-l puteau trezi. Aşa că Bogan coborî din pat şi punându-ne la curent cu ce are de gând să facă, rostogoli bețivul, îi cercetă buzunarele până când adună cinci şilingi şi îi aruncă în pălărie.

Iar „Barcoo-Putregai" habar n-are nici până în ziua de

azi că a avut vreodată vreo legătură cu un act de milostenie.

Girafă îl găsi pe surd în camera alăturată, l-am auzit pe băieți înjurându-l pe lungan pentru că-i trezeşte din somn, şi pe surd, ca fiind, după cum socoteau ei la început, indirecta cauză a deranjului ce li se aducea. Am auzit şi din alte camere condamnări aruncate Girafei şi pălăriei lui şi înjurături de pe verandă, unde dormeau mai mulți tunzători; şi după câtva timp m-am sculat.

Girafă aşeză cu grijă saltele şi perini pe podeaua căruței, apoi fu adus şi ridicat peste boarfe un om care părea un cadavru.

Când să pornească, hangiul – un om gras, aparent nesimțitor – îşi vârî mâna în buzunar şi aruncă o liră în pălăria care încă mai circula, de data asta chiar în mâinile prietenului Girafei, micul Teddy Thompson, care era tot cu atât sub înălțimea mijlocie, cu cât era Girafă deasupra ei.

Girafă apucă hățurile calului, mânându-l către gară pe partea cea mai ridicată a drumului, iar doi, trei băieți îi urmară, ca să dea o mână de ajutor când o fi să urce bolnavul în tren.

Sezonul tunsului se terminase în district, dar eu căpătasem o slujbă de zugrav, care era chiar meseria mea, la Marele Hotel din Vest (o clădire cu două etaje) şi am rămas la Bourke două luni.

Girafă era de fel din Bendigo, din statul Victoria. Era bine cunoscut la Bourke, ca şi de mulți tunzători care veneau prin nesfârşita regiune secetoasă de desişuri, de la sute de mile depărtare. El era acela care păstra banii la pariuri, premii etc.; era bancherul beților, cel care-i împăca, pe cât era posibil, sau arbitra când era vorba de-o luptă, frate mai mare sau unchi pentru cei mai mulți copii din oraş, curtea supremă de judecată când cei tineri aveau o dispută în privința vreunei alergări la şcoală, şi arbitru în luptele lor – şi era de asemenea

prietenul oricărui străin.

— Omul, după cum se ştie, trebuie să se lupte singur pentru el. Dar mie îmi place întotdeauna să fac ce pot pentru un om necăjit. Am fost şi eu o dată în nevoie şi ştiu ce înseamnă asta.

— Îți baţi. Capul totdeauna pentru alţii, Girafă, spunea Tom Hall, secretarul Uniunii Tunzătorilor, care era numai cu doi inci mai scurt ca Girafă. N-ai niciun folos din asta, mă, s-o ştii de la mine. Dacă n-oi mai şti eu!

— Ei, bine, ce să fac? spunea Girafă, mă învârtesc şi eu pe-aici până începe tunsul, dar de făcut, trebuie să fac ceva. Afară de asta eu n-am bătrâni sau nevastă şi copii, ca să le port de grijă. N-am nicio răspundere. Un om nu poate sta fără să facă nimic. Şi afară de asta, îmi place să dau o mână de ajutor – când pot.

— Ei, iată, tot ce aş vrea să-ți spun, îi repetă Tom, al cărui salariu modest se ducea pe împrumuturi etc., tot ce țin să-ți spun, este că n-o să ai parte în schimb de recunoştinţă şi că s-ar putea, ca până la urmă, să mori şi de foame.

— Atât timp cât am două mâini, răspundea Girafă, nu mi-e teamă c-am să mor de foame, iar de recunoştinţă n-am nevoie.

Întotdeauna ajuta pe cineva sau la ceva. Sau era vorba de organizarea unei seri de dans pentru fete. Sau trebuia ajutată doamna Smith, *a* cărui soț înecase în valurile râului Bogan, de Crăciun, ori acea sărmană femeie din Billabong al cărei soț fugise şi o lăsase cu o droaie de copii. Sau Bill Nu-mai-ştiu-cum, bouarul, care căzuse din căruță pe când era beat şi-şi rupsese un picior.

Către sfârşitul chefului, Bogan-Chiorul spărsese şi sfărâmase aproape toate geamurile de la „Herbul Cărăuşilor”, iar dimineața următoare fu amendat. Greu de tribunalul corecțional. Pe la vremea mesei l-am întâlnit pe Girafă, cu pălăria lui, în care pusese pentru

început două jumătăți de coroană.

— Îmi pare rău că te supăr, începu el, dar Bogan-Chiorul, săracul, nu poate să-şi plătească amenda şi m-am gândit că am putea aranja noi pentru el. Nu e băiat rău când nu e beat. Numai când toarnă în el prea mult alcool…

După ce se termina sezonul tunsului, pălăria pornea de obicei să facă ocolul, având la fund bancnota de o liră, mototolită şi murdară, a Girafei, ca un început. Mai târziu se putea vedea deasupra o jumătate de sovereign, şi aşa mai departe o jumătate de coroană şi un şiling, până se umplea. La urmă împrumuta câțiva şilingi – pe care întotdeauna îi dădea înapoi după tunsul următor „numai pentru a porni treaba”.

Circulau o mulțime de poveşti despre Girafă şi pălăria lui. Se spunea astfel că pălăria aparținuse tatălui său, cu care semăna în toate privințele, şi că servise pentru chetă atâția ani, încât calota se subțiase ca o hârtie, de şilingii, lirele, şi jumătățile de coroană purtate în ea, fără a mai vorbi de gologanii, care fuseseră aruncați în ea.

Se spunea că o dată, pe când un nou guvernator venise să viziteze oraşul Bourke, s-a întâmplat ca Girafă să se găsească pe peron, aproape de ieşire, zâmbind voios, când deodată un localnic linguşitor îi dădu iute un ghiont şi îi şopti speriat:

— Scoate-ți pălăria! De ce nu-ți scoți pălăria?

— De ce? fornăi Girafă. Că doar nu e lefter, nu?

Era de asemenea foarte gustată o anecdotă despre acea dată când fusese votată legea un-om-un-vot (sau când se înființase partidul laburist, am uitat cu care ocazie) şi când Girafă a fost antrenat de entuziasmul general. I s-a dat bere, i s-a pus o liră în pălărie care a fost trecută apoi din mână în mână. Băieții contribuiră din obişnuință şi contribuiră generos, atât din cauza victoriei, cât şi a berii. Şi când pălăria se întoarse înapoi la Girafă, el o ținu în față cu amândouă mâinile, se uită câtva timp la ea fără niciun interes apoi lămurindu-se,

strigă:

— Să fiu al dracului dacă n-am făcut o chetă chiar pentru mine!

El era aproape un abstinent, şi dacă bea vreodată, atunci bea mai ales bere cu ghimber.

— Nu sunt un alcoolic, spunea el, dar n-am nimic împotriva acelora care se înveselesc, atât timp cât nu merg prea departe.

Era lucru obişnuit ca un om la chef să-i spună:

— Uite ici, cinci lire, Girafă! Vezi şi păstrează-i până îmi trece beția.

Numele său adevărat era Bob Brothers, iar poreclele lui: Lunganul, Girafă, Întinde-Pălăria, Pune-o-liră sau Bere-cu-ghimber.

Cu câțiva ani în urmă, fuseseră importate în districtul Bourke cămile şi conducători afgani. Cămilelor le mergea bine în această regiune uscată. Le puteai vedea de-a lungul şi de-a latul districtului, cărând orice, de la sardele, la scânduri pentru duşumele. Dar căruțaşii îi iubeau pe afgani aproape tot atât de mult cât iubesc fabricanții de mobilă de la Sydney mobila chinezească ieftină, cam în acelaşi fel, sau cum iubea Uniunea tunzătorilor, în timp de grevă, pe spărgătorii de grevă aduşi în regiune ca să lucreze în locul lor.

Drept e că Girafă era un bun şi drept unionist, dar în caz de boală sau tulburări, era tot atât de înclinat să-şi uite unionismul, cum sunt gata toți oamenii ide pe la noi să-şi uite crezul. Astfel, într-o seară dădu buzna la „Herbul Cărăuşilor", pe când era plin de căruțaşi; avea pălăria în mână, cu câțiva bani mărunți în ea.

— Ascultați, fraților, e un biet afgan bolnav jos, în tabără...

Un văcar voinic, negricios, îl luă strâns de umeri sau mai bine zis de coate şi îl dădu afară înainte de a se fi produs vreo încăierare. Girafă luă întâmplarea aşa cum lua el cele mai multe lucruri, ca o glumă; dar pe-nserate, a fost văzut furişându-se spre tabăra afgană cu

o oală de supă.

— Eu cred, spunea Tom Hall, că atunci când Girafă se va duce în rai – şi pe cât văd, e singurul dintre noi care are vreo şansă – cred aşadar că atunci când va ajunge în rai, primul lucru pe care-l va face, va fi să întindă pălăria printre îngeri,încercând o chetă pentru blestemata lume pe care a părăsit-o.

— Ei, lăsați, nu cred să aibă chiar atâta merit, la urma toată, spunea Jack Mitchell, tunzătorul; vedeți, Girafă nu e decât un om ambițios; îi place faima şi pentru el contează foarte mult să se scoată în evidență cu chetele lui. Cât despre osteneala care şi-o dă pentru oamenii năcăjiți, n-o face decât din curiozitate: el e unul dintre acei indivizi care îşi bagă nasul totdeauna în treburile altora. Iar în ce priveşte pe oamenii bolnavi – ei bine, nu e nimic care să-i placă mai mult lui Girafă decât să se învârtească în jurul unui bolnav, să-l urmărească şi să-l studieze. Grozav îl interesează oamenii bolnavi – şi pe aici sunt destul de greu de găsit. Vă spun că nu e nimic care să-i placă mai mult – afară doar, poate, să se rotească în jurul unui cadavru. Cred că ar fi în stare să meargă călare patruzeci de mile pentru a ajuta şi a consola şi a-şi pierde vremea la o înmormântare. Fapt este că Girafă nu are decât plăceri de pe urma necazurilor altora – ăsta-i adevărul. E vorba doar de o curiozitate vulgară şi de egoism. Eu am pus-o pe seama Ignoranței lui şi a felului cum a fost crescut.

Câteva zile după întâmplarea cu afganul, Girafă şi pălăria lui avură mai mult noroc. Un neamț, unul din echipa care construia un nou pod de lemn peste Big Billabong, ajuta la descărcarea unor grinzi dintr-un vagon de marfă, la gară, când un buştean alunecă şi îi zdrobi piciorul. Îl transportară la „Herbul Cărăuşilor”, care era hanul cel mai apropiat, îl instalară într-o odaie aflată în dosul cârciumii şi trimiseră după doctor. Girafă era de față, ca de obicei.

Când îl întrebară dacă are dureri mari, neamțul,

Charlie pe nume, spuse:

— Asta nimic, nu pasă turere, dar e al dreilea an – şi trebuia să plec acasă anul ăsta – după gontract – şi gontract tocmai încep.

Acesta rămase refrenul cântecului său tot timpul, printre gemete.

Când sosi doctorul, se găseau mai mulți oameni pe verandă şi pe lângă tejghea. Girafă stătea la capătul tejghelei, pe care-şi lăsase pălăria, şi cu o basma mare, pestriță, îşi ştergea fața, ceafa şi fruntea. Era o zi foarte călduroasă.

Doctorul, un tânăr australian, cu inimă bună. Spuse ceva. Atunci neamțul Charlie, cu o voce plină de durere:

— Drege biciorul repede, herr Doctor – repede. Asta al dreilea afurisit an, und trebuie merg acasă.

Doctorul îl întrebă dacă are dureri.

— Nu importă afurisit turere, herr doctor! Nu importă turere. Asta nimic. Drege biciorul repede, herr doctor. Asta ultimul gontract şi merge acasă anul ăsta. Şi cuvintele țâşniră din el cu o durere aproape fizică. Fata aşteptat drei ani. Mein Got! Trebuie merg acasă.

Cârciumarul, Watty Braithwayle se întoarse spre pălăria lui Girafă, obosit şi plictisit, aruncă o liră în ea şi, resemnat, îi făcu lui Girafă un semn din cap.

Girafă sări asupra sugestiei, şi a pălăriei, cu multă vioiciune şi făcu chetă, ca să spun aşa, prin tot oraşul; şi îndată ce. Piciorul fu destul de zdravăn ca să suporte drumul, neamțul Charlie plecă acasă.

Se ştia bine că trimit reportaje la *Buletinul* din Sydney şi la multe alte ziare. Girafă simțea o acută nevoie de a respecta oamenii, mai ales pe bolnavi şi poeți. Mă trata cu mai mult respect decât i se cuvin oricărui om şi chiar cu un ciudat supliment de gentilețe, după cum aveam uneori impresia. Dar într-o zi m-a cam surprins.

— Îmi pare rău că te deranjez, spuse el puțintel jenat. Nu ştiu dacă îți place sportul, dar Bogan-Chiorul şi cu Barcoo-Putregai au să aibă în seara asta un pic de

păruială jos, la Billabong şi…

— Un pic de ce? am întrebat.

— Un pic de luptă, în final, spuse el scuzându-se. Şi băieţii s-au gândit să fixeze o răsplată de cinci lire, ca să fie mai pasionant. E multă vrăjmăşie între Bogan şi Barepp-Putregai, şi nu le strică s-o descarce.

Îmi amintesc că a fost o luptă grozavă. Trebuie să fi fost vreo două batiste pline de sânge, arse apoi într-o groapă pe câmpul de luptă, iar în restul serii, Girafă a fost ocupat să bandajeze pe făptaşi. Mai târziu făcu o mică chetă pentru învins, care se întâmpla să fie Barcoo-Putregai, cu tot avantajul unui ochi în plus.

Fetiţa de la Armata Salvării, care aducea ziarul *Strigătul de război,* îi vindea aproape întotdeauna lui Girafă trei exemplare.

Un preot nou care dorea o subscripţie pentru a clădi sau a mări o capelă, sau altceva, căuta ajutorul lui Girafă ca să-i influenţeze prietenii.

— Ei bine, spunea Girafă, eu nu sunt bisericos, nici ceea ce s-ar putea numi un tip religios, dar bucuros voi face tot ce pot ca să vă ajut. Nu cred că pot mult. N-am fost la biserică de când eram copil.

Preotul se scandaliza, dar mai târziu învăţa să-l aprecieze pe Girafă şi pe prietenii săi şi să iubească Australia, de dragul oamenilor ei. Chiar el mi-a povestit întâmplarea de mai sus.

Girafă dădea ajutor la aranjarea unor pavilioane de vânzare pentru bazarul bisericii catolice şi unii băieţi îl tachinau în legătură cu aceasta, la biroul Uniunii.

— În curând ai să faci o chetă pentru un templu chinezesc în tabăra chinezilor, spuse Tom Hall, în concluzie.

— D-apoi ce, doar n-am nimic împotriva Bisericei romano-catolice, spuse Girafă, iar Părintele O'Donovan e un tip foarte cumsecade, şi în orice caz a fost cu Uniunea în timpul grevei. (N-ar fi fost irlandez, dacă n-ar fi fost, comentă cineva.)

— Am cărat odată saci timp de şase luni cu un individ care era catolic – şi era un om foarte cumsecade. Şi o fată pe care o cunoşteam s-a făcut catolică, numai ca să se poată mărita cu un tip care o băgase în bucluc, şi pentru mine a rămas întotdeauna aceeaşi care fusese şi înainte. Afară de asta, îmi place să ajut în orice împrejurare.

Tom Hall şi încă vreo doi ieşiră în grabă, să bea ceva. Dar noi toți îl iubeam pe Girafă.

Era foarte naiv şi foarte hazliu, mai ales când voia el mai mult să fie serios şi filosofic.

— Unele fete de pe-aici sunt nişte ştrengărițe, îmi spuse el solemn, într-o zi. Altele sunt chiar obraznice. Mi-aduc aminte că o dată am rămas peste noapte într-o casă, la nişte neamuri, şi m-au pus să dorm într-o cameră care dădea pe verandă şi care avea o uşă de sticlă şi niciun fel de oblon. Şi în prima dimineață, fetele – care erau un fel de verişoare cu mine – au venit pe verandă, în fața uşii, chicotind şi făcând nebunii, ținându-mă astfel în pat până aproape de ora zece, de-a trebuit până la urmă să-mi pun pantalonii sub cuvertură. Dar în noaptea următoare le-am păcălit eu, reflectă el.

— Cum aşa, Bob? Ce-ai făcut? l-am întrebat.

— Ei, m-am culcat cu pantalonii pe mine!

Într-o zi eram pe o schelă, zugrăvind tavanul barului de la Marele Hotel din Vest. Mă grăbeam să-mi termin lucrul, căci întârziasem din cauza băieților, care-mi tot dădeau bere şi ziceau că nu puneam bine vopseaua. Tocmai vopseam ultimele câteva scânduri, când:

— Regret că trebuie să te deranjez, mereu te deranjez, dar e vorba de femeia aceea cu fetele…

M-am uitat în jos – cred că era prima oară că mă uitam la el în jos – şi acolo stătea Girafă, cu pălăria lui cu boruri şi cu două jumătăți de coroană în ea.

— A, foarte bine Bob, i-am spus şi i-am aruncat o

jumătate de coroană.

Barul era plin de tunzători şi în curând se auziră proteste. Ieşise la iveală că femeia aceea cu fetele ei erau străine, atât în localitate, cât şi în sens biblic; veniseră de la Sydney la sfârşitul sezonului de tuns şi luaseră o căsuță la marginea pădurii, în suburbia oraşului. Fusese un scandal în săptămâna aceea în legătură cu o încăierare în casa lor şi fuseseră amendate, citate la poliție şi date afară de proprietar.

— Asta-i prea din cale-afară, Girafă, spuse unul dintre tunzători... astea au scos destui bani de la noi. Au destui bani, nu vă frământați pentru ele. Să se ducă la... Să fiu al dracului dacă dau măcar un bănuț!

— N-au nici pentru biletul de tren până la Sydney, spunea Girafă. Şi ceea ce-i mai trist, e că cea mică e bolnavă, iar două din ele au copii la Sydney.

— Cum de ştii... toate astea?

— Păi cum, a venit la mine una dintre ele şi mi-a spus tot.

Fără voie, izbucniră toți în râs.

— Ascultă, Bob, îi spuse cu bunăvoință Billy Woods, secretarul zilierilor. Nu te face de râs! Au să râdă de tine toți bărbații. Fetele astea vor să te exploateze şi să-ți ia banii. Bănuiesc că vreuna dintre ele a venit la tine plângând şi văicărindu-se. Nu-ți bate capul cu ele. Tu nu le cunoşti: sunt ființe care pot plânge la comandă. N-ai experiență în privința femeilor, Bob.

— N-a venit la mine plângând şi văitându-se, spuse Girafă mai puțin tărăgănat. M-a privit drept în față şi mi-a spus tot necazul.

— Ia ascultă, Girafă, interveni unul căruia îi ziceau „Pişicheru", ce-ai făcut? Ai fost acolo la ele pe datorie? Mă miră o asemenea faptă din partea ta, Girafă.

— Şi mai faci pe sfântul! mârâi Bogan. Acu, ştiu cine eşti, Girafă.

— Ascultă, Girafă, spuse şi Mitchell, tunzătorul, n-aş fi crezut niciodată una ca asta din partea ta. Credeam

cu toții că eşti singurul flăcău cuminte de dincoace de râu, eu te-am crezut un tânăr moral. Nu trebuie să crezi că dacă conştiința ta te tulbură, trebuie să tulbure şi pe alții.

— Dar n-am avut nimic de-a face cu ele, spuse Girafă, din nou tărăgănat. Nu sunt eu omul care să mă țin de astfel de lucruri. Dar alții da, şi cred că ei ar trebui să le ajute să iasă din încurcătură.

— Sunt nişte stricate, spuse Billy Woods. Tu nu le cunoşti, Bob. Nu-ți bate capul cu ele. Nu merită. Pune-ți banii în buzunar. Ai să le găseşti o întrebuințare mai bună, înainte de tunsul viitor.

— Mai bine plăteşte-ne băutura, Girafă, spuse Pişicheru.

Dar în ciuda blândeții lui, Girafă era cei mai greu de convins din tot oraşul, odată ce hotărâse el „ceea ce se cuvenea să facă". O altă particularitate a lui era că la unele ocazii, ca cea de exemplu de „a spune câteva cuvinte" la o adunare de grevă, se ridica drept, lăsa la o parte fârnăiala şi spunea tot ce avea de spus, în felul lui tărăgănat.

De data aceasta, iată ce grăi:

— Dar ia ascultați, fraților. Eu nu ştiu nimic despre femeile astea. Să presupunem că sunt rele. Dar nu pot crede că sunt mai rele decât le-au făcut bărbații să fie. Tot ce ştiu e că sunt patru femei date afară din casă, că n-au niciun ban şi că fiecare femeie din Bourke, cât şi poliția şi legea sunt împotriva lor. Şi faptul că sunt femei e împotriva lor mai mult ca orice. Cred că nu vă aşteptați din partea lor să-şi care bagajul în spate până la Sydney. Dacă aveam bani, nu v-aş mai fi supărat. Le-aş fi plătit biletul eu singur. Uitați-vă, zise el coborând vocea, acum sunt colo, şi una dintre fete plânge. Să nu vă vadă că le priviți.

Am sărit de pe schelă şi am privit afară cu ceilalți.

Stăteau lângă gard, de partea cealaltă a străzii, pe drumul spre gară, cu geamantanele şi boccelele la

picioare. O fată şedea cu braţele sprijinite de gard şi cu faţa îngropată în palme, iar cealaltă încerca s-o consoleze. A treia fată şi femeia stăteau cu faţa spre noi. Femeia era frumoasă. Avea o faţă aspră, dar care trebuie să fi devenit astfel. A treia fată părea pe jumătate sfidătoare, pe jumătate gata să plângă. Se duse lângă fata care plângea la gard şi-şi trecu braţul pe după umerii ei. Femeia ne întoarse brusc spatele şi rămase privind în depărtare, peste păşune.

Pălăria făcu turul. Billy Woods a fost primul, apoi Pişicheru, apoi Mitchell.

Billy contribui cu o tăcere elocventă.

— Am glumit, Girafă, spuse Pişicheru, pescuind de prin buzunare câţiva şilingi. Sezonul tunsului trecuse de multişor, şi băieţii erau, cam toţi, lefteri.

— A, bine, suspină Mitchell. Nu e nimic de făcut. Dacă Girafă ar face o chetă ca să aducă câteva fete cumsecade în groapa asta uitată de Dumnezeu, aş mai zice şi eu... Destul de rău pentru Girafă că ne subminează interesele religioase şi că ne face să ne interesăm de chinejii şi de afganii bolnavi şi de spărgători de grevă şi de văduve; dar când începe să ne amestece în treburile femeilor necunoscute, e cazul să ne apărăm. Şi explorându-şi buzunarele, contribui cu doi şilingi, câţiva penny, şi puţin praf de tutun.

— Eu nu mă dau în lături să ajut fetele, spuse Tom Hall, dar afurisit să fiu dacă dau măcar un penny pentru... bătrână.

— Ei, a fost şi ea odată fată, fornăi Girafă.

Apoi Girafă o porni şi pe la celelalte cârciumi şi pe la birourile Uniunii şi când se întoarse părea foarte mulţumit de rezultatul chetei, dar stânjenit din altă pricină.

— Nu ştiu unde să le adăpostesc la noapte, spuse el. Niciun han sau pensiune nu vrea să le primească şi nu e nicio casă goală, iar femeile sunt toate pornite împotriva lor.

— Nu toate, spuse Alice, frumoasa şi voinica bufetieră venită de la Sydney V «no încoace, Bob.

Şi-i dărui lui Girafă jumătate de sovereign şi o privire pentru care unii dintre noi i-ar fi dat pe loc lui zece lire, dacă am fi avut atâția bani şi dacă privirea ar fi putut fi transferabilă.

— Aşteaptă o clipă, Bob, spuse ea şi intră să vorbească cu patronul... Este o cameră goală la capătul magaziei, în curte, spuse când se întoarse înapoi. Pot să doarmă acolo la noapte, dacă se poartă bine. Poți să le spui, Bob.

— Îți mulțumesc, Alice, spuse Girafă.

A doua zi, după lucru, Girafă şi cu mine coborârăm împreună la râu în răcoarea serii şi ne aşezarăm pe marginea malului râpos.

— Am auzit că ți-ai condus azi dimineață prietenele, Bob, am rostit eu, şi am regretat imediat ceea ce spusesem, chiar înainte ca el să-mi fi răspuns.

— A, nu-mi sunt prietene, spuse el; doar patru femei năcăjite. M-am gândit că s-ar putea să nu le convină să stea cu mulțimea pe peron, aşa că m-am oferit să le iau eu biletele şi le-am spus să aştepte în spatele gării până sună clopotul. Şi ce crezi, Harry, c-au făcut? continuă el cu un zâmbet exasperant de neînțelegător. Ei bine, au vrut să mă sărute.

— Chiar aşa?

— Da. Şi chiar m-ar fi sărutat dacă n-aş fi aşa de lung. Dar ce crezi? Să fiu afurisit dacă nu mi-au sărutat mâinile.

— Nu mai spune!

— Martor mi-e Dumnezeu. Oricum, după asta n-am mai putut merge cu ele pe peron; de altfel, plângeau şi eu nu pot suferi să văd o femeie plângând. Dar câțiva băieți le-au găsit un compartiment gol şi le-au suit în el.

Se gândi un moment, apoi reflectă:

— Sunt pe lume oameni cu inimă foarte bună.

Aşa gândeam şi eu.

— Bob, i-am spus, eşti mereu singur. De ce nu te însori şi nu prinzi rădăcini undeva?

— Ei, bine, răspunse el, n-am nevastă şi copii, asta-i adevărat. Dar nu e vina mea.

Se poate să fi avut dreptate în privința nevestei. Dar m-am gândit la privirea pe care i-o aruncase Alice şi…

— Fetele par să mă placă, spuse el, dar lucrurile nu merg mai departe de atât. Necazul e că sunt prea lung, şi se pare că mie îmi plac tot fetele mici. Ştii, era o fetiță la Bendigo, de care eram îndrăgostit de-a binelea.

— Şi nu te-a vrut?

— De, se pare că nu.

— Ai cerut-o?

— Da, da, i-am spus-o chiar de-a dreptul.

— Ei, şi ea ce-a spus?

— A spus că ar fi ridicol pentru ea să fie văzută lângă o prăjină ca mine.

— Poate că n-a spus în serios. Femeilor mici în general le plac bărbații înalți.

— M-am gândit şi eu la asta… după aceea. Poate n-a înțeles chiar aşa. Cred că adevărul adevărat e că nu m-a plăcut şi a vrut să mi-o spună cu binişorul. N-a vrut să mă jignească, ştii, era o fetiță cu o inimă de aur. Mai sunt băieți foarte înalți acolo de unde vin şi cunosc doi care au luat neveste mici.

Girafă părea să fie un caz fără speranță.

— Uneori, spuse el, uneori aş vrea să nu fi fost aşa de al dracului de lung. Mai este individul acela surd, reflectă el deodată. În ceea ce priveşte fetele e cam în aceeaşi situație cu mine. El e prea surd, iar eu prea lung.

— De unde ai scos-o şi pe-asta? Numai eu îi ştiu trei gagici. Cât despre surzenie, păi le trăncăneşte mai mult decât oricine prin oraş şi ştie mai multe din ce se petrece decât maica Brindle, spălătoreasă.

— Ia te uită! spuse Girafă încet. Cine-ar fi crezut una ca asta? Niciodată nu mi-a spus că a avut trei gagici.

Cât despre noutăți, eu întotdeauna îi spun tot ce se întâmplă, fiindcă mă gândesc că el, săracul, nu poate auzi nimic. Mi-a spus că necazul lui cel mare e că de câte ori iese cu o fată, oamenii pot auzi tot ce-şi vorbesc, sau în orice caz ceea ce îi spune ea, şi ştiu totul despre ei. Spunea că era într-o noapte cu o fată şi unul dintre băieți i-a urmărit şi a auzit-o pe ea spunând: „Nu! Asta nu!" şi a umplut tot oraşul.

— Dar în legătură cu ce spunea ea nu? l-am întrebai.

— Asta nu mi-a spus, dar presupun că o săruta sau o strângea în brațe, sau aşa ceva.

— Bob, l-am întrebat apoi „n-ai încercat a doua oară cu fetița din Bendigo?

— Nu, spuse el, ce folos? Era o fată bună şi n-am vrut s-o plictisesc. Nu sunt eu omul care să stăruie acolo unde nu e dorit. Dar nici n-am mai putut sta la Bendigo după ce mi-a dat a înțelege, aşa că m-am gândit să vin aici şi să mai stau prin părțile astea un an sau doi.

— Şi nu i-ai scris niciodată?

— Nu. Ce rost are s-o pisez cu scrisori? Ştiu ce necaz e pentru mine când trebuie să răspund la vreo scrisoare. N-ar fi putut face altceva decât să-mi spună adevărul curat şi nu mi-ar fi făcut niciun bine cu asta. Dar acum am şi uitat.

Câteva zile mai târziu am plecat la Sydney. Girafă a fost ultimul cu care am dat mâna la fereastra vagonului şi cu acel prilej mi-a strecurat în mână ceva învelit într-o bucată de ziar.

— Sper că nu te vei simți ofensat, fornăi el, dar câțiva băieți s-au gândit că s-ar putea să nu prea înoți în bani – tot ai avut cheltuieli cam mari în ultimul timp – aşa că au strâns câteva lire. S-au gândit ca s-ar putea să-ți prindă bine la Sydney.

M-am întors la Bourke înainte de următorul sezon de tuns. În seara sosirii mele am dat peste Girafă; părea grozav de tulburat de ceva, dar îşi păstra pălăria pe cap.

— Te-ai supăra dacă am face o plimbare până la Billabong? E ceva de care aş vrea să-ți vorbesc.

Mâinile lui mari, negre, arse de soare, tremurau pe când scoase o scrisoare din buzunar şi o deschise.

— Tocmai am primit o scrisoare, spuse el. O scrisoare de la fetița aceea din Bendigo. Se pare că totul a fost o neînțelegere. Aş vrea s-o citeşti. Ştii, uneori simt nevoia să vorbesc cu cineva şi aş prefera să vorbesc cu dumneata.

Era o scrisoare frumoasă de la o fată mică cu inimă mare. În toate aceste luni avusese inima zdrobită din pricina unui mare prost. Reieşea că el plecase din Bendigo fără să-şi ia rămas bun de la ea. „Nu puteam", zise el, când i-am spus cuvântul pe care-l merita. Ea nu putuse să-i afle adresa până săptămâna trecută; a căpătat-o de la un om din Bourke, care a plecat spre sud. Îl numea „prost îngrozitor de lung", ceea ce şi era, fără nici cea mai mică îndoială, şi îl implora să-i scrie şi să se întoarcă la ea.

— Şi ai să te întorci, Bob? l-am întrebat.

— Pe Dumnezeul meu! M-aş sui în tren chiar mâine, dacă aş avea bani, dar am lucrat o baracă la Big Billabong şi în curând voi pune mâna pe câteva lire. Am să mă duc înapoi îndată ce s-o termina tunsul. Vreau să-i scriu chiar în noaptea asta.

Girafă era şef de echipă în sezonul acela. Încasările lui au fost în medie de o sută douăzeci pe zi. N-a umblat cu cheta decât o singură dată în tot sezonul şi s-a observat că a ezitat şi n-a pus decât jumătate de coroană. Dar era vorba despre un om care fusese luat de la baracă de poliție, pentru că-şi părăsise nevasta.

— Aşa e întotdeauna, comentă Mitchell. Oamenii ăştia blânzi şi cumsecade sfârşesc întotdeauna prin a deveni aspri şi egoişti. Viața îi transformă. Mai devreme sau mai târziu încep să creadă că au fost nişte proşti şi asta îi face să se căiască. Girafă va deveni fără îndoială cel mai meschin om.

Când lucrul la Billabong s-a terminat şi ne-am întors la Bourke cu sacii noştri prăfuiți şi cu cecurile murdare, i-am spus lui Tom Hall:

— Ascultă, Tom, lunganul ăsta prost de Girafă şi-a zdrobit inima după o fată din Bendigo, şi ea îşi frângea inima după el, şi măgarul n-a ştiut nimic până n-a primit o scrisoare de la ea, chiar înainte de a începe să lucreze la Big Billabong. Mâine dimineață pleacă.

În seara aceea Tom fură pălăria lui Girafă.

— Cred că mi-o vor da înapoi mâine dimineață, spuse Girafă. Nu mă supăr de-o glumă, adăugă el, dar mi se pare prea din cale-afară din partea băieților să şterpelească pălăria cuiva care pleacă a doua zi de dimineață şi poate pentru totdeauna.

Mitchell porni cheta cu o jumătate de liră.

— Merită, spuse el, fiindcă ne descotorosim de el. Vom fi lăsați în pace de-acum înainte. N-or să mai fie atâtea accidente sau femei nenorocite, dacă Girafă şi afurisita lui de pălărie or să plece. Oricum, e un spin în ochi aici în oraş şi îmi calcă pe nervi uneori… Veniți, voi, păcătoşilor! Dați-vă obolul! Nu primim decât lire şi jumătăți de lira.

A doua zi dimineața, când se crăpa de ziuă, Tom Hall se furişă în camera lui Girafă, la „Herbul Cărăuşilor”. Girafă dormea liniştit. Tom puse pălăria pe un scaun lângă pat. Cheta fusese un record şi, în afară de monezile din fundul pălăriei, mai era şi o pipă montată în argint, cu cutie cu tot – cea mai bună care se putea găsi la Bourke – o broşă de aur şi mai multe fleacuri, printre care şi o ilustrată oribilă, cu un om înalt în cămaşă, plimbându-se prin cameră cu câte-un copil geamăn în fiecare braț.

Tom era gata să-l scuture pe Girafă de umeri, când observă un picior, cu un genunchi şi un fluier de jumătate de yard, ieşind afară pe la capătul patului. Ispita era prea mare. Tom luă peria de cap şi cu dosul ei dădu o lovitură uşoară peste o unghie încarnată, apoi se

strecură afară din cameră.

Îl auziră pe Girafă înjurând cu blândețe, apoi se făcu tăcere deplină. Probabil că se uita la pălărie.

Ne-am dus cu toții pe peron să-l petrecem. Am aşteptat cam multişor. Girafă m-a tras spre celălalt capăt al peronului.

Părea copleşit.

— Sunt… sunt… oameni buni pe lume, straşnic de buni. Nu trebuie să-i uiți, Harry, când ai să-ți faci un nume cunoscut ca scriitor. Sunt… ei bine… afurisit să fiu dacă nu mă simt exact ca şi când mi-ar veni să plâng.

Am fost bucuros că n-a plâns. Girafă plângând – ar fi fost un spectacol. L-am condus spre prietenii lui.

— N-ai de gând să mă săruți, Bob? spuse frumoasa şi voinica bufetieră, când sună clopotul de plecare.

— Ei, bine, nu mă dau în lături să te sărut, Alice, spuse el, ştergându-se la gură. Dar sunt pe cale să mă însor, ştii.

Şi o sărută frumos pe gură.

— Nimic nu e mai bun ca practica, spuse el, zâmbind celor din jur.

Ne-am gândit că făcea progrese admirabile, dar în ultimul moment ceva îl tulbură.

— Ascultați, băieți, spuse el şovăind cu o mână în buzunar; nu ştiu ce-am să fac cu atâta bănet. E nenorocita aia de spălătoreasă care şi-a opărit picioarele când a vrut să ia cazanul cu rufe de pe foc.

Îl împinserăm în compartiment. Aproape jumătate din el atârna în afară, pe fereastră, şi-şi flutură pălăria frenetic, până când trenul dispăru în depărtare.

Şi cum stau aici şi scriu cu lumina aprinsă în toiul zilei, în mijlocul unui mare oraş în care domneşte prefăcătoria, superficialitatea, sărăcia disperată şi egoismul culturalizat sau brut, şi unde atitudinea nobilă şi eroică este privită cu răceală şi cinism, simt deodată cum irupe în casă o rază de lumină, şi o siluetă lungă se

sprijină de scaunul meu:

— Iartă-mă că te deranjez, mereu te deranjez, dar este afară o femeie sărmană…

Şi doresc să-l fi putut imortaliza!

FATA CEA DRĂGUȚĂ DIN ARMATA SALVĂRII

Eu adesea am stat la Watty, cu noaptea-n apropiere,
În cap cu clinchet de sticle şi cu fumul de la bere.
Am crezut că stând acolo, o să fie foarte bine,
Căci în ruga pentru Watty, m-or include şi pe mine.
Erau multe rugăciuni şi bătăi în toba mare
Pregătind sufletul nostru pentru-o viaţă viitoare.
Dar voi, păcătoşi prieteni, vă iubesc pe toți şi sper
Rugăciunile Armatei să fie auzite-n cer.

— *Când lumea era nesfârşită.*

Armata Salvării face afaceri bune în câteva dintre oraşele retrase, aflate în întinsele regiuni pustii ale Australiei. Aceasta se datoreşte generozității nepăsătoare şi uşuratice a australianului, ale cărui buzunare nu sunt destul de bine închise (ăsta e defectul lui) şi care contribuie la orice se iveşte, fără să-şi dea osteneala să mai pună întrebări; de pildă, lunganul de Bob Brothers din Bourke, care fiind protestant, subscria cu inconştiență la ridicarea unei noi biserici catolice şi care, fiind ironizat pentru greşeala lui, spunea:

— A, bine, la toată urma nu cred că are vreo importanță. Eu, unul, n-am nimic împotriva bisericii catolice.

Există, tunzătorul de oi, cu cecul proaspăt decupat,

beat şi fericit, îndrăgostit de întreaga lume, gata să subscrie pentru orice crez şi să plătească pentru toţi, chiar şi pentru dracu, dacă se întâmplă să treacă pe acolo. Există tunzătorul pe jumătate ameţit şi gata să devină arţăgos, care a prins şi ţine strâns de capătul greşit al lucrurilor şi care aruncă un şiling în obrazul convenţionalismului (după cum crede el) punând un bănuţ în cutia Armatei Salvării, apoi se uită împrejur să vadă dacă nu prinde pe cineva făcând cu ochiul în spatele lui. Există şi tipul glumeţ şi cinic, un ciudat amestec care întâi se arată generos şi apoi caută să corupă pe beţivul lecuit; mai este bătrânul cu faţa severă, cu cămaşa şi legătura de la gât curate, cu pantaloni albi de catifea – prezent la chefurile anuale sau semianuale, care contribuie din principiu şi bea apoi cu religiozitate până i se termină cecul şi vine disperarea. Mai este tunzătorul care se simte teribil de prost după un chef şi în pericol de a avea vedenii când încearcă să adoarmă. A aruncat zece sau douăzeci de lire pe tejgheaua barului şi la cărţi şi acum, plin de remuşcări, pune un şiling în cutie, cu sentimentul personal şi cam vag că i-ar putea aduce ceva. Apoi e crâşmarul, gras, vesel, amabil, care înfundă Armata cu bani ca pe-o flaşnetă. Şi mai sunt şi alţi oameni şi alte motive – ticăloşi şi răufăcători, şi slabe ecouri ale altor timpuri în cântecele Armatei Salvării.

Bourke, metropola ţinuturilor de desişuri, aflată pe ţărmul fluviului Darling cam la cinci sute de mile depărtare de Sydney, suferea de o secetă cumplită când am fost acolo în ’92; şi – căldura poate că a fost, poate că n-a fost, una dintre cauzele care au contribuit la succesul, din punctul de vedere al afacerilor, al garnizoanei din Bourke. Se bea foarte multă bere şi afară de asta se înţelegea vag (cum cele mai multe lucruri sunt vag înţelese acolo, în negura secetei) că locul de care Armata voia să ne salveze era mai fierbinte decât oraşul Bourke. Dar în anul acela a mai existat un

motiv deosebit pentru marele succes financiar al Armatei în acel loc.

Fetița aceea avea vreo nouăsprezece sau douăzeci de ani, aş crede, şi era cea mai drăguță fată pe care am văzut-o vreodată în Armata Salvării şi una dintre cele mai drăguțe pe care am văzut-o vreodată în afara Armatei. Avea trăsăturile unui înger, dar expresia ei era minunat de omenească, dulce şi plăcută. Ochii mari, cenuşii, erau plini de tristețe din cauza celor suferinzi şi păcătoşi, iar de sub pălărioară i se vedeau buclele roşii-aurii. Prima ei apariție a fost oarecum dramatică – poate că Armata aranjase astfel.

Armata obişnuia să se roage, să bată toba şi să facă chetă în fiecare seară afară, la hotelul lui Watty, „La Herbul Cărăuşilor". Îşi îndeplinea sarcina mai mult şi mai adesea la Watty decât la oricare altă cârciumă din oraş, poate pentru că Watty era considerat ca fiind crâşmarul cel mai pesimist, iar clienții lui – cea mai grozavă ceată de bețivani din Bourke. Ceata începea să cânte în general cam pe-nserat. Watty se aşeza comod pe verandă, într-un fotoliu de nuiele împletite, cu mâinile împreunate pe stomac, în timp ce Armata bătea toba, din ce în ce mai repede, pe când în bar poate că începea un chef, iar în curtea din dos, o luptă sângeroasă. În astfel de ocazii, pe fața lui grasă şi de obicei nesimțitoare, plutea ceva ca o expresie indulgentă şi părintească. Şi din când în când, în moțăiala ce-l cuprindea, îşi mişca uşor capul. Bătăile tobei şi cântecele păreau să-l liniştească, iar rugăciunea, care uneori era foarte personală, nu părea să-l deranjeze câtuşi de puțin.

Ei bine, şi o dată, era cam pe-nserate; fusese o zi cumplit de fierbinte, o sută şi ceva la umbră, dar după apusul soarelui se stârnise o uşoară adiere. Fuseseră aruncate zeci de găleți cu apă pe podeaua verandei şi afară, pe pământ. Watty şedea pe locul lui obişnuit, când sosi Armata. La bar nu era nicio petrecere, pentru

că se organizase o luptă în curtea din dos, care concentra atenția tuturor clienților.

Armata începu să se roage pentru Watty şi clienții lui. Apoi un beţiv adus pe calea cea bună începu să vorbească împotriva crâşmarilor şi a activității lor. Watty se aşează mai confortabil, îşi împleti mâinile şi începu să moţăie.

Lupta încetase şi oamenii se adunau încet în jurul barului. Omul care fusese salvat şi flutura brațele, se învârtea dansând şi urla.

— Daaaa! striga el răguşit, crâşmarii şi beţivii şi jucătorii şi păcătoşii ar putea să cugete că Bourke e fierbinte, dar iadul e de o mie de ori mai fierbinte! Vă spun…

— Of, Dumnezeule, spuse Mitchell, tunzătorul şi aruncă un penny în cutie.

— Daaa! Vă spun că arşița iadului e de un milion de ori mai rea! Vă spun…

— Ei, ia ascultă, strigă o voce din fund. Asta nu merge. Ce, nu ştii că oamenii din Bourke, când mor, trimit după pături?

Fratele salvat privi în jurul lui.

— Prieteni, aud un liber-cugetător vorbind, spuse el. Apoi, cu o inspirație subită, şi cu re înnoită energie: Aud vocea unui liber-cugetător, răcnea el, rotindu-şi ochii împrejur, ca un om flămând şi urmărit. Arătați-mi fața unui liber-cugetător şi am să vă spun eu ce e cu el.

Watty se aranjă într-o poziție şi mai confortabilă, îşi încleştă mâinile pe genunchi şi închise din nou ochii.

— Daaaa! urla proaspătul convertit, vă spun eu, prieteni; pot să ghicesc liber-cugetătorul după față. Arătați-mi fața unui…

În acea clipă se produse o întrerupere. Boganchiorul, care avea nasul sfărâmat, iar partea bună a feței era socotită ca cea mai urâtă şi mai sinistră – Bogan-Chiorul îşi repezi fața înainte, din cercul de întuneric, în lumina torțelor Salvării. Se alesese cu ce e mai rău

dintr-o luptă nedecisă; nasul şi gura îi sângerau, iar ochiul cel bun era vătămat.

— Priveşte-mi faţa! mării el cu o seriozitate periculoasă. Priveşte-mi faţa! Asta-i faţa unui liber-cugetător şi nu-mi pasă cine o recunoaşte. Ei, ce-ai de spus împotriva feţei mele, om-fără-de-cămaşă?

Fratele dădu înapoi. Pe vremuri, în zilele sale păcătoase, din regiunile de nord-vest i se spunea „Omul-fără-de-cămaşă", alias „Cămaşă" sau „Omul-murdar" şi era uluit de a fi fost recunoscut. Fusese de asemenea într-o baracă de tuns şi într-o orgie la crâşmă cu Bogan-Chiorul, şi cunoştea omul.

Adevărul e că cei mai mulţi dintre oameni respectau Armata şi orice avea legătură cu religia, dar faţa lui Bogan, reprezentând gândirea liberă, a fost pentru ei ceva neaşteptat. Se auziră nişte zgomote din partea cealaltă a ringului, ca de oameni loviţi repetat şi iute sub contura, iar lunganul de Tom Hall şi încă unul sau doi fură înghiţiţi de bezna din fund, unde Tom se tăvălea neputincios pe iarbă, plângând în hohote.

M-am gândit că faţa lui Bogan era mai mult urmarea vorbirii libere, decât a orice altceva.

Armata era gata de rugăciune când fata cea drăguţă păşi înainte, cu ochii strălucind de indignare şi entuziasm. Sosise cu trenul de seară şi stătuse ghemuită în spatele unei fetişcane de vreo cincizeci de veri australiene, care avea cam vreo şase picioare înălţime, lăţime şi lărgime, o faţă pătrată şi o gură ca o crăpătură într-un ceainic.

Fata cea drăguţă bătu cu piciorul ei frumuşel în pietriş şi ochii îi luciră în lumina făcliilor.

— Ar trebui să vă fie ruşine, spuse ea. Oameni în toată firea ca voi, să vă purtaţi în felul acesta! Dacă aţi fi neştiutori sau sărmani, cum am văzut pe alţii, ar mai încăpea vreo scuză pentru voi. Oare n-aveţi mame, sau surori, sau neveste, la care să vă gândiţi? Ce fel de viaţă e cea pe care o duceţi? Băutură, şi jocuri, şi bătăi, şi

înjurături. Vă gândiți oare vreodată la Dumnezeu şi la vremea când erați copii? Pentru ce nu vă întemeiați cămine? Uitați-vă la fața omului acesta! (arătă dintr-odată spre Bogan care îşi pierdu curajul şi se topi în spatele prietenilor săi, în afara luminii). Uitați-vă la fața omului acesta! E față de creştin? Şi voi îl ajutați şi îl încurajați să se bată. Sunteți mai răi decât el. O, e brutal, e... e... o ticăloşenie. Oameni în toată firea ca voi! Ar trebui să vă fie ruşine.

Lunganul de Bob Brothers – cam şase picioare şi ceva, – cel mai lung şi mai nevinovat din cei de acolo, se făcu mic lângă zid şi-şi mută fața cercetătoare în afara luminii.

Fata cea drăguță se mai frământă puțin, foarte emoționată, apoi se întoarse, părând tulburată şi fu luată sub aripa femeii cu gura ca de ceainic crăpat.

Deodată, surpriză! Bogan fu văzut furişându-se în curtea din dos şi spălându-şi fața la pompă. Ceilalți aveau expresia unor oameni care bănuiau că se întâmplase ceva neobişnuit, dar nu ştiau ce anume şi aşteptau distrați desfăşurarea evenimentelor – în afară de Tom Hall, care-şi revenise şi se înapoiase. Şezu privind peste capetele oamenilor având aparent acelaşi interes critic pentru fată ca şi pentru o luptă – expresia lui fiind aceea care trebuie s-o aibă un ziarist când dă peste un eveniment senzațional.

Armata îşi urmă programul în tot restul serii şi făcu o chetă bună. Fata cea drăguță zâmbea în jur cu ochii strălucitori, în timp ce lirele şi gologanii cădeau în cutie. Apoi, împinsă în față de femeia cea voinică, ne mulțumi dulce şi ne spuse că suntem oameni de treabă şi că îi pare rău de unele cuvinte pe care ni le spusese. Apoi se retrase, foarte aprinsă şi tulburată, şi se ascunse în spatele femeii aspre, care, fiindcă veni vorba, avea o excrescență pe buza superioară, ca un adevărat nit.

Deodată, fata cea drăguță apăru din nou din spatele femeii corpolente şi stătu, urmărind cu ochi scânteietori

ce se petrece. Unii dintre oamenii de pe partea opusă ringului se mişcară puțin într-o parte, având grijă să nu-i întâlnească privirea şi să nu fie prinşi privind-o – ca să nu se simtă ea încurcată. Watty se trezise puțin la sunetul unei voci străine în Armată (şi ce voce dulce şi limpede) şi aruncă o privire; apoi se aşeză din nou liniştit, dar oricine ar fi putut observa că nu sforăia în seara aceea.

Şi când Armata începu să se roage, fata cea drăguță îngenunche cu ceilalți pe prundiş. Vreo doi bărbați înalți îşi înclinară capetele, ca şi când aşa se cuvenea, iar Bogan-Chiorul, cu fața spălată de sânge, stătea cu pălăria ridicată, uitându-se primprejur să vadă dacă nu poate prinde vreunul râzând pe-nfundate.

Mitchell tunzătorul spunea mai târziu că toată împrejurarea îl făcuse să se simtă pentru moment ca altădată, pe vremea când era mai sensibil.

Oraşul începu să discute despre fata cea drăguță din Armată în aceeaşi seară, şi continuă să discute multe zile după aceea, dar nimeni nu putea descoperi cine şi de unde era – afară doar că venea de la Sydney. Ea îşi păstra bine secretul, dacă avea vreunul, iar celelalte femei din Armata Salvării nu puteau fi trase de limbă. Stătea în nişte chilioare, în spatele marii bărăci de lemn a Armatei Salvării, cu încă două „fete" care spălau, coseau, dădeau îngrijiri şi umblau jerpelite şi pe jumătate moarte de foame, ca zecile şi chiar sutele de femei din regiune care suferă de manie religioasă, şi care robesc şi trudesc prin mahalalele oraşelor mari şi îşi neglijează casele, bărbații şi copiii – pentru gloria Cerului.

Fetei cele drăguțe i se spunea Sora Hannah de către cei din Armată, şi uneori era cunoscută de păcătoşi ca „Domnişoara Căpitan". Nu ştiu dacă acesta era adevăratul ei nume, sau ce rang avea ea în Armată, dacă în adevăr avea vreunul.

Vindea „Strigătul de luptă" şi într-o singură zi a

vândut de două ori mai multe ziare ca de obicei. Bogan-Chiorul, fiind eliberat pe cauțiune, îi dădu doi şilingi pe un exemplar şi fugi fără să ia ziarul sau restul. Jack Mitchell cumpără pentru prima oară în viața lui „Strigătul", şi îl şi citi. Spunea că găseşte unele articole foarte realiste şi unele expuneri foarte interesante. Spunea că citise unul sau două lucruri în „Strigătul", de care înainte nici nu auzise, Tom Hall, luat pe neaşteptate, cumpără trei numere de la fata cea drăguță şi le găsi faimoase.

Micul Billy Woods, secretarul Uniunii Muncitorilor, care avea o fire poetică şi mai mult decât obişnuitul respect al australianului pentru lucrurile înalte – micul Billy Woods îmi spuse, într-o izbucnire de sinceritate, că de când o cunoscuse pe fată, avea două simțiminte, unul după altul: un insondabil şi îndepărtat sentiment de singurătate şi nostalgie care cuprinde câteodată, în chip ciudat, pe cei mai buni dintre bărbații însurați cu cele mai bune soții şi copii – cum era cazul lui Bill. Celălalt sentiment, care venea mai târziu şi care de fapt era o reacție, era sentimentul unui om care-şi dă seama că e învârtit pe degetul cel mic al unei femei, în folosul altcuiva. Billy spunea că, la zâmbetul sfios şi drăgălaş şi la timidul şi dulcele „mulțumesc" al fetei celei drăguțe din Armată, nu se putea opri de a nu-şi aminti de sfiosul şi dulcele zâmbet, şi de sfioasa şi dulcea gratitudine a unei chelnărițe din Sydney, care îl vrăjise o dată, în vremea dinainte de a fi căsătorit. El socotea că fata din Armată fusese trimisă la Bourke ca o speculație în vederea unei bune afaceri.

Tom Hall gândea la fel – dar aceasta după ce fusese ironizat o lună întreagă pe seama celor trei numere din „Strigătul".

S-a discutat despre fata cea drăguță şi din punct de vedere psihologic; neuitându-se problema sexuală. Donald MacDonald – tunzător, membru de frunte al Uniunii şi uneori delegat în alte colonii – ei bine, Donald

Macdonald spunea că de câte ori vedea un cerc de femei sau fete neatrăgătoare ori urâte în jurul unui pastor sau în Armata Salvării, spunea: „Inaniție sexuală”. Erau înfometate de dragoste. Mania religioasă era o pasiune sexuală, canalizată pe alt drum. De aceea credea că fetele morbid religioase erau cele mai uşor de sedus.

Dar această teorie nu se putea aplica fetei celei drăguțe din Armata Salvării. Mitchell socotea că ea avea un mare necaz – o soartă tristă, ori o dezamăgire în dragoste („ori” îi aparținea lui Mitchell): dar nu puteau înțelege cum o fată ca ea putea fi dezamăgită în dragoste – afară, doar dacă tipul murise sau era întemnițat pe viață. Donald decise că sufletul ei era înfometat.

Mitchell sugeră că s-ar putea să nu fie decât o mare dorință de a dobândi faimă, acelaşi lucru care le făcea pe unele femei şi fete să meargă printre leproşi, sau pe câmpurile de luptă ajutându-i pe schilozi să vină la viață. Acelaşi lucru care le face pe unele femei şi fete să pună juvățul de gâtul bărbaților. Fata cea drăguță trebuie să fie fiică de oameni înstăriți – chiar aristocrați, spunea Mitchell – era destul de drăguță şi vorbea destul de bine.

Dar nici măcar una dintre femeile rătăcite din Bourke n-a suflat vreo vorbă de bănuială împotriva ei. Spuneau că era prea bună şi prea drăguță pentru a fi acolo unde era. Vedeți, nu era unul dintre acele oraşe vechi, în care cotoroanțele ponegresc lumea lui Dumnezeu cu limba lor. Bourke era un orăşel abia ridicat într-o țară mare, un oraş pe unde treceau mereu australieni democrați, liberi şi voioşi, ca şi cele mai bune dintre oile negre ale lumii vechi; unde soții erau adesea obligați să lipsească de acasă câte douăsprezece luni, unde negustorii trebuiau să aibă încredere în clienți, şi prietenii să se încreadă unii în alții, şi oamenii aveau vederi largi. Ochiul minții vede departe.

După cuvântarea ei din acea primă zi, fata cea drăguță arareori vorbea, afară de cazul când mulțumea

pentru colecte – şi niciodată nu predica. Avea o voce plăcută şi obişnuia să cânte.

Acum de, dacă aş scrie pură ficţiune şi n-aş fi blestemat cu o încăpăţânată înclinaţie de a pune pe hârtie adevărul curat, aş putea spune că după venirea fetei celei drăguţe, moralitatea în Bourke s-a îmbunătăţit dintr-odată, în chip miraculos. Că Bogan-Chiorul n-a mai jucat cărţi, n-a mai băut, nu s-a mai bătut şi n-a mai înjurat, că n-a pus haina de luptător şi nu s-a mai bătut decât cu diavolul. Că Mitchell a lepădat masca de cinism; că Macdonald n-a mai gustat din Pomul Cunoaşterii şi a încetat să-şi mai bată capul cu probleme psihologice, devenind un om fericit; că Tom Hall n-a mai luat pe nimeni în zeflemea. Că nimeni, după ce se întuneca, nu se mai furişa prin pădure către un anumit stabiliment necesar, în casele de la marginea oraşului; şi că cele mai amabile şi mai binevoitoare cucoane s-au înscris în Armata Salvării.

Dar nu s-a întâmplat nimic din toate acestea. Beţivii se potoleau un pic, sau se fereau din drum dacă puteau, când apărea fata cea drăguţă pe scenă; luptele şi jocurile erau amânate, iar între timp se întrebuinţa un limbaj moderat – şi aceasta era cam tot.

Totuşi, cei mai mulţi dintre băieţi erau îndrăgostiţi de fata cea drăguţă din Armata Salvării – toţi acei care nu o *adorau* în taină. Despre lunganul de Bob Brothers se spunea că da târcoale, cu speranţa să i se întâmple fetei vreun accident, s-o trântească calul, sau ceva, în sfârşit, iar el să trebuiască să o aducă pe braţe în casă. Speria femeile din barăci, aruncând lemne peste gard, după ce se întuneca. Barcoo-Putregai, cel mai zgârcit om din ţinut, a fost văzut punând trei penny în cutie, iar un zvon foarte persistent răspândit de Tom Hall, spunea că Bogan-Chiorul intenţiona să-şi radă barba şi să adere la Armată, deghizat în fată.

Frumosul Jake Boreham, un tunzător sentimental din Noua Zeelandă, care-l citise pe Bret Harte, făcu o

încercare bine chibzuită pe lângă fata cea drăguță, prefăcându-se că apucă pe calea pierzării cu ideea de a-i câştiga interesul şi simpatia, apoi, purtând o aparentă luptă grea cu sine însuşi, că se înduplecă de hatârul ei. El povestea întâmplarea cu vesela şi cinica lipsă de discreție care-i era caracteristică, lui cât şi celor mai mulți dintre oamenii din ținut.

„Băusem câteva păhărele, spunea el, şi stăteam sub un eucalipt de lângă râu, când o văd pe fata cea drăguță şi o altă femeie din Armata Salvării, coborând de-a lungul malului. Era o arşiță grozavă. M-am gândit la Sandy şi la învățătoarea din Bret Harte şi mi-am spus că n-ar fi o idee rea să mă întind la soare şi să mă prefac bolnav; am aruncat pălăria pe pământ şi m-am întins pe jos, cu capul în soarele fierbinte, în cea mai grațioasă poziție pe care am putut-o găsi şi am încercat să dau feței mele o expresie de îndurerat regret, ca şi când aş fi visat la copilărie şi la maică-mea. M-am gândit că poate fetei celei drăguțe îi va fi milă de mine şi am fost sigur că se va opri, va ridica pălăria şi o va aşeza uşor peste bietul meu cap bolnav. Eu aveam să devin conştient pentru un moment, să mă uit disperat împrejur, să-i văd ochii, apoi să tresar şi să mă uit trist şi ruşinat, să mă clatin pe picioare, ridicându-mi pălăria, ca Silver King în fața publicului, când apare prima dată, beat, pe scenă; şi apoi aveam să încep să tremur, încercând să merg pe cât aş fi putut de drept. Iar în ziua următoare aveam să-mi curăț dinții şi unghiile, să pun o cămaşă albă şi să încep să fiu un om nou.

Ei bine, cum stăteam acolo, jos, cu ochii închişi, am auzit paşii venind şi oprindu-se şi o şoaptă şi am crezut c-o aud pe fata cea drăguță: „Bietul băiat!" sau ceva asemănător şi în aceeaşi clipă am simțit în coastă o împunsătură grozavă de umbrelă – cel puțin presupun că a fost țintită spre coastă; dar femeile sunt proaste ochitoare, aşa că vârful umbrelei mă atinse într-o parte, tocmai între ultima coastă şi osul şoldului, de-am sărit

în sus cu iuțeala lamei unui briceag când îl deschizi.

Cealaltă era femeia cea voinică, cu fața pătrată. Fata cea drăguță arăta mai curând speriată şi dezgustată decât sentimentală, dar cum avea destul curaj, şi-a regăsit numaidecât cumpătul. Mi-a spus că ar trebui să-mi fie ruşine, un om în toată firea ca mine, să zac acolo în praf, ca un vagabond beat – o ruşine pentru întreaga lume. Mi-a spus să mă duc acasă şi să dorm până mă voi trezi. Femeia cu falca pătrată mi-a spus că arăt ca un nătărău. Mă simțeam cu adevărat ruşinat şi cred chiar că arătam ca un nerod – cum arată orice bărbat în astfel de situație. Oricum, mă simțeam ca un nătărău. M-am sculat şi am plecat, dar sufeream atât de tare, încât m-am dus dracului de râpă, chiar de-adevăratele timp de vreo două săptămâni şi am pierdut douăzeci de lire la o partidă de dame contra unui jucător legat la ochi. Acum stau şi mă gândesc că amândouă femeile aveau umbrele, dar nu sunt sigur nici până în ziua de azi, care din ele m-a pocnit? Nu e vorbă, n-ar avea mare importanță. Dar de-atunci n-am mai citit nicio carte de Bret Harte."

Jake se gândi câtva timp.

„Partea proastă a lucrului, spuse el cu tristețe, e că n-am ştiut dacă femeia sau fata mi-au înțeles intențiile; aş fi fost curios să ştiu. Nici nu vă puteți închipui ce bănuitoare sunt femeile, ăsta e cusurul lor cel mai mare; am descoperit asta după ce m-am însurat."

Fata cea drăguță din Armata Salvării devenea tot mai palidă şi mai slăbuță şi cu ochii tot mai mari. Femeile spuneau că era o adevărată ruşine şi că ar fi trebuit să fie trimisă acasă, la prietenii ei, oriunde ar fi fost ei. Două, trei zile a fost bolnavă, iar câteva femei au făcut prăjituri şi le-au dăruit peste gardul barăcii şi s-au oferit să vină s-o îngrijească, dar femeia cea voinică lua de spălat acasă şi a îngrijit-o ea singură.

Fata cea drăguță încă mai vindea „Strigătul de Luptă" şi făcea chete, dar obosită, apatică şi cam jenată. Era

clar că se săturase de Armata Salvării şi îi era ruşine de ceilalți frați din Armată. Poate că ajunsese să înțeleagă lucrurile prea bine.

Armata Salvării, vedeți, nu era de niciun folos în Australia decât din punct de vedere financiar. E pur şi simplu acolo ca să colecteze fonduri pentru conducătorii flămânzi. Australienii sunt prea inteligenți pentru Armata Salvării. În Bourke nu era deloc sărăcie – aşa cum se înțelege la oraş; era destulă hrană; iar dormitul în cort şi lipsa de confort păreau fireşti oamenilor. Când era vorba de vreo boală, accident, văduve sau orfani, prietenii făceau o chetă, fără să bată toba şi să țină predici, şi totul era perfect. Dacă cineva era lefter, împrumuta două lire de la un prieten. Dacă sosea o familie străină, fără bani, se găsea cineva care s-o găzduiască, iar negustorii îi creditau până ce bărbatul găsea de lucru. Cât despre rest, ne rezolvăm singuri, pe aici, problema salvării sau a osândei – după cum e cazul – fără să ne ajute nimeni – decât un prieten, poate. Armata Salvării nu poate să ne ajute, dar un prieten păcătos, mai curând – fiind şi el pățit. Armata Salvării este doar un obstacol în calea progresului democrației, pentru că atrage pe mulți, care altfel ar fi democrați agresivi – ca şi pentru alte motive.

În afară de aceasta, dacă toți am adera la Armata Salvării, ar rămâne al dracului de puțini pentru principala ei misiune.

Fata cea drăguță a mai lucrat o bucată de timp, cu soția inspectorului de la depozite, care n-a putut afla nimic de la ea în privința ei sau a prietenilor ei. Dormea tot în baracă, făcea parte din Armata Salvării şi asista la mitingurile ei.

Era în dimineața de Crăciun, şi era pace în Bourke şi printre oameni bună învoire. Nu mai fusese nicio bătaie de două seri, şi chiar şi aceea fusese o luptă amicală, pentru a se lămuri o discuție cu privire la fosta

proprietate şi în acelaşi timp a se decide viitoarea stăpânire a unui câine.

Fusese o noapte foarte caldă şi apăsătoare, care se termină într-un răsărit înăbuşitor. Bărbaţii liberi aveau obiceiul să-şi ia aşternutul şi să doarmă în „Parc” sau în scuarul oraşului, când era foarte cald. Nevestele şi fetele dormeau sau încercau să doarmă cu ferestrele şi uşile de la dormitor deschise, iar bărbaţii dormeau afară, pe verandă. Eu mă culcasem în noaptea aceea într-un colţ al parcului şi soarele m-a trezit din somn.

Pe când mă ridicam, am văzut un om cu sacul în spate, venind pe drumul alb şi prăfuit, dinspre pod, acolo unde drumul duce spre Vest şi mai departe, o sută şi treizeci de mile prin desişurile aride şi pârjolite de soare, la Hugerford, pe marginea Sheol-ului. Am recunoscut mersul acelui om. Era Jack Moonlight, un timp secretarul Uniunii tunzătorilor la Coonable şi în general delegatul tunzătorilor în orice baracă unde tundea. Era un tunzător de o categorie superioară, unul dintre acei oameni liniştiţi şi gânditori, din care se găseau, în general, doi sau trei în mediul aspru al barăcilor, care au o mare influenţă şi dau barăcii un nume bun, din punctul de vedere al Uniunii. Nu calmi în felul indignat şi snob al englezului educat, dar cu un fel de calm trist, stăpânit, plin de forţă – ca şi când şi-ar da bine seama că inteligenţa lor depăşeşte linia medie, că au suferit necazuri mai adevărate şi mâhniri mai adânci decât majoritatea prietenilor lor, cărora nu le este cu putinţă să-i înţeleagă dacă le vorbesc aşa cum simt şi care nu pot să vadă lucrurile aşa cum le văd ei – totuşi, oameni care sunt înţeleşi şi foarte simpatizaţi în rezerva lor izolată şi plină de bun simţ.

Lucrasem în aceeaşi baracă cu Jack Moonlight şi îl întâlnisem la Sydney şi a fi tovarăş de lucru cu un boşiman câteva săptămâni, înseamnă a-l cunoaşte bine – cel puţin aşa cred. Cu doi ani în urmă de Crăciun, el făcuse o excursie la Sydney, şi când se întorsese înapoi,

părea că îi lipseşte ceva. Devenise tăcut, bea mai mult şi uneori chiar de unul singur, şi începuse să fumeze zdravăn. Îşi abandona prietenii, se interesa puţin sau deloc de treburile Uniunii şi călătorea singur, mai ales noaptea.

Australianul se naşte cu prietenul lipit de el, şi lipit rămâne toată viaţa – ca o aluniţă. Poate să-i despartă uneori sute de mile şi să fie separaţi ani întregi; rămân totuşi prieteni pe viaţă. Un australian poate avea mulţi prieteni în vagabondările lui, dar întotdeauna unul singur este prietenul *lui,* „prietenul meu"; şi este lucru obişnuit să auzi un australian, care este în toate privinţele un adevărat prieten cu omul cu care se întâmplă să călătorească, să vorbească despre *prietenul prietenului său* – „prietenul lu' Jack" care ar putea fi în Klondyke sau Africa de Sud. Un australian are totdeauna un prieten care să-l consoleze, cu care să discute, să lucreze, să se plimbe, să bea, care să-i împrumute bani când rămâne lefter şi care să-i spună nătărău afurisit şi să-l şi pocnească uneori, care în faţă să-l înjure, dar pe la spate să-i ia apărarea, care să depună mărturie falsă şi să-şi calce jurământul pentru el, care să-şi mintă iubita pentru el dacă e holtei, sau nevasta, dacă e însurat, care să-i reţină un ţarc la o baracă unde nu e de faţă, sau, dacă prietenul e plecat în Noua Zeelandă ori Africa de Sud, să-i scrie să vină, dacă e rost de vreun câştig. Şi fiecare ia de bun cuvântul celuilalt împotriva întregii lumi, şi fiecare crede că celălalt e omul cel mai drept care s-a văzut vreodată – „un om întreg". Şi cel mai bun, în al doilea rând, după vechiul prieten, este acela cu care te plimbi, mergi călare, lucrezi sau bei.

Primul lucru de care te întreabă bucătarul când vii la o baracă de tunzători este: – „Unde ţi-e prietenul?" Într-o vreme am călătorit singur câtva timp şi mi se părea uneori, după tonul cu care eram întrebat despre prietenul meu, că oamenii îşi închipuiau că l-aş fi făcut

să dispară şi că faptul ar trebui cercetat.

Când un om calcă prietenia şi începe să „urască", oamenii de pe la noi consideră asta ca o treaptă spre un copac convenabil şi o pereche de chingi de şa încătărămate…

Părerea mea era că, într-o oarecare măsură, începeam să iau loc pe vremea aceea prietenului lui Jack Moonlight.

— Hei, Jack! l-am strigat, când ajunse la colțul Parcului.

— Bună dimineața, Harry, spuse Jack, ca şi când m-ar fi văzut în ajun, şi nu cu trei luni în urmă. Ce mai faci?

Am mers împreună la biroul Uniunii, unde aveam o cămăruță mititică. Jack era tăcut. Dar nu e loc pe lume unde tăcerea unui om să fie mai mult respectată (cu limite rezonabile) ca în ținuturile australiene, unde fiecare om are un trecut, mai mult sau mai puțin trist, şi fiecare o fantomă – poate că din alte țări de care nu ştim nimic şi vorbind într-o limbă străină. Pe la noi se spune: „Jack e pe gânduri!" Şi îl lăsă într-ale lui. În general doreşti şi tu să-ți vezi de gândurile tale, ca şi prietenul tău; şi când ați fost o bucată de timp împreună, e foarte natural să călătoreşti o zi întreagă fără să schimbați o vorbă. În cursul dimineții, Jim va spune la un moment dat: „Ei bine, cred că am făcut o afacere bună cu calul ăsta, Bill", iar după-amiază, târziu, să zicem cu douăzeci de mile mai departe, i se întâmplă lui Bill să răspundă: „Ei bine, cred că afurisitul care ți l-a vândut, te-a înşelat."

Îmi place un prieten care gândeşte şi cred că a gândi în tovărăşia cuiva este mult mai sănătos şi mai comod, precum şi mai puțin riscant, decât a gândi singur.

În drum spre biroul Uniunii, Jack şi cu mine am trecut pe lângă „Royal Hotel" şi am aruncat o privire prin uşa deschisă a dormitorului ce da pe verandă, şi am văzut-o pe drăgălaşa, frumoasa şi tânăra soție din

Sydney a proprietarului, dormind frumuşel sub plasa împotriva țânțarilor, ca o frumoasă din pădurea adormită, în timp ce patronul dormea pe saltea afară, pe verandă, de-a curmezişul uşii deschise.

M-am uitat la Jack, căutând un zâmbet, dar n-am văzut niciunul. Avea expresia îndurerată a unui om care e brusc îmboldit de gândul la ceva care ar fi putut să fie.

Am pus ceainicul la foc şi am fript o bucată de carne.

— Ai călătorit toată noaptea, Jack? l-am întrebat.

— Da, răspunse Jack, am poposit ieri la Emus.

N-a mâncat deloc. Începeam să cred că gândea prea mult pentru sănătatea lui. Era mult mai slab decât îl văzusem ultima dată şi puțin cam distrat, şi avea ceva din privirea rătăcită pe care o văzusem la Tom Hall după ultima mare grevă a tunzătorilor, când Tom lucrase zi şi noapte pentru a-şi susține prietenii în aspra şi amara luptă, dar bătălia a fost pierdută.

— Ascultă, Jack, i-am spus eu la urmă, ce s-a întâmplat?

— Nu e nimic în neregulă, Harry. Ce te face să crezi?

— Ai intrat în vreo încurcătură? l-am întrebat. Ce s-a întâmplat pe drumul de la Hungerford?

— Nu, Harry, n-am nimic, dar tu ce faci?

Şi scoase din buzunar o sfoară, nişte ziare şi un sul de bancnote prăfuite şi le aruncă pe pat. Cum tocmai atunci eram lefter, am luat o bancnotă şi o cană, să aduc bere de la „Royal”. Mă gândeam că berea l-ar putea ajuta să-şi mai revină puțin.

— Ia mai bine două lire, spuse Jack. Arăți ca şi când ai avea nevoie de ceva cămăşi şi lucruri noi.

Dar o liră îmi era de ajuns şi cred că avea motiv să se bucure de cea de-a doua, după cum s-au desfăşurat apoi lucrurile.

— Nimic nou în Bourke? întrebă Jack în timp ce ne beam berea.

— Nu, spusei eu, nimic; doar că e o fată drăguță în Armata Salvării.

— Era şi timpul, mârâi Jack.

— Dar ia ascultă, Jack, spusei eu deodată, în definitiv ce ți s-a întâmplat în ultimul timp? Poate că aş putea să te ajut. N-are niciun rost să tot zici că nu e nimic. Când un om cade mereu pe gânduri şi umblă singur, e semn rău şi e foarte probabil să sfârşească într-un copac, atârnat de o bucată de funie. Spune-mi ce necaz ai. Spune tot. E o fantomă, nu-i aşa?

— Ei bine, aşa cred, spuse Jack. Toți avem fantomele noastre în această privință. Dar n-avea nicio grijă, Harry, n-am nimic. Eu nu mă amestec în fantomele tale, şi nu înțeleg ce te face să o urmăreşti pe a mea. De ce? E tot aşa de rău ca şi când ai da cu piciorul în câinele cuiva, spuse Jack cu o umbră de zâmbet.

— Spune-mi, Jack, e o femeie?

— Da, o femeie. Acum eşti mulțumit?

— O fată?

— Da.

Nu mai era nimic de spus. Mă gândeam c-ar fi putut fi de o mie de ori mai rău decât o fată. Mă gândeam că s-ar fi putut însura pe undeva, şi să fi ieşit vreo încurcătură.

Am luat masa la Billy Woods, o adevărată masă de Crăciun – totul rece în afară de legume, stând pe verandă în şorturi, în pofida ordonanțelor în vigoare, iar soția şi sora lui Billy, proaspete, calme, frumoase, în loc să fie încălzite, îmbujorate şi prost dispuse, ca cele mai multe femei australiene care au gătit toată dimineața la un foc dogoritor într-o bucătărie supraîncălzită şi pe o zi extrem de călduroasă, ca să prepare budinci şi fripturi fierbinți, pentru simplul motiv că bunicile lor obişnuiau să prepare, în Anglia, de Crăciun, bucate calde.

După masă am făcut o plimbare pe râu, plutind uşor în josul curentului, la umbra copacilor de pe malul râului, în loc să ne culcăm sau să umblăm obosiți şi transpirați, ca să găsim apoi femeile cu migrene, cum se întâmplă de multe ori, de Crăciun, în Australia.

Doamna Woods încercă să-l facă pe Jack să vorbească, dar fără. Niciun succes, iar seara, Jack începu să bea, ceea ce-l făcu pe Bill să spună: „Mă tem că Jack e pe drum rău."

După ceai, cei mai mulți dintre noi ne adunarăm în jurul verandei lui Watty. Mai tot ce se întâmplă în Bourke, se întâmplă la crâşma lui Watty sau prin apropiere.

Dacă un cal nărăvaş se ambala şi pleca în goană cu o trăsurică sau o căruță, era oprit în general în fața crâşmei lui Watty, ceea ce părea să sugereze, după cum spunea Mitchell, că cei mai mulți dintre eroi beau la Watty – şi de asemenea că oamenii cei mai curajoşi se găsesc printre cei mai mari bețivani. (Dar uneori calul se oprea singur în stâlpul firmei lui Watty, care era un stâlp gros şi rezistent ce-i oprea elanul.) Pe atunci crâşma lui Watty, „La Herbul Cărăuşilor", era o crâşmă a unioniştilor; şi căruțaşii australieni sunt în majoritatea cazurilor oameni aspri, oțeliți şi cruzi: dar era. Ceva în berea lui Watty care-i făcea pe oameni să discute curgător, şi cele mai frumoase lupte aveau loc în curtea lui. Câinii lui Watty erau cei mai răi din tot oraşul şi aveau loc lupte de câini la fiecare două seri, urmate tot atât de des de o trântă între oameni. Când calul vreunui om o lua la goană cu el, de cele mai multe ori era azvârlit pe veranda lui Watty, dacă nu era cumva proiectat drept în bar; şi victimele accidentelor, şi tunzătorii bolnavi sau lefteri erau, în general, aduşi tot la crâşma lui Watty, ca fiind cea mai convenabilă şi mai comodă pentru ei. Mitchell nega că ar fi fost generozitate sau bunătate din partea lui Watty; spunea că totul era o chestie de reclamă şi de afacere. Watty ştia ce face. Era un om şiret, Watty ăsta. Mitchell mai spunea că dacă ar fi bolnav, *el* personal n-ar vrea să fie adus la Watty, pentru că Watty ştia ce bună afacere era setea de la înmormântări. Tom Hall era de părere că Watty mituia în taină Armata Salvării.

Stăteam pe un scăunel lângă zidul verandei, cu Donald Macdonald, Bob Brothers (Girafa) şi Mitchell, şi cu încă vreo doi alţii, iar Jack Moonlight şedea pe podea, cu spatele rezemat de zid şi cu pălăria trasă bine pe ochi. Armata Salvării sosi la ora obişnuită, dar la început n-o văzurăm pe fata cea drăguţă, era puţin în întârziere. Mitchell spunea că îi place să se afle la Watty când Armata Salvării făcea rugăciuni şi fata cea drăguţă era acolo; personal, n-avea nimic împotrivă să se roage pentru el o fată atât de frumuşică, deşi considera că numai un înger adevărat ar mai putea să-l salvele. Spunea că bătrâna lui bunică obişnuia să se roage pentru el în fiecare seară a vieţii ei, iar duminica, de trei ori, plus zilele de Crăciun, dacă nu se întâmplă să cadă Crăciunul într-o duminică; dar Mitchel socotea că bătrâna nu trebuie să fi avut mare influenţă, căci cu fiecare an a devenit tot mai păcătos şi s-a afundat tot mai adânc pe căile întunericului, până a luat chiar drumul crimei.

În timp ce Armata Salvării se ruga, o femeie mititică, subţirică, şi cam ţicnită, apăru pe ring; era o apucată în ce priveşte religia aşa cum pe unele femei le apucă de câte ori e vorba de drepturile femeii sau sute de alte lucruri. Avea o faţă atât de slabă, fălcile atât de proeminente şi gura atât de mare, încât când a deschis-o să vorbească, era ca mişcarea în gol a unui ventriloc şi aproape că puteai să-i vezi gâtlejul.

— Lumea spune că sunt smintită, ţipă ea cu o voce spartă şi stridentă. Dar nu sunt nebună – sunt nebună numai după Domnul Iisus Cristos! Asta-i toată nebunia mea!

Şi tocmai atunci, un om din Armata Salvării – bocitorul Armatei, cum îl numeam noi şi care totdeauna călca în strâchini, tocmai atunci făcu un pas înainte, îşi roti ochii, îşi aruncă mâinile în sus şi-n jos, ca şi când ar fi săltat două mingi şi spuse cu o simţire adâncă:

— Slavă Domnului că sminteala ei e tocmai unde

trebuie!

Tom Hall se îndoi de râs şi mulți dintre ceilalți păcătoşi găsiră că era tare hazliu. Şi Armata Salvării părea de asemenea să creadă că ceva nu era în ordine, căci începu să cânte un imn.

Un negru american voinic, care fusese păzitor de noapte la Sydney, păşi pe ring şi îşi flutură brațele, iar când se simți destul de emoționat, începu să-şi mişte mâinile în sus şi-n jos, repede, ca şi când ar fi tras în jos o frânghie, în mare grabă, pe un scripete, şi să spună: „Coboară Doamne!" – odată cu imnul, ca un acompaniament de bas. „Coboară, Doamne, coboară, Doamne, coboară, Doamne, coboară Doamne!" Şi cu cât spunea mai iute, cu atât mai repede trăgea funia. Iar când imnul se termină, el începu să predice.

— Prieteni, spunea el, am fost o dată negru ca tăciunele în gândurile mele! Am fost o dată negru ca cerneala în oceanul păcatului! Dar acum – slavă şi binecuvântare Domnului! – sunt mai alb ca fulgul de zăpadă!

Tom Hall, stând jos, pe marginea verandei, plângea, cu capul rezemat de un stâlp. Contribuise cu un şiling în seara aceea şi voia să aibă contravaloarea sumei.

Atunci sosi şi fata cea drăguță şi fu împinsă înainte, pe ring. Arăta mai subțirică şi mai palidă ca oricând, iar în ochi avea o strălucire febrilă, care nu-mi plăcu.

— Oameni buni, spuse ea, e ziua de Crăciun…

N-am auzit mai mult căci la sunetul vocii ei, Jack Moonlight sări în sus, ca şi când l-ar fi înțepat cineva. Se repezi înainte, se uită la ea o clipă, fix, de parcă nu-şi putea crede ochilor, apoi strigă: „Hannah!" scurt şi tăios. Ea tresări de parcă ar fi fost împuşcată, îi aruncă o privire sălbatică şi se clătină pe picioare; în clipa următoare el o ținea în brațe şi îşi îndrepta paşii spre salonul particular.

Am auzit-o pe soția lui Watty strigând după apă şi după săruri mirositoare. Era tot atât de grasă ca şi

Watty şi îi semăna foarte mult la faţă, dar era emotivă şi simpatică. Apoi imediat am auzit prin fereastra deschisă vocea fetei celei drăguţe, care-i spunea lui Jack:

— O, Jack, Jack! De ce ai plecat şi m-ai lăsat aşa? A fost crud din partea ta.

— Dar mi-ai spus să plec, Hannah, zise Jack.

— Asta... asta n-are a face. De ce nu mi-ai scris? suspina ea.

— Pentru că nici tu nu mi-ai scris mie niciodată, Hannah, spuse el.

— Asta... asta nu e o scuză. A fost atât de cr... crud din partea ta, Jack!

Nevasta lui Watty închise fereastra. Un nou venit îl întrebă pe Watty ce se întâmpla, iar el îi răspunse că nu era nimic altceva decât că fata din Armata Salvării îşi găsise drăguţul, sau soţul, sau un frate de mult dispărut, sau aşa ceva, dar că nevastă-sa se îngrijea de chestia asta, şi continuă să moţăie mai departe.

Apoi ne-am strămutat cu toţii la Royal şi am luat şi Armata Salvării cu noi.

— Aşa se petrec lucrurile, spuse Macdonald. Pentru femei este sau dragostea sau religia; pentru bărbaţi, dragostea sau dracul.

— Uneori, pentru bărbaţi, spuse Mitchell imediat, sunt amândouă, şi dragostea şi dracul, Donald.

M-am uitat atent la Mitchell, dar faţa lui nu avea altă expresie decât dac-ar fi vrut să spună: cred că va începe să plouă.

HOTELUL SUFLETELOR PIERDUTE

Drumul spre Hugenford. Februarie. O sută treizeci de mile de nisip roşcat, aspru, pe lângă desişuri uscate şi încinse. Nori deşi de nisip fierbinte. Patru atelaje încărcate cu lână, trecând peste o barieră care taie drumul. Scârțâit de roți, zăngănit şi clinchet de lanțuri, pocnete de bice şi înjurături în dialect local. Baloturi, şi orice altceva, acoperite de praf. Miros de pânză gudronată şi de unsoare veche de osii. Şine de roți, destul de fierbinți ca să frigi cotlete pe ele, juguri şi lanțuri atât de încinse încât e de mirare că nu ard pielea animalelor. Apă călduță în burdufurile atârnate la spatele carelor. Boi, trăgând aşa cum numai boii ştiu să tragă. Roți săpând brazde adânci în nisip, şi încărcătura clătinându-se de pe o parte pe alta. La jumătate de drum, o întindere uscată de şaptesprezece mile. Un rezervor mare, plin cu apă bună, în desiş, la dreapta, dar e un rezervor particular, străjuit de un paznic. Tufişuri de *mulga* şi un lăstăriş rar şi spinos.

Căruțaşii se opresc pentru masă. Fac tabără şi pun apă la fiert, în timp ce boii stau frânți sub jugul lor, în căldura arzătoare. Unul sau doi se culcă, iar înaintaşii se târăsc şi se înghesuie în jurul unui copac uscat, nădăjduind un pic de umbră. Căruțaşii arată ca nişte piei roşii, cu o mască de praf roşu amestecat cu sudoare pe chipuri, ciudată fiind dunga albă din jurul ochilor, pricinuită de îndepărtarea prafului orbitor, a sudorii şi a

muştelor. Vreascurile uscate ard cu o flacără palidă şi un fum albastru, străveziu, se ridică aproape invizibil. Fierbinţeala soarelui dansează şi luminează orbitor stâlpii albi ai îngrădirilor, peste munţi de nisip şi peste orice lucru luminos din depărtare.

Un om îşi scoate cizma şi ciorapul, le goleşte de un pumn bun de nisip şi îşi suflecă cu grijă cracul pantalonului. Piciorul îi e acoperit până la genunchi de o crustă de praf şi sudoare; distrat, o rade cu briceagul şi se amuză umezind o dungă cu degetul, apoi o rade, ca şi când ar fi curios să vadă dacă se mai poate numi un om alb.

Diligenţa pentru Hungerford, brăzdând nisipul, trece pe lângă ei, într-un nor des de praf.

Şirul de care se târăşte din nou mai departe, ca „un şarpe rănit, ce piere odată cu apusul", dacă un şarpe rănit care moare la apusul soarelui ar putea reînvia în dimineaţa următoare, ca să se târască din nou mai departe, până la un alt apus de soare.

Oameni în căutare de lucru, cu o înfăţişare disperată, sunt întâlniţi în cursul după-amiezii, iar un căruţaş, cel cu piciorul acoperit de nisip, le oferă tutun. Tovarăşii lui contribuie cu câte puţin ceai, făină, zahăr.

Apus de soare şi boi obosiţi. Căruţaşii îi dejugă şi îi mână spre cea mai apropiată apă – la cinci mile depărtare – trimiţând mai întâi un om să cerceteze şi să vadă dacă paznicul nu e pe-acolo, altfel să trateze cu el, căci e proprietatea squatterului. Duc în grabă boii spre apă şi înapoi, în lumina amurgului, apoi, la adăpostul întunericului, îi mână într-o poieniţă din desiş, departe de drum, unde s-ar putea vedea o urmă de iarbă – dacă priveşti mai de aproape. E mai bine cu boii decât cu caii, căci nutreţul prost se vinde scump, iar grăunţele sunt cântărite în aur.

Mitchell şi cu mine ne-am întors pe drum, la rezervorul de apă. Am pus ceainicul la fiert şi am

mâncat carne sărată de oaie şi turte. Trebuia să ne întoarcem înapoi, la Bourke, căci n-am găsit de lucru la niciuna dintre barăci, în drumul spre Hungerford. Ne aşezarăm sub un pâlc de arbuşti tineri de mulgă, cu spinările rezemate de trunchiuri şi ne scoaserăm pipele. De obicei, pe drum, când muştele erau foarte rele, trebuia să ne apărăm cu crenguțe sau cu pene lungi din cozi de curcan, pe care le tot mişcăm în fața obrazului, ca să nu ne intre gângăniile în ochi; iar când făceam popas, unul trebuia să mişte penele, în timp ce celălalt aprindea pipa – şi până la urmă fumul le gonea. Dar la o umbră deasă sau într-o colibă întunecoasă, muştele nu erau atât de rele. Pipa lui Mitchell l-ar fi afumat şi pe dracul; era o veche pipă din spumă de mare, destul de tare ca să ucizi cu ea un băştinaş. Am fumat odată cu ea, când eram rău cătrănit şi voiam să mă-mbolnăvesc, şi rezultatul a fost foarte satisfăcător.

Mitchell se uită prin portofelul lui, mai mult din obişnuință decât pentru altceva, şi scoase o reclamă de la Tattersall. Şi aceasta îi aminti.

— Ştii ce-aş face eu, Harry, spuse el, dacă aş câştiga pariul cel mare de la Tattersall, sau dacă ar fi să moştenesc cincizeci sau o sută de mii de lire sterline, sau mai bine, un milion?

— Cred că nimic altceva, spusei eu, decât că te-ai duce la Sydney, sau în vreun alt loc mai răcoros decât ăsta.

— Am să-ți spun eu ce-aş face, spuse Mitchell, vorbind cu pipa în gură, aş clădi un cămin pentru muncitori.

— Un cămin pentru muncitori?

— Da. Şi chiar aici, chiar pe locul acesta, uitat de Dumnezeu. Aş clădi un cămin pentru muncitori şi l-aş numi Hotelul sufletelor pierdute, sau Hanul de la Apusul soarelui, sau Casa de la jumătatea drumului sau un alt nume care să stimuleze fantezia oamenilor. L-aş clădi după cele mai bune metode de locuință răcoroasă

într-o regiune fierbinte: cărămidă, verande multe şi mari, podite cu cărămizi, şi balcoane, şi acoperiş de şindrilă, în vechiul stil australian. N-aş pune nici o singură foaie de tablă gofrată şi la ferestre aş pune balamale, ca pe vremuri, şi ochiuri mici de geam, iar împrejur, viță de vie; arată mai răcoros, mai simplu şi mai romantic decât modelele bătătoare la ochi. Şi aş săpa un rezervor pentru o suprafață de apă mare cât un lac şi pentru o fântână arteziană, chiar dac-ar trebui să sap până în Anglia, şi aş iriga pământul, ca să se facă nutreț bun pentru cai şi fructe şi legume, chiar de-ar trebui să aduc cu căruța de la Bourke bălegar pentru. Îngrăşăminte. Şi boul şi calul oricărui căruțaş, şi calul închiriat al oricărui tunzător ar putea intra nestăvilit, dar cirezile de vite aflate în trecere ar plăti, căci ele aparțin squatterilor şi capitaliştilor. Toți căruțaşii ar putea poposi, dar numai pentru o noapte. Şi aş... dar nu, nu, flori n-aş pune deloc, ele ar putea aminti ceva dureros, iar bietului emigrant abia sosit în Australia, i-ar aminti de casa în care s-a născut şi de maică-sa, a cărei inimă a zdrobit-o şi de tatăl lui cu părul încărunțit pe care l-a băgat în mormânt, distrugându-se şi pe el totodată.

— Dar ce e cu ferestrele după moda veche şi cu vița de vie? l-am întrebat.

— A, spuse Mitchell, uitasem de ele. Dacă mă gândesc mai bine, cred că aş pune şi ceva flori; şi poate şi puțină iederă. S-ar putea ca noii veniți să fie preocupați de propria lor salvare şi în cazul acesta vederea rozelor şi a iederei le-ar arăta că, la urma toată n-au nimerit chiar într-o țară uitată de Dumnezeu şi le-ar putea ajuta în năzuința spre ceva mai bun, care se găseşte în inima oricărui vagabond, până ce moare.

...Puf, puf, puf, din lulea, încet şi gânditor.

— Până ce moare, repetă Mitchell. Şi poate, spuse el ridicându-se, aş avea o sală mică, aranjată ca un colț de restaurant elegant, cu argintărie şi fețe de masă şi un

chelner, pentru ca atunci când vreun om cu carte decăzut, ar veni pe-aici, să se poată simți pentru o oră, două, omul care era o dată. Dar presupun, reflectă Mitchell, că nu s-ar putea simți complet ca mai înainte, fără o prietenă, care să stea în fața lui. Aş putea alege vreuna cu pielea neagră, cred că n-ar avea prejudecăți de culoare. Dar astea sunt prostii. Orice căruțaş şi drumeț ar putea rămâne acolo numai o noapte. Aş avea duşuri; dar n-aş forța pe nimeni să facă baie, împotriva voinței lui. Ar putea să stea jos, la o masă, şi să mănânce pe o față de masă; să doarmă pe cearceafuri şi să se simtă ca înainte de a fi murit bătrâna-i mamă, sau ca înainte de a fi fugit de acasă.

— Cine? Mama? am întrebat.

— Da, în unele cazuri, spuse Mitchel; şi aş avea şi un mic, atrăgător şi răcoros pavilion de vară, chiar lângă lacul artificial, departe de zgomotul casei, unde căruțaşii să poată, după ceai, să-şi fumeze pipele şi să spună poveşti şi să stea la taclale. Şi aş pune de asemenea şi bărci pe lac, în caz că vreun fost student de la Oxford sau Cambridge, sau un vechi marinar ar veni pe-aici; ar începe să le curgă un alt sânge în vine, să mai poată pune mâna pe vâsle. Îți mai aminteşti de acel bătrân marinar, care avea în grijă motorul statului? Ai văzut cum îşi ținea motorul – curat şi strălucitor ca un ac nou, toate nou-nouțe şi bine întreținute, iar cabana lui, aranjată ca o cabină de vapor. Cred că îşi închipuie mai tot timpul că e pe mare şi că se luptă cu ea, în loc de a pompa nişte apă murdară, dintr-o groapă din desiş, pentru vite aproape moarte de foame şi de sete. Sau poate crede că pluteşte la suprafața apei.

— Şi ai avea şi peşti, în lacul ăsta al tău?

— Desigur, spuse Mitchell, şi când vreun țicnit de bătrân cioban sau vagabond soseşte seara, înnebunit de căldură şi de singurătate – ca bătrânul acela ciudat pe care l-am întâlnit colo, în urmă – ar putea să stea la marginea lacului, în răcoarea serii şi să pescuiască după

pofta inimii, cu undiță şi cârlig, şi să viseze că a fugit de la şcoală şi pescuieşte în pârâul de lângă satul lui natal, din Anglia, cu aproape cincizeci de ani în urmă. Ar părea mai real decât să pescuiască în praf, cum fac pe aici câțiva bătrâni nebuni ai desişului.

— Dar n-ai impune nicio restricție? am întrebat eu.

— Nu. Nici măcar pentru poeți. Aş încerca să-i lecuiesc cu hrană bună, sănătoasă, şi multe exerciții fizice. Hotelul sufletelor pierdute ar fi un refugiu, atât pentru foşti ocnaşi, cât şi pentru cei care au fost odată domni; pentru infirmi şi pentru bețivi ruinați, cât şi pentru tunzătorii cinstiți şi sănătoşi. M-aş aşeza şi aş sta de vorbă cu un bețivan sau un criminal, ca şi când l-aş socoti un om tot atât de bun ca şi mine şi s-ar putea chiar să fie; în privința asta... numai Dumnezeu ştie. Bolnavul ar fi ținut aici până s-ar însănătoşi sau ar muri, iar chefliul, care are nevoie să se trezească, l-aş ține până s-ar pune iar pe picioare.

— Atunci ți-ar trebui şi un doctor, am spus.

— Da, vorbi Mitchell, aş aranja şi asta. Nu mi-aş bate capul cu vreun respectabil medic practician de la oraş. Aş lua vreun nenorocit de doctoraş care ar fi avut odinioară, în Anglia, o carieră strălucită şi care a căzut în dezonoare şi a şters-o în colonii, un om care ştie ce înseamnă delirium tremens, care a trecut prin toate şi cunoaşte totul.

— Atunci ai avea nevoie de un director, sau funcționar, sau secretar, am sugerat eu.

— Cred că da. Eu nu mă prea descurc cu cifrele. Ar trebui să dau un anunț la ziar pentru asta. Dacă mi-ar veni vreun candidat cu certificat de bună purtare şi mai ales cu recomandație iscălită de un preot, i-aş spune să mai treacă săptămâna viitoare; şi dacă un tânăr ar dovedi că se trage dintr-o bună familie creştină, că merge regulat la biserică şi cântă în cor, şi că a predat în şcolile de duminică, i-aş spune să nu mai vină, căci locul s-a ocupat, – pentru că n-aş avea încredere în el.

Se întâmplă deseori ca omul foarte religios, cinstit şi muncitor la tinerețe s-o ia pe căi greşite mai târziu. M-aş încrede mai curând în vreun bătrân şi ticălos funcționar, care a încăput pe mâna vreunei femei sau a vreunor jucători la curse când era tânăr şi a călcat greşit şi şi-a ispăşit pedeapsa de delapidare; oricum, l-aş scoate din mizerie şi i-aş oferi o cale de salvare.

— Şi cum o să fie cu femeile? l-am întrebat.

— A, bine, cred că va trebui să fie şi vreo femeie, fie şi numai pentru a-l ține pe doctor pe linie. Aş angaja o femeie cu trecut, una care n-a fost deloc mai bună decât ar fi putut fi; până la urmă sunt cele cu inima cea mai bună; să zicem, o actriță care a decăzut în viață, sau o fostă cântăreață de operă care să-şi fi pierdut vocea, dar ar putea încă să mai cânte puțin. O femeie care ştie ce înseamnă necazul. Şi aş lua şi o fată care să-i țină tovărăşie, un fel de fată în casă, şi vreo două băştinaşe sau metise care s-o ajute. Aş prefera o biată fată dezamăgită sau părăsită. Şi nici vreo doi copilaşi n-ar strica să fie. Copiii ar înveseli pe oameni şi ar contribui la îndulcirea atmosferei în casă.

— Şi ce te faci dacă menajera se îndrăgosteşte de doctor?

— Ei bine, n-aş lua măsuri împotriva dragostei, spuse Mitchell. M-am îndrăgostit şi eu, nu numai o dată, şi nu cred că aş fi fost mai rău dacă aş fi rămas îndrăgostit. Ei bine, să presupunem că se îndrăgosteşte de doctor şi se mărită cu el, sau că se îndrăgosteşte dar nu se mărită cu el – ori să presupunem că fata se îndrăgosteşte de secretar. Nu ar fi niciun rău în asta; nu i-ar face decât mai mulțumiți în acest cămin şi i-ar lega de el. Ar fi o familie fericită, iar Hotelul sufletelor pierdute ar fi mai vesel şi mai intim ca oricând.

— Dar dacă se îndrăgostesc toți, unul de altul, şi pleacă?

— Nu văd de ce ar pleca, spuse Mitchell. Dar să presupunem că au spălat putina. Se găsesc în Australia

destui nenorociți de medici, şi destule femei cu trecut, şi destui foşti funcționari înfrânți, care au greşit şi au fost descoperiți şi care au trecut prin închisori, şi destule sărmane fete dezamăgite. Ar putea fi uşor înlocuiți, şi Hotelul sufletelor pierdute ar avea, în felul acesta, menirea de a cârpi multe vieți nenorocite, dând unor oameni cu trecut posibilitatea unui alt viitor, ca să zic aşa.

— Presupun că ai avea şi muzică şi cărți şi tablouri.

— Desigur. Dar nu cărți triste, sau despre probleme sexuale. Nu sunt de niciun folos. Problemele au fost blestemul lumii, de la începutul ei. Cred că un personaj vesel, amabil, plin de noblețe, dintr-o carte, e de-un mai mare folos decât toate aventurile infame sau romantice care s-au inventat vreodată. Şi mai cred că oamenii ar trebui să-şi rezolve sentimentele lor plângărețe în particular, când sunt singuri sau când se îmbată. E păcat că orice scriitor nu-şi poate pune într-o carte toată amărăciunea lui şi apoi s-o ardă... Nu. Aş avea numai cărți bune şi vesele, despre cele mai bune şi strălucitoare laturi ale naturii omeneşti – Charles Dickens, Mark Twain şi Bret Harte şi alții ca ei. Şi aş avea toate tablourile australiene – care ar arăta partea cea mai bună şi mai luminoasă a vieții australiene. Şi aş avea toate cântecele australiene. Dar cântece ca „Swannie Ribber", sau „Cămin, dulce cămin" sau „Annie Laurie" sau oricare din aceste cântece vechi, n-aş vrea să le aud cântate la Hotelul sufletelor pierdute; ele sunt cauza mai multor inimi frânte şi bețiii şi sinucideri pe aici, decât orice altceva. Iar dacă cineva ar vrea să cânte „Înainte de bătălie, mamă", sau „Mamă, trezeşte-mă din somn", va găsi că înainte de bătălie era foarte bine. Va trebui să meargă afară şi să doarmă în desiş, unde țânțarii şi furnicile o să-l trezească din somn. Nu-mi place omul care tot scânceşte după maică-sa, fiindcă de fapt nu s-a sinchisit niciodată de bătrâna lui mamă, nici de altcineva decât de propria sa persoană, egoistă şi

meschină... S-ar purta discuții înalte şi intelectuale pentru cei care...

— Cine şi-ar lua sarcina acestui sector? am întrebat repede.

— Ei bine, reflectă Mitchell, am avut intenția s-o iau asupra mea, pentru un timp cel puțin, dar dacă te gândeşti bine, doctorul şi femeia cu trecut ar avea multă experiență şi aş putea să mă ocup, numai la nevoie, de această latură a chestiunii. Desigur, tu nu eşti în măsură să judeci abilitatea mea intelectuală; vezi tu, eu n-am avut pe nimeni cu care să discut de când ai venit tu. Dar n-are importanți. Vor fi discuții intelectuale pentru folosul ticăloşilor nou-sosiți. Şi orice actori decăzuți care ar veni ar putea juca o piesă, dacă ar voi. Aceasta ar lumina lucrurile şi ar ridica nivelul căruțaşilor şi al vagabonzilor. Aş avea aranjată o estradă şi ceva decoruri. Aş face tot ce-aş putea ca să atrag pe tunzători spre Cămin după ce s-ar termina sezonul tunsului şi să-i împiedic de a alerga cu banii câştigați, la prima crâşmă sau la Sydney, unde să-i curețe de bani fetele de la bar. Şi aş zdrobi eroul în ultimul act ca pe-un netrebnic egoist, şi aş mărita fata cu ticălosul – căci ar fi mai probabil ca acesta s-o facă fericită, până la urmă.

— Dar, cu ferma ce faci? am întrebat. Cred că ai aduce un expert de la facultatea de agricultură ca s-o conducă.

— Nu, spuse Mitchell. Aş angaja vreun biet selector ruinat de secetă şi i-aş da în grijă totul. Numai că, reflectă el, partea proastă e că dacă iei un selector care a folosit boi toată viața ca să facă să răsară recolta pe straturi nisipoase şi pietroase din desiş şi îl pui să lucreze un pământ bogat în apă şi îngrăşăminte, unde nu trebuie decât să arunce sămânța în pământ şi apoi poate să-şi aprindă pipa şi să aştepte să crească, s-ar putea să se simtă deprimat. De, aşa-i firea omenească... Şi bineînțeles, ar trebui să am un personaj excentric pe

lângă casă, un fel de tip glumeț, care să facă lucrurile să pară mai luminoase. N-aş lua un om care a fost fericit şi comod toată viața; ci mai curând vreun bătrân bizar, a cărui nevastă l-a cicălit până a murit şi care a fost urmărit pentru că a vrut să-şi înece necazurile în băutură şi care a început ca antreprenor de pompe funebre dar n-a reuşit şi până la urmă a căpătat o slujbuşoară de grădinar sau portar sau aşa ceva, la vreun azil de nebuni. L-aş angaja. Ar fi cât se poate de probabil să fie un umorist şi un filosof şi şi-ar aduce partea lui la înveselirea celor de la Hotelul sufletelor pierdute, care, sunt sigur că l-ar lua în mare simpatie.

— Şi ai avea şi băuturi la Hotelul sufletelor pierdute?

— Da, spuse Mitchell, aş avea berea cea mai bună şi cele mai bune alcooluri şi vinuri ce s-ar putea găsi. După ceai, aş lăsa pe fiecare să bea doar atât cât să se simtă bine şi fericit şi tot atât de bun şi de isteț şi de inocent şi de cinstit ca oricare altul, dar nu mai mult. Dar dacă un suflet amărât ar veni târându-se şi tremurând, de i-ar sălta carnea pe el, urmărit de monştri cu ochi verzi şi nas scânteietor, l-am primi şi i-am da medicamente calmante şi l-am îngriji şi l-am veghea şi l-am curați şi i-am da câte-o înghițitură de whisky bun şi mai ales am fi alături de el, şi i-am spune că şi noi am fost de multe ori mai răi decât el. Nu i-am spune ce om egoist şi slab este şi nu i-am tot pomeni că şi-a distrus viața. Am încerca să-i demonstrăm că e mai bun moraliceşte decât este în realitate. Pe mulți oameni, şi mai ales pe aici pe la noi, remuşcările îi împing mai repede în iad. Când un om crede cu fermitate despre sine că e un caz disperat, atunci nu mai e nimic ele făcut pentru el; dar lasă-l să se îndoiască, şi va avea o şansă. Fă-l să creadă că sunt cazuri mult mai rele decât al lui... Nu i-am predica despre păcatul de a-şi irosi viața, nu – ci am încerca să-i arătăm nebunia unei vieți risipite. Dar ar trebui mai întâi să fiu eu în măsură să predic aşa ceva. Şi asta numai Dumnezeu o ştie. Şi mai

ales am încerca să-i scoatem din cap blestemata şi vechea părere populară că e greu să te schimbi, că un om trebuie să ducă o luptă grea cu sine însuşi pentru a scăpa de beție – sărmanii bețivi nu-şi pot închipui cât de uşor este. Şi îl vom întreba de-a dreptul dacă puținele ore de plăcere merită prețul zilelor de suferință infernală ce le urmează.

— Şi foarte probabil, am adăugat eu, că odată pus pe picioare, ar lua drumul cel mai scurt până la crâşma cea mai apropiată, şi s-ar pune pe-un chef grozav, şi într-o săptămână ar veni înapoi la Hotelul sufletelor pierdute, delirând mai rău ca oricând. Ce-ai face atunci?

— L-aş primi din nou şi l-aş îngriji ceva mai mult; şi a treia şi a patra oară, dacă ar fi nevoie. Cred că trebuie mers până la capăt cu un lucru pe care-l începi. Şi dacă nu şi-ar face apariția după ultimul chef, l-aş căuta peste tot, l-aş aduce în casă, ca să moară pe un pat şi i-aş face moartea, cât mai uşoară posibil. Am văzut un om murind pe pământ, iar pe-un altul, l-am găsit mort în desiş. L-am îngropa sub un eucalipt şi am scrie: închinat memoriei unui om care a murit. Odihnească-se în pace! Aş aranja şi un cimitir, cu eucalipți drept pietre de mormânt şi câteva epitafe originale – ți-o promit.

— Şi la cât de multă recunoştință te aştepți tu de pe urma Hotelului sufletelor pierdute? l-am întrebat.

— La nicio recunoştință, răspunse el pe loc. Nu e vorba de un sindicat pentru descoperirea Recunoştinței. S-ar putea ca lumea să spună că Hotelul sufletelor pierdute e o vizuină pentru femei şi fete răpite, folosite ca momeală, cu scopul de a înşela şi jefui pe călători, şi chiar dacă legile, cu sancțiunile lor, ar veni pe capul meu, m-aş lupta mai departe pentru ideea asta. S-ar putea să mă trezesc zeificat şi adorat înainte de a fi spânzurat. Cred că un filantrop şi un reformator au noroc dacă până la urmă îşi salvează pielea, lăsând de o parte celelalte. Dar iată! Vorbind de recunoştință: tocmai teama de nerecunoştință opreşte mii de oameni de a

face binele. Este tot atât de mizerabilă şi egoistă şi laşă, ca orice altă teamă de care suferă omenirea – de fapt, e chiar mai egoistă decât cele mai multe temeri – ca de exemplu teama de-a fi socotit laş, sau de a fi considerat excentric, sau îngâmfat sau afectat, sau prea bun, sau prea rău. Omului care se gândeşte mereu la ingratitudinea lumii, nu i se datoreşte nicio recunoştinţă; dimpotrivă, el ar trebui să fie recunoscător lumii că îl lasă să trăiască. Se gândeşte mereu la ingratitudinea oamenilor, până când ajunge un cinic. El vede lumea ca pe partea dinafară a unei ferestre, care ar fi cu oblonul lăsat şi cu luna moartă şi rece strălucind pe el, şi trece mai departe, cu o faţă acră; în timp ce, dacă şi-ar da osteneala să păşească înăuntru, e foarte probabil că ar găsi o cameră plină de lumina roşiatică a focului, ar găsi simpatie şi voie bună, şi amabilitate, şi dragoste, şi gratitudine. Uneori când e sărac lefter şi silit să meargă printre oameni şi să lupte pentru o bucată de pâine, rămâne surprins cât de multă bunăvoinţă întâlneşte alergând prin lume, în locuri unde niciodată nu s-ar fi aşteptat. Dar… a, bine, devin sentimental.

— Şi ai uitat de Hotelul sufletelor pierdute, i-am amintit eu.

— Nu, n-am uitat, spuse Mitchell. Aş aranja asta foarte bine. Îndată ce aş vedea că lucrul e pus pe roate, sub conducerea unui om în care aş avea încredere, aş cheltui fiecare penny pe care l-aş avea pentru această treabă, aş pune câţiva oameni cinstiţi să administreze, iau eu aş lua-o din loc. Sunt prea bătrân ca să stau mult într-un loc – (sunt un suflet pierdut care se simte întotdeauna mai bine când schimbă locul). Sunt atât de obişnuit cu drumul, încât dacă aş fi închis într-o casă, m-aş plimba nopţile în sus şi-n jos prin camera mea, deranjându-i pe ceilalţi. Şi, în afară de asta, m-aş simţi pierdut şi mi-ar lipsi sacul pe umăr.

— Aşadar, ţi-ai pune toţi banii în afacerea asta?

— Da, în afară de-o liră-două, ca să am la drum, şi –

cine ştie? – s-ar putea ca într-o bună zi să mă întorc, obosit şi plin de praf, zdrenţuit, lefter şi bătrân şi să fiu foarte bucuros pentru o noapte de odihnă petrecută la Hotelul sufletelor pierdute. Dar n-aş spune că eu sunt bătrânul Mitchell, milionarul, fondatorul. S-ar putea ca cei de acolo să devină prea ceremonioşi şi nu-mi plac mofturile… Dar e timpul s-o pornim la drum, Harry.

Odată cu apusul soarelui, se stârnise o adiere răcoroasă. Ne ridicarăm amorţiţi, luarăm pe umeri sacii şi sacoşele cu merinde şi o pornirăm în grabă la drum, căci aveam de trecut încă o apă înainte de popas. Cum nu mai aveam tutun deloc, împrumutarăm puţin de la unul dintre căruţaşi.

CUM S-A ÎNSURAT BUNICUL

Era de Crăciun şi un frate mai mic al meu, un unchi mai tânăr şi cu mine veniserăm cu două puşti de vânătoare şi cu optimismul pescarului, să petrecem vacanța cu bunicul, pe muntele Victoria. El era îngrijitor într-o veche reşedință de munte, în partea de sus a unei văi râpoase, şi petrecuserăm ajunul Crăciunului ajutându-l să aducă lemne despicate din partea de sus a râpei. Seara, el şi cu mine am decis să rămânem acasă şi să fumăm, în timp ce ceilalți doi aveau să meargă la biserica parohială.

Bunicul şedea rezemat de zid, fumându-şi pipa, pe care o curățise şi o umpluse cu dichisul unui vechi om al regiunilor de desişuri australiene. Încercam să fumez şi eu. Trecusem de douăzeci şi unu de ani, şi bunicul îmi îngăduia acest privilegiu.

Priveam amândoi, în lumina lunii ce se revărsa peste livadă, la stâncile de dincolo de vale şi la vârful munților albaştri din depărtare. După un răstimp de tăcere, l-am rugat să-mi cânte ceva, şi el a cântat „Mănuşa de aur” şi „Creanga de vâsc”. Apoi iarăşi am tăcut un timp. În fine, bunicul rupse tăcerea:

— Henery, ți-am povestit eu vreodată cum am cucerit-o pe bunică-ta?

Auzisem povestea, dar m-am prefăcut că n-o ştiam, şi atunci bunicul mi-a povestit-o de-a fir-a-păr.

„Eram tânăr pe-atunci, Henery, începu bunicul, cam de vârsta ta, dar se spunea că aşa cum arătam, aveai la ce să te uiți.”

Bunicul tăcu, aruncându-mi una dintre privirile lui lungi şi zeflemitoare, dar n-am acceptat provocarea, aşa că bunicul urmă, evident dezamăgit:

„Nu purtam haine deocheate şi nici nu scriam poezii pentru reviste, nici nu mă plimbam atât încât să ajung să arăt ceea ce nu eram.”

Am lăsat să treacă şi asta, considerând-o slabă şi fără valoare din partea bunicului.

„Trăiam cu toții într-un loc, între Windsor şi Penrith, în partea de sus a Hawkesbury-ului – pe Nepean – în apropiere de locul unde ne născuserăm şi crescuserăm cu toții, într-un loc numit N-are Importanță. Cel puțin aşa îi spuneam noi. În zilele aiurite de azi s-ar numi Faceți Zarvă Băieți. Aveam ferăstrău cu groapă şi camion pentru transportul lemnelor. Acum s-au dus toate. Şi fierăstrăul s-a dus, şi lemnul. Am auzit că au început acum să sădească păduri noi. Dar n-or să mai fie ca cele de odinioară. În ultimul timp am făcut o excursie într-acolo, ca să văd casa, dar nu mai era decât un morman de pietre, cu ierburi încâlcite crescute deasupra şi o şopârlă meditând în soare; trebuie să fi fost una bătrâna, căci părea să-şi amintească de mine şi n-a fugit. Dar era o urmă acolo în pământ, unde fusese groapa ferăstrăului şi apă murdară şi câteva broaşte şi poate şi vreo doi raci; apa era prea tulbure ca să fi putut vedea; şi o întrunire de rațe, presupun că în legătură cu venirea mea.”

— Spune mai departe, bunicule!

„Apăi, era într-o sâmbătă. Terminam lucrul la ora unu, şi am plecat acasă mort de oboseală. Aveam o bucătărie mare unde am intrat şi am stat la masă. Mama era plecată de-acasă – ea era angajata cu luna ca menajeră la casa preotului (e vorba de parohia de lângă Penrith); iar de casa noastră avea grijă soră-mea,

Margaret. N-ai văzut-o niciodată, Henery, pe mătuşă-ta Margaret?”

(Am văzut-o pe bătrână după aceea şi m-a recunoscut şi mi-a spus că ar recunoaşte pe unul de-ai noştri chiar dacă i-ar fi văzut Dielea întinsă De gard. Şi atunci am recunoscut-o şi eu.)

„Aşadar tata – adică străbunicul tău – era acasă, bodogănind mereu; asta era cam tot ce făcea el pe-atunci. Înțelegi, avea ideile excentrice pe care le adusese din Bătrâna Patrie. Oricum, era nevoie în familie şi de unul ca el, ca să fie casa completă. Era o familie mare, dar bietul tata bodogănea cât era ziulica de mare.

După masă m-am întins pe-o canapea mare făcută în casă; fumam şi mă odihneam. Era bine. După un răstimp, mătuşă-ta Margaret, spuse:

— Aş vrea să duci tu azi mamei rufele spălate, la casa parohială.

Ştii, spălase pentru parohie.

— Să le ia dracu de rufe! am răspuns eu. Întotdeauna mă scoți din sărite. Nu pot avea şi eu parte de puțină odihnă? N-are decât să le ducă altcineva…

Margaret nu spuse nimic. Continuă să calce, să împăturească şi să umple coşul. Ştia întotdeauna să se stăpânească. După ce m-am mai odihnit, am început să mă simt prost, aşa că m-am ridicat.

— Voi, femeile, întotdeauna cicăliți bărbații. Nu pot avea şi eu un pic de linişte.

— Ce-i cu tine, Harry? spuse ea. Cine te cicăleşte?

— Ai terminat rufele acelea? am strigat eu.

— Îndată, spuse ea, n-ai nevoie să țipi.

Am ieşit afară, m-am aranjat puțin şi mi-am pus ghetele. Pe atunci nu purtam ghete în toate zilele săptămânii. Apoi am ridicat coşul pe umeri şi am pornit de-a lungul râului, spre casa parohială.

Când am ajuns acolo, am înconjurat casa şi am bătut la uşa bucătăriei. Uşa era închisă, căci era o zi vântoasă. Dar îndată s-a deschis, şi atunci mi-a fost dat

să văd cea mai drăguță fată din partea de răsărit a munților. Era mică şi subțirică, avea ochi albaştri şi păr de culoarea paiului (voi, pungaşilor, ați ieşit toți negri ca mine). Am fost luat prin surprindere, nu mă aşteptam s-o văd, deşi auzisem că aveau la parohie o fată în casă englezoaică, dar nu dădusem faptului nicio atenție. M-am tulburat, am ridicat iar coşul, ca un mare nătărău ca să am de ce mă ține şi i l-am oferit, ca şi când ar fi fost un buchet de flori. Dar ea nu s-a tulburat, văzându-mă acolo, mai mult decât dacă ar fi văzut pisica venind acasă – sau dacă ea însăşi ar fi fost o pisică. Femeile seamănă cu pisicile în unele privințe. Dar imediat m-am recules, am pus coşul jos şi mi-am scos pălăria.

— Dacă sunteți bună, domnişoară, aş vrea să vorbesc cu mama, doamna Albury, domnişoară, am spus.

— A, dumneata eşti Harry! spuse ea. Te rog să mă ierți, domnule Albury. Poftim înăuntru şi stai jos. Pune coşul jos, undeva, iar eu mă duc să spun mamei dumitale că eşti aici.

Am intrat şi am pus coşul jos, pe podeaua de cărămidă, drept în mijlocul camerei, unde oricine ar fi putut să se împiedice de el. Era una dintre acele bucătării de modă veche, în care orice lucru, alb, galben sau roşu, era spălat şi frecat până ajungea strălucitor. Fata se apucă să tragă un scaun mare şi demodat de trestie, cu picioarele în afară, ca un cangur când aleargă, şi cu fundul legat cu sfoară. Mi-am aşezat pălăria cu multă grijă pe jos, într-un colț al podelei de cărămidă, de unde nu putea să cadă.

Apoi am dat fuga să-i ajut să tragă scaunul şi, întâmplător, i-am atins mâna, şi era atât de mică şi de moale şi de răcoroasă, încât mi-a gonit toată prezența de spirit care-mi mai rămăsese.

L-am spus: – Iertați-mă, domnişoară – aşa fără niciun rost, apoi m-am trântit brusc pe scaun, iar scaunul s-a trântit şi el pe jos, căci i-au fugit picioarele care-ncotro; şi asta n-a îmbunătățit cu nimic situația.”

— Şi ce-ai făcut atunci, bunicule?

„M-am ridicat, bine-nțeles, prostuțule, crezi că era să stau acolo toată ziua?”

— I s-ar fi părut ciudat dacă ai fi rămas acolo jos. Dar, ia spune, ea ce a făcut? A râs?

„Nu. N-a râs. Nu era ca gaițele alea care sar şi țipă (ca nepoții mei). Ea părea… părea… ei bine…”

— Jenată, bunicule?

„Ei, şi tu, cu cuvintele voastre aiurite! Părea…”

— Îngrijată? am încercat eu.

„Ei nu, arăta neliniştită… m-a întrebat dacă nu m-am lovit.”

— De ce?

„Ei, ca să ştie – dacă vrei numaidecât să afli. I-am spus că nu. Eu eram îngrijat de scaun. Voiam să-l scot afară şi să-l repar imediat, dar ea nici n-a vrut s-audă, spunea că toată vina era a ei; bucătăreasa ar fi trebuit să-l pună de mult într-o debara. Domnul Kinghorn, pastorul, doar le spusese, dar de ce să fie vina lor, a ei şi a bucătăresei – nu m-am gândit atunci.

— N-ai vrea să-l iei şi să-l duci în şopron, în locul meu, domnule… e… Harry?

Şi domnul Harry a vrut. Când m-am întors, tocmai târa un scaun mare, dintr-un ungher al bucătăriei, presupun că era scaunul preferat al bucătăresei, şi am dedus că trebuie să fie destul de voinică, l-am luat scaunul şi l-am pus aproape de uşă şi m-am aşezat; părea mai în siguranță acolo, iar ea s-a îndreptat spre scară. Mama striga peste rampă:

— Ce e zgomotul ăsta, Harriet? Cine-i acolo?

Îmi închipui că ştiuse tot timpul.

— E domnul… domnul Harry, madam! spuse Harriet. S-a stricat scaunul!

— Ce s-a stricat?

— Scaunul, madam, spuse Harriet. S-a sfărâmat.

— Ei, pot spune că nu v-ați pierdut timpul. Ei bine, ține-l acolo până cobor şi vezi să nu cadă-n foc.

Aveam chef să mă sui s-o sugrum pe mama – din cauza scaunului, vreau să spun, dar nu cred că Harriet ştia ce punea la cale mama. În orice caz, Harriet mi-a spus mai târziu că n-a ştiut.

Ei, şi eu stam tăcut, iar Harriet nu spunea nimic. Era cea mai tăcută fată-n casă pe care o văzusem vreodată. Mai curând un şoricel de casă. Cred că era după-amiaza liberă a bucătăresei. Harriet se învârtea ca un şoricel, curăţând şi lustruind şi nu ne spuneam nimic unul altuia.

Şi după un timp, cât doi ani grei, cred, am auzit-o pe mama coborând, lipa-lipa-lipa, cu un coş de rufe murdare – de fapt n-aş putea spune că erau murdare."

— Purtate, bunicule?

„Bine, să le spunem aşa. Oricum, mama a ajuns în josul scărilor şi a început să se învârtească de colo-colo, ca un dop într-o sticlă.

(Era mică şi grasă ca o găluşcă, ca bunică-ta când ai cunoscut-o, cât era de înaltă, tot pe-atât era şi de lată. E curios cum mamele şi soţiile noastre sunt atât de mici şi de îndesate şi noi aşa de înalţi – chiar lungani uneori, ca tine.) Oricum, mama s-a uitat bănuitor la mine şi apoi la Harriet.

— Ei bine, faceţi cam multă gălăgie voi doi, spuse ea, pentru nişte noi cunoştinţe ce sunteţi. Când eram fată, cel puţin aşteptam până eram prezentaţi. Ei bine, Harry, ce e pe-acasă?

A fost prima oară când am văzut-o pe Harriet – bunică-ta – roşind. S-a îmbujorat până la rădăcina părului, cum se spune (şi până la jumătatea spinării, poate, deşi n-am văzut). Se făcuse ca sfecla, cu atât mai mult cu cât era blondă, şi o prindea aşa de bine! Îmi venea s-o gâtui pe mama, dar în loc de asta a trebuit s-o sărut.

Harriet a ieşit după niscai treburi de-ale ei, în timp ce mama a ascultat noutăţile de acasă şi mi-a dat unele instrucţiuni pentru Margaret. Mama dorea să stau şi să

iau o ceaşcă de ceai, dar n-am vrut. Mi-era de ajuns. Şi afară de asta nici nu ştiam cum să mă folosesc de ceaşcă şi de farfurioară, mai ales dacă Harriet era în bucătărie, deşi ceştile pastorului erau destul de mari şi de modeste; pur şi simplu mă îngrozea gândul să încerc. Vezi tu, noi întrebuinţam acasă căni mari sau ulcele. Aşa că am spus că trebuia să mă duc undeva în după-amiaza aceea şi că doream să mă întorc acasă.

— Foarte bine atunci, spuse mama, legând o rufă peste coş. Dar n-aştepţi să-ţi iei rămas bun de la Harriet? Ce purtări sunt astea?

— Harriet o cheamă, mamă?

— Sigur că da, spuse mama. Henrieta-Harriet. Nu m-ai auzit chemând-o de câteva ori?

— Asta are haz, am spus, scărpinându-mă în cap.

— Ce vezi hazliu în asta, mă nătărăule? întrebă mama.

— Păi cum, numele meu nu e tot Henery şi Harry? am spus.

— Dar nu e Henrietta, nici Harrieta, spuse mama. Şi, ascultă aici, de ce nu ştii să te porţi ca un bărbat când întâlneşti o fată drăguţă? Tatăl tău ştia să se poarte, şi fraţii tăi ştiu şi ei.

Tocmai atunci s-a întors şi Harriet, şi m-a văzut stând lângă coş gata de plecare.

— Dar ce? Domnul Albury nu stă să ia ceaiul cu noi? întrebă ea. Îl prepar imediat.

— Nu, mulţumesc, domnişoară, am răspuns. Trebuie să mă duc undeva. Şi afară de asta, sunt plin ca o căpuşă.

Mai bine îmi muşcam limba decât să dau în vileag o astfel de lipsă de maniere, dar era prea târziu şi m-am repezit să iau coşul.

— Ei, ia-ţi măcar rămas bun de la Harriet, spuse mama.

Aşa că m-am năpustit spre Harriet aproape c-am dat buzna peste ea, iar ea mi-a întins mâna ei mică.

Dumnezeule! M-am înfiorat tot. Era atât de moale şi de răcoroasă şi de mică. Nu mi-am închipuit niciodată că o fată poate avea o mână atât de mică. Părea vie şi conştientă în mâna ta, ca un şoricel alb, îmblânzit. Am tresărit şi trebuie s-o fi strâns cam tare, în emoția mea, căci fata a scos un sunet ca un mic o! şi şi-a pus amândouă mâinile la spate. Apoi, după ce s-a recules, şi le-a pus în față, sub şorț, unde presupun că îşi freca mâna amorțită pe care i-o strânsesem, cu cealaltă. Era ca şi cum mi-ar fi dat pe neaşteptate o broască îmblânzită s-o iau acasă şi să am grijă de ea – aşa era mâna aceea micuță. Am văzut că i-am strâns-o până a durut-o, aşa că am înşfăcat coşul, l-am ridicat pe umeri şi am sărutat-o pe mama pe nas – sau pe bărbie, nu mai ştiu, căci amândouă ieşeau în afară ca ale tale, când vei mai pierde câțiva dinți; apoi am luat pălăria de grădină a pastorului, agățată într-un cui de perete, şi am luat-o la goană."

L-am aşteptat răbdător pe bunicul să-şi dichisească pipa, apoi să cerceteze gânditor lumina lunii.

„Şi fiindcă veni vorba de dinți, spuse bunicul, mă întreb cum de voi, tinerii, vă pierdeți aşa de curând dinții. Cred că din cauza alimentației aiurite şi a vieții molatice pe care o duceți la Sydney. Pe vremea mea nu se pomenea aşa ceva, când ronțăiam semințe de dovleac şi boabe de porumb în perioadele în care inundațiile întrerupeau cărăuşia."

— Las-o naibii, bunicule, de ce nu-ți continui povestea?

„Cum să povestesc dacă mă întrerupi mereu? spuse bunicul. N-ai putea să-ți ții gura? (Pauză pentru răspuns, dar nu mă prind.) Oricum, mersesem cam o milă pe drum, când mi-am dat seama că până la urmă tot nu-mi luasem rămas bun de la Harriet. Asta ca să vezi cât de…"

— Bunicule, l-am întrerupt eu cu severitate, dar de ce ai luat pălăria pastorului?

„De unde să ştiu? spuse bunicul pe un ton blajin şi ofensat. Şi cum naiba vrei să ştiu acum, după patruzeci şi cinci de ani?”

— Iartă-mă, bunicule.

„Bine, dar să nu mai faci. Mereu îmi întrerupi firul povestirii. Aşadar, n-am ştiut că luasem pălăria pastorului până ce n-am ajuns acasă. Mi s-a părut ciudat mai târziu şi oarecum hazliu ca un pastor să aibă la cap aceeaşi măsură ca şi mine. Dar din nou, dacă te gândeşti, de ce n-ar fi avut? Oricum, puținii oameni pe care i-am întâlnit în Penrith, călări sau în căruțe, se uitau neobişnuit de atent la mine. Am băgat de seamă şi m-am întrebat ce drăcovenie voi fi făcut în oraş în ultima săptămână. Unul sau doi oameni călări au strigat după mine întrebând dacă Harry Albury fusese hirotonisit, şi nu înțelegeam ce voiau să spună, decât că ghiceau că vin de la locuința pastorului. Ar fi descoperit repede ce voiau dacă nu mergeam pe jos, căci oamenii de pe la noi nu erau batjocoritori – orice altceva am fi putut fi, dar nu sfidam şi să nu fii nici tu astfel, Henery” (se referea la sfidare) „căci mai târziu te vei ruşina, bunică-ta avea cusurul ei în această privință, îți aminteşti, fiind ea o biată fată de pastor înainte de a emigra. Ar fi fost mult mai comod pentru noi toți, urmă bunicul, reflectând, dacă n-ar fi avut convingeri atât de stricte în privința ținutei de duminică şi mici fleacuri de felul acesta. Dar am uitat. Înțelegi că pălăria era o pălărie de pastor; era de-o… o…”

— O formă clericală, bunicule.

„O ce?”

— O formă clericală.

„Clericală, spuse bunicul, încercând cuvântul, îmi pare că sună ca numele unui cocoş de Bantam. Bine, foarte bine, pentru moment merge; ai să-mi spui mai târziu ce înseamnă.”

Astfel l-am făcut să accepte cuvântul, deşi numai condiționat.

„Ce înseamnă jenată?” întrebă bunicul brusc, oarecum agresiv, mi s-a părut.

Am putut vedea că îi răsucise în inconştientul lui o bucată de timp. Ca mulți oameni inteligenți dar fără şcoală, era atras de sunetul câte unui cuvânt. I-am explicat înțelesul cum am putut mai bine. Am văzut astfel că mi-a acceptat al doilea cuvânt aiurit, de data aceasta necondiționat, şi eram sigur că-l voi reîntâlni mai târziu în vocabularul său.

„Aşadar am ajuns acasă, am intrat în bucătărie şi am pus jos coşul cu rufe.

— Iată-le, i-am spus lui Margaret, acum trag nădejde să încetezi cu cicălitul şi să mă laşi să mă odihnesc puțin.

Margaret s-a uitat la coş, apoi la mine, apoi la capul meu, apoi m-a privit şi mai atentă. Pălăria era împinsă cam pe ceafă, de brațul cu care ținusem coşul. Trebuie s-o fi purtat în felul acesta mai tot drumul şi nu era de mirare că Margaret se uita uimită să mă vadă cu o pălărie de popă împinsă pe ceafă.

— Ei bine, ai să mă cunoşti imediat, am zis, mai bine uită-te la picioare, ca să te convingi.

— Dar ce, Harry, ce ai pe tine?

— Hainele mele, am spus, crezând că se referă la faptul că mă întorsesem atât de devreme şi adică unde mă pregăteam să mai merg, căci niciodată nu lucram la ferăstrău sâmbăta după-amiază. Era destul de plictisitor în timpul săptămânii. Mi-am scos pălăria ca s-o arunc pe canapeaua din bucătărie şi când am dat cu ochii de ea, am privit-o şi mai atent decât o privise Margaret. Am crezut mai întâi că cineva îmi jucase o farsă. Nu putea fi pastorul, căci nici nu-l văzusem.

— Să ştii că sunt vrăjit, am zis.

Margaret s-a gândit o clipă, era femeia care se gândea cel mai iute din câte femei am văzut vreodată, mătuşă-ta Margaret, apoi spuse:

— Cred că eşti, Harry.

— Trebuie să fie pălăria pastorului, am spus.

— Aşa trebuie să fie, spuse Margaret.

— Trebuie s-o fi adus acasă din greşeală.

— Probabil, spuse Margaret.

Am pus pălăria în cui, mi-am scos pipa, şi m-am aşezat pe canapea, s-o înşel pe Margaret, înțelegi, mă suspecta. O cunoşteam eu. Cred că e o laşitate să-ți iei pălăria şi să pleci din calea unei femei, ca să scapi de limba ei, oricât ar fi ea de blajină; şi ea crede tot aşa. Înțelegi, asta răneşte... mândria ei sau aşa ceva, şi dacă e vorba de cicăleala unei neveste, apoi e şi mai rău şi uneori mai periculos, decât să taci sau să fluieri „Ultimul trandafir al verii". Poate avea ea de gând să plece.

Margaret călca rufele noastre de duminică, călca una dintre cămăşile mari şi albe ale tatei, cu volănaşe pe piept, cum se purta pe-atunci, şi cu care tata se îmbrăca duminica când mergea la capelă. Călca volănaşele" (presupun că bunicul voia să spună pliseuri sau cute) „şi deodată spuse:

— Ai mai adus şi altceva de la parohie, Harry?

— Am adus rufele murdare. Uite coşul sub nasul tău, nu-l vezi? Ce naiba altceva era să mai aduc?

Apoi amintindu-mi:

— Am adus o scrisoare de la mama, dar cu prostiile tale, m-ai făcut să uit.

Şi i-am dat scrisoarea, pentru a pune capac la ceea ce descoperise.

Acum călca un alt volănaş.

— Ai mai lăsat şi altceva la parohie, Harry, în afară de pălărie? întrebă ea.

— Am lăsat rufele curate. Ce naiba altceva vrei să mai fi lăsat? Şi ce dracu vrei să spui, la urma urmei?

Era o greşeală din partea mea. E întotdeauna rău să înjuri – asta strică tot ce urmează să spui. Şi e o şi mai mare greşeală să întrebi o femeie ce vrea să spună.

Margaret călcă mai departe un alt volănaş, cu multă

grijă: cu un aer jenat", cum ai spune tu, numai că nu chiar în felul ăsta. Deodată spuse:

— Ai văzut pe cineva la parohie, Harry?

— Am văzut-o pe mama, pe cine altcineva crezi c-am văzut? Preotul nu era acasă.. Te aşteptai poate să mă duc în dormitorul preotesei şi s-o întreb câți dinți are pruncul? Doar nu s-a născut decât de-o săptămână.

Margaret călca un alt volănaş, unul de la mijloc, cu multă grijă, de la un capăt la altul, arătând mai jenată ca niciodată, dar altfel, ca o soră. Când a terminat volănaşul, n-a spus nimic şi a început un altul, unul dintre cele mai scurte. Nu mă simțeam la largul meu. Soră-mea era ca pisica, pândind încordată în întuneric. La urmă m-am gândit să mă duc singur unde. Credeam că era întins năvodul, şi să termin într-un fel sau altul.:

— L-am văzut acolo pe argat, dar nu era nimic de văzut la el şi o fată, o dădacă sau aşa ceva, o cheamă Mary-Ann sau ceva asemănător; şi am mai văzut câteva păsări de curte şi un porc. Acum eşti mulțumită?

— A, era Harriet Wynn, spuse Margaret.

— Harriet cum?

— Wynn, aşa o cheamă. Harriet Wynn. Nu ți-a spus mama?

— A, fata! am spus. Credeam că vorbeşti de porc. Nu ştiam că preotul s-a apucat să boteze porcii, ca pe copii. Ei bine, cred că m-ai sâcâit destul pe ziua de azi. Mă duc afară să am şi eu parte de puțină linişte şi pace.

Şi luându-mi vechea pălărie de lucru, am ieşit pe uşă."

Scurtă pauză – în care bunicul îmi trimise una dintre privirile lui zeflemitoare, să vadă ce credeam despre dibăcia şi strategia lui în materie de povestit. Am dat din cap într-un mod semnificativ, către cărarea de lumină a lunii, cu toată înțelepciunea lumească a celor douăzeci şi unu de ani.

„Dar reținusem numele fetei în minte, pentru *referiri viitoare,* cum ați spune voi.

Am ieşit şi m-am aşezat pe iarbă, cu mâinile sub cap. Soarele se lăsase jos, peste plopi, peste sălcii şi peste munți. Purpurii în zorii zilei, munții erau acum de-un verde-albastru închis, albastru întunecat şi albastru azuriu, tot mai luminos cu cât se depărtau, până când dispăreau în zare; şi am căzut pe gânduri – ceea ce îmi aminteşte că m-aş putea gândi şi acum puțin, cât îmi umplu pipa."

Mă gândeam şi eu. Mă gândeam la mătuşa Margaret, care trăia la ferma Berry, la nord de Sydney, bătrână şi zbârcită, dar vânjoasă şi cu ochi strălucitori; îmbrăcată într-o rochie pretențioasă şi demodată, în stil victorian, care fusese la modă în tinerețea ei, considerată pe-atunci nici pretențioasă, nici demodată.

Mă gândeam la bunicuța, aşa cum am văzut-o ultima dată, scoțându-şi vechea bonetă neagră şi punându-şi bonețica de dantelă veche; cu bărbia şi nasul apropiindu-se încovoiate, şi era neplăcut de sinceră (sau „fără tact") față de aceste zile aiurite şi cu o tendință crescândă de a prinde cu mâinile ei mici şi bătrâne lucrurile mărunte şi de a le ține strâns. Cât munciseră mâinile acelea în vremea lor! Cu vederi mai severe decât oricând asupra ținutei de duminică şi cu cea mai incomodă şi mai incorigibilă neîncredere în ornicele şi ceasurile din acele zile, când ea purta mătase neagră (sau postav, caşmir sau ce-ar fi fost) – şi boneta neagră de duminică şi mănuşile, care arătau toate atât de bune de parcă ar fi fost cumpărate cu o săptămână în urmă.

Gândindu-mă la ea, puteam să-i văd boneta neagră, apărând de după grilajul bisericii. Ochii ei bravi, care văzuseră mai mult din sălbăticia zilelor de odinioară, mai multă secetă, mai multe inundații, întinderi pustii, suferințe şi pericole, pe drum, în corturi şi colibe, decât ar putea încăpea în cărți. Ochii ei bravi, care priviseră spre puțurile lui Syd Lardner, Frank Wall şi „Bunny" Hughison, în timp ce dojenea pe nechibzuiții urmăriți, pentru căile greşite pe care apucaseră şi le dădea sfaturi

sincere, pe când tâlharii din desişuri se bâlbâiau, cu pălăriile lor largi; sau stăteau înşiraţi pe o bancă, ca nişte şcolari dojeniţi, în care timp mâinile ei brave, pe atunci încă nezbârcite, le puneau dinainte turte şi carne sărată şi cafea fierbinte. Capetele lor plecate arătau destulă recunoştinţă. Căci bunicuţa ştia să prepare cafea.

Şi iată-l şi pe bunicul, neîndoit de ani – se păstra drept cărând butuci – dar cu părul şi barba creaţă, încărunţite foarte devreme. Cu faţa pătrată şi puternică, cu bărbia, gura şi obrajii raşi complet. Maşina lui de ras a fost aceea care m-a trezit din somn în dimineaţa asta, ca o maşină de secerat de modă veche, mergând printr-un mare lan de grâu.

Şi *hey presto!* râul de deasupra Windsorului, cu pâlcul de sălcii la cotitură, iar deasupra, munţii invincibili. În fund, la stângă, în susul râului, un şir de plopi pe fondul conturat al munţilor, la o milă distanţă de trecătoare. Case în stil englezesc, cu frontoane de cărămidă roşie, îmbrăcate în iederă, iar una, cu un acoperiş ţuguiat ca al casei părinteşti, coborând în jos, spre pământ, de fiecare parte, ca aripile unei cloşti bătrâne şi bune, care adăposteşte un cârd de pui. Margaret, tânără încă, plinuţă, sora mai mare cu responsabilităţi de mamă, înţeleaptă şi isteaţă, cu o instinctivă cunoaştere a lumii şi a căilor ei. Mai departe, în spatele plopilor, casa pastorului, cu tânăra îngrijitoare Harriet Wynn, ea însăşi fată de pastor, drăguţă, plină de farmec şi serioasă. Şi bunicul, înalt, drept, puternic, cu părul negru, des şi ondulat. Ar fi putut spune cu toată seriozitatea că aveai la ce să priveşti. Mătuşa Bess obişnuia să-mi spună, când eram copil, că bunicul în tinereţea lui arăta „ca un zeu grec”, iar eu mă întrebam unde văzuse ea un zeu grec, căci unchiul Mack nu semăna deloc cu un astfel de zeu (după câte văzusem şi eu în unele cărţi vechi), afară doar dacă zeii greci erau scurţi şi roşcaţi, cu picioarele

strâmbe de multă călărie şi dacă mergeau ca o rață şi aveau părul suflat de multe furtuni de praf, în drumurile lor de-a lungul țării. Nu, unchiul Mack era un tip grozav şi un rege al văcarilor, dar l-am văzut înotând şi pot spune că unchiul Mack nu era un zeu grec…

„Aşadar, spuse bunicul, unde rămăsesem? Mereu mă întrerupi."

Nu-l întrerupsesem decât în gând, dar n-am mai spus nimic, temându-mă de o capcană.

„Aşadar, în sâmbăta următoare am venit acasă de la lucru, de la ferăstrău, obosit, fericit şi mândru ca doi câini care şi-au urmat stăpânul călare întorcându-se spre casă o zi întreagă, vânând toți cangurii întâlniți la fiecare milă de drum şi prinzând o pisică sălbatică în scobitura unui trunchi de copac şi stricându-i blana fiindcă pisica fusese tăiată în două. Încheiasem o săptămână bună de lucru. Abel lucra departe, la carele de lemne, iar eu stătusem în puț toată dimineața, cu un sac pe cap, ca să mă feresc de rumeguş, căci Bill lucra la ferăstrău sus; avea o pată de nisip pe ochi şi nu putea lucra în schimbul de jos.

M-am întors acasă, mi-am luat prosop, săpun şi rufe curate şi am coborât la râu, între sălcii. Toți băieții tineri de primprejur obişnuiau să se scalde, să se spele şi să se îmbrace acolo duminicile dimineața, pentru biserică, sau plimbări cu fetele. Când m-am întors la masă, Margaret spuse:

— Observ că cineva s-a gătit devreme săptămâna asta, Harry.

— Vezi-ți de treburile tale, Margaret, am repezit-o eu.

Margaret continua să curețe mazăre pentru masa de duminică.

— Mă duc la Penrith azi după-amiază să văd ce mai e pe-acolo. E un match de fotbal, sau aşa ceva. Sau poate te aştepți ca un băiat tânăr să stea să robească şi să fie cicălit sau să asculte la trăncăneala femeilor şi la

bodogănelile lui tat-su? Nu pot avea şi eu nicio plăcere?

Margaret nu spuse nimic. Îmi dădu să mănânc şi continuă să curețe mazăre. După masă m-am întins pe sofa, m-am odihnit bine şi am fumat, aşteptând ca Margaret să-mi spună ceva despre rufe – dar nici pomeneală. Ştia să aştepte – mătuşă-ta Margaret – când urmărea ceva sau voia să facă ceva.

M-am sculat şi am continuat să mă dichisesc.

— Margaret! am strigat din cămăruța mea.

— Da, Harry spuse ea, pe cât de blajin pe-atât de dulce.

— Dacă ai ceva de trimis mamei, ai face bine să pregăteşti repede. N-am de gând să-mi pierd toată după-amiaza. Aş lăsa, în trecere, coşul cu rufe la bucătărie.

— O-o-o. Ai vrea tu să le duci, Harry? Ştii nu ți-am mai spus, fiindcă le-ai dus. Şi săptămâna trecută.

— Ei, ți-am pus că le duc, le duc. De câte ori vrei să-ți mai spun?

— Dar ştii, Harry, spuse ea (ca să vezi ce încăpățânată poate fi o femeie), sâmbăta trecută ți-ai pierdut jumătate de zi.

— Lasă naibii sâmbăta trecută! am strigat eu. N-am sâmbăta asta? Nu? Nu ți-am spus de o sută de ori că mă duc la Penrith? Şi sunt doar câțiva paşi în afară de drumul meu!

— Dar va merge şi Abel călare într-acolo, îndată ce va sosi de la munte, şi Bill de asemenea, mai târziu, pe mânzoc, spuse Margaret încă insistând femeieşte, şi oricare din ei ar putea lua coşul pe cal, în față, scutindu-te pe tine de osteneală.

— Să-l ia dracu pe Abel! am strigat. El va fi mai obosit decât mine. Şi iapa de asemenea. Nu ți-am spus de o duzină de ori că trebuie să-mi iau pălăria mea şi s-o duc pe-a pastorului?

— Ar putea s-o facă la fel de bine Bill sau Abel, spuse Margaret liniştită.

— Şi eu să-mi pun pălăria veche! Nu? am urlat, scos

din sărite. Şi cei de la parohie să creadă că mi-e ruşine să dau ochii cu ei. Nu? Dă-mi repede rufele, ori nu le mai iau deloc.

— Sunt gata pregătite, Harry, spuse. Margaret, moale şi blajin. Şi pălăria pastorului de asemenea.

Atunci am aruncat o privire furişă printr-o crăpătură a peretelui despărțitor şi am văzut-o pe soră-mea Margaret cum zâmbea singură deasupra mazărei. Da, era grozav de amuzată de ceva. Şi am înțeles că tot timpul îşi râsese de mine.

Nu, nu eram gelos pe frații mei, spuse bunicul, privindu-mă cu coada ochiului, după cum crezi tu, Henery (n-am protestat). Numai că îi cunoşteam eu bine pe Abel şi pe Bill. Afară de asta, mă necăjiseră toată săptămâna în legătură cu pălăria pastorului; şi îi auzisem vorbind despre fata cea drăguță de la parohie şi despre mine, în cămăruța lor, noaptea, aşa că li se cuvenea o lecție. Nu voiam să dea târcoale pe la locuința pastorului când nu eram eu acolo, şi nici altă dată, şi tocmai acum să mă întrerupă în chestiunea asta.

La început m-am gândit să fac scăpat, ca din întâmplare, mânzocul lui Bill – era greu să-l prinzi – şi astfel să-l scutesc de osteneala de a mai merge la Penrith. El avea nevoie de odihnă şi, afară de asta, aerul rece nu-i făcea bine la ochi. Dar noi, cei trei frați, nu ne jucam feste din astea unul altuia, aşa că m-am dus în cămăruța lor şi am luat cu împrumut pălăria cea mai bună a lui Abel, care-mi venea mai bine decât a lui Bill. A lui Bill mi-era prea strâmtă. L-am văzut pe Abel coborând de la munte cu boii şi era de aşteptat să sosească şi Bill dintr-un moment în altul; aşa că am înşfăcat coşul şi am dat să pornesc. Pălăria pastorului era deasupra, bine periată şi învelită cu hârtie de împachetat.

Tocmai când să ies, Margaret strigă:

— Harry, dacă se întâmplă s-o vezi pe Harriet, aminteşte-i că mi-a promis să vină pe la noi. Spune-i că

am aşteptat-o mereu de când am fost ultima dată acolo.

— Alta acum! am spus eu. Să port eu scrisorele şi trăncăneli între fete! Foarte bine! Am să-i spun. Acum eşti mulţumită?

Şi am ieşit.

Îmi părea că am pornit spre pastor cu mult înainte de a fi fost gata. Dar n-am fost eu primul, reflectă el privind la foc, şi s-ar putea să nu fi fost nici ultimul, continuă el, cu o privire furişă spre mine. Am pornit ca într-un vis (unii merg ca într-un coşmar). Aşadar, după ce-am intrat în curte, am pus coşul jos şi m-am uitat primprejur, să văd dacă nu era ceva de reparat, şi imediat am văzut o poartă, în fund, care avea nevoie să fie dreasă; şi atunci m-am bucurat. Am luat coşul, m-am dus la uşa bucătăriei şi Harriet era acolo. Părea că se aştepta oarecum să mă vadă – poate că mă văzuse pe fereastră venind pe drum; căci fereastra era deschisă, dacă stau şi mă gândesc. Se făceau ferestre cu balamale pe vremea aceea; se deschideau în părţi şi în afară; cu viţă sălbatică şi trandafiri agăţători în jurul lor, nu ca aiuritele astea de acum, ce se deschid în sus şi-n jos. Aşadar, fata era acolo şi părea să fie îmbrăcată ca de sărbătoare, dacă stau să mă gândesc; şi asta spune foarte mult. Proaspătă ca o floare de mai, cum spunea mama. Părea puţin îmbujorată şi cam tulburată, ceea ce îmi da mie mai mult curaj, ca să spun aşa. M-am simţit dintr-odată mult mai stăpân pe mine decât ultima dată.

— O, domnul Albury! spuse Harriet. Mă bucur că ai venit. Mama dumitale te aşteaptă. (N-a spus că mă aştepta ea.) Poftim înăuntru şi pune coşul. Undeva jos. Şi ia loc. Trebuie să fii obosit după ziua dumitale de lucru şi mersul pe jos.

— Mulţumesc, domnişoară, am spus eu, dar nu sunt deloc obosit. N-am făcut decât să hoinăresc toată dimineaţa.

Am pus coşul jos, într-un colţ şi mi-am scos pălăria. Am luat pălăria preotului de deasupra rufelor şi i-am

dat-o, fără s-o scap jos şi fără să fac vreo încurcătură între cele două pălării. Era o adevărată prestidigitație.

— Trebuia să vin ca să aduc pălăria domnului Kinghorn, am spus apoi, dacă nimeni din ai casei n-a trimis după ea. Şi ca să-mi cer scuze, am urmat, şi să mă asigur că domnul Kinghorn nu s-a supărat – Kinghorn era numele pastorului şi era un om dintr-o bucată, fiindcă veni vorba.

— Nu, deloc, spuse ea. Domnul Kinghorn doar a râs când mama dumitale i-a povestit. Îmi pare rău că ți-ai uitat pălăria dumitale, domnule Albury. Dar ia loc, domnule Albury. Apoi, uitându-se la pălăria mea, mai bine zis a lui Abel: Mama dumitale e ocupată tocmai acum. Are să se coboare în câteva minute.

Aşa că m-am aşezat, în timp ce Harriet continuă iute şi parcă bucuroasă:

— Dar îmi pare aşa de bine că ți-ai luat o altă pălărie bună. S-ar fi putut să te incomodeze lipsa ei.

Şi se tot agita, părând foarte ocupată, fără să facă nimic, cum numai o femeie poate fi.

— Da, domnişoară, s-ar fi putut. Dar eu, în general, am două sau trei pălării la îndemână, în caz de vânt şi ploaie. Am pierdut una bună în râu, în timpul ultimelor inundații.

Aşa şi era, dar nu i-am spus că celelalte două pe care le aveam la îndemână aparțineau lui Abel şi lui Bill.

— Vai! Îmi pare rău că ți-ai pierdut pălăria aceea, dar mă bucur că ai multe, domnule Albury.

M-am uitat la ea, dar n-am putut observa nimic. Nu ştiam cât de multe îi povestise mama despre mine şi doream să termin cu subiectul pălăriei. Dar părea prea serioasă ca s-o bănuiesc.

Imediat m-am ridicat.

— O, nu pleca, domnule Albury, spuse ea foarte fâstâcită. Mama va fi jos într-un minut.

— Dar nu am de gând să plec, domnişoară. Ce te face să crezi aşa ceva? Numai că am văzut poarta din dos că

ar cam avea nevoie de-o mică reparație şi aş putea s-o fac eu în timp ce aştept, dacă vei fi bună să-mi arăți unde e cutia cu scule. Azi n-am nicio grabă.

— Îmi pare bine, începu ea, apoi păru să-şi dea seama ce-am spus, respiră adânc, se înroşi şi-mi arătă unde erau sculele.

În timp ce reparam poarta, îşi luă inima-n dinți şi ieşi afară şi spuse că va fi foarte bine dacă o reparam, că era un adevărat necaz, că domnul Kinghorn încercase s-o repare singur şi că trebuie să fiu foarte iscusit. Şi în timp ce vorbeam cu ea despre porți şi chestii din astea şi îi arătam cum ar trebui făcute şi potrivite, l-am văzut pe Abel trecând călare pe drum. Avea pe cap ceea ce părea să fie, de la distanță, pălăria lui Bill; am presupus deci că o luase pe-a lui Bill, iar Bill rămăsese acasă să-şi odihnească ochii. Apoi amândoi îl văzurăm pe domnul Kinghorn venind pe drum. Cu cabrioleta, şi Harriet alergă în casă.

Domnul Kinghorn avea un soi nou de rațe care mă interesa foarte mult. Nu fuseseră de mult importate, cred – cel puțin nu le văzusem mai înainte nicăieri; erau de două ori mai mari decât rațele obişnuite şi nu măcăiau; doar sâsâiau şi susurau. Le botezase Sâsâitele. Nu, nu ştiau să vorbească; erau singurele femele pe care le-am văzut că nu pot să vorbească.

L-am spus pastorului că aş putea veni sâmbăta viitoare să mai lucrez câte ceva şi să pun la punct unele lucruri şi poate să fac şi un coteț nou pentru păsări, iar el îmi spuse: – Bine, Harry, asta te va ține oarecum departe de păcate, iar eu îți voi fi recunoscător (vezi, mă cunoştea). Spuse că îmi va da o pereche de rațe tinere, de prăsilă, îndată ce vor mai creşte, ceea ce mă bucură grozav.

— Şi acum, Harry, zise domnul Kinghorn, du-te şi vezi dacă Harriet nu poate să-ți pregătească o gustare. Trebuie să-ți fie foame, tinerii au totdeauna poftă de mâncare. Cred că o văd pe mama dumitale făcându-ți

semn din uşă.

Mama îmi arătă unde să stau. Niciodată până atunci nu văzusem o masă atât de frumos aranjată; eram intimidat. Pe masă se aflau nişte bucăți de pânză albă, rulate în inele, şi am întrebat-o pe mama ce erau.

— Sunt şervete, mi-a spus ea.

Imediat a coborât şi Harriet şi am observat că îşi aranjase părul altfel. Părea şi mai drăguță. S-a roşit puțin când a simțit că mama se uita la ea – am văzut asta. O pândeam pe mama bându-şi ceaiul şi cum manevra pâinea cu unt şi făceam şi eu la fel; şi am terminat ceaşca în acelaşi timp. Atunci Harriet şi-a pus mâna stângă pe umărul mamei şi a întrebat-o:

— Mai doreşti o ceaşcă de ceai, doamna Albury?

Şi mama i-a spus.

— Mulțumesc, Harriet, şi a întins ceaşca.

Apoi Harriet şi-a pus mâna dreaptă pe umărul meu şi m-a întrebat:

— *Dumneata* mai vrei o ceaşcă, domnule Harry?

Sfinte Dumnezeule! Asta m-a năucit de tot, zise bunicul. Şi a năucit şi ceaşca, pe care am răsturnat-o pe farfurioară, vrând să i-o întind, iar restul de ceai care mai rămăsese s-a vărsat. Dar ea le-a prins repede şi bine, altfel le-aş fi scăpat pe amândouă peste umărul meu. Vezi, avea… avea…”

— Tact, bunicule? încercai eu.

„Nu, niciun tact. Avea… Ştia să facă față împrejurărilor. Mama spuse:

— Unde ți-s manierele, Harry?

Asta aş fi vrut şi eu să ştiu. Probabil c-o luaseră la fugă, ca o turmă de canguri la vederea unui câine de vânătoare. Căci vezi tu, Harry, era prima oară când bunică-ta mă atinsese cu mâna şi cu vocea ei.

M-a atins după aceea mai mult decât o dată, cu amândouă, spuse bunicul imediat, dar numai când am meritat. Cât aş… cât aş vrea să fie aşa şi-acum. Dar… nu-i nimic. Unde-am rămas? A, da.

— Vă rog, domnişoară, am spus peste umăr, după ce mi-am revenit puțin, dar numai jumătate de ceaşcă.

Ea umplu ceaşca cam pe trei sferturi şi o puse cu multă grijă lângă farfuria mea. Nu-i puteam vedea fața, iar mama era foarte atentă la ceaiul ei. Părea că-l bea cu multă plăcere.

M-am ridicat imediat şi am spus:

— Trebuie să plec, mamă. Şi când mama a încheiat mesajul pe care avea să-l trimită pentru Margaret, m-am întors şi am văzut-o pe Harriet stând acolo şi aşteptând cu mâinile la spate. Arăta foarte… jenată, spuse bunicul, aruncându-mi o privire fugară. Mi-am închipuit la început că îi era frică să n-o strâng din nou prea tare, dar când şi-a ridicat o mână, ținea chiar pălăria mea – periată şi cu panglica bine fixată, după cum am observat mai târziu. Pe atunci se purta un fel de panglică ca o eşarfă la pălărie.

— Mulțumesc foarte mult, domnişoară, am spus eu, luându-i pălăria din mână.

Şi atunci, în mare grabă, şi cam de mântuială, i-am transmis mesajul lui Margaret, şi deşi țineam pălăria strâns cu amândouă mâinile, mă uitam după ea peste tot primprejur.

Atunci am auzit-o pe mama dând pe gât a treia ceaşcă de ceai şi privind spre ea, mi-am dat seama ce făceam. Ea a râs şi a spus:

— Ce cauți, Harry?

A râs şi Harriet puțin şi mi-a arătat cu degetul pălăria, pe care o țineam în mână, şi atunci am râs şi eu şi ne-am simțit cu toții din nou în largul nostru. Şi i-am dat mâna fără să i-o strâng prea tare de data aceasta; mi-am luat rămas bun de la mama, am ieşit şi am pornit spre casă.

În josul drumului am dat cu ochii de Gipsy, iapa lui Abel, care venea singură pe drum de la Penrith, cu frâul atârnând. Îl pierduse pe Abel pe undeva, sau se săturase să tot aştepte. N-avea de gând să stea cu el la

chef toată noaptea, aşa că se întorcea acasă, cum mai făcuse şi altă dată. Când m-a zărit, s-a oprit şi a aşteptat să încalec, dar eu n-aveam chef să merg călare; aveam nevoie de o plimbare, de o plimbare lungă în care să mă simt fericit; aşa că i-am fixat hatul şi am pornit înainte.

Aşa că am mers, şi am mers, şi am tot mers, gândindu-mă şi tot gândindu-mă şi simțindu-mă nespus de fericit. Ai să ştii şi *tu* într-o bună zi la ce mă gândeam – poate la atingerea mâinii acelei fete de umărul meu şi la sunetul vocii ei, adresându-mi-se pe numele meu de botez. Nu simțeam pământul sub picioare. Eram… eram…

— Entuziasmat, bunicule? i-am sugerat eu.

„Aşa, aşa, spuse bunicul, eram entuziasmat. Dar eram şi întârziat, mă apucase noaptea pe drum, căci era lună plină, şi eu, cum spuneam, nu simțeam pământul sub picioare şi mă mişcăm încet, dar mergeam tot înainte, ca într-un vis. Am trecut şi de casă, vreo jumătate de milă, când mi s-a părut că aud ceva în urmă.

Era chiar lângă locul pe unde fusese văzută în timpul din urmă fantoma pescarului şi m-am gândit imediat şi la alte fantome care cutreierau pe acolo. Era o stafie care stătea rezemată de gard în lumina lunii, cu spatele la drum şi stafia calului şchiop, cu frâul târâş, al cărui stăpân fusese ucis cu un par. Am aruncat o privire furişe înapoi, dar n-am putut vedea nimic în umbrele negre ale copacilor uriaşi de pe marginea drumului; imediat însă am auzit un pas oprindu-se şi picioarele mă duseră, scăpărând, spre cel mai apropiat loc luminat de lună, şi atunci am văzut clar un cal, cum ieşea şchiopătând din umbră. Dar înainte de a-mi sări inima cu totul şi de a-mi îngheța sângele în vine, am văzut că era Gipsy.

Mă urmase tot drumul la pas şi îmi pândise purtarea ciudată; poate că mi-am fluturat brațele, sau am cântat

sau am recitat puțin – şi poate că o parte din drum am mers în pas de dans; oricum, văzând că trec de casă, a devenit grijulie şi s-a grăbit; în graba ei, frâul s-a dezlegat şi asta era ceea ce o încurca şi o făcea să şchiopăteze.

Am aşteptat bătrâna iapă să se apropie, am mângâiat-o pe bot şi i-am spus că totul era în ordine. Apoi am sărit în şa, ea s-a rotit mulțumită şi m-a dus acasă.

Când am ajuns acasă, Margaret încă nu se culcase; îşi termina treburile, deşi a doua zi, duminică, avea să înceapă din nou să robotească. Pe ea n-o puteai păcăli, pe bătrâna mătuşă-ta Margaret. N-a spus nimic, nici eu n-am spus nimic; doar m-am aşezat lângă foc Deodată ea vorbi:

— Ei bine Harry?

Iar eu am spus:

— Ei bine, Margaret?

Şi m-am dus la culcare.

Şi deodată mi-am adus aminte că uitasem pălăria lui Abel. Era surprinzător cât bucluc a putut să facă o pălărie de preot cu un aer atât de nevinovat. Era aproape să strice prietenia de-o viața dintre cei trei frați, a doua zi dimineață. Bill a bodogănit cât a bodogănit în privința pălăriei lui, apoi a plecat să pescuiască pe răcoare.

Sâmbăta următoare n-am mai avut nicio bătaie de cap. Abel a sosit primul acasă, apoi a plecat la Windsor cu pălăria mea. Bill a ajuns al doilea şi a plecat şi el pe undeva cu pălăria lui; dar asta n-avea importanță – lucram acum la preot şi nu aveam nevoie decât de haine de lucru, curate şi decente. Am împrumutat astfel o pereche de pantaloni de catifea reiată, pe care Abel îi avea pregătiți să meargă luni la Sydney, cu lemne de construcție – şi salopeta lui Bill care era mai bună ca a mea – era vară, aşa că mă simțeam foarte bine. Şi am împrumutat şi vesta de lucru a tatei, pe care el n-o lua

niciodată la lucru, aşa că era curată de tot, aproape nouă. Dar nu l-am întrebat, fiindcă dormea – odihnindu-se după o săptămână de bodogăneli. Afară de asta era întotdeauna foarte supărăcios când era vorba de hainele lui de lucru şi voia totdeauna să le aibă curate şi pregătite, ca să le poată îmbrăca luni la lucru.

În drum spre parohie mă simțeam legat, ca un copil de doi ani pe care-l fereşti de foc, dar eram foarte fericit şi mulțumit din cauza asta şi n-am lăsat legăturile să slăbească tot drumul spre casa preotului..

Eram de altfel ars bine cu fierul roşu, spuse bunicul, privind în foc; ar fi putut foarte bine «ă spună că literele erau încă gravate pe inima sa.

Aşadar am avut cu toții o după-amiază plăcută. Am făcut cotețul în două ore şi am pus şi stinghiile pentru găini, căci eram un bun dulgher în vremea aceea, dar restul l-am lăsat pentru sâmbăta viitoare, în caz că lucrurile n-ar merge destul de repede, căci aveam chiar şi pe atunci ceva judecată.

Când am intrat în casă pentru ceai, n-am văzut-o pe Harriet, ceea ce m-a dezamăgit grozav şi m-a neliniştit. Mă gândeam că poate era ziua ei de ieşire şi că s-o fi dus undeva; dar n-aş fi riscat s-o întreb pe mama pentru nimic în lume.

Ei bine, şi tocmai când socoteam că totul era pierdut şi mă simțeam ca bolnav, mama spuse, ca şi când şi-ar fi adus atunci aminte:

— Uite ce e, Harry, mâine e ziua de ieşire a lui Harriet, şi s-a gândit s-o petreacă la Margaret; i-am spus că desigur se simte obosită de treburile casei – n-a avut o sâmbăta liberă de când s-a născut copilul – aşa că dacă vrea, o s-o conduci tu diseară şi o să poată sta mai mult de vorbă cu Margaret, iar Margaret îi va aranja pentru noapte camera liberă.

— Bine mamă, am spus eu după un timp, dar ea ce-a spus de asta?

— N-a spus prea multe. Acum e sus, se pregăteşte. Va

trebui s-o aduci înapoi mâine seară, la timp, ține minte, asta dacă n-ai altceva de făcut. Altfel, spuse mama, va trebui ca unul dintre băieți s-o conducă. Așa va fi bine.

— În regulă, mamă, am spus.

Imediat coborî și Harriet, agitată și îmbrăcată nu știu cum, într-o rochie de culoare închisă și pe cap cu o bonetă cum vezi în fotografiile vechi și cu o crinolină mare pe care o purtau ca să țină la distanță pe nepoftiți. Tinerii de pe vremea aceea nu puteau să se apropie prea mult de drăguțele lor și era foarte bine așa.

Am luat rufele murdare, nu erau multe, și Harriet a venit cu mine, cu mesajul mamei pentru Margaret și cu pălăria lui Abel învelită în hârtie de împachetat. Aș fi dorit să nu-și fi luat ea sarcina asta – putea fi pusă în coș.

Și așa, am luat-o de-a lungul aleii și apoi pe drum, și era tot o noapte cu lună."

Bunicul tăcu un timp – știam că se întorsese cu gândul înapoi, pe acele drumuri și alei.

— Și despre ce-ați vorbit, bunicule? l-am întrebat eu după o pauză cuviincioasă.

„Despre găini, spuse bunicul cu chibzuință, fără să-și schimbe atitudinea.

— Observi, domnișoară Wynn, i-am spus, că găina care spui că e a dumitale a scos pui foarte bine?

Și așa am început.

Vezi, tu, Henery, spuse bunicul, niciodată două găini nu se poartă, nu ouă, nu clocesc, nu scot pui exact la fel. Tot așa e cu animalele și cu lucrurile, cred; și poate cu peștii și cu șerpii. Masculi, femele, neutri. (La fel și copacii, și plantele.) Nu există două lucruri de același gen care să se poarte exact la fel. Este foarte multă… foarte multă…"

— Individualitate, bunicule.

„Deosebire! spuse hotărât bunicul, și am văzut că încă un cuvânt aiurit n-a fost acceptat.

E tot atâta deosebire între ele, ca și între ființele

omeneşti. Domnişoara Harriet observase acest lucru la găini; dar pastorul nu observase. A părut mai interesat după ce i-am atras eu atenția, vorbindu-i despre asta."

— Şi ce avea Harriet de spus la toate acestea?

„Încă nu era Harriet, spuse bunicul pe un ton mustrător. Ar fi putut fi, deşi pe atunci... oricum, ea spunea: Da, domnule Albury, şi: Nu, domnule Albury, şi că observase şi ea şi părea să asculte cu mult respect tot ce spuneam. Era aproape prima ființă care mă asculta în felul acesta.

Apoi am început să vorbim despre lemne şi despre păsări şi alte lucruri înconjurătoare, exact ca un frate şi o soră, care şi-ar vorbi mulțumiți şi plini de interes despre lucrurile din jurul lor. Dar am zorit-o, căci se apropiau nori urâți şi ştiam eu cum e vremea la Hawkesbury. Primele picături au căzut înainte de a ajunge noi acasă. Margaret a luat-o imediat în grijă pe Harriet şi boneta ei, ca şi cum ar fi avut de-a face cu un copil mai mare; şi aşa şi era, dacă stai să te gândeşti.

Ne-am aşezat veseli şi vorbăreți în jurul focului, cu atât mai mult cu cât afară ploua cu găleata, şi era o ploaie destul de rece. Chiar tata şi-a lăsat la o parte bombănelile lui şi a povestit câteva întâmplări, pe cât putea el să povestească, şi când m-am dus la culcare mă simțeam atât de fericit şi de mulțumit, cum nu fusesem niciodată până atunci în viața mea.

În dimineața următoare se înseninase şi Margaret ne-a trimis pe noi, băieții, la capela din Windsor (tata a bodogănit în privința hainei lui de lucru, apoi a plecat încotrova cu cabrioleta), dar Harriet dorea să stea şi să-i ajute lui Margaret la prepararea mesei. Părea fericită acolo, la noi, şi se părea că-i place felul nostru de a fi, nepăsător.

La vremea mesei am observat la noi un tânăr, sau doi mai mult ca de obicei. Au rămas la masă, bineînțeles – era totdeauna destul pentru toți. După masă i-am ținut cu poveştile mele, departe de bucătărie.

— Te-am văzut lucrând câte ceva la pastor, Harry, observă unul dintre ei, privind către munții albaştri şi scărpinându-se după ureche.

Cum munții albaştri nu spuneau nimic, tot aşa nici eu.

— E adevărat? întrebă celălalt. Cât câştigi într-o după-amiază, Herry? Cinci şilingi?

— Mai mult, am spus eu.

— Zece?

— Mai mult!

Atunci se simți ruşinat, gândindu-se că-mi bat joc de el.

Şi asta a fost tot. Abel nu spusese nimănui în dimineața aceea că auzise vorbindu-se că fata din casă a pastorului era o bună cunoscătoare de porți, ceea ce era destul de neobişnuit. Dar fata era acum în casă şi nu s-a făcut nicio glumă pe socoteala ei. Aşa erau tinerii pe vremea aceea.

După masă ne-am plimbat pe râu în două bărci; dar Harriet s-a ținut aproape de Margaret, în timp ce Abel şi Bill şi ceilalți au vâslit, iar eu am pescuit şi am dirijat lucrurile în general. Iar după ceai, Margaret mi-a spus:

— Ar fi timpul s-o conduci acum pe Harriet acasă. Altfel mama ar fi îngrijorată.

În timp ce Harriet se pregătea de plecare, Joe Buckman – drăguțul lui Margaret – trecând călare de la Penrith, s-a oprit să spună ceva lui Margaret şi am auzit-o zicând că se bucură că tata luase cabrioleta şi că acum lunganul va trebui s-o ajute să treacă pârâul, dar n-am înțeles ce voia să spună, până când Harriet şi cu mine am ajuns la un pârâiaş cam la jumătatea drumului spre parohie. Noaptea trecută ploaia îi umflase apele şi acum pietrele de trecut erau sub apă. Nu ştiu cum s-a întâmplat, dar n-am pierdut timpul să discutăm. Am cuprins-o pe după mijloc, am ridicat-o şi am trecut apa cu ea şi cu inima bătându-mi tot timpul, ca şi când aş fi cărat un bou, deşi ea era uşoară ca o

pană. Şi palpita şi ea când am lăsat-o jos, de parcă ea m-ar fi ridicat pe mine. Pe mal era o buturugă mare, albă în bătaia lunii.

— Vai, domnule Albury, zise ea, mă simt atât de ameţită! Să stăm puţin pe buturuga asta, simt că leşin.

— Mă tem că te-ai speriat, domnişoară Wynn, am spus eu, şezând jos şi cuprinzând-o de după umeri, ca s-o susţin, în caz când i-ar veni să cadă. Mă tem că te-am purtat prea repede.

— O, nu, nicidecum, spuse ea, nevrând totuşi să-i dea acest înţeles. Am să mă simt foarte bine într-o clipă, domnule Albury. Nu ştiu nici eu ce m-a apucat.

Am căutat s-o liniştesc.

După o bucată de timp a scos un fel de suspin şi a spus:

— Acum mă simt bine, domnule Albury, mulţumesc. Nu ştiu ce mi-a venit. Cred că acum ar fi bine să mergem mai departe. Desigur că mama dumitale ne aşteaptă.

Am ajutat-o să se ridice şi am condus-o pe drum.

— Tot susţinând-o, bunicule? am întrebat.

„N-avea tu grijă, răspunse bunicul. Trebuia s-o păzesc de bălţi în locurile umbroase. Îndată ce am ajuns în apropiere de casă, i-am spus:

— Ah, domnişoară Wynn, ce viaţă singuratică!

— Da, domnule Albury, spuse ea.

Am aşteptat puţin, apoi ea a întrebat:

— Te simţi singur, domnule Albury?

— Da, mă simt singur, domnişoară Wynn, şi imediat am întrebat-o: Dumneata te simţi vreodată singură, domnişoară Wynn?

— Da, spuse ea, uneori mă simt foarte singură.

Atunci i-am spus:

— Ei bine, eşti mulţumită acum?

Şi ea a spus:

— Da, domnule Albury, perfect mulţumită.

Şi aşa s-au statornicit lucrurile.

Şi acum, Henery, spuse bunicul, ridicându-se şi întinzându-se, ar cam fi timpul să se întoarcă şi băieţii. Afară de asta am povestit destul pentru o singură noapte. Vrei să pui ceainicul pe cărbuni?”

— Bunicule, am spus eu consternat, n-ăi fi vrând să spui că ai terminat povestea?

— Ba da, ce altceva mai vrei?

— Vrei să spui că aşa i-ai propus?

— Ce să propun?

— Căsătoria, bineînţeles, cu Harriet.

— Căsătoria cu bunică-ta? zise bunicul. Pe vremea mea nu se făcea curte în felul ăsta. Se făcea curte pentru curtea în sine. Îţi spun că i-am propus doar să-i ţin tovărăşie şi m-am asigurat că era de acord.

— Dar n-ai sărutat-o, bunicule?

— Nu, n-am sărutat-o. Pe vremea aceea nu umblam cu îmbrăţişări şi pupături.

— Şi ai „susţinut-o”, cum spui dumneata tot timpul cu braţul pe după mijloc?

— Ptiu! Nebun afurisit! Cum s-ar fi putut aşa ceva? Doar ai cunoscut-o pe bunică-ta şi doar n-a mai crescut de-atunci. Ţi-am spus că aveam braţul în jurul umerilor ei. Pune ceainicul la foc!

Dar imediat bunicul se îmbuna.

— Ia ascultă, Harry, tu i-ai făcut curte sau eu?

— Dumneata, bineînţeles, bunicule.

— Ai curtat-o tu vreodată pe bunicuţa, afară doar ca să capeţi bani de bomboane şi ca să te ia în braţe?

— A, bine, poate. Iartă-mă, bunicule.

— Atunci nu mă tot întrerupe şi nu mă zori. Îmbătrânesc şi eu, ating aproape suta, ceea ce puţini dintre voi vor atinge.

„Aşadar am ajuns la poarta preotului, dar n-am vrut să mai intru. Am zărit o lumină în bucătărie şi am ştiut că mama încă nu se culcase şi că era pe-acolo. Ne-am spus la revedere şi Harriet a intrat repede înăuntru, iar eu am pornit înapoi spre casă. Dar nu făcusem decât

câțiva paşi pe alee, când am auzit-o pe mama strigând:

— Harry! Ei, Harry!

M-am întors înapoi.

— Pentru ce o iei aşa la fugă? spuse mama. Te-ai purtat rău?

— M-am gândit că poate te-ai culcat, mamă.

— Iar te gândeşti prea mult. Intră să-ți usuci picioarele.

Aşa că mi-am scos ghetele pe verandă şi am intrat. Era aprins un foc bun. Harriet se dusese să-şi scoată o parte din armură.

Imediat veni şi domnul Kinghorn pe coridor. Trebuie să fi auzit ceva.

— Dă-i mai bine lui Harry o pereche de ciorapi de-ai mei, doamnă Albury, zise el, şi vreo pereche de ghete uscate care i s-ar potrivi.

Dar cred că-i vin, dacă pălăria mea i se potriveşte.

În clipa următoare, Harriet, practică, a şi coborât cu ciorapii şi apoi, în timp ce mi-i schimbam, s-a dus să vâneze şi o pereche de ghete. Aşa e întotdeauna. Când o fată ia inima unui băiat, începe să aibă grijă şi de rest. Am observat-o ținându-se de mama şi învârtindu-se în jurul ei mult mai mult ca de obicei. Şi mă întreb acum, spuse bunicul reflectând, dacă astea două n-au fost tot timpul înțelese între ele."

— Eu cred c-au fost toate, bunicule, am spus eu. În orice caz, cât o priveşte pe mătuşa Margaret, pot pune rămăşag.

„Aşadar, conchise bunicul, când a fost să plec, mama a spus:

— Ar fi bine să conduci lunganul până la poartă. E în stare să uite s-o închidă.

Şi Harriet a făcut precum i s-a spus."

— Şi atunci s-a întâmplat, bunicule?

„Ei bine, presupun că da. Oricum, tu ar trebui să ştii, spuse el cu voce tare. Ştiu totul despre tine şi despre fata brutarului, colo, lângă poartă, alaltăieri noapte."

Am rămas uluit. Nimerise atât de bine!

UN FILM AUSTRALIAN

În a lui Niciodată-mpărație —
Acolo zac oamenii morți!
Valuri fierbinți acolo dansează-n veşnicie –
Acolo zac oamenii morți!

Acest cântec mă urmăreşte chiar şi acum, aici, cum stau cu pipa în gură pe veranda şcolii, în această blândă şi frumoasă după-amiază de septembrie, verde-aurie. În fața mea şi la dreapta, câmpiile netede, de in şi ferigă, mărginite de pâlcuri şi tufe de manuca, înălțimile povârnite în terase, până la poalele munților cafenii şi pleşuvi, sau împăduriți, iar jos, pereții prăpăstioşi ai munților Kaikoura cu creştetul acoperit de zăpadă. La stânga, micul şi trădătorul râu Hapuka, alergând, datorită vântoaselor care au topit zăpezile, în trei sau patru torente galbene, în josul albiei sale mari şi bolovănoase şi croind un singur canal printr-o movilă de nisip negru aruncat peste noapte de mare şi decolorându-i albastrul minunat.

Iar în spatele meu, marea, clipocind, scânteind şi pălind, jucându-se pe țărmul lung şi stâncos, calmă, liniştită şi cu un aer nevinovat, după furtuna de peste noapte. Atât de liniştită, de calmă şi de nevinovată, încât un poet cinic s-ar putea aştepta să găsească pe nisipul negru al malului râpos un marinar înecat.

O cotitură de douăzeci-treizeci de mile de țărm, numai bulgări şi nisip negru, se deschide brusc spre mare, formând cornul de nord, iar la zece mile spre sud, peninsula Kaikoura, adăpostind impresionanta stație de la nord-est şi debarcaderul lipit de stâncă de furtunile de la sud-est.

> Acolo-unde cranii rânjind se albesc,
> Sub desişul sărat şi strălucitor.
> Şi unde noaptea, câinii, se-aud urlând în cor –
> Acolo zac oamenii morți!

Trebuie să fie obsedantă muzica acestui cântec; poate pentru că suntem aici izolați şi singuri, sau poate pentru că cunosc regiunea care f-a născut şi l-a ucis pe poet.

> În a lui Niciodată-mpărăție…

Culorile apusului pălesc, înspre vârfurile înzăpezite ale munților Kaikoura; priveliştea se estompează şi se întunecă – totul în afară de strălucirea piscurilor albe… Ele par să se încline mai întâi încet, apoi, cu o mişcare crescândă, spre creştetul colinelor de la poalele muntelui şi în fine, cu ele, spre terase. Pe urmă scena pare să se prăbuşească în întregime sub nivelul câmpiilor de ferigă, şi sub nivelul…

De undeva se aude o muzică răsunătoare, cu cuvintele cântecului obsedant.

> În a lui Niciodată-mpărătie —
> Acolo…

O câmpie mare, acoperită cu praf cenuşiu, lipsită de verdeață, afară doar de aceea care se poate găsi într-un deşert ars de soare, arbuşti sau smocuri de iarbă ici şi colo; o suprafață atât de netedă şi goală, încât o tufă ce iese din ea pare un copac în miniatură; un pom solitar,

de la distanță părând aproape, se află de fapt la depărtare de mile; un bulgăre pare o stâncă, o tufă un copac, căci toate lucrurile sunt mărite în aceste îngrozitoare şi întinse câmpii fierbinți. Şi departe, la marginea zării, o linie confuză, de la care nivelul câmpiei pare să se ridice într-o pantă aproape imperceptibilă, şi care se ridică mereu, pe măsură ce înaintezi; şi privind înapoi, în anumite condiții vei zări acelaşi fenomen – îți va părea că ai venit la vale de la marginea confuză a punctului opus al zării. E ca şi când spațiul din interiorul acestui cerc ar fi un disc concav, în al cărui centru te afli. Un soare orbitor, aprins într-un cer de alamă, şi arşița alergând vizibil peste fiecare lucru, în valuri jucăuşe şi orbitor de luminoase.

Unde rumena vară şi moartea se unesc
Acolo zac oamenii morți!
Unde cu arzătoare dorință se iubesc
Acolo zac oamenii morți…

În prim plan, un „rezervor" uscat, din care ultimele picături de apă s-au evaporat, dar foarte de curând, de o oră poate, căci fundul încă mai abureşte; dar pământul a şi început să crape în lung şi-n lat şi să se încrețească sus, pe margini. În spate, un dâmb semicircular cu o margine de prundiş strălucitor şi o bază ca cenuşa. Iar de jur împrejur, scheletele – oase înălbite şi piei înnegrite şi bucăți de piei, din cirezile de vite care au pierit în perioadele de secetă, târându-se până la rezervor:

Acolo unde cranii rânjinde se albesc,
Sub desişul sărat şi strălucitor
Şi unde noaptea, câinii, se-aud urlând în cor —
Acolo zac oamenii morți!

Dar e îndoielnic dacă un câine sălbatic se va hazarda să străbată chiar o treime din distanță, în arşița acestei

secete cumplite.

Şi departe, în dreapta movilei de pământ, între ea şi orizontul orbitor de luminos, trei siluete negre, trei cai şi doi călăreți pe câmpia incandescentă şi părând a fi doar la o distanță de câteva sute de yarzi. Să lăsăm minutele să se prefacă în ore – fierbinții, orbitoarele, sufocantele ore, prin care trebuie ei să se târască. În fine, ajung la rezervor – un văcar şi un băiat de băştinaş; doi cai istoviți şi un cal de povară, târându-şi cu greu picioarele. Călăreții descalecă sub trei arbuşti de *mulga* zdrențuiți, în soațele dâmbului. Doi câini ciobăneşti cad şi se întind acolo gâfâind, fără putere. Sunt sortiți morții şi, poate că din instinct, sunt conştienți de aceasta, dar din cauza boturilor larg deschise şi a limbilor scoase par să rânjească batjocoritor.

Văcarul se cațără pe dâmbul rezervorului, pe la spate, ținând în mână un burduf pentru apă gol şi o oală; şi rămâne ca o stană de piatră acolo, sus, privind în jos.

Văcarul e un om înalt, subțire şi vajnic, cu membre, ținută şi mers fasonate de atâta călărit; slab, ars de soare, cu obrajii scobiți şi ochi ce par să fi privit şi să fi sfredelit îngrozitorul hotar al lui Niciodată, prin negura secetei, prin valurile fierbinți ce joacă pe nisip, prin fiorosul siroco, care goneşte peste Niciodată, din deşerturile mari şi fără de nume de dincolo şi spre nord-vest, mânând nisipul fierbinte şi aspru, în pânze orbitoare şi coloane învârtejite peste ținutul aprins, acoperind călători, vite, cai, diligențe şi care, pe drumurile spre sud, măturate de straturi dese de praf roşu.

Îl cunoaştem pe acest văcar şi clasa de care ține. Născut în regiunile selectorilor de vite; obişnuit cu caii (şi adesea cu capul spart) încă de copil; şi tot de copil a mers în Queensland şi a traversat Țara Nimănui, cu taică-su sau cu vreun unchi. Cunoaşte Țara Uscată – aproape fiecare milă a ei; şi el este acela care o străbate sau o ia de-a lungul marginilor, de la păşunile uscate şi

lovite de secetă, cu cirezi de douăzeci sau treizeci de mii de vite, şi cu setea, foametea şi moartea urmându-l pe flancurile şi în coada coloanei. Ars de soare, bărbos şi slab; cumsecade şi de treabă acasă – cu voce liniştită, dar greu de istovit la drum.

A fost în călătorii lungi. Ochii i-au fost vătămați de sclipirea nisipului, mâinile îi sunt crăpate şi roşii; părul îi e lung şi decolorat la vârf, acolo unde iese de sub borurile largi ale pălăriei, care a devenit aproape neagră de cât a fost purtată prin soare, prin ploi şi pe roua nopții; hainele îi sunt ponosite şi roase, iar căptuşeala atârnă în zdrențe. Jambierele s-au strâns şi au crăpat pe el.

De data aceasta „a riscat", fără îndoială cum oamenii de pe la noi „vor risca" întotdeauna, cu acea credință, sau curaj, care poate fi considerat eroic şi conştient de moartea căreia spiritul lui Niciodată îl destină pe el, care e poate la o milă sau la o oră depărtare de tovarăşii săi.

În drumul spre casă, după ce a înaintat spre nord, a pătruns pe o lungă „porțiune uscată" dependentă de acest rezervor – iar ultimele rezerve de apă, care l-ar fi ajutat, pe el şi caii lui, să treacă prin ultima etapă grea, s-au terminat ieri. Şi ştie că e condamnat.

Niciun gest de disperare în brațul întins de-a lungul corpului, doar. Mâna liberă, se închide şi se strânge o clipă. Apoi, întorcându-şi puțin fața, cu o mişcare bruscă a capului şi a mâinii, îi cheamă pe băiatul băştinaş. Băiatul priveşte repede la rezervor, la cer, apoi la stăpânul său, rotindu-şi capul şi ochii cu mişcări iuți ca de maimuță. Văcarul îi spune ceva, iar buzele negre ale băiatului, mişcându-se într-un răspuns grăbit şi dând la iveală o strălucire de dinți albi strălucitori, dau impresia unei scurte umbre de zâmbet. Se duce înapoi la cai şi se întoarce îndată cu o oală şi o secure mică, şi le pune jos, în albia rezervorului.

Văcarul îşi ridică mâinile şi, umbrindu-şi ochii, priveşte în zare peste câmpie – peste capetele noastre,

cum ar fi – dar nu vede nimic, decât poate un deal sau un morman de nisip, pe care noi nu-l vedem, în direcția opusă. În depărtare, mirajul – mereu înainte şi în depărtare – acel „fum” depărtat, cu o mişcare sinuoasă, în timp ce călătorul înaintează. Nicio speranță pe cerul care de luni de zile nu s-a mai întunecat a ploaie, ci doar norii negri de praf, grei şi joşi, ridicați şi purtați de furtuna fierbinte, sau de fumul focurilor depărtate din desişuri. Nicio speranță la sud, unde urmele oamenilor morți se arată pe sute de mile, de-a lungul Țării Nimănui şi a lui Niciodată. Nicio speranță la răsărit, căci discul împreună cu orizontul incandescent se roteşte înapoi, strălucesc ca soarele, pe o sută de mile şi mai bine, către prima posibilitate de apă, care se află pe marginea de vest a marilor păşuni. La vest, dincolo de cel mai îndepărtat punct, unde speranța s-a spulberat, îngrozitoarele deşerturi ale Australiei Centrale; dar există o şansă în această direcție, căci noaptea trecută fulgere capricioase s-au jucat pe orizontul jos, şi există posibilitatea unei furtuni trecătoare, dacă ar aduce cu ea ceva mai mult decât câteva picături mari de ploaie – şi dacă le-ar putea prinde la timp. Va încerca, trimițând băiatul spre răsărit, pentru a se întâlni din nou la rezervor şi a avea, poate norocul de a fi salvați; căci liniile de telegraf îi taie drumul de la nord şi dacă vor afla de la cele mai apropiate coloane că el a luat drumul acesta şi vor şti care e starea rezervoarelor – ceea ce neapărat vor afla – vor lua apă şi vor înainta încet şi greu până când îl vor găsi, să-l salveze sau să-l îngroape – sau să-i dea seama că disperata lor încercare e fără speranță.

Băiatul băştinaş îngenunchează pe pământ, pune oala jos, lângă el şi ridică securea. Oala, care nu stă prea bine pe pământul ondulat, cade; el o pune alături, cu mişcări repezi de maimuță, caracteristice băştinaşilor, ridică securea din nou şi loveşte adânc. Şi scena devine neagră, ca pe un ecran de cinematograf

când focarul e închis – o beznă ca cea care apare, pentru o clipă, ochilor orbiți de transpirație, într-un val de arşiță nemiloasă.

În tristețea secetei se aude un sunet, ca geamătul lung şi grav al unei mari mulțimi pierind pe acest acoperiş al infernului, iar muzica, şi prin ea cuvintele cântecului lui Barcroft Boake, e când tânguitoare, când fioros de triumfătoare:

> Cu fețele întoarse-napoi spre răsărit –
> Aşa zac oamenii morți!
> Cu slabe brațe-ntinse şi dorul ne-mplinit –
> Aşa zac oamenii morți!

Vârfuri stâncoase şi acoperite cu pini se ridică în culorile amurgului, pinteni de deal verde închis şi pajişti înverzite, un cot de râu cu ape limpezi şi cu stejari pe mal, iar mai departe, jos, în dreapta, un şir de sălcii, pe unde curge râul. Chiar în spatele malului râpos şi acoperit cu ierburi, al râului, printre eucalipți şi alți arbori, într-un unghi format de părțile abrupte ale dealului, o casă construită din lemn şi acoperită cu şindrilă; în spatele casei, un țarc cu vaci şi viței. O lăptărie durată din buşteni trainici, cu acoperiş dublu, pentru a păstra răcoarea; căpițe de fân şi un lan cu grâu copt. Într-un capăt al verandei, stă o femeie palidă, subțire, uscățivă, de vreo treizeci-patruzeci de ani. Lângă ea, peste un rând de haine păturite, se află o scrisoare deschisă; de cealaltă parte, pe un vraf de cearceafuri, şade şi dă din picioruşe un prunc de vreo şase luni. Un băiețaş cu picioarele murdare, dar cu fața veselă, în vârstă de vreo două-trei veri – sau mai curând două-trei secete – se cațără şi se joacă pe lângă verandă. În curtea pentru vite par să fie şi copii mai mari şi un băiat cu picioarele goale şade călare pe gard şi pândeşte drumul spre râu. Mama ia scrisoarea, îşi aruncă ochii

pe ea şi, uşor, o pune din nou jos şi îşi vede mai departe de lucru. Cârpeşte o cămaşă bărbătească şi, în timp ce degetele-i fug de-a lungul cusăturii sau netezeşte pe genunchi o parte lucrată, buzele i se mişcă, de parc-ar murmura un cântec. Iar chipul, în timp ce coase, e luminat de-un aer tineresc.

> Nani, puiul mamii, în pom te-oi aşeza,
> Când va bate vântul, te va legăna.

Nevasta văcarului îşi lasă lucrul şi se apleacă peste pruncul care gângureşte şi care nu şi-a văzut încă tatăl; şi îl sărută şi se joacă cu el.

Băiatul de pe gard se caţără şi se ridică sus, pe stâlpul înalt şi rotund din colţul gardului şi pândeşte drumul dinspre râu, prin pânza de praf. Scena păleşte, lăsându-l pe băiat proiectat pe fondul cerului, în aşteptarea tatălui.

Cer blând, soare, câmpii nesfârşite, cu ierburi înalte până la brâu, întinzându-se cât vezi cu ochii, în prim plan, o baltă cu apă tulbure, cenuşie, încreţindu-se spre grămada întunecată de pământ pe la spate; clipocind în iarba din jurul marginilor, revărsându-se şi gâlgâind în jurul oalelor albite şi al pieilor de animale înnegrite; curgând în valuri mici, prin gura unei oale ruginite, care zace în iarbă, la o margine, în stânga, îmbibând cu apă ceva negru, care apare din iarba abundentă şi ia forma unei cizme.

Zăngănit de lanţuri de împiedicat caii, şi clinchet de ulcele pe samare, şi sunetul unei voci care cântă

> E un om cu mulţi prieteni care vesel îl salută
> În a brizei adiere şi-a-nserării ce s-aşterne
> Peste splendida vedere a câmpiei însorite…

Trei călăreţi vin din dreapta şi descalecă lângă tufele

de *malga.*

Iară noaptea el admiră vraja stelelor eterne.

Unul dintre călăreți sare uşor peste marginea rezervorului şi priveşte în apă. E viguros şi are o față roşie frumoasă şi nepăsătoare, dar trăsăturile au o nedefinită şi totuşi neîndoielnică asemănare frățească cu ale celui care a stat acolo, înaintea lui. Ca atras inconştient, el priveşte la stângă, în iarbă. Atunci, tresărind puternic, cu orice aer tineresc pierit de pe fața lui, se întoarce în grabă către ceilalți.

Cei trei se întorc spre stângă şi dispar. O clipă, mai târziu, unul dintre ei se întoarce, pe jumătate târându-l, pe jumătate sprijinindu-l pe cel dintâi şi îl aşază jos, lângă cai. Se apleacă o clipă asupra lui, cu o mână pe umărul lui, apoi scoate o ploscă din cobur şi îi dă să bea. Vine şi al treilea, ia o pătură dintr-una dintre boccele şi se reîntoarce acolo unde e leşul. Găsesc ceainicul, îl spală, îi cercetează pereții şi fundul. Ridică din iarbă zdrențe putrede, şei, samare şi coburi şi le pun pe marginea rezervorului. Deodată dau de o cănită, de fapt un borcan, în care găsesc ceea ce căutau şi se aşteptau să găsească.

Şi iată-i că întorc filele carnetului uzat şi murdar şi citesc descrierea tragediei, notată acolo în fraze scurte şi simple. Mesajul – ultimul mesaj către „sărmana mea soție", note privind sumele de bani pe care le are de primit, situația financiară şi îndemnul către un prieten sau către frate să aibă grijă de biata Mary şi de copii şi să aibă grijă ca ea să primească toți banii ce i se cuvin. Şi, sfârşitul în cuvinte zgâriate în răstimpuri pe marginea oalei, groaznicul jurnal, scris şi datat la ora disperării, ori a morții: „Doamne-ajută", „Doamne, binecuvânteaz-o", „Binecuvântează, Doamne, pe ea şi pe copii". Căci mereu, cât timp judecata mai stăruie, nu este altceva decât soția, Mary, şi copiii.

Oamenii citesc şi află totul; văd sfârşitul, aşa cum a fost; feţele lor pălesc şi ochii speriaţi se îmblânzesc şi se umplu de lacrimi. Strâng toate lucrurile şi le pun cu grijă şi cu pietate pe marginea rezervorului. Fratele stă lângă calul său; cu un braţ aruncat peste grumaz şi îngropându-şi faţa în coamă, stă nemişcat; doar câte un suspin îi scutură umerii din când în când. Calul îşi întoarce capul spre el cu o expresie de simpatie aproape omenească. Unul dintre prieteni vine lângă el. Şi atunci, bâjbâind cu mâna peste şa, caută până dă de oblânc, pe care-l apucă şi-l strânge cu putere, ca să se calmeze. Deodată îşi aruncă braţul drept peste umărul prietenului său şi îşi lasă capul pe şa.

Scena păleşte repede – al treilea văcar merge repede şi neliniştit, de ici colo… de ici, colo… când cu braţele împreunate, când cu mâinile în buzunar şi cu o expresie ca şi când ar suferi o durere fizică.

De sete topiţi şi de alte lipsuri –
Astfel mor oamenii morţi!
Departe de casă şi de ţarcuri –
Astfel mor oamenii morţi!

Şi din nou staţia, centrul de vite. Dar „totu-i fierbinte şi totu-i uscat”. Piscurile de granit strălucesc ca nişte uriaşe blocuri de metal topit, desişul albastru-cenuşiu e zdrenţuit şi prăfuit, malurile râului goale şi uscate, căci acum seceta a lovit înălţimile districtului. Şi bătrânul cal sur, şi puţinele vaci prăfuite şi cu coastele supte, stau descurajate sub copaci toată dimineaţa, neavând curajul să se cţere pe creste, ca să pască iarba rară, după ce au fost minate, cât de repede le-au ţinut picioarele, vreo două mile, printr-o proprietate particulară, pentru adăpatul de dimineaţă la râu.

Acoperişul lăptăriei nu fusese bine lucrat şi locuinţa, în general, are un aspect delăsat. Băiatul cel mare, cu ajutorul unui topor, încearcă bărbăteşte să repare o

scândură din gardul ce înconjoară stogul împuținat, a cărui prețioasă hrană e necesară vacilor care mai dau încă lapte, căci biata femeie are nevoie de tot untul pe care-l poate face, ca să împace negustorul şi să capete astfel ceai şi zahăr şi făină, în limite rezonabile – până va primi veste de la Joe (soțul ei), care probabil că a trebuit să se ducă cu o altă cireadă de vite, de n-a putut să vină acasă.

Femeia ridică un bidon greu, plin cu lapte smântânit pentru viței din țarc (orfani de mamă), nedreptățiți şi cu o înfățişare nenorocită. E tare obosită acum, şi arată cu zece ani mai bătrână, în fusta ei pătată şi şleampătă, cu pălărie bărbătească şi ghete cu elastic. Poarta e ieşită din balamale, ea o ridică şi o propteşte cu o buturugă grea, pe care o aşază cu greu. Ridică găleata cu ambele mâini şi o duce spre țarc. Băiatul, care tocmai aruncase o privire pe drumul spre râu, deşi nu-l mai pândeşte acum pe taică-su, căci şi-a pierdut speranța, vede un nor de praf şi o strigă pe mama. Cu o privire iute în acea direcție, ea leapădă găleata şi aleargă în casă, de unde iese cu pruncul în brațe.

Copilaşul e primul ei confident – la bucurie, dacă are parte de ea vreodată, şi primul gând la pericol; ultima resursă la necaz. Un şarpe!" – Şi ea aleargă şi ia copilul în brațe, indiferent la cine ar fi şi unde, fireşte, cu motiv. „Un bou turbat!" – şi ea aleargă în casă la prunc, chiar fără motiv. În toiul unei certe amare cu soțul pi. Cu o rudă, cu un vechi prieten sau cu un străin, se va întrerupe brusc ca să dezmierde sau să se joace cu pruncul, fără niciun motiv evident (doar dacă nu o face instinctiv, pentru a exaspera cealaltă parte). La supărare, boală şi moarte, ea îşi strânge copilul la pieptul ei sleit, îl linişteşte şi îl sărută, fie că are nevoie sau nu – şi, lăudat fie Domnul, capătă ea puțină linişte de la prunc pentru propria-i inimă secătuită.

Şi necazul se apropie, căci vede în căruță o femeie, şi o femeie ştie ea bine, într-o zi de lucru, nu poate fi un

semn bun în această casă singuratică. Nu se aşteaptă să vadă vreo femeie decât duminică după-amiază, şi atunci rar.

Căruța cu arcuri, în care stau un bărbat şi o femeie, se opreşte în fața casei. Omul e prietenul fratelui din scena ultimă, de lângă rezervor. Femeia văcarului, cu o privire speriată, se uită fix în ochii celeilalte femei. Omul sare jos şi o ajută şi pe femeie să se coboare, cu multă grijă şi blândețe, ca şi când ar fi vorba de-o miroasă ruşinoasa şi nu de-o matroană grasă şi bătrâna, cu o înfățişare comună, cu o fată care ar rămâne aspră şi în cele mai bune timpuri. Dar colțurile gurii i se crispează acum spasmodic şi pare incapabilă să vorbească. Şi nici nu e nevoie de cuvinte, căci nevasta văcarului citeşte adevărul în ochii celeilalte femei, înainte de a spune vreun cuvânt şi, odată cu primul țipăt, primul gest al văduvei e de a cădea în genunchi, în praf, cu brațul liber trăgându-l pe prunc lângă ea. Of! băieţaşul meu! Of! sărmanii mei copii! Tatăl vostru... tatăl vostru e mort!

Omul se întoarce cu spatele spre trup; mâinile lui bâjbâie nervos de-a lungul oiştii până dă de curea, pe care o prinde aşa cum un înecat se acață de un pai; apoi o desface şi o strânge mai tare. Restul hamurilor neoferind nicio şansă, ia repede un pachețel din buzunarul interior al hainei, pe care îl desface cu mâini tremurânde. Un pachet şi o scrisoare cad jos şi, în timp ce le ridică din praf, vedem cum ultimele foi din carnetul de buzunar au fost smulse. Trebuie să fi fost mari discuții în jurul acestor foi printre prietenii din stația depărtată, de la marginea Țării lui Niciodată. Fără îndoială că au fost cu toții de acord ca jurnalul muribundului să nu fie încredințat soției sale. Au fost unele îndoieli despre oportunitatea sau obligația de a-i trimite ultimul mesaj, scris de propria-i mână. Unul o fi sugerat să i se dea carnetul mai târziu, când se va mai linişti; un altul să i se dea imediat, dacă e vorba ca tot să i se dea odată, astfel ca să înfrunte de la început

emoția şi să termine cu ea, căci dacă i l-ar trimite mai târziu, nu va face decât să-i împrospăteze durerea ori de câte ori se va uita la el. Şi până la urmă s-a hotărât ca Andy, care se întorcea spre sud şi va fi primul care o va întâlni, să aibă o poveste gata aranjată pentru a i-o spune.

Aşa s-a făcut că Andy a venit cu vestea şi a adus-o şi pe maică-sa cu el, ca să-l ajute, scoțând-o din casă pe bătrână şi purtându-se cu ea cu multă grijă şi blândețe, căci era singura speranță în această „misiune" – o treabă afurisit de grea, ar spune el, o treabă cu care nu e obişnuit şi de care ar da, nu ştiu ce, ca să scape. Dar maică-sa vine de bună-voie, căci în necazuri ca acesta primul lucru pe care o femeie de pe la noi îl spune este: înhamă imediat caii şi lasă totul la o parte. Trebuie să mă duc cât mai repede la sărmana femeie.

Andy pune pachetul jos, pe scara căruței, şi se uită în jurul lui. Maică-sa e aplecată peste văduva îngenuncheată, ridicând-o.

— Joe, bunul, blândul meu soț! Joe!

Mâinile lui Andy rătăcesc pe roată, pe care o apucă şi o zgâlțâie violent încolo şi-ncoace, ca şi când ar vrea să vadă dacă cercul şi spițele şi bucşa sunt tari şi în bună stare.

Pe pieptul bătrânei, femeia văcarului hohoteşte de parcă i s-ar sfărâma inima, poate că pentru prima dată în atâția ani. Andy îşi zice că are să-i facă bine, dar consideră cazul fără speranță şi trecându-şi brațul deasupra roții, îşi sprijină fruntea pe el; iar când maică-sa încearcă să-i treacă rolul, el doar bolboroseşte.

Însuşi diavolul trebuie să fie în muzica aceasta. Nu! E vocea celui mort, care cântă cântecul oamenilor morți şi al femeilor văduve, singure, istovite.

Când Moneygrub la club îşi soarbe în tihnă vinul.
Se uită cu plăcere şi foarte mulțumit

La lanțul său de aur de optâşpe carate
Purtat la ceasul său. Dar nu-l interesează
Că fiece verigă este adânc marcată
Cu numele acelor, a căror mădulare
Cuprinse-s de cârcei şi de dureri amare
De prea mult stat acolo, alăturea de Moarte
În groapa mucezită, cu leşuri vai, umplută!

Ultima scenă este pentru mine un film „viu”, şi totodată „vorbit”; un film luminos, în ciuda împrejurărilor, căci soția văcarului s-a liniştit acum şi nu mai plânge, stă resemnată; în timp ce mama lui Andy se agită, încurajând femeia sau pregătind o ceaşcă de ceai şi din când în când îndemnându-l pe Andy, pe care îl instruise bine şi cu şiretenie pentru rolul său, cu sfaturi ca: De ce nu-i spui?... etc. Ce mi-ai spus în legătură cu...? etc.

Şi Andy, cu pălăria pe genunchi, stă în fața nevestei văcarului şi îi povesteşte cu o voce gravă, tristă, că soțul ei a murit de inimă, la stația principală că s-a făcut pentru el tot ce s-a putut; că n-a suferit mai deloc şi că ultimele lui cuvinte au fost pentru ea, să nu se necăjească. Astfel stă Andy şi minte ca un bărbat şi i se pare uşor şi firesc, în timp ce-şi îndeplineşte cu tot mai multă convingere misiunea. Şi nicio clipă nu-şi ia ochii cenuşii şi solemni din cei ai nevestei văcarului, ca nu cumva ea să se îndoiască de spusele lui.

FIICA ADOPTIVĂ

— Ei, da, spuse prietenul meu cu tristețe, am promis să-ți istorisesc despre fiica mea adoptivă. Îmi închipui că ai auzit multe versiuni ale acestei întâmplări şi ai putea acum să afli şi adevărul în privința ei.

Privi în foc şi rămase pe gânduri câtva timp.

— Asta s-a întâmplat când aveam douăzeci şi cinci de ani, spuse el. Pe o noapte ploioasă, venisem de la Milson's Point cu ultimul vapor şi şedeam sub adăpostul unei verande, aşteptând autobuzul, când deodată, văd o femeie repezindu-se pe caldarâm şi apucându-se de balustradă, cu intenția evidentă de a sări peste ea în apă. Prima încercare nu i-a reuşit şi a încercat din nou. Bineînțeles că am alergat şi am oprit-o.

— O, Dumnezeule, gâfâia ea şi se lupta să-mi scape.

Am văzut că era tânără şi foarte drăguță, dar fața îi era palidă, cenuşie şi mâinile-i mici, reci ca gheața. S-a luptat cu disperare o bucată de timp, gemând mereu:

— Trebuie să sfârşesc! Trebuie! Dă-mi drumul! Vai, te rog, lasă-mă să mă duc!

Dar eu o țineam strâns şi deodată, s-a oprit extenuată şi ar fi căzut, desigur, fără sprijinul meu.

Cheiul era aproape pustiu la ora aceea şi nimeni nu observase gestul fetei. Dar imediat am văzut un polițist venind de după colț şi mi-am dat seama că nu mai era timp de pierdut, dacă voiam să feresc fata de urmări neplăcute. Şi voiam, într-adevăr, căci era tânără şi atât

de drăguță şi în mod vizibil într-o situație disperată; şi de asemenea, pentru că înfățişarea şi îmbrăcămintea ei erau ceea ce numim „distinse”.

— Dă-mi brațul şi vino repede cu mine, i-am şoptit eu sever, deschizând în acelaşi timp umbrela şi ținând-o deasupra capului ei.

Fata m-a ascultat în mod mecanic şi am condus-o pe-o mică distanță, până în strada Pitt, unde i-am cerut să-mi explice ce s-a întâmplat.

Felul meu autoritar a avut efectul dorit. Şi-a deschis inima. Povestea ei era o foarte tristă şi foarte veche poveste. Fusese ademenită de un mişel din casa ei părintească de la țară şi apoi lăsată în voia soartei, în „Oraşul crud şi fără milă”. N-avea bani şi nici prieteni, şi nu îndrăznea să se întoarcă acasă, la părinți.

— Tata m-ar o-mo-rî! suspina ea.

M-am hotărât repede. Nu mă voi purta ca alți bărbați. Voi fi un adevărat tată pentru această copilă şi o voi scăpa de dezonoare, de care ea încă n-are habar. Am dus-o la Coffee Palace şi am cerut o cameră pentru ea, pentru la noapte, şi ne-am despărțit, după ce mai întâi am pus-o să-mi promită că nu va ieşi din casă până a doua zi dimineața, când voi veni eu. Apoi am plecat să hotărăsc ce aveam de făcut.

Exista în oraş o fostă proprietăreasă de-a mea, o bătrânică foarte cumsecade, care nu mă credea în stare de nimic rău. O chema doamna Smith – doamna John Smith, şi era văduvă. A doua zi de dimineață m-am dus la ea şi i-am povestit întâmplarea.

— Biata copilă e o ființă care a iubit orbeşte, i-am spus eu. (Cu doamna Smith eram întotdeauna poetic, pentru că era o sentimentală.) Ia-o la dumneata, i-am spus, şi poartă-te cu ea cu blândețe; voi plăti eu pentru ea şi o voi feri de dezonoare etc.

Bătrâna şi buna femeie a plâns şi chiar m-a uimit când am văzut-o că îşi pune brațele în jurul gâtului meu şi mă sărută, numindu-mă „erou” Nu eram pregătit

pentru sărutare căci băusem, dar mi-am ținut răsuflarea când am văzut-o că se apropie, aşa că nu m-a bănuit.

Am făcut toate pregătirile, iar pe la ora nouă m-am dus la Lily (Lily era numele fetei) ca s-o duc la noul ei cămin. Am găsit-o palidă şi înlăcrămată şi plină de-o recunoştință demnă de încredere; dar sărmana copilă se simțea teribil de jenată şi am fost bucuros s-o dau în primire doamnei Smith, care a îmbrățişat-o, a plâns şi a sărutat-o, părând să câştige imediat inima fetei.

Am plătit înainte pensiunea pe un trimestru, am închiriat un pian şi am angajat un profesor de muzică pentru Lily, dar nu mă prea duceam pe acolo, de frică să nu compromit fata. Ea a înțeles că trebuie să vadă în mine un tată, sau un unchi, totuşi era întotdeauna timidă şi încurcată în prezența mea. Doamna Smith era încântată de ea şi-mi spunea că fata aproape că nu vorbea de nimic altceva decât de recunoştința pe care mi-o purta, considerându-mă salvatorul ei.

Încetasem de a mă mai interesa de drame şi romane. Viața mea devenea destul de romantică, pentru a mai avea vreun rost şi alte subiecte. Ca orice tinerel modern, la douăzeci de ani mă socoteam un netrebnic, un ticălos pe drumul pierzaniei şi mă mângâia gândul că ticălos cum eram – şi cum credeam că mă socoteşte şi lumea – făcusem cel puțin o faptă nobilă. Scăpasem o fată de o viață dezonorantă, pentru a le compensa pe celelalte, pe care (îmi imaginam) le condusesem eu pe căi greşite. Bărbații sunt atât de proşti!

Într-o seară frumoasă mă plimbam prin fața casei unde locuia Lily şi mă simțeam bun şi nobil, şi romantic. Mă gândeam că după ce îmi voi termina cariera de ticălos şi nu voi fi decât un bătrân păcătos, cel puțin va exista o femeie care să mă creadă bun şi nobil şi care să-mi uşureze drumul spre mormânt. Şi când lumea va fi spus tot ce e mai rău despre mine, iar eu voi fi acolo unde se află toți păcătoşii (iar sfinții vor fi

terminat cu discursurile), ea şi-ar aduce copiii la mormântul meu şi m-ar plânge, pe umărul soţului ei.

Aceste gânduri îmi făceau bine, dar nu erau pe deplin satisfăcătoare, şi după ce mă gândeam în felul acesta atât cât putea fi plăcut, îmi mai făceam şi altfel de gânduri:

Lily se îndrăgostea de mine. Cum s-ar fi putut altfel? Încerca să-şi ascundă iubirea, era tot mai palidă şi mai slabă şi se simţea mai sfioasă ca oricând în prezenţa mea. Atunci doamna Smith o făcea să-şi mărturisească durerea, fata îşi deschidea inima în faţa bătrânei, şi plângea, şi spunea că era o fată rea şi nerecunoscătoare, dar că nu se putea împotrivi acestui sentiment şi că dorea să moară sau să plece departe, dar o făcea pe doamna Smith să jure că nu-mi va spune mie. După care, doamna Smith îmi spunea totul. Atunci eu intram în salon şi-i spuneam doamnei Smith: „Trimite-o pe Lily jos, la mine". Şi Lily venea, arătând atât de pură şi de frumoasă în rochia ei albă, şi sta cu sfială în faţa mea, tremurând şi cu ochii în jos. Iar eu îi cuprindeam mâinile şi îi spuneam: „Lily, e crud din partea mea că profit de situaţia în care mă găsesc faţă de tine, şi singura mea scuză este că te iubesc şi doresc să fii soţia mea." Atunci ea izbucnea într-un acces de plâns pasionat, se depărta de mine şi spunea că numai firea mea nobilă mă împingea să fac un asemenea sacrificiu pentru ea şi că ar fi fost mai bine pentru amândoi s-o fi lăsat să se înece. Apoi vorbea despre prăpastia de netrecut care ne despărţea şi despre tot felul de astfel de lucruri şi spunea că ea era o fată nenorocită şi rea şi că mă roagă să-i găsesc o slujbă şi s-o alung, s-o las să plece, pentru binele meu; în cele din urmă cădea pe canapea, îşi acoperea faţa cu mâinile, cuprinsă de suspine pasionate şi arăta atât de dulce şi de neajutorată şi de drăguţă în durerea ei, încât treceam peste prăpastia de netrecut, mai sus pomenită, şi mă căsătoream cu ea în ciuda spuselor ei şi apoi trăiam

fericiți până la sfârşitul vieții, după ce, mai întâi, am fi văzut spulberată pricina nenorocirii ei. Era un vis foarte plăcut.

Ei bine, lucrurile mergeau în felul acesta, până când într-o zi am fost chemat la Melbourne, trebuind să lipsesc o lună. M-am dus la doamna Smith şi i-am plătit pe-un alt trimestru înainte, pentru Lily. Nu voi uita nicicând acea ultimă dată când am văzut-o – de fapt, penultima. Nu ți-am descris-o pe Lily, dar am să-ți arăt într-o zi fotografia ei. Avea o siluetă subțire de fetiță, fața de culoarea sidefului, o gură dulce şi tristă, ochi albaştri, mari şi patetici şi părul blond şi... dar am să-ți arăt fotografia ei. Când m-am dus să-mi iau rămas bun, stătea în fața mea, în salon, ca în visul meu de peste zi. I-am spus să fie cuminte cât timp aveam să lipsesc şi i-am oferit o bancnotă de cinci lire – „ca să-şi cumpere dulciuri" i-am spus. Ea n-a făcut nicio mişcare să ia banii, ci sta în fața mea, cu pieptul greu de suspine şi ochii plecați, părând să lupte ca să vorbească. Apoi deodată căzu în genunchi, îmi apucă mâinile, le sărută cu pasiune, şi porni să dea frâu liber întregii ei recunoştințe față de mine şi, în cele din urmă, leşină. Am culcat-o pe canapea, am chemat pe doamna Smith şi când a început să dea semne de revenire, am plecat, nedorind s-o tulbur mai mult. În aceeaşi zi am luat vaporul spre Melbourne.

M-am întors de la Melbourne cu o săptămână mai devreme decât mă aşteptam şi îndată ce-am debarcat, m-am îndreptat cu grabă spre doamna Smith. Ea mi-a dat noutăți. Se pare că sosise fratele lui Lily, cu vestea că maică-sa era pe moarte şi că dorea s-o vadă. Lily se temuse să nu mă supăr că pleacă fără ştirea mea, dar doamna Smith a sfătuit-o să se ducă la mamă-sa şi că ea (doamna Smith) îmi va explica cum stau lucrurile. Lily promisese să se întoarcă imediat după înmormântare, dar iată că trecuse o săptămână fără

veşti de la ea.

În seara aceea mergeam trist de-a lungul străzii Oxford, simțindu-mă ciudat de nemulțumit şi deprimat, când – pe cine văd? chiar Lily în persoană, cu o prietenă care părea c-o sprijină. Lily întoarse atunci capul şi îmi păru că arată foarte bolnavă. Avusese desigur un şoc, căci se clătina la fiecare pas. Înaintai în grabă s-o ajung. Păru surprinsă că mă vede şi spuse:

— Bună. Ce, te-ai întors?

Purtarea şi chiar vocea îi erau schimbate.

— Ce s-a întâmplat, Lily? am întrebat-o. A murit mama ta?

— Da, spuse ea, şi mi s-a părut că tonul era sfidător. Da, a murit.

Am mers tăcut lângă ea câtva timp, încă mai crezând că purtarea îi era schimbată din pricina şocului. Lily mi-a luat brațul, fără să spună nimic;

— Lily, i-am spus, dar nu m-ai prezentat prietenei tale.

— A, da. Uitasem; dânsa e domnişoara Somers, unchiule; Mary, dânsul e… tipul meu.

Mi s-a tăiat respirația şi m-am uitat la Lily. Eram trăsnit. Ea mă privi o clipă cu o încruntare pe jumătate tristă, pe jumătate provocătoare, apoi spuse cu disperare:

— Ei, fir-ar al dracului! Ce stai ca un… prost? N-ăi fi atât de fraier ca să te laşi păcălit. Vă cunosc eu pe voi, bărbații. Nu cumva vrei să faci scandal?

Era beată.

Prietenul meu tăcu, privind în foc.

După ce mi s-au potolit hohotele de râs, am întrebat:

— Aşadar, ai fost „dus” de la început?

— Da.

— Lily era o…?

— Da.

— Şi trucul cu încercarea de sinucidere a fost jucat pentru tine?

— Da.

— Şi presupusul frate era…?

— Era „tipul” ei.

— Şi unde e acum Lily?

— Moartă – a murit la spital. Aş fi iubit-o totuşi, dar nu era de niciun folos. Ea îl iubea pe tipul ăla, şi trăiseră pe spinarea mea. Mă socotea un bleg şi-un nătărău.

Am râs din nou şi când m-am oprit să răsuflu puțin, prietenul meu îmi spuse cu reproş:

— Nu văd ce e de râs. Pe atunci abia mă formam ca om. Am vrut să-i fac un bine fetei aceleia şi s-o salvez şi, salvând-o pe ea, m-aş fi ridicat pe mine pe o treaptă superioară. Ea mi-a schimbat şi mi-a înrăutățit întreaga-mi fire. Respectam pe atunci femeile şi mai credeam că există ceva bun şi curat pe lumea asta. Eram un om mai bun pe atunci. Ea mi-a distrus viața, lumea spune că eram naiv – de-ar fi dat Dumnezeu să rămân aşa!

Tăcu şi se uită din nou în foc. Poate c-o vedea pe Lily, aşa cum era ea – cu gura dulce şi tristă şi cu ochi albaştri, patetici şi mari. Suspină, apoi se reculese şi îşi luă pălăria.

— Ei, acum trebuie să plec, spuse el. Nu uita de întâlnirea de vineri seara. Noapte bună, prietene!

— Noapte bună, dragul meu!

Dispăru în întuneric şi mă lăsă pe gânduri.

POVARA NECAZURILOR

Nota autorului: Multe şi diferite persoane, timp de mulți şi diferiți ani, au stăruit în a identifica unul sau altul din personajele mele cu mine însumi sau cu careva apropiat mie. Nu e nevoie să se frământe. N-am încercat încă în mod conştient să descriu un idiot înnăscut. Cât despre rest, rudele mele şi cu mine suntem şi am fost de ani de zile în cei mai buni termeni posibili. Atât unii cu alții, cât şi cu modestele şi individualele noastre euri. – H.L.

Aceasta e o povestire cam tristă; dar şi atunci era o zi tristă, întunecoasă şi ploioasă, şi o noapte şi mai întunecoasă. O vom lumina în curând.

Prima oară l-am întâlnit pe Jacky în tramvai, pe drumul de la Gore Hill, într-o duminică după-amiază, de fapt mai pe seară. Era un negru slăbuț, cu trăsături fine, probabil din Indiile Occidentale – cu mâini şi picioare extrem de mici – asta am observat-o mai târziu – cum au mulți dintre negri. Era cu băieții lui, unul de vreo paisprezece, cincisprezece ani, iar celălalt cu vreo trei ani mai mic. Erau foarte bine îmbrăcați, cu pantaloni noi de serj, ciorapi şi pantofi buni, iar cel mai mare avea pardesiu şi fular de lână – părea să-i fie frig. Atenția îmi fu atrasă de cei trei din pricina tatălui, care se adresă conductorului – se pare că, după cum spunea el, conductorul dăduse semnalul de plecare înainte ca băiatul lui să fi intrat în vagon.

— Băiatul e bolnav, spuse el furios. N-ai fi îndrăznit să faci una ca asta dacă era un băiat alb.

Ceea ce era un lucru nedrept dar, după cum îmi spuse mai târziu Jacky, era supărat şi îngrijorat şi chiar foarte neliniştit în privința băiatului.

— Mama lor, spuse el, a murit acum trei săptămâni. Am chemat doi doctori. Consult. Niciun folos – şi făcu cu mâna un gest de neputința. Tocmai am fost la cimitir – la Gore Hill. Băieții încă se mai frământă. Dar vreau ca ei să-şi aducă aminte de ea când vor fi mari.

M-am uitat la cele două feţişoare negricioase, cu trăsături plăcute, cu acel straniu, neajutorat, obsedant şi scrutător patos al negrilor din ochii lor, pe care-l vedeți la negri chiar şi când glumesc. L-am văzut şi în ochii tatălui lor, în timp ce vorbea. Ei îți scrutează ochii căutând un semn – să zicem de amintire, de simpatie, de prietenie, sau stimă, de antipatie, trădare, ridicol sau primejdie – sau ce oare? Dar în zadar încerci să afli. Puțini oameni albi ştiu ce ar putea fi acel semn. (Kennedy, exploratorul, şi băiatul lui ştiau.) Dar în ochii celui mai mic am avut impresia că descopăr o privire, ca un ape! pe jumătate speriat – ca şi când ar fi avut o rază de speranță în sufletelul lui negru, că domnul alb aşezat în fața lui şi care se pare că le arată simpatie, ar vrea, poate, să-i ajute s-o readucă pe mămica înapoi, întrucât ceilalți doi domni albi (doctorii) au avut legătură cu plecarea ei de acasă.

Tatăl, stând lângă uşă, îşi întoarse brusc capul şi privi afară peste vale, înspre Gore Hill, iar eu m-am mutat în celălalt capăt al băncii şi am început să privesc afară, în cealaltă parte.

Era o dimineață însorită în port. Plină de adieri, când l-am văzut pe Jacky a doua oară şi priveliştea era cât se poate de frumoasă, ceea ce ne apropia. Ne aflam pe bac, şi Jacky îl avea cu el pe fiul cel mic; celălalt era acasă, cu una din răcelile lui; dar mergea spre bine, spunea Jacky, şi Jacky era vesel. Avea o încărcătură mare de

boarfe pe căruța lui; erau îngrămădite în baloturi mici, iar. Cele mai bune din ele, cearceafuri vechi, perdele, fuste, plăpumi vechi, fețe de masă etc. Fuseseră legate strâns cu tot felul de sfori, de la şnururi de perdele (cu ciucuri de mătase), până la frânghii de întins rufele, sau fâşii de cuverturi sau de cearceafuri, răsucite. Plătea statului treizeci de şilingi pe săptămână, pentru dreptul de a răsturna cutiile cu gunoaie. Era patron şi-i mergea bine. Îmi spuse prețul pentru o tonă de farfurii de sticlă sparte (era o încărcătură la bord – de la vreun foc, presupun) şi multe lucruri în legătură cu comerțul lui şi al lui Benno, lucruri care mi-ar fi putut fi de folos să le cunosc. Şi totul era însorit şi băiețelul era vesel de asemenea. Bacul coborî, cu o izbitură, căruțele se scuturară vesel şi ei urcară prin stradela Elder Man spre strada George.

După mai multe luni l-am văzut din nou – şi tot într-o zi însorită. Soare cu dinți în port, pe o vreme de iarnă timpurie. Îşi trecuse cu bine căruța şi stătea între ea şi parapet, cu băiatul cel mic. Altceva n-am observat, dar era un dric lung acoperit cu negru, chiar în spatele căruței lui Jacky – cineva se scuturase de povara necazurilor, sau poate le trecuse pe umerii altora.

— Fata aceea, ştiți, îmi şopti răguşit la ureche omul de pe bac, referindu-se la o tragedie întâmplată cu o zi în urmă pe coasta de nord.

Am trecut respectuos pe lângă dricul fetei şi pe lângă botul bătrânului cal al lui Jacky şi m-am oprit în spate, lângă el. Avea din nou o încărcătură bună.

— Cum mai merg treburile, domnule Harrison? l-am întrebat. Se pare că-ți merge bine.

— Nimic bun, domnule Lawrence, răspunse Jacky, desfăcând brațele şi mâna cu Dalma în afară, înspre încărcătură, ca pentru a dispune de ea şi de întreaga afacere. Nu mai e nimic bun pentru mine. Nu mai am poftă de lucru.

— Dar văd că îți merge bine. Ai vreun necaz?

Pentru a nu mai lungi vorba, pierduse pe fiul cel mare. Credea că ştiu. Poate că îşi închipuia că toată lumea ştie. Cam aşa se întâmplă. I-am spus:

— Vai! Îmi pare foarte rău!

Aşa spunem toți. Dar necazurile altora ne amintesc, de cele mai multe ori, doar că suntem şi noi supărați, sau că nu suntem, sau că am fost, sau că ar trebui. Să fim, sau că n-ar trebui să fim, sau… ei, dar la dracu cu toate! E o încurcătură întreagă în lumea asta! S-o lăsăm aşa! Dacă durerea sau tulburarea altuia e mai mare decât a noastră, ne uşurează apăsarea noastră; dacă e mai mică, ne dă un fel de orgoliu reconfortant; iar dacă e cumva la fel, ceea ce nu prea se întâmplă – ei bine, atunci n-o mai simțim atât de apăsător. „Tovarăşi în nenorocire", „nu există decât mila de sine" etc. „E o vorbă banală dar numai munca contează" etc. Ei, bine, aranjează-te cum poți mai bine, în durerea ta.

— Cincisprezece ani şi unsprezece luni, spuse Jacky.

— Atât avea? l-am întrebat, cu simpatie, sau absent, sau ipocrit. Să spunem, din dorința de a spune ceva. De cele mai multe ori, pentru asta vorbim.

— Nu, spuse Jacky, dar atât ar fi avut acum, dacă ar fi trăit până azi. Acum optsprezece luni. A murit. Şaisprezece ani la unsprezece ale lunii viitoare. Totuşi, păstrez casa. Apoi, cu un gest al mâinii către drumul înspre Blue's Point: Nimic nu mai e bun pentru mine. Nu mai am curajul să muncesc. Nu pot uita.

Bacul se izbi. Pasarela coborî. Am dat mâna cu el (atunci am observat ce mâini mici avea şi cât de fragile păreau) şi am debarcat. Bătrânul cal înainta cu greu, căruța se scutura deprimată. Am trecut înainte, pe drum, iar coşciugul cu fata moartă venea în urmă.

Data următoare l-am întâlnit pe Jacky întorcându-se de la bac. Am stat de vorbă câteva minute, de una, de alta. Apoi, în timp ce pleca, spuse:

— Şaisprezece ani astăzi.

Am ridicat degetul arătător în semn c-am înțeles. Era 11 iunie, ziua de naştere a fiului său care murise. Mă întrebam dacă va continua să țină socoteală până când băiatul mort va deveni major.

Cam o lună mai târziu eram din nou pe vechiul bac şi l-am văzut pe Jacky în fața căruței, cu prietenul meu Benno, cel cu sticlele. Părea să vorbească despre ceva, neobişnuit de serios. Căruța lui Benno era în urmă, la dreapta, încărcată cu sticle, şi am observat un nou ferăstrău de mână, înfipt într-o parte a căruței, acoperit cu rugină proaspătă. Presupun că Benno îl şterpelise de la vreo casă nepăzită.

Why Ken, „vărul" prietenului şi binefăcătorului meu chinez defunct Ah See (alias Vegerbuls) şi deci nepot prezumtiv al lyi Ah Soon, tovarăş de mină cu tatăl meu (a cărui viață am povestit-o în altă parte) – deci Why Ken veni pe punte cu coşurile şi ploconelile lui (fiindcă veni vorba, ați încercat vreodată greutatea coşurilor încărcate ale unui chinez?). Îşi lăsă povara jos, lângă parapet. Mulțumi la semnul meu din cap, cu obişnuita-i strâmbătură, ca de durere de dinți, şi se aşeză jos, rămânând apoi cu fața sa ca de piatră, privind drept înainte, ca şi când ar fi „desființat" Occidentul de-a binelea, în afară doar de afaceri, acum că îşi cunoştea terenul şi ştia destulă englezească pentru scopurile lui. Totuşi, părea ca şi cum un sfinx ar fi înviat şi ar fi început să respire. (Fața şi nasul îi erau tot ca ale Sfinxului, aşa cum arăta el acum.) Poate că îşi avea şi el povara de necazuri, care îi veneau din China, sau le adusese cu el.

Deodată apăru o maşină, cu un şofer a cărui față de piatră era şi mai lipsită de expresie decât a lui Why Ken; iar înăuntru, o femeie între două vârste, cu fața albă şi delicată, şi o fată cu fața albă şi delicată, amândouă în doliu mare sub voaluri dese, negre şi reci. O altă povară de dureri; sau poate două separate.

Am rămas surprins văzându-l pe Benno stând cu o mână pe umărul lui Harrison şi cu cealaltă ținându-l de mână. Apoi îl lăsă şi veni lângă căruța lui.

— Benno, ce e cu Harrison? l-am întrebat.

— Mai bine lasă-l în pace, spuse Benno. Nu te duce la el. Lasă-l pe seama bătrânului Benno. L-a pierdut şi pe al doilea fiu.

Tuberculoză sau aşa ceva, presupun. Poate că Jacky a luat-o scotocind prin gunoaie, în dorința de a-şi face un cămin şi de a-şi întreține familia.

— Şi acum, ce are de gând să facă? am întrebat cam prosteşte.

— De unde vrei să ştiu? spuse Benno. Poate ca o să muncească pentru a-l plăti pe doctor, sau pentru pietrele de mormânt – sau în amintirea lor. Nu poți şti niciodată ce zace în om, după înfățişare sau culoare. Poate că se gândeşte s-o ia de la început.

Stăteam şi aşteptam. Cunoşteam povara durerii lui Benno – sau mai degrabă regretul. Fata pe care o părăsise de hatârul bătrânilor săi. Dar el îşi ducea, sau părea să-şi ducă, uşor greutatea, tot de hatârul părinților săi, fără îndoială. Benno privi silueta băştinaşului singuratic, pe lângă căruța încărcată.

— Ia te uită! spuse, când te gândeşti că aş fi putut fi şi eu în aceeaşi situație!

M-am uitat şi eu, dar nu m-am simțit în stare să fac față situației. N-aş fi vrut ca Jacky să mă vadă acolo tocmai atunci. M-am întors în ultima clipă, tocmai când se ridica pasarela şi mi-am cărat sacul cu necazuri pe un alt bac. Socoteam că vechiul bac era şi aşa destul de încărcat.

OMUL CARE MURISE

E povestea unui om care a plecat şi a murit, sau s-a presupus că ar fi murit – că s-ar fi înecat. Era scriitor. Aş fi putut spune că era un mare artist, actor, cântăreț, muzician, sau poet, sau orice altceva neobişnuit şi mare – sau mai curând obişnuit şi „mare", cum sunt acum lucrurile „mari"; dar era scriitor. Fusese foarte cunoscut şi scrisese mulți ani. Şi observa că cu cât scria mai mult şi cu cât devenea mai cunoscut, cu atât câştiga mai puțin. Poate din cauza băuturii – şi poate că necazuri personale fuseseră cauza băuturii. Nu e timp nici loc de a vorbi aici despre misterul băuturii. Poate că numele lui era John Lawrence. John Lawrence bea zdravăn uneori, iar când bea, era pe rând când un sentimental idiot, când nebun de legat. Şi decăzuse foarte mult. Ochi învinețiți (o dată şi o congestie), pălărie ponosită, îmbrăcăminte ruptă şi murdară, ghete plesnite, purtate fără ciorapi. Când punea dracul stăpânire pe el, pentru băutură ar fi făcut orice în afară de furt. A reuşit să-şi păzească sufletul, dar orice altceva avea, amaneta.

— Dacă ar putea să se vadă cum arată! spunea lumea.

Dar el *putea* să se vadă şi de asemenea să se audă. Obişnuia să se privească în oglinzi – oglinzile acelea proaste de prin cârciumi – şi să-şi studieze ochii împăienjeniți, fălcile nebărbierite, dinții nespălați şi unghiile murdare, şi expresia stupidă; şi îşi nota

observații asupra lor, cu gândul de a le folosi în viitor. O dată, în epoca sa cea mai decăzută, şi apoi din nou când îşi revenise, se fotografiase şi pusese fotografiile cu grilă, la o parte, cu gândul de a le publica vreodată, împreună, în vreun fel. Oamenii cumsecade nu l-ar fi primit în casele lor, nici chiar când era treaz – se spunea – de frică să nu facă scandal, dar el nu acceptase niciodată invitații în zilele lui de abstinență, aşa că asta nu-l deranja.

Se spunea că oamenii cumsecade nu voiau să aibă de-a face cu el. Dar el nu avusese niciodată vreun folos de pe urma oamenilor cumsecade. Activitatea sa se desfăşura printre oamenii de rând, şi oamenii de jos, şi oamenii incorecți, printre cei cu reputație proastă şi suflete pierdute; şi aceştia păreau să-l înțeleagă, iar el putea privi în fundul sufletului lor. Se gândea, nu cu amărăciune sau dispreț, ci cu un fel de mulțumire liniştită la aceia care văzându-l, treceau strada pe partea cealaltă, căci ştia bine că dacă mâine ar trece pe stradă treaz şi bine îmbrăcat, pălăriile s-ar ridica, femeile i-ar răspunde la salut şi mâinile i s-ar întinde să-l felicite, pentru haine. Şi mulți l-ar întreba ce mai tace (adică ce mai fac hainele). Uneori se simțea înclinat să le spună că se simțea foarte bine şi că hainele de asemenea erau foarte bine, mulțumesc.

Dar a ştiut întotdeauna că se va ridica din nou, cu o minte mai limpede, cu mai multă clarviziune, cu un condei mai strălucit ca oricând, ca să scrie din nou despre sufletul bărbaților şi ai femeilor şi ca să fie din nou regele oamenilor. Treazul John Lawrence, înalt, bine îmbrăcat, cu ochiul limpede, frumos şi puternic stătea în spatele lui Jack Lawrence, a josnicului bețivan aflat pe treapta cea mai de jos, din cauza lungilor ani de suferință şi a muncii pe care o făcuse.

John Lawrence trăia despărțit de soția lui. Aceasta ar trebui să se înțeleagă de la sine, fără s-o mai spunem – un simplu amănunt, o chestiune de minoră importanță.

În afară de lumea muncitorilor, oamenii căsătoriți trăiesc din ce în ce mai puțin împreună şi vor sfârşi prin a nu mai trăi împreună deloc, ci numai a se căsători, a se despărți şi a divorța, pentru plăcerea sau notorietatea lucrului. Şi poate că recăsătorindu-se şi reseparându-se şi redivorțând, noutatea se epuizează şi au timp destul să se gândească la căminurile fericite pe care le-ar fi putut avea. Vina era desigur a lui John Lawrence (deşi pe vremea aceea era abstinent). Întotdeauna vina era a lui.

Şi astfel, lucrurile merseră din rău în mai rău, până când nu mai putu nici să-şi vadă copilul; şi într-o zi, drogat şi încurajat de băutură, cu haina sa pătată de bere, încheiată peste un tricou murdar, într-o cârciumă pe chei, se întâmplă că norocul îi surâse. (Încercase timp de şapte zile să obțină un ajutor, dar nu reuşise.) Se emisese şi un mandat de aducere împotriva lui, încât era disperat. Aproape se hotărâse să se îmbete bine şi apoi să părăsească lumea aceasta. Avea numai câțiva şilingi, şi credit mai deloc.

Se presupunea că un mare transoceanic cu pasageri ar fi eşuat pe undeva în mările de sud, cu o spărtură în partea din spate. De fapt, era mai mult decât o presupunere. Un mic vas cu pânze îl văzuse şi adusese veşti. Şi era mare emoție, „mare nelinişte publică", cum spuneau ziarele, ceea ce însemna că cititorii doreau ca vaporul să nu ajungă încă în port, pentru un timp, să fie găsit în circumstanțe extraordinare sau în cel mai bun caz să devină „un mister al mării", şi astfel să le ofere emoții şi mai mari. Căci cine a alergat vreodată la un incendiu, dorind ca focul să se stingă înainte de a ajunge acolo?

Una sau două soții, ai căror bărbați se aflau printre pasagerii de clasa întâi, se bucurau, în public, de chinuitoarea tensiune şi de simpatia plină de nelinişte, iar în particular şi cu anticipație, de tânăra lor văduvie; dar încă nu începuseră să se ocupe de doliul lor.

Oricum, un vas fu trimis să caute vaporul – unul care părea să aibă cele mai multe şanse de reuşită, un remorcher. În ziua când vasul trebuia să iasă la larg, secundul (sau mecanicul-şef, n-are importanță cine), care îl cunoştea pe Jack Lawrence şi îi admira scrierile şi care era prieten cu comandantul vasului, intră în cârciuma unde se afla Jack şi îl văzu. Şi astfel Jack, cu o cămaşă curată şi haine bune, cu hârtie de scris şi creioane, fu introdus pe furiş pe bord, ca reporter, ca bucătar sau mai ştiu eu ce. N-avea importanță. Şi astfel porni în larg, întâmplător de la acelaşi chei de la care, doar cu câțiva ani în urmă, plecase cu clasa întâi a unui mare vapor, având la dispoziție orice i-ar fi dorit inima, în timp ce o sută de prieteni urlau, gălăgioşi şi veseli, un cântec în onoarea lui şi se veseleau până când n-au mai putut să se veselească.

Şi astfel John Lawrence plecă pentru a doua oară.

Ultima carte a lui John Lawrence vândută cu doi ani în urmă, fusese de bun augur. Ultima nuvelă a lui John Lawrence, publicată într-o revistă lunară, făcu oarecare senzație, căci scriitorul se întorsese la vechiul său stil, uimind astfel mulți prieteni şi duşmani, care crezuseră şi speraseră că îşi epuizase resursele scriitoriceşti şi că stilul îi era mort.

Puținii prieteni ai lui John Lawrence nu-i simțiră lipsa, căci se întâmpla în mod obişnuit să se despartă pentru lungi perioade de timp. Exista o *femeie* care ştia, desigur, dar a păstrat secretul, de dragul lui John Lawrence, după cum credea ea. Faima literară a lui John Lawrence era mai mare ca oricând; vechile lui fotografii mai apăreau încă, iar munca încă îi mai era furată; mulțimea de critici irascibili şi gata de-a muşca încă îl analiza şi îl tăia în bucățele şi îl lipea la loc, cum făcea de douăzeci de ani; dar nimeni nu se interesa serios de John Lawrence omul, decât poliția, care avea o plângere pentru neplata la timp a unei pensii alimentare

de către un anume John Lawrence (invitându-l să se prezinte la Tribunalul corecțional la ora 10 a unei anumite zile) şi se credea că era beat pe undeva. Dar John Lawrence plecase pe exuberantul ocean, recăpătându-şi bărbăția, având în față trei sau patru săptămâni în care putea să respire liber, din nou în căutarea unui imens material despre care instinctul său sau mai ştiu eu ce îi spunea, că îl va avea. Simțea, sau mai curând *ştia,* că viitorul soției şi al copiilor săi era asigurat, dacă se întorcea cu un manuscris, sau nu se întorcea deloc. Fie că vasul se scufunda, fie că se întorcea cu bine, lozul lui John Lawrence era câştigător.

Zilele treceau, şi săptămânile de asemenea, şi nu sosea nicio veste despre vaporul pierdut sau despre remorcherul care plecase să salveze viața oamenilor – şi să pună mâna pe prima de salvare – iar în cazul lui Jack, pe „manuscris". Un alt vas se întoarse fără veşti, iar ziarele continuau să tipărească coloane de minciuni despre nimic. Tinerele soții începuseră să se ocupe de doliu iar apartamentele lor erau pline de voaluri şi crep, până când începură să miroase a funeralii. Oh, lacrimile vărsate pe crepul de doliu!

Apoi, într-o bună dimineață, vaporul fu adus pe coastă, remorcat de un alt vapor, apartamentele fură aerisite, şi curățate, hainele de doliu date la o parte cu cea mai mare grabă. Tinerele şi uşuraticele soții nu aveau destulă minte pentru afaceri – sau pentru orice altceva. Mica şi practica doamnă John Lawrence desigur că le-a împăturit bine pe-ale ei, aşteptând să vină şi ceasul lui John, căci simțea ea că mai devreme sau mai târziu, el se va îmbăta de moarte.

Se pare că vaporul abandonat pe apă fusese cules de remorcher şi tras timp de o zi, dar cablul s-a desprins peste noapte, în timpul unei vremi rele şi cețoase, aşa că vaporul şi remorcherul rămăseseră separate. Ultimul lucru ce se ştia despre remorcher, e că se produsese o pană la maşini; şi ultima dată când fusese văzut

echipajul tocmai ridica o pânză murdară la proră, în timp ce vreo doi marinari păreau să se uite după vapor. Remorcherul avea o bucată de pânză şi un căpitan de marină, aşa că era oarecum în siguranță. Cei de pe vas erau prea ocupați tocmai atunci cu propriile lor necazuri, pentru a-şi mai bate capul şi cu remorcherul, iar a doua zi dimineață nu se mai vedea nicăieri, în cursul zilei, târziu, când vremea s-a mai îndreptat, vasul abandonat a fost remorcat de un alt vapor.

Jack n-a putut – sau nu s-a grăbit – să treacă pe puntea vaporului; dar un vechi şi experimentat membru al echipajului remorcherului fusese trimis, în caz că sfatul sau ajutorul său ar fi necesar, aşa că s-a aflat că John Lawrence, binecunoscutul autor, era sau mai bine zis fusese, pe bordul remorcherului dispărut. Remorcherul nu avea provizii şi cărbuni decât pentru trei săptămâni, ori acum trecuse mai mult de o lună.

Şi iată! Numele lui John Lawrence apăru dintr-odată pe primele pagini în țara sa natală, iar ziarele telegrafiară în America şi în Anglia şi chiar în Germania (unde câteva din lucrării lui fuseseră traduse), în Africa de Sud şi până în Klondike – şi oriunde se putea presupune că se găsesc compatrioți de-ai săi; şi sosiră telegrame de acolo, cerând amănunte. Şi cu cât era considerat mai mort, cu atât faima îi devenea mai mare. Orice veşti se puteau strânge în legătură cu el, erau strânse şi tipărite şi retipărite, şi tot ce se putea inventa, era inventat. Fotografia îi era cerută şi tipărită peste tot. Şi vârsta îi era dată greşit, ziua de naştere era greşită şi tot aşa locurile pe unde fusese, şi (în mod necesar) ceea ce făcuse pe acolo. Înălțimea şi greutatea, şi culoarea ochilor şi a părului, erau toate greşite, şi dac-ar fi fost cu putință, şi numele i l-ar fi tipărit tot greşit, cum erau şi titlurile celor mai cunoscute dintre lucrările lui. Şi tot aşa, bineînțeles anul în care a început să scrie, primul ziar la care a scris, anul căsătoriei, numele şi naționalitățile părinților, şi numele şi vârsta copiilor săi.

Şi cea mai mare parte din greşeli erau făcute de ziarişti şi critici, care pretinseseră de ani de zile că ştiau totul despre el.

Chiar doamna John Lawrence începu să creadă că era ceva de capul lui John şi să-şi pregătească doliul. Dar era o femeiuşcă practică, şi ei trăiau despărțiți de câțiva ani.

Se formă un comitet pentru comemorarea lui Lawrence şi un fond pentru soția şi copiii săi; erau pe atunci vremuri Dune pentru toate nulitățile literare. În timpul acesta, supraviețuitorii remorcherului, care fuseseră luați de o corabie cu pânze, eşuaseră pe un țărm pustiu, împreună cu căpitanul, soția şi fiica acestuia, şi cu tot echipajul corăbiei cu pânze, şi avură multe aventuri şi o călătorie emoționantă cu barca până la insula cea mai apropiată, unde era un depozit de alimente al statului şi unde aflară că vor trebui să aştepte cel puțin trei luni.

Jack, după ce-şi aduse contribuția la tot ce putu, se apucă de scris cu multă râvnă, pe bucățile de hârtie pe care le salvase, pe bucăți disponibile de pânză, pe fragmente de pânză de vele, pe cutii de conserve, cu cărbunele şi cu cuțitul când creioanele se isprăviră.

Nu se frământa deloc pentru pierderea remorcherului şi pentru paguba societății maritime. Ştia că se vor ocupa marinarii de asta; şi că el n-ar putea îmbunătăți niciodată istorisirea unui naufragiu, clară, simplă, viu colorată făcută de un marinar. Niciun scriitor nu poate, decât doar s-o copieze. Descrierea făcută de un marinar obişnuit, notată cuvânt cu cuvânt, este cea mai bună descriere din lume. În descrierea lui nu este nici risipă de cuvinte, nici nu lipseşte nimic.

Astfel John Lawrence, cât dură căutarea, putu culege cele mai bune povestiri şi anecdote marinăreşti – lucruri care nu sunt auzite niciodată pe uscat. Naufragiul remorcherului, lansarea bărcilor, salvarea de către corabia cu pânze pe oceanul întunecat. Atitudinea şi

caracterul marinarilor – alegerea tipurilor de, marinari din lume. Corabia cu pânze şi cele două femei, soția şi fata căpitanului de vas. Eşuarea corăbiei cu pânze. Stâncile goale, spălate de spuma valurilor. Şi acele insule singuratice, cu decorul lor straniu, vechi de când lumea, şi o lume de păsări! Şi focul de tabără, arzând prietenos, ca acasă, printre stâncile negre, şi o vegetație stranie, crescând în ciuda condițiilor mizere, departe, pe câteva dintre cele mai izolate insule, poate că în cea mai izolată porțiune de mare cunoscută de oameni.

Era material din belşug pentru un adevărat roman marinăresc şi pentru volume întregi de descrieri ale firii omeneşti. Jack şi prietenii săi erau toți considerați morți, şi ei o ştiau, dar oamenii de pe corabie nu erau aşa de siguri, pentru că vasul lor nu avusese timp să fie considerat întârziat. Aceia dintre prietenii lui Jack care aveau neveste şi familii şi nu erau nici divorțați, nici separați şi nu erau prea nefericiți acasă, erau îndurerați de a fi socotiți morți. Vreo doi bănuiau că nevestele lor s-ar putea remărita, la prima ocazie bună ce s-ar ivi, „de hatârul copiilor".

Un sentimental şi bătrân lup de mare mai ales, scuturând ultima pipă fumată în jurul focului, înainte de a merge la culcare, spuse:

— Ah! Biata nevastă-mea! Ştiu că îşi freacă rău ochii în noaptea asta, sărăcuța de ea!

Iar prietenul lui, ca să-l consoleze:

— Nu fi aşa de sigur de asta, Ben! Aşteaptă să cunoşti femeile cum le cunosc eu. Culcă-te, Ben şi nu te mai frământa pe chestia asta. E o femeie cu destul bun simț ca să se fi lăsat consolată până la vremea asta.

Ben, furios:

— Ce vrei să spui?

— De către prietenele ei, bineînțeles, ce altceva crezi că aş fi vrut să spun?

Da, era material umoristic din belşug pentru John, şi destulă filosofie amuzantă.

Căpitanul îşi avea soţia şi fiica în siguranţă, încât în privinţa femeilor era liniştit. Dar secundul se frământa mult, cu gândul la tânăra lui soţie (poate ca nu cumva ea să afle prea curând), iar primul locţiitor se temea că drăguţa lui din Glasgow, ori din altă parte, nemaiputând să aştepte şi să spere să nu-şi ia cumva un alt prieten. Nu cred că vreun marinar cu o nevastă tânără, începând cu cei mai bătrâni, a mers vreodată pe mare fără să fie cuprins de temeri, născute desigur din cunoaşterea faptului că bărbaţii din lume, şi marinarii mai ales, au şi alte femei şi neveste, în case şi porturi străine, lucru în privinţa căruia nu încape îndoială. Astfel căpitanul, când vremea e bună, după ce şi-a luat „punctul de plecare", se frământă ore şi chiar zile întregi în cabina sa, iar uneori blestemă sau chiar se roagă în sinea lui pentru un vânt prielnic. Căci vântul puternic care te scoate din port e acelaşi vânt care te ajută să te şi întorci acasă. Fericit omul, care, pe mare, n-are nevoie să se grăbească.

Dar John Lawrence era mulţumit. El ştia bine că nevestica lui cea practică va aştepta douăsprezece luni până să-l creadă mort, ca să fie sigură, astfel că n-avea nicio teamă de alte neplăcute complicaţii domestice – din care avusese destule. Era foarte încântat să fie mort o bucată de timp, deşi nu fusese niciodată în viaţa lui atât de viu. Avea o grămadă de materiale; şi o mulţime de lucruri despre care să scrie, în afară de mare, se prezentau acum minţii lui limpezi şi pătrunzătoare. Nu-i lipsea decât hârtia şi o maşină de scris, dar se aranja şi fără ele. Trebuia să fie însă cu ochii în patru, să nu i se ia foi de manuscris pentru aprins focul sau altceva. Trecuse prin furtuni şi naufragii şi învăţase exact cum reacţionează oamenii cei mai corecţi în astfel de împrejurări. Găsea extraordinar cât de puţin se deosebeau de oamenii care treceau prin primejdii mult mai mici, pe uscat – cu cât erau mai calmi decât în cazul unor necazuri financiare, de pildă. Dar probabil că

niciun om nu crede că se va îneca sau va fi ucis, până când nu este realmente înecat sau ucis, ca să spun aşa, indiferent cât de mare e primejdia. Jack învăţase de asemenea o mulţime de lucruri despre o corabie cu pânze, lucru foarte preţios în scrierea unei cărţi la care visa de când fusese copil. Şi mai învăţase cu câtă greutate reuşeşte marea să scufunde o corabie – probabil tot atât de greu cât îi era uscatului să distrugă şi să doboare un om.

În călătoria lor cu vasul văzuseră şi un alt naufragiu – singuratica epavă a unui vapor, zăcând pe stânci, pe jumătate scufundată în apă şi aplecată, cu o spărtură imensă în coastă, la mijlocul vasului. Probabil se ciocnise şi fusese abandonat, fiindcă mai plutea, fusese purtat la mal. Jack o descrise mai târziu, asemuind-o cu un om în suferinţă, care ar încerca să-şi elibereze o mână, pentru a-şi apăsa coasta rănită.

În timpul acesta, scriitorul dispărut sau mai curând manuscrisul absent ar fi putut fi plătit cu orice preţ. Ziarele care îi ignoraseră cel mai mult existenţa, scriau acum coloane întregi despre el. Un comitet de-nu-ştiu-ce pregăti şi ţinu mai multe întruniri în încăperi elegante, pe care John Lawrence nu şi-ar fi dat osteneala să le viziteze pe vremea când era un domn, sau dacă ar fi fost invitat s-o facă, în zilele când începuse degringolada. Ar fi privit oricum cu prea mult dispreţ meschinăria întregii chestiuni.

Soţia guvernatorului general a trimis zece lire pentru fond şi a fost singura care a vizitat-o pe doamna Lawrence. Ceilalţi nu s-au gândit la ea decât prea puţin, sau deloc. Nu era din lumea lor; şi erau şi prea ocupaţi cu micile lor nimicuri şi demnităţi şi se certau tot timpul pentru cine să conducă lucrurile. Fiecare dorea să aibă ultimul cuvânt în diferite chestiuni. Omul care murise nu era nimic pentru ei – în afară de vreo doi care îl socoteau un rival înlăturat; numai renumele lui, mare, era bun ca să-şi atârne de el numele lor mici. Doar doi

sau trei dintre ei, credincioşi omului mort şi numelui său viu, luptară şi se frământară pentru el, astfel că se colectă cam jumătate din cât s-ar fi colectat dacă ceilalți s-ar fi gândit mai puțin la meschinul lor eu, şi astfel fondul a fost alcătuit.

Un vapor guvernamental o porni spre insulele îndepărtate – mai curând stânci – luând şi colecții de ziare care cuprindeau şi liste de decese, „aprecieri", şi reviste destinate să-l intereseze şi să-l amuze pe John Lawrence în puținele momente libere pe care le-a avut în drumul său de reîntoarcere.

Mitingul Comemorativ Lawrence şi înființarea Fondului de ajutor a avut loc la Teatrul Regal; a fost un mare succes monden şi ar fi putut avea foarte interesante şi dramatice poante, dacă Lawrence ar fi fost adus pe neaşteptate de la țărm direct, introdus în teatru fără ştiința lui; şi, astfel deghizat, cu barba şi hainele lui de marinar, să fi stat jos liniştit, printre mulțimea din sală şi să fi asistat la celebrarea propriei sale morți (nu, n-am vrut să spun „comemorarea"). L-ar fi uns cu untdelemn la inimă să vadă cât de mare era… Sau dacă ar fi fost luat un cadavru pescuit, identificat ca fiind al lui, îmbălsămat şi trimis în oraşul său ca să fie înmormântat, iar el, deghizat, să fi asistat la propriile lui funeralii. Ar fi fost o lecție bună pentru mândria lui să vadă cât de puțini asistau şi cât de mic era şi el şi ai lui.

Dar astfel de lucruri nu s-au întâmplat şi nici nu se întâmplă vreodată. Marile întâmplări se termină totdeauna foarte banal, iar perioadele emoționante devin obişnuite şi chiar plictisitoare. La fel ca viața într-un oraş bombardat, dacă asediul durează prea mult – şi cum vedea acum John furtunile, naufragiile şi insulele pustii.

A doua zi, după celebrarea morții sale la Sydney, acostă liniştit cu vaporul la Wellington, în Noua Zeelandă, şi, bronzat, cu ochii limpezi, sănătos, bărbos, lecuit, cum îşi putea da seama, de băutură pentru

totdeauna, se grăbi să caute hârtie şi o cameră liniştită. Întâlni câteva vechi şi credincioase cunoştințe dintre literați, din vremurile de odinioară şi nu peste multe ore, primea telegrame de la cele mai mari ziare din sud, cerându-i să-şi fixeze singur condițiile.

Câştigă de ajuns (fără să se atingă de manuscris) numai din articole scrise la ziare, pentru a-şi oferi un rând de haine bune şi o călătorie la Sydney cu clasa întâi, mai rămânându-i şi ceva bani pe deasupra. Lucră din greu tot timpul cât dură drumul pe mare, iar când sosi, într-o dimineață devreme, alergă în căutarea unui birou de dactilografiat, şi îşi petrecu ziua acolo. Încheie o afacere bună cu un ziar din Sydney, plecă cu expresul la Melbourne, revăzând pe drum corecturile interviurilor şi impresiilor sale etc. Trimise copii ale manuscriselor la Londra, unui agent pe care-l cunoştea, reuşi să fie plătit cu anticipație de fotografi, recitatori şi plagiatori ai muncii lui, şi se întoarse la Sydney, unde se stabili să lucreze la cartea sa.

Cei din comitet se ciorovăiră o bucată de timp în legătură cu destinația ce-ar trebui dată Fondului, dar el continuă să lucreze şi-i lăsă să se certe, până când la urmă apelară la el, sau mai degrabă încercară. El le spuse că având în vedere munca lui de douăzeci de ani pentru țară, şi faptul că nu era vina lui că nu murise şi acela că nimeni n-ar fi în pierdere, e de părere că i se cuvin lui aceşti bani, deşi cam prematur, din punctul lor de vedere; aşa că ar putea, dacă vor, să investească suma în beneficiul copiilor lui şi al soției sale, dacă ea i-ar supraviețui, atunci când el va muri de-adevăratele. Căci socotea că într-o bună zi tot va muri.

Şi lucrul a rămas astfel stabilit. Şi nu cred că se vor mai atinge de el, când va muri din nou; deşi a mai scris încă douăzeci de ani – până când nu-i vor vedea cu ochii lor cadavrul şi încă proaspăt.

{1} În limba engleză cuvântul înseamnă insulă, iar Isley e diminutivul.

{2} În Australia, persoană care se stabilea provizoriu pe un teren public.

{3} De Charles Dickens.